ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε. & ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Βατίστας Κοσμάς
Τηλέφωνο : 210-3893519
E-mail : kvatistas@gge.gr

Αθήνα, 05.08.2020
Αρ. Πρωτ.: 2016566

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών».

Την 05.08.2020 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών» και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 253001000 (πρώην Αρ. ΜΑΕ: 6044/06/Β/86/142):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2190525 οι εγκεκριμένες με την από 08.07.2020 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση 01.01.2019 έως 31.12.2019.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2190526 η από 08.07.2020 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01.01.2020 έως 31.12.2020 η Ελεγκτική Εταιρεία «GRANT THORNTON Α.Ε.» με Α.Μ. ΕΛΤΕ: 7 και ειδικότερα ορίσθηκαν ως Τακτική Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια η κ. Παγώνη Δήμητρα του Κωνσταντίνου με Α.Φ. ΕΛΤΕ: 30821 και ως Αναπληρωματικός Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής ο κ. Δεληγιάννης Γεώργιος του Νικολάου με Α.Φ. ΕΛΤΕ: 15791.

Οι οικονομικές καταστάσεις, (ατομικές & ενοποιημένες) η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Μαριέττα Κανά

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Λ. Μεσογείων 85, 115 26 Αθήνα
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 253001000
(πρώην ΑΡ. Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

χρήσης

1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007 και τις επ' αυτού εκτελεστικές Αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 7

II. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2019 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 9

Α. Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις και Επιδόσεις Χρήσης 2019 9

Β. Σημαντικά γεγονότα για τη χρήση 2019 10

Γ. Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου 01.01 – 31.12.2019 18

Δ . Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες 28

Ε. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ) 32

ΣΤ. Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις 37

Ζ. Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης 2019 37

Η. Προβλεπόμενη πορεία και Εξέλιξη 62

Θ. Ίδιες Μετοχές 65

Ι. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη 66

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ 73

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007 83

III. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 85

IV. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019 (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2019) 91

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 201993

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019 95

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019 97

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019 99

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 102

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 102

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 104

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 113

3.1 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης 113

3.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων και παραδοχές 114

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ 118

4.1 Βάση ενοποίησης 118

4.2 Επιχειρηματικές Συνενώσεις 121

4.3 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα 122

4.4 Λειτουργικοί τομείς 123

4.5 Υπεραξία 123

4.6 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού 124
4.7 Ενσώματα πάγια 126
4.8 Κόστος δανεισμού 127
4.9 Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού (υπεραξία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια /επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες) 128
4.10 Επενδυτικά ακίνητα 129
4.11 Αποθέματα 129
4.12 Χρηματικά διαθέσιμα 130
4.13 Χρηματοοικονομικά μέσα 130
4.13.1Αναγνώριση και παύση αναγνώρισης 130
4.13.2 Ταξινόμηση και αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού 130
4.13.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού 131
4.13.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού 132
4.13.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων 133
4.13.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης 136
4.13.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων 138
4.14 Απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα 138
4.15 Συμφωνίες παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών 139
4.16 Παροχές στο προσωπικό 140
4.17 Μισθώσεις 142
4.18 Κρατικές επιχορηγήσεις 145
4.19 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες απαιτήσεις 145
4.20 Έσοδα 146
4.21 Φόρος εισοδήματος 151
4.22 Κέρδη ανά μετοχή 152
4.23 Μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά και διανομή μερισμάτων 152
5. ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 154
6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 165
7. ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΥΠΕΡΑΞΙΑ 170
8. ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 174
9. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ 178
10. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 180
11. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ 186
12. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ 190
13. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ 196
14. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ 197
15. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ – ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ 201

16. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 203
17. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 204
18. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 205
19. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ 208
20. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 210
21. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ 213
22. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 213
23. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 214
24. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ 214
25. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ 220
26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΞΟΜΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 222
27. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 225
28. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 227
29. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 228
30. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ 229
31. ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 229
32. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ 231
33. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 232
34. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ 236
35. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ 238
36. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ 242
37. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 248
38. ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 251
39. ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ 253
40. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) 253
41. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ 254
42. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ 254
43. ΕΣΟΔΑ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ 255
44. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) 255
45. ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ 256
46. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ 257
47. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ 258
48. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ 263
49. ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ 265
50. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 268
51. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 269

52. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ... 274
53. ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 285
V. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 287

I. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Οι

1. Γεώργιος Περιστέρης, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
2. Απόστολος Ταμβακάκης, Αντιπρόεδρος -Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ. Σ.
3. Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος, Αντιπρόεδρος Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

Εξ' όσων γνωρίζουμε:

α. Οι συνημμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου 2019 έως 31η Δεκεμβρίου 2019, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Συνολικά Αποτελέσματα της Εταιρείας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

β. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 1η Ιουνίου 2020

Ο Πρόεδρος &
Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ.

Γεώργιος Περιστέρης

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Απόστολος Ταμβακάκης Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

II. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2019 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 (άρθρο 150 παρ. 1,2,3 και άρθρο 149 παρ. 1), όσο και του Ν. 3556/2007 άρθρο 4 παρ. 2γ και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις 1/434/03.07.2007 και 7/448/11.10.2007 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 01.01.2019 έως 31.12.2019 την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στη παρούσα έκθεση περιέχονται χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Ομίλου και της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ, για τη χρήση 2019 και περιγράφονται σημαντικά γεγονότα που διαδραματίσθηκαν στην περίοδο αυτή και η επίδρασή τους, καθώς και οι προοπτικές της Εταιρείας και του Ομίλου. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που οι εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να αντιμετωπίσουν το επόμενο έτος και τέλος παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

Α. Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις και Επιδόσεις Χρήσης 2019

Κατά τη διάρκεια του 2019 συνεχίστηκε η βελτίωση των βασικών μεγεθών και των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας με αποτέλεσμα την αντίστοιχη βελτίωση του οικονομικού κλίματος και την υποχώρηση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων (το ομόλογο 10ετούς διάρκειας κινήθηκε ακόμα και κάτω του ορίου 1%).

Σε συνέχεια της έντονης επενδυτικής δραστηριότητας του κατά τη διάρκεια της πολυετούς οικονομικής κρίσης, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συνέχισε το επενδυτικό του πρόγραμμα στην Ελλάδα και το 2019, καθώς η κεφαλαιουχική του διάρθρωση παραμένει ισχυρή. Ο Όμιλος, διατήρησε επίσης την παρουσία του και σε χώρες εκτός Ελλάδας, καθώς ένα σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών των λειτουργικών τομέων της ενέργειας προέρχεται από χώρες της Ν.Α Ευρώπης και της Αμερικής.

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στους τομείς της κατασκευής υποδομών, της καθαρής ενέργειας, της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των παραχωρήσεων. ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε κλάδους (ΑΠΕ και Παραχωρήσεις) οι οποίοι είναι περισσότερο αμυντικοί κατά τη διάρκεια των φάσεων του οικονομικού κύκλου και τους οποίους οι επενδυτές αναγνωρίζουν ως «ασφαλή καταφύγια» (safe haven) που παρέχουν σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές ακόμα και σε περιόδους αναταραχής και αβεβαιότητας, όπως είναι η υφιστάμενη. Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει ήδη αποδείξει κατά τη διάρκεια της ελληνικής χρηματοπιστωτικής κρίσης (ήτοι τη δυσκολότερη και μακρύτερη χρονικά χρηματοπιστωτική κρίση στην Ευρώπη), την ικανότητά του να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη θέση του στην αγορά.

Οι υπάρχουσες εκτιμήσεις για την επίδραση του COVID-19, αναφέρονται αναλυτικά στα σημαντικά γεγονότα μετά την λήξη της περιόδου 01.1-31.12.2019, στην ενότητα Γ της παρούσας έκθεσης.

Τα κυριότερα ενοποιημένα Οικονομικά Στοιχεία του 2019 με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς σε σύγκριση με τα οικονομικά στοιχεία του 2018, έχουν ως εξής:

Ο κύκλος εργασιών προς τρίτους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε 1.156 εκατ. ευρώ, έναντι 1.402 εκατ. ευρώ το 2018 σημειώνοντας μείωση 246 εκατ. ευρώ.

Τα EBITDA, συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες (προσαρμοσμένο EBITDA) διαμορφώθηκαν σε 285,1 εκατ. ευρώ το 2019 και σε 280,8 εκατ. ευρώ το 2018.

Τα Κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε 77,8 εκατ. ευρώ, έναντι 60,8 εκατ. ευρώ τη χρήση 2018, και ήταν αυξημένα κυρίως λόγω των αυξημένων κερδών του Τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και του Τομέα των Παραχωρήσεων.

Τα Κέρδη μετά από φόρους και μη ελέγχουσες συμμετοχές διαμορφώθηκαν σε 23,4 εκατ. ευρώ, έναντι 4,5 εκατ. ευρώ το 2018, επηρεασμένα θετικά κυρίως από τα αυξημένα κέρδη, του Τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και του Τομέα των Παραχωρήσεων.

Η Καθαρή Δανειακή Θέση του Ομίλου (χρηματικά διαθέσιμα μείον δανειακές υποχρεώσεις) ανήλθε την 31.12.2019 σε περίπου μείον 1.437 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 1.327 εκατ. ευρώ Καθαρής Δανειακής Θέσης την 31.12.2018.

Το Συνολικό Ενεργητικό του Ομίλου την 31.12.2019 ανέρχεται σε 4.309 εκατ. ευρώ, έναντι 4.010 εκατ. ευρώ την 31.12.2018.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. λαμβάνοντας υπόψη το επενδυτικό πρόγραμμα του Ομίλου, προτείνει τη μη διανομή μερίσματος.

Β. Σημαντικά γεγονότα για τη χρήση 2019

Κατά την χρήση του 2019 σημειώθηκαν τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- Την 05.02.2019 συστάθηκε η εταιρεία Παραχώρησης με την επωνυμία «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ», η οποία στη συνέχεια, στις 21.02.2019 υπέγραψε με το Ελληνικό Δημόσιο τη Σύμβαση Παραχώρησης η οποία έχει ήδη ψηφισθεί και γίνει νόμος του κράτους. Στην συγκεκριμένη εταιρεία Παραχώρησης συμμετέχουν κατά την 31.12.2019, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε κοινοπραξία με την GMR Airports Limited με ποσοστά 60% και 40% αντίστοιχα.

  Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής θα διαμορφωθούν σε: ΤΕΡΝΑ Α.Ε. 32,46%, GMR Airports Limited 21,64%, και Ελληνικό Δημόσιο με 45,9%.

- Την 21.02.2019 ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ υπέγραψε με την εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Σύμβαση Μελέτης – Κατασκευής του νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης προϋπολογισμού 480 εκατ. ευρώ και με συμβατικό χρόνο εκτέλεσης 5 έτη.
- Την 08.03.2019 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ), σε Κοινοπραξία με την AVAX Α.Ε. (AVAX – TERNA JV-MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS) και με ποσοστό συμμετοχής 40%, υπέγραψε σύμβαση αξίας 270 εκατ. ευρώ με την ICR CYPRUS RESORT DEVELOPMENT CO LIMITED, για την κατασκευή ενός πολυθεματικού θέρετρου με Καζίνο συνολικής έκτασης 96.000τμ και με ορίζοντα ολοκλήρωσης 30 μηνών.

- Κατά την περίοδο από 01.01 – 31.12.2019 προσδιορίσθηκε από τον υπό–όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ο χρόνος έναρξης της κατασκευής των 3 μονάδων απορριμμάτων και χώρων υγειονομικής ταφής, καθώς και των 2 σταθμών μεταφόρτωσης του έργου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου, συνολικού προϋπολογισμού 107 εκατ. ευρώ και παράλληλα υπεγράφησαν νέα έργα και επεκτάσεις υπαρχόντων, συνολικού ποσού 24 εκατ. ευρώ.

- Στο πλαίσιο της υπ' αριθμ. 230/2019 Απόφασης ΡΑΕ, «Διενέργεια Κοινής Ανταγωνιστικής Διαδικασίας υποβολής προσφορών για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» και επί των οριστικών αποτελεσμάτων της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας της 15.04.2019, τα Αιολικά Πάρκα του υπό–ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στην περιοχή της Ευρυτανίας (και συγκεκριμένα ΚΑΣΤΡΙ – ΚΟΚΚΑΛΙΑ, ΤΥΜΠΑΝΟ – ΤΡΥΠΗΡΙ, ΚΑΡΑΒΙ ΑΛΟΓΟΒΟΥΝΙ, ΠΙΚΡΟΒΟΥΝΙ), ισχύος 66,6 MW, έχουν επιλεγεί να ενταχθούν σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών και έχουν ήδη εξασφαλίσει σταθερή τιμή πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

- Την 27.03.2019 τέθηκε σε εμπορική λειτουργία η Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων Ηπείρου (εφεξής «ΜΕΑ Ηπείρου»). Το έργο υλοποιήθηκε από την Περιφέρεια Ηπείρου και την ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕΕΣ (100% θυγατρική της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.), με τη συμβολή της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ. Με τη ΜΕΑ Ηπείρου, υλοποιείται ένα σημαντικό μέρος του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Ηπείρου. Η μέγιστη ετήσια δυναμικότητα της ΜΕΑ Ηπείρου είναι 105.000tn. Μέσω της ΜΕΑ Ηπείρου επιτυγχάνεται συνολική ανάκτηση 17.000 τόνων ανακυκλώσιμων υλικών ανά έτος, ενώ παράγονται 10.800kWh/έτος Πράσινης Ενέργειας και γίνεται εξοικονόμηση 12.000 τόνων CO2.

- Σύμφωνα με το Ν.3556/2007, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ανακοίνωσε την 22.04.2019 ότι έλαβε γνωστοποίηση από τον μέτοχο REGGEBORGH INVEST B.V. ότι την 17.04.2019 επήλθε μεταβολή (αύξηση) στα δικαιώματα ψήφου του ως άνω μετόχου και συγκεκριμένα ότι κατέχει πλέον 27.948.005 μετοχές και δικαιώματα ψήφου, ήτοι ποσοστό 27,0229% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, που ανέρχονται σε 103.423.291. Ο μέτοχος REGGEBORGH INVEST B.V. κατέχει επίσης χρηματοπιστωτικό μέσο που μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση επιπλέον 7.909.588 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου, ήτοι ποσοστό 7,6477% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Η άσκηση του δικαιώματος απόκτησης των ως άνω μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου μπορεί να λάβει χώρα σε οποιαδήποτε ημερομηνία μεταξύ της 275ης και της 365ης ημέρας από την 21.03.2019. Την 23.12.2019 ο μέτοχος REGGEBORGH INVEST B.V. προέβη στην πώληση 2.070.000 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου, ήτοι 2,002% του μετοχικού κεφαλαίου, και πλέον κατείχε ποσοστό 25,021% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας καθώς και το προαναφερθέν χρηματοπιστωτικό μέσο που μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση επιπλέον 7.909.588 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου, ήτοι ποσοστό 7,6477% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας.

  Στην ίδια ως άνω από 22.04.2019 γνωστοποίηση, ο μέτοχος REGGEBORGH INVEST B.V. δήλωσε ότι δεν ελέγχεται από άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα και δεν ελέγχει άλλη επιχείρηση /επιχειρήσεις που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα συμμετοχή στην ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.

- Την 28.05.2019, η Εταιρεία και στα πλαίσια των συμβατικών της υποχρεώσεων, που απορρέουν από το 21.03.2018 Πρόγραμμα Εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου της, ύψους 120 εκατ. ευρώ, ολοκλήρωσε τον ετήσιο έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας από την ICAP Group και αξιολογήθηκε ότι η πιστοληπτική της ικανότητα αναβαθμίζεται σε Α από ΒΒ.

- Την 04.07.2019 το Ελληνικό Δημόσιο παρείχε τη συναίνεσή του για τις τροποποιήσεις των καταστατικών σύμφωνα με τα άρθρα 7.1.3 και 9.2.1 των Συμβάσεων Παραχωρήσεων της ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και της ΝΕΑΣ ΟΔΟΥ Α.Ε., για την μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με ποσά 59 εκατ. ευρώ για την ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και 85,8 εκατ. ευρώ για την ΝΕΑ ΟΔΟ Α.Ε., με ταυτόχρονη και ισόποση μετατροπή των μειώσεων μετοχικού κεφαλαίου σε Δευτερογενές Χρέος. Στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων την 09.07.2019 και σε εφαρμογή του άρθρου 7.1.3 της Σύμβασης Παραχώρησης και του άρθρου 29 του ν. 4548/2018, αποφασίστηκαν οι μειώσεις του Μετοχικού Κεφαλαίου των Εταιρειών κατά 59 εκατ. ευρώ για την ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και 85,8 εκατ. ευρώ για την ΝΕΑ ΟΔΟ Α.Ε. Η εφαρμογή των ως άνω αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων έλαβε χώρα μετά και την έγκριση από το ΓΕΜΗ την 20.09.2019. Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών ενέκριναν τις συναλλαγές την 24.09.2019 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 12 των Οικονομικών Καταστάσεων).

- Την 22.07.2019, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ μέσω της θυγατρικής του σε συνέχεια της από 7 Ιουνίου 2019 ανακοίνωσης, προχώρησε σε πρόωρη προπληρωμή του συνόλου της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που έχει εκδώσει και διαθέσει μέσω δημόσιας προσφοράς, δυνάμει του από 12.07.2017 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως 60.000 και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων (το «Πρόγραμμα ΚΟΔ»), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον όρο 4 του Προγράμματος ΚΟΔ («Προπληρωμή»). Στο πλαίσιο αυτό, η 17.07.2019, ορίστηκε ως η τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης στο ΧΑ των ως άνω ομολογιών. Κατά την προπληρωμή και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα ΚΟΔ, καταβλήθηκε την Δευτέρα 22 Ιουλίου 2019:
  α) το σύνολο της ονομαστικής αξίας των ομολογιών, ήτοι 1.000 ευρώ ανά ομολογία,
  β) οι μέχρι την 22 Ιουλίου 2019 δεδουλευμένοι τόκοι, το μικτό ποσό των οφειλόμενων τόκων για την 4η Περίοδο Εκτοκισμού (21.01.2019 - 22.07.2019) ανήλθε στο ποσό των 1.167,8 και
  γ) επιπλέον ποσό προπληρωμής ίσο με 1% της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που προπληρώνονται, ήτοι 10 ευρώ μικτό ποσό ανά ομολογία.

- Την 05.09.2019, ο υπό–όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ μέσω της 100% θυγατρικής του εταιρείας TERNA DEN LLC (θυγατρική της TERNA ENERGY USA HOLDING CORPORATION) προέβη στην εξαγορά του 100% των εταιρικών μεριδίων Class B (membership interests) της εταιρείας BEARKAT I TE PARTNERSHIP LLC. Η εν λόγω εταιρεία κατέχει το 100% των μετοχών της BEARKAT WIND I LLC, η οποία κατέχει και λειτουργεί το αιολικό πάρκο «Bearkat I» στο Τέξας (Glasscock County) των ΗΠΑ, εγκατεστημένης ισχύος 196,65 MW. Η ως άνω συναλλαγή πραγματοποιήθηκε αντί συνολικού τιμήματος 119.693 (132.357 χιλ. δολάρια Αμερικής). Το αιολικό πάρκο βρίσκεται σε λειτουργία από τον Ιανουάριο του 2018 και η κατασκευή του έχει συγχρηματοδοτηθεί και από επενδυτή Tax Equity Investor (TEI). Μετά την ολοκλήρωση της απόκτησης του νέου αιολικού πάρκου, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στις ΗΠΑ ανέρχεται στα 648,1 MW.

- Εντός του 3ου τριμήνου του 2019 ολοκληρώθηκε από τον υπό–όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ η κατασκευή του αιολικού πάρκου ισχύος 158 MW στο Τέξας των ΗΠΑ (Fluvanna II). Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε περίπου 224 εκατ. ευρώ. Για τη χρηματοδότηση του έρχου έχει συναφθεί σύμβαση με Tax Equity Investor (TEI), ο οποίος συνείσφερε για την κατασκευή του έργου ποσό 140,1 εκατ. δολαρίων Αμερικής.

- Εντός του 2019 ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ξεκίνησε την κατασκευή εννέα (9) αιολικών πάρκων ισχύος 121 MW σε δύο παράλληλες φάσεις (4 πάρκα στην πρώτη και 5 πάρκα στη δεύτερη φάση) σε 9 τοποθεσίες αντίστοιχα, στην Εύβοια. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε περίπου 150 εκατ. ευρώ και η ολοκλήρωσή τους εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί σταδιακά μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2020.

Η συνολική πραγματοποιηθείσα επένδυση των εννέα (9) αιολικών πάρκων ισχύος 121 MW από την έναρξη της κατασκευής μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2020 ανέρχεται σε περίπου 109,2 εκατ. ευρώ. Ο τρόπος χρηματοδότησης της επένδυσης θα γίνει μέσω ιδίων κεφαλαίων, τραπεζικό δανεισμό καθώς και μέρος των αντληθέντων κεφαλαίων από την έκδοση του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Μ.Α.Ε. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ με ομολογίες διαπραγματεύσιμες στην Ρυθμιζόμενη Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΚΟΔ 2019).

- Την 22.10.2019, ανακοινώθηκε η έκβαση της Δημόσιας Προσφοράς για την Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ύψους 150 εκατ. ευρώ και την εισαγωγή των ομολογιών της κατά 100% θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ προς διαπραγμάτευση στην Κατηγορία τίτλων Σταθερού Εισοδήματος της Ρυθμιζόμενης Αγοράς του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Συγκεκριμένα, διατέθηκαν συνολικά 150.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη (οι «Ομολογίες») με συνέπεια την άντληση κεφαλαίων ύψους 150 εκατ. ευρώ.

  Η τελική απόδοση των Ομολογιών ορίστηκε σε 2,60%, το επιτόκιο των Ομολογιών σε 2,60% και η τιμή διάθεσης των Ομολογιών σε 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της.

  Κατόπιν αυτών, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ θα χρησιμοποιήσει τα αντληθέντα ως ακολούθως: (α) Ολική αποπληρωμή Βραχ/σμου Τραπεζικού Δανεισμού (που χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του ΚΟΔ 2017) ποσού 60.000 (β) Μερική αποπληρωμή Βραχ/σμου Τραπεζικού Δανεισμού που έχει χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή μέρους του τιμήματος εξαγοράς του αιολικού πάρκου «Bearkat I» στην πολιτεία Τέξας των ΗΠΑ ποσού 30.632 και (γ) Κατασκευή 14 αιολικών πάρκων στην Ελλάδα, συνολικής ισχύος 218 MW ποσού 56.000.

- Την 30.10.2019, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ανακοίνωσε ότι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας προχώρησε στην έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου «Υβριδικός Σταθμός Αμαρίου Ρεθύμνου» που προωθεί ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.

  Όπως τονίζεται σε σχετική ανακοίνωση του Ομίλου, ο Υβριδικός Σταθμός Αμαρίου αποτελεί μία μεγάλη πρότυπη πράσινη επένδυση. Το συνολικό ύψος της αναμένεται να φτάσει τα 280 εκατ. ευρώ και κατά την περίοδο κατασκευής του έργου θα δημιουργηθούν περισσότερες από 1.000 θέσεις εργασίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εγχώρια προστιθέμενη αξία της επένδυσης υπερβαίνει το 60% κι αναμένεται να φτάσει τα 170 εκατ. ευρώ.
  Αναλυτικότερα, ο Υβριδικός Σταθμός Αμαρίου βασίζεται στην ενεργειακή αξιοποίηση του Φράγματος Ποταμών και συνδυάζει την παραγωγή αιολικής ενέργειας με την αποθήκευσή της μέσω αντλησιοταμίευσης. Αποτελεί συνδυασμό αιολικού πάρκου εγκαταστημένης ισχύος 89,1 MW, υδροηλεκτρικού έως 93 MW και συγκροτήματος αντλιών δυναμικότητας 140 MW.

- Την 06.12.2019 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. υπέγραψε ένα νέο πρόγραμμα Κοινού Ομολογιακού Δανείου με πιστώτριες τράπεζες ποσού 130.000. Το εν λόγω δάνειο εκταμιεύθηκε την 20.12.2019 και χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την αναχρηματοδότηση του συνόλου του ανεξόφλητου υπόλοιπου ποσού 113.130, του από 01.12.2017 Κοινού Ομολογιακού Δάνειου των 194 εκατ. Οι βασικοί όροι προβλέπουν περιθώριο 3,25% πλέον εξάμηνου Euribor, αποπληρωμή με δόσεις μέχρι τον Ιούλιο του 2026.

- Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 09.12.2019 της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. προέβη στην έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών της Εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111 του ν.4548/2018.

Περαιτέρω αποφασίστηκε η τροποποίηση του άρθρου 16 παρ. 3 του Καταστατικού της Εταιρείας ώστε να απαλειφθεί το τρίτο εδάφιο περί του δικαιώματος της York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l. να διορίζει απευθείας μέλη στο Δ.Σ. Τέλος, αποφασίστηκε η διεύρυνση του Διοικητικού Συμβουλίου με την εκλογή ενός (1) νέου εκτελεστικού μέλους της κας Πηνελόπης Λαζαρίδου και ενός (1) νέου ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του κου Αθανασίου Σκορδά, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών. Η θητεία όλων των Μελών λήγει την 30.06.2021 και το αργότερο την ημερομηνία έως την οποία πρέπει να συγκληθεί η Τακτική Γενική Συνέλευση εντός του 2021.

- Το Δεκέμβριο 2019, εταιρείες του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ άντλησαν πρόσθετη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, συνολικού ποσού 136 εκατ. ευρώ και παράλληλα αποπληρώσαν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση συνολικού ποσού 64,6 εκατ. ευρώ.

- Με τις από 23.12.2019 και 27.12.2019 αποφάσεις των ΔΣ των θυγατρικών εταιρειών ΤΕΡΝΑ Α.Ε και ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. αντίστοιχα, αποφασίσθηκε η ανάκληση των σχετικών από 29.06.2018 αποφάσεων συγχώνευσης των εν λόγω εταιρειών, προκειμένου η ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. να συνεχίσει αυτόνομα την παραγωγική δραστηριότητα της και να λειτουργεί ως ανεξάρτητη οικονομική μονάδα.

Πέρα των ανωτέρω αναφερόμενων, δεν υπάρχουν λοιπά μεταγενέστερα των οικονομικών καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΑ).

Κατασκευαστικός Τομέας

Τα έσοδα από τις κατασκευαστικές μας δραστηριότητες παραμένουν σημαντικά, ενώ το ανεκτέλεστο υπόλοιπο κατασκευαστικών εργασιών διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, ανερχόμενο την 31.12.2019 σε 1,661 δισ. ευρώ περίπου.

Η ΤΕΡΝΑ Α.Ε., κατασκευαστικός βραχίονας και 100% θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αποτελεί μία από τις ισχυρότερες Ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες, με εξειδίκευση σε σύνθετα και απαιτητικά έργα υποδομών, συνεργάτης που διεθνείς όμιλοι επιλέγουν να συνεργαστούν, με εμπειρία εντός και εκτός Ελλάδος και με σημαντικές συνέργειες με τις λοιπές δράσεις του Ομίλου σε παραχωρήσεις και ενέργεια.

Ο Κύκλος Εργασιών από τη δραστηριότητα των κατασκευών προς τρίτους ανήλθε σε 679,8 εκατ. ευρώ έναντι 948,9 εκατ. ευρώ το 2018. Στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών μεταξύ των Τομέων του Ομίλου, ο οποίος ανέρχεται σε 60 εκατ. ευρώ και αφορά σε κατασκευές κεφαλαιουχικών αγαθών για τον Όμιλο μας.

Τα Κέρδη προ φόρων, τόκων επενδυτικών, χρηματοοικονομικών και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA), ανήλθαν σε 10,9 εκατ. ευρώ έναντι 32,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση και ήταν μειωμένα κατά 66%. Παράλληλα, τα Λειτουργικά Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων (EBIT) ανήλθαν σε μείον 1,6 εκατ. ευρώ έναντι 20,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Στα ανωτέρω ποσά, δεν συμπεριλαμβάνονται τα κέρδη από τις πωλήσεις μεταξύ τομέων εντός του Ομίλου.

Ο Κύκλος Εργασιών του Κατασκευαστικού Τομέα 679,8 εκατ. ευρώ, προέρχεται α) από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα και την Κύπρο σε ποσοστό 87,4%, β) από δραστηριότητες σε Βαλκανικές χώρες σε ποσοστό 5,1% και γ) από δραστηριότητες σε χώρες της Μέσης Ανατολής σε ποσοστό 7,5%.

Ο Δανεισμός, ανήλθε σε 136,2 εκατ. ευρώ έναντι 105,2 εκατ. ευρώ το 2018, ενώ η Καθαρή Δανειακή Θέση του Κατασκευαστικού Τομέα (χρηματικά διαθέσιμα μείον δανειακές υποχρεώσεις) ανήλθε σε περίπου 67,4 εκατ. ευρώ, έναντι καθαρής δανειακής θέσης 143,1 εκατ. ευρώ την 31.12.2018.

Κατά την περίοδο από 01.01 – 31.12.2019 προσδιορίσθηκε ο χρόνος έναρξης της κατασκευής των 3 μονάδων απορριμμάτων και χώρων υγειονομικής ταφής, καθώς και των 2 σταθμών μεταφόρτωσης του έργου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου, συνολικού προϋπολογισμού 107 εκατ. ευρώ και παράλληλα υπεγράφησαν νέα έργα και επεκτάσεις υπαρχόντων, συνολικού ποσού 24 εκατ. ευρώ.

Την 21.02.2019 ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέγραψε με την εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Σύμβαση Μελέτης – Κατασκευής του νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης προϋπολογισμού 480 εκατ. ευρώ και με συμβατικό χρόνο εκτέλεσης 5 έτη.

Την 08.03.2019 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ), σε Κοινοπραξία με την AVAX (AVAX – TERNA JV-MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS) και με ποσοστό συμμετοχής 40%, υπέγραψε σύμβαση αξίας 270 εκατ. ευρώ με την ICR CYPRUS RESORT DEVELOPMENT CO LIMITED, για την κατασκευή ενός πολυθεματικού θέρετρου με Καζίνο συνολικής έκτασης 96.000τμ και με ορίζοντα ολοκλήρωσης 30 μηνών.

Η εμπειρία της εκτέλεσης μεγάλων κατασκευαστικών έργων οδοποιίας, κτιριακών, λιμενικών και η κατασκευή μεγάλων ενεργειακών έργων, καθώς και η εδραιωμένη παρουσία της ΤΕΡΝΑ στις αγορές όπου δραστηριοποιείται, συνηγορούν στην περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών και λοιπών μεγεθών του τομέα αυτού για τον Όμιλο.

Τομέας Παραγωγής Ενέργειας

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, δραστηριοποιούμενος στον χώρο της ενέργειας από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, αποτελεί έναν εκ των πρωταγωνιστών τόσο στον χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) μέσω του Ομίλου της «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ», όσο και στην θερμικά παραγόμενη ενέργεια, μέσω της «ΗΡΩΝ Θερμοηλεκτρική ΑΕ» και της ΗΡΩΝ ΙΙ.

α) Παραγωγή ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Η στροφή στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) επιβεβαιώνεται σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελώντας μια εκ των κορυφαίων επενδυτικών επιλογών για τα επόμενα χρόνια.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ συνεχίζει την ανάπτυξη επιλεγμένων έργων ΑΠΕ στην Ελλάδα και παράλληλα, κεφαλαιοποιώντας πλέον την εμπειρία του, εντείνει την προσπάθεια εμβάθυνσης της παρουσίας του στις ΗΠΑ, στην Πολωνία και στην Βουλγαρία. Αναμένεται, στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς οι επενδύσεις θα ωριμάζουν στα επόμενα χρόνια, η εγκατεστημένη ισχύς του Ομίλου σε ΑΠΕ να αυξηθεί σημαντικά.
Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, ο Όμιλος έχει εγκατεστημένη ισχύ 1.387 MW στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος έχει ήδη εγκαταστήσει 607 MW στην Ελλάδα, 648,1 MW στις Η.Π.Α., 102 MW στην Πολωνία και 30 MW στην Βουλγαρία.

Ο υπό-όμιλος της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ έχει στο χαρτοφυλάκιό του μια σειρά από έργα, τα οποία βρίσκονται σε φάση κατασκευής ή αναμένεται άμεσα η έναρξη κατασκευής τους. Συγκεκριμένα, την 31.12.2019, τα υπό κατασκευή έργα αφορούν σε εννέα (9) αιολικά πάρκα στην Ελλάδα ισχύος 121 MW σε 9 τοποθεσίες αντίστοιχα, στην Εύβοια.

Η ολοκλήρωση των έργων εκτιμάται ότι θα πραγματοποιηθεί στο πρώτο εξάμηνο του 2020. Η διάρκεια των συμβάσεων πώλησης θα είναι είκοσι (20) έτη με εγγυημένη τιμή πώλησης feed-in-premium εφόσον τα έργα ολοκληρωθούν έως την 31.12.2020.

Την 05.09.2019, ο υπό-όμιλος της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ μέσω της 100% θυγατρικής του εταιρείας TERNA DEN LLC (θυγατρική της TERNA ENERGY USA HOLDING CORPORATION) προέβη στην εξαγορά του 100% των εταιρικών μεριδίων Class B (membership interests) της εταιρείας BEARKAT I TE PARTNERSHIP LLC. Η εν λόγω εταιρεία κατέχει το 100% των μετοχών της BEARKAT WIND I LLC, η οποία κατέχει και λειτουργεί το αιολικό πάρκο «Bearkat I» στο Τέξας (Glasscock County) των ΗΠΑ, εγκατεστημένης ισχύος 196,65 MW.

Εντός του 3ου τριμήνου του 2019 από τον υπό-όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ολοκληρώθηκε η κατασκευή του αιολικού πάρκου ισχύος 158 MW στο Τέξας των ΗΠΑ (Fluvanna II).

Επιπλέον, κατά την 30.09.2019 ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ έχει λάβει άδεια εγκατάστασης για 20 μονάδες αιολικής ενέργειας στην Ελλάδα ισχύος 333 MW και, κατά συνέπεια, δύναται να προχωρήσει στην κατασκευή των ανωτέρω μονάδων προκειμένου, στη συνέχεια, να λάβει άδεια λειτουργίας.

Επίσης, έχει λάβει άδεια παραγωγής για 42 έργα στην Ελλάδα συνολικής ισχύος 1.424 MW, για τα οποία έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει στην απόκτηση άδειας εγκατάστασης, εφόσον το υπαγορεύσει μελλοντικά η στρατηγική της διοίκησης του υπό-ομίλου.

Πέραν των ανωτέρω έχει για λοιπές τεχνολογίες ανανεωσίμων πηγών ενέργειας άδεια λειτουργίας για 23 μονάδες με άδεια παραγωγής 978 MW. Τέλος ο Όμιλος έχει υποβάλλει αίτημα αδειοδότησης για έργα συνολικής προβλεπόμενης ισχύος 5.990 MW.

Οι επενδύσεις του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για το 2019 ανήλθαν στο ποσό των 207 εκατ. ευρώ. Ο Όμιλος κατά την τελευταία πενταετία επενδύει περίπου 160 εκατ. ευρώ κατά μέσο όρο ετησίως. Η συνεχιζόμενη επενδυτική δραστηριότητα του υπό-ομίλου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για σταθεροποίηση αυξημένης ροής εσόδων και κερδοφορίας σε μακροχρόνια βάση.

Ο Κύκλος Εργασιών από την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανήλθαν σε 237,3 εκατ. ευρώ, έναντι 216,3 εκατ. ευρώ το 2018, σημειώνοντας αύξηση κατά 9,7%.

Τα Κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών, χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων της περιόδου (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν στα 178,9 εκατ. ευρώ, έναντι 156,6 εκατ. ευρώ το 2018 σημειώνοντας αύξηση κατά 14,24%. Παράλληλα, τα Λειτουργικά Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων (EBIT)ανήλθαν σε 121,7 εκατ. ευρώ έναντι 108,8 εκατ. ευρώ το 2018.

β) Παραγωγή ηλεκτρισμού από Θερμικές Πηγές Ενέργειας – Πώληση ηλεκτρικής ενέργειας

Στον τομέα παραγωγής ηλεκτρισμού από θερμικές πηγές ενέργειας, το 2019, συνεχίστηκε η λειτουργία της Θερμοηλεκτρικής Μονάδας ισχύος 435 MW, καθώς και της μικρότερης μονάδας ισχύος 147 MW στη Βοιωτία.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α.11 οι εταιρείες ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΗΡΩΝ ΙΙ Α.Ε. έχουν αναγνωρισθεί ως από κοινού ελεγχόμενες οντότητες και η ενσωμάτωση των οικονομικών μεγεθών γίνεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Στη χρήση του 2019, τα αποτελέσματα μετά από φόρους τα οποία ενσωματώθηκαν, ανήλθαν σε ζημιές 5,7 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 2,6 εκατ. ευρώ το 2018.

Ο Κύκλος Εργασιών του τομέα πωλήσεως ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποίησε έσοδα 36,9 εκατ. ευρώ έναντι 19,7 εκατ. ευρώ στην αντίστοιχη περίοδο του 2018, σημειώνοντας αύξηση κατά 87% σε σχέση με το 2018. Τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών, χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων της περιόδου (προσαρμοσμένο EBITDA) του τομέα ανήλθαν σε 2,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1 ,6 εκατ. ευρώ το 2018.

Τομέας Εκμετάλλευσης Ακινήτων - Real Estate

Ο Όμιλος συνεχίζει να τηρεί στάση αναμονής ως προς επενδυτικές δραστηριότητες στην εγχώρια αγορά ακινήτων. Λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο Όμιλος έχει αποφασίσει να αποεπενδύσει σε συγκεκριμένα ακίνητα. Παράλληλα, εξετάζει εναλλακτικά σενάρια εκμεταλλεύσεως ενός τμήματος των επενδύσεών του και όπου κρίνει σκόπιμο θα συνεχίσει τις επενδύσεις του.

Ο Κύκλος Εργασιών του τομέα Real Estate διαμορφώθηκε σε 4,7 εκατ. ευρώ, έναντι 9,2 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Η μείωση του Κύκλου Εργασιών της χρήσης 2019 οφείλεται κυρίως λόγω της μη ύπαρξης των εκμισθώσεων του εμπορικού κέντρου στη Σόφια, το οποίο λειτούργησε πλήρως μέσα στο 2018 και πωλήθηκε στο τέλος Δεκεμβρίου 2018.
Τα Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών, χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων, συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν σε μείον 0,3 εκατ. ευρώ, έναντι 4,2 εκατ. ευρώ του 2018. Τα Κέρδη μετά φόρων διαμορφώθηκαν σε μείον 0,3 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 6,6 εκατ. ευρώ το 2018. Η σχέση Ξένων Κεφαλαίων προς το Σύνολο Ενεργητικού του τομέα, ανέρχεται σε 71,44%, συντελεστής αρκετά ασφαλής, δεδομένων των τρεχουσών χρηματοοικονομικών συνθηκών.

Τομέας Παραχωρήσεων – Αυτό / Συγχρηματοδοτούμενων έργων

Ο Όμιλος με την από 11.12.2018 υλοποιηθείσα συμφωνία της εξαγοράς των ποσοστών συμμετοχής της Μετόχου FERROVIAL S.A., στις εταιρείες Παραχώρησης ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., κατέχει πλέον το 100% των μετοχών της εταιρείας Παραχώρησης ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και το 100% της εταιρείας Παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ.

Ο Όμιλος συμμετέχει επίσης με ποσοστό 70% στην Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικού Εισιτηρίου – HELLAS SMARTICKET Α.Ε., η οποία ανέλαβε από τον οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε., τη Σύμβαση Σύμπραξης για τη Μελέτη, Χρηματοδότηση, Εγκατάσταση, Υποστήριξη Λειτουργίας, Συντήρηση και Τεχνική Διαχείριση Ενός Ενιαίου, Αυτομάτου Συστήματος Συλλογής Κομίστρων για τις εταιρείες Ομίλου ΟΑΣΑ με ΣΔΙΤ. Η διάρκεια της παραχώρησης θα είναι για 10 χρόνια μετά την περίοδο κατασκευής. Ο τρόπος επιμέτρησης των ετησίων εσόδων αναγνωρίζεται σύμφωνα με την διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 12, με βάση τις τιμολογήσεις του κόστους κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας, προσαυξημένο με ένα τεκμαρτό κέρδος, όπως αυτό προσδιορίζεται από το συνολικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Την 27.03.2019 τέθηκε σε λειτουργία η Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων Ηπείρου με μέγιστη ετήσια δυναμικότητα 105.000tn. Η συμμετοχή του Ομίλου στην εταιρεία ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕΧ είναι 100% και η διάρκεια της Παραχώρησης θα είναι για 27 χρόνια. Ο τρόπος επιμέτρησης των ετησίων εσόδων αναγνωρίζεται σύμφωνα με την διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 12, με βάση τις τιμολογήσεις του κόστους κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας, προσαυξημένο με ένα τεκμαρτό κέρδος, όπως αυτό προσδιορίζεται από το συνολικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Ο Κύκλος Εργασιών του Τομέα των Παραχωρήσεων, ανήλθε σε 187 εκατ. ευρώ, έναντι 197 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Τα Κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών, χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν σε 103,6 εκατ. ευρώ, έναντι 92,9 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Παράλληλα, τα Λειτουργικά Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων (EBIT) ανήλθαν σε 52,2 εκατ. ευρώ έναντι 49,6 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο.

Περαιτέρω, συνεχίσθηκε η δραστηριότητα του Ομίλου στον Κλάδο Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης Σταθμών Αυτοκινήτων. Ο αριθμός θέσεων που αναλογεί συνολικά στον Όμιλο ανέρχεται σε 2.278.

Τομέας Βιομηχανίας

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκόλιθου και στη βιομηχανία μαγνησίας, μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε., η δραστηριότητα της οποίας είναι σχεδόν αποκλειστικά εξαγωγική.
Ο Κύκλος Εργασιών του κλάδου διαμορφώθηκε σε 9,9 εκατ. ευρώ, έναντι 11,3 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018.
Τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών, χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν σε μείον 4,2 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 2,5 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Με τις από 23.12.2019 και 27.12.2019 αποφάσεις των ΔΣ των θυγατρικών εταιρειών ΤΕΡΝΑ Α.Ε και ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. αντίστοιχα, αποφασίσθηκε η ανάκληση των σχετικών από 29.06.2018 αποφάσεων συγχώνευσης των εν λόγω εταιρειών, προκειμένου η ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. να συνεχίσει αυτόνομα την παραγωγική δραστηριότητα της και να λειτουργεί ως ανεξάρτητη οικονομική μονάδα.

Τομέας Συμμετοχών

Τα Κέρδη προ φόρων για το 2019 ανήλθαν σε μείον 9,6 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 10,1 εκατ. ευρώ το 2018. Τα Κέρδη μετά από φόρους για το 2019 ανήλθαν σε μείον 5,9 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 10,8 εκατ. ευρώ το 2018. Η διαφορά στα Κέρδη μετά από φόρους οφείλεται στην θετική επίδραση λόγω της αναβαλλόμενης φορολογίας.

Γ. Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου 01.01 – 31.12.2019

Από την 01.01.2020 μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του παρόντος, σημειώθηκαν τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- Μέσα τον Ιανουάριο 2020 η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχει αντλήσει χρηματοδότηση συνολικού ποσού 42 εκατ. ευρώ εκ των οποίων ποσό 39 εκατ. ευρώ έχει διατεθεί σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της συνδεδεμένης εταιρείας ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ βάσει των όρων της σύμβασης παραχώρησης.

- Στην ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., ως μέλος της Ένωσης Προσώπων INSPIRE ATHENS, κοινοποιήθηκε η απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.), μαζί με τα πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του Διεθνούς Διαγωνισμού για την Παραχώρηση Άδειας λειτουργίας Επιχείρησης Καζίνο (ΕΚΑΖ) ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων στον Μητροπολιτικό Πόλο Ελληνικού -Αγίου Κοσμά. Η απόφαση αφορά στα αποτελέσματα του σταδίου αξιολόγησης του Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» των Διαγωνιζομένων και σύμφωνα με αυτήν (όπως ανακοινώθηκε με επίσημο Δελτίο Τύπου στις 20.01.2020 από την Ε.Ε.Ε.Π.) απορρίπτεται η Προσφορά του Διαγωνιζομένου SHRE/SHRI, LLC και γίνεται αποδεκτή η Προσφορά του Διαγωνιζομένου, με την επωνυμία INSPIRE ATHENS - Ένωση Προσώπων μεταξύ των Εταιρειών «MGE Hellinikon B.V.», «Mohegan Gaming Advisors, LLC» και «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.».

- Την 06.02.2020 ακολούθως της ικανοποίησης των Προϋποθέσεων της Σύμβασης Παραχώρησης, το Δημόσιο παρείχε στην εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ την «Άδεια Ίδρυσης και Κατασκευής Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης». Η ανωτέρω ημερομηνία αποτελεί εφεξής την ημερομηνία της έναρξης παραχώρησης. Το έργο θα κατασκευαστεί κατά 100% από την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Η συμβατική διάρκεια της περιόδου παραχώρησης διαμορφώνεται σε τριάντα πέντε (35) έτη από την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και συμπεριλαμβάνει την πενταετή περίοδο μελέτης-κατασκευής.

- Την 10.02.2020, ο Όμιλος μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ προχώρησε σε δωρεά ύψους 3,5 εκατ. ευρώ προς τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας.
  Ο Όμιλος θα καλύψει πλήρως το κόστος των μελετών, του σχεδιασμού και της κατασκευής όλων των απαιτούμενων έργων προκειμένου:
  α. Να μετατραπεί το Αεροδρόμιο της 115 ΠΜ (Σούδα) σε εγκατάσταση Μηδενικού Αποτυπώματος Άνθρακα (Net Zero Carbon Emissions).
  β. Να καλυφθούν οι ανάγκες σε ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη των εγκαταστάσεων στο στρατιωτικό αεροδρόμιο της 115 Π.Μ. στην Σούδα, κατά 100% από Ανανεώσιμες Πηγές (Net Zero Energy Airport) και να «εξηλεκτρισθούν» οι μεταφορές εντός του Αεροδρομίου.
  Η 115 Π.Μ. στη Σούδα θα είναι από τις πρώτες εγκαταστάσεις παγκοσμίως που θα λάβουν τις σχετικές πιστοποιήσεις, ενώ το ετήσιο όφελος από την πλήρη απαλλαγή της Μονάδας από το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψης των αναγκών θέρμανσης, θα ξεπεράσει τις 400 χιλ. ευρώ. Με αυτό τον τρόπο το αεροδρόμιο της 115 Π.Μ. θα συμβάλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, ενώ θα εξοπλιστεί με έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας τελευταίας τεχνολογίας, χωρίς να μειώνει σε τίποτα τις επιχειρησιακές του δυνατότητες. Για την υλοποίηση των απαραίτητων έργων, η Εταιρεία θα συνεργαστεί με την εξειδικευμένη εταιρεία Easy Power. Ο προϋπολογισμός της πρότασης ξεπερνά τα 3,5 εκατ. ευρώ, ενώ ο χρόνος ολοκλήρωσης των απαραίτητων εργασιών υπολογίζεται σε περίπου έξι (6) μήνες από την ημέρα επίσημης αποδοχής με ΦΕΚ της δωρεάς και υπογραφής της σχετικής σύμβασης με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

- Με την από 26.02.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. αποφασίστηκε η έκδοση 7ετούς κοινού ομολογιακού δανείου μέχρι του ποσού των πεντακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (500.000.000 ευρώ), οι ομολογίες του οποίου θα διατεθούν με δημόσια προσφορά στην Ελλάδα και θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στην κατηγορία τίτλων σταθερού εισοδήματος της ρυθμιζόμενης αγοράς του Χ.Α. (η «Έκδοση»). Η Έκδοση θα πραγματοποιηθεί αφού ληφθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο εγκρίσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών και εφόσον το Δάνειο καλυφθεί τουλάχιστον σε ποσό τετρακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (400.000.000 ευρώ).

Μέσω της Έκδοσης η Εταιρεία, στο πλαίσιο της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου της για τα επόμενα έτη, επιδιώκει να χρηματοδοτήσει την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου της μέσω υφιστάμενων ή/και νέων επενδύσεων, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη και στην τόνωση της Ελληνικής οικονομίας και στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας. Ειδικότερα, τα κεφάλαια που θα αντληθούν από την Έκδοση (κατόπιν αφαίρεσης των δαπανών της Έκδοσης) θα διατεθούν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους για τη χρηματοδότηση (μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου ή/και δανεισμού) υφιστάμενων ή /και σε εξέλιξη ή /και νέων επενδύσεων του Ομίλου στις δράσεις παραχωρήσεων, υποδομών και ενέργειας.

- Την 12.03.2020, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ενημέρωσε το Επενδυτικό Κοινό, ότι κατόπιν συναλλαγής αγοράς ιδίων μετοχών την 11.03.2020, οι ίδιες μετοχές που κατέχει η Εταιρεία άμεσα ανήλθαν του ορίου του 5%. Ειδικότερα, ο αριθμός ιδίων μετοχών που κατέχονται μετά τη συναλλαγή ανήλθαν σε 5.172.059 ήτοι ποσοστό 5,0009% του μετοχικού κεφαλαίου. Σημειώνεται ότι η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. κατέχει 688.205 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 0,6654% του μετοχικού κεφαλαίου και η θυγατρική εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ Α.Ε. κατέχει 616.835, ήτοι ποσοστό 0,5964% του μετοχικού κεφαλαίου και ως εκ τούτου ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών άμεσα και έμμεσα μετά την συναλλαγή ανέρχεται σε 6.477.099, ήτοι ποσοστό 6,2627% του μετοχικού κεφαλαίου.

- Ο Όμιλος ανακοίνωσε μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στις 16.03.2020 ότι, συνεχίζει το επενδυτικό του πρόγραμμα στην Ελλάδα και προχωρά στην υλοποίηση νέων επενδύσεων στην παραγωγή καθαρής ενέργειας, συνολικού προϋπολογισμού της τάξης των 550 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται να ξεκινήσει μέσα στο επόμενο διάστημα την κατασκευή νέων αιολικών πάρκων στην Εύβοια, καθώς ολοκληρώθηκε η εξαγορά του χαρτοφυλακίου των αδειοδοτημένων και υπό αδειοδότηση αιολικών πάρκων ισχύος 270 MW της εταιρείας «RF Ομαλιές ΜΑΕ» από την «RF ENERGY ΑΕ».

  Στη φάση αυτή, προβλέπεται η κατασκευή αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος άνω των 180 MW, με αποτέλεσμα η συνολική ισχύς των νέων αιολικών πάρκων που δρομολογεί στην ελληνική αγορά των ΑΠΕ ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, να υπερβαίνει τα 400 MW και η συνολική αξία επένδυσης τα 550 εκατ. ευρώ. Πέραν των ανωτέρω νέων επενδύσεων σε αιολικά πάρκα στην Εύβοια, ο υπό-όμιλος έχει ήδη δρομολογήσει επενδύσεις και σε έργα αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, όπως τον υβριδικό σταθμό Αμαρίου στην Κρήτη και το έργο αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία, οι οποίες αποτελούν δύο εξαιρετικά σημαντικές επενδύσεις της τάξης των 800 εκατ. ευρώ, απαραίτητες για την εξισορρόπηση των δικτύων μεταφοράς και τη μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς άνθρακα.

- Την 19.03.2020 πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την από 06.03.2020 πρόσκληση, η επαναληπτική Συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών του εκδοθέντος δυνάμει του από 22.03.2018 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως 120.000.000 ευρώ και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων (το «Πρόγραμμα ΚΟΔ 2018») ομολογιακού δανείου. Η επαναληπτική Συνέλευση των Ομολογιούχων ενέκρινε σχετικές τροποποιήσεις του Προγράμματος ΚΟΔ 2018, υπό την αίρεση της έκδοσης από την ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. κοινού ομολογιακού δανείου μέχρι του ποσού των πεντακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (500.000.000 ευρώ), οι ομολογίες του οποίου θα διατεθούν με δημόσια προσφορά στην Ελλάδα και θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στην κατηγορία τίτλων σταθερού εισοδήματος της ρυθμιζόμενης αγοράς του Χ.Α. (το «Δάνειο»), και παρείχε εξουσιοδότηση προς τον Εκπρόσωπο των Ομολογιούχων για την υπογραφή σύμβασης τροποποίησης όρων του «Προγράμματος ΚΟΔ 2018».

- Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, την 24.03.2020, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε σε συνέχεια της από 19.04.2019 ανακοίνωσης, ενημέρωσε το επενδυτικό κοινό ότι έλαβε γνωστοποίηση από τον μέτοχο REGGEBORGH INVEST B.V. ότι στις 20.03.2020 παρήλθε η ημερομηνία άσκησης του δικαιώματος του χρηματοπιστωτικού μέσου που κατείχε και θα μπορούσε να οδηγήσει σε απόκτηση 7.909.588 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου, ήτοι ποσοστό 7,6477% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Ως εκ τούτου, ο αριθμός μετοχών και ισάριθμων δικαιωμάτων ψήφου, μετά και την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ανήλθε σε 25.968.005 μετοχές και δικαιώματα ψήφου, ήτοι ποσοστό 25,1084% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, που ανέρχονται σε 103.423.291.

  Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ενημέρωσε στις 26.03.2020 το επενδυτικό κοινό ότι έλαβε σήμερα γνωστοποίηση από τον μέτοχο REGGEBORGH INVEST B.V. ότι στις 24.03.2020 επήλθε μεταβολή (αύξηση) στα δικαιώματα ψήφου του ως άνω μετόχου συνεπεία του οποίου κατέχει ποσοστό 30,2562% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.

- Στο πρώτο τρίμηνο του 2020, οι εταιρείες του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ άντλησαν πρόσθετη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση συνολικού ποσού 134 εκατ. ευρώ από τα οποία 77 εκατ. ευρώ σχετίζονται με τα Α/Π της Ευβοίας.

- Την 30.03.2020 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (100% θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) ανακοίνωσε ότι σε κοινοπραξία με την SIEMENS (ένωση εταιρειών SIEMENS – ΤΕΡΝΑ) αναδείχθηκε ανάδοχος του έργου «Μελέτη, Προμήθεια και Εγκατάσταση Δύο Σταθμών Μετατροπής και ενός Υποσταθμού για την Ηλεκτρική Διασύνδεση Κρήτης – Αττικής. Όπως ανακοίνωσε η «Αριάδνη Interconnection», θυγατρική του Ομίλου ΑΔΜΗΕ, ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 370 εκατ. ευρώ. Από αυτά, τα 358,6 εκατ. ευρώ αφορούν στην κατασκευή των σταθμών μετατροπής και τα 11,4 εκατ. ευρώ στη συντήρησή τους. Η σύμβαση έχει διάρκεια υλοποίησης 36 μήνες και θα υπογραφεί μετά την έγκρισή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, το έργο πρόκειται να ενταχθεί για συγχρηματοδότηση στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

- Οι Όμιλοι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ αποφάσισαν τον Μάρτιο του 2020 να προχωρήσουν στην αγορά μηχανημάτων και υλικών που κρίνονται απαραίτητα για την ενίσχυση του έργου του Υπουργείο Υγείας και των Διοικήσεων των Νοσοκομείων σε διάφορες περιοχές της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, αγοράστηκαν:
  - Πλήρης εξοπλισμός για την λειτουργία οκτώ (8) κλινών ΜΕΘ στο νοσοκομείο «Αττικόν», για την κάλυψη των αναγκών της Κλινικής Μονάδας Εντατικής Θεραπείας του πανεπιστημιακού νοσοκομείου. Ο εξοπλισμός περιλαμβάνει οκτώ (8) αναπνευστήρες (εκ των οποίων ο ένας είναι φορητός για ευελιξία στην ΜΕΘ και για μεταφορές), εννέα (9) monitors τελευταίας τεχνολογίας (εκ των οποίων το ένα είναι φορητό για ευελιξία στην ΜΕΘ και για μεταφορές), έναν κεντρικό σταθμό ελέγχου monitors (για έως 16 monitors) και 18 αντλίες εγχύσεως σύριγγας.
  - Στολές, μάσκες, αντισηπτικά κλπ. αναλώσιμα πρώτης ανάγκης για το νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», για την προστασία του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του νοσοκομείου.
  - Αναπνευστήρες, ιατρικά μηχανήματα, αναλώσιμα και οικίσκοι (χώροι πρώτης υποδοχής πιθανών περιστατικών) σε νοσοκομεία της περιφέρειας (Ιωαννίνων, Σερρών και «Μποδοσάκειο» Πτολεμαΐδας).

- **Παγκόσμια κρίση δημόσιας υγείας από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19)**

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στους τομείς των υποδομών, της καθαρής ενέργειας, της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των παραχωρήσεων. Θέση της Διοίκησης είναι ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε κλάδους οι οποίοι είναι περισσότερο αμυντικοί κατά τη διάρκεια των φάσεων του οικονομικού κύκλου και τους οποίους οι επενδυτές αναγνωρίζουν ως «ασφαλή καταφύγια» (safe haven) που παρέχουν σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές ακόμα και σε περιόδους αναταραχής και αβεβαιότητας, όπως είναι η υφιστάμενη. Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει ήδη αποδείξει κατά τη διάρκεια της ελληνικής χρηματοπιστωτικής κρίσης (ήτοι τη δυσκολότερη και μακρύτερη χρονικά χρηματοπιστωτική κρίση στην Ευρώπη), την ικανότητά του να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη θέση του στην αγορά.

Στις 30.01.2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) δήλωσε την εξάπλωση του ιού COVID-19 ως «έκτακτη ανάγκη διεθνούς ενδιαφέροντος για τη δημόσια υγεία», ενώ σε συνέχεια των περαιτέρω εξελίξεων, την 11.03.2020, ο ΠΟΥ κήρυξε τον COVID-19 πανδημία η οποία εξαπλώθηκε παγκοσμίως. Το συμβάν είναι σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν μπορούν να εκτιμηθούν και ποσοτικοποιηθούν οι επιπτώσεις του. Η διάρκεια και η ένταση των επιπτώσεων αναμένεται να προσδιοριστούν από: (i) το κατά πόσο ο ιός υπόκειται σε εποχική περιοδικότητα, (ii) τη χρονική διάρκεια που θα απαιτηθεί για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μεθόδων αντιμετώπισης της νόσου (εμβόλιο ή /και θεραπευτική αγωγή), (iii) την αποτελεσματικότητα των δημοσιονομικών και άλλων μέτρων των χωρών καθώς και των αποφάσεων των εποπτικών αρχών των τραπεζών για την διευκόλυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων στην παροχή ρευστότητας και στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 10 «Γεγονότα μεταγενέστερα της περιόδου αναφοράς», η πανδημία θεωρείται ως ένα μη διορθωτικό γεγονός και ως εκ τούτου δεν απεικονίζεται στην αναγνώριση και επιμέτρηση των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας της χρήσης 2019.

Σύμφωνα με Έκθεση της Morgan Stanley (που δημοσιεύθηκε την 25.03.2020 με τίτλο «Coronavirus: Recession, Response, Recovery»), η πτώση της ζήτησης και οι διαταραχές στις εν γένει αλυσίδες εφοδιασμού αναμένεται να οδηγήσουν σε μία παγκόσμια οικονομική ύφεση. Ωστόσο, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση, οι ισχυρές νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές που βρίσκονται σε εξέλιξη για την ανάσχεση των συνεπειών της πανδημίας, θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για μία ανάκαμψη που θα αρχίσει να διαφαίνεται το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Για την προοπτική αυτή φαίνεται ότι είναι καθοριστικής σημασίας, οι αυξανόμενες αναταραχές στην οικονομία των ΗΠΑ. Αμερικανοί οικονομολόγοι αναμένουν μια συρρίκνωση πλήρους έτους 2020 της τάξης του 3,0% αντί της προηγούμενης πρόβλεψης ανάπτυξης 0,6%. Μια τέτοια πτώση θα μειώσει την παγκόσμια ανάπτυξη σε 0,3% για το 2020 από το 3,4% που είχε προβλεφθεί πριν το ξέσπασμα της πανδημίας (κοντά στα χαμηλά της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009, όταν η παγκόσμια οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,5%). Υπό την βασική παραδοχή ότι η πανδημική κρίση αναμένεται να κορυφωθεί τον Απρίλιο/Μάιο 2020, το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δυσχέρειας θα μπορούσε να συγκεντρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2020, με την παγκόσμια οικονομία να συρρικνώνεται σε ετήσια βάση 0,6% και 2,1%, αντίστοιχα, στο πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 2020. Εν συνεχεία και υπό την εκτίμηση ότι η ανάκαμψη θα αρχίσει να διαφαίνεται από το τρίτο τρίμηνο του 2020, η παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να ανακάμψει σε 4,8% το 2021, ενώ η ανάπτυξη της ζώνης του Ευρώ θα μπορούσε να ανακάμψει κατά 5,5% το 2021. Περαιτέρω, σε σχετική αρθρογραφία των Financial Times, σχετικά με τους κλάδους που είναι πιο ανθεκτικοί κατά τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου σε συνθήκες αβεβαιότητας και αναταραχής όπως αυτή της πανδημίας, αναδεικνύονται οι τομείς της ενέργειας και των υποδομών.

Στο πλαίσιο της προστασίας της δημόσιας υγείας, πολλές χώρες υιοθέτησαν έκτακτα, προσωρινά και δαπανηρά μέτρα περιορισμού (ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες). Οι κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Ελληνικής Δημοκρατίας, εφάρμοσαν περιορισμούς στην κυκλοφορία, στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, σταδιακά από την 20.03.2020, ελήφθησαν αυστηρά μέτρα για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της οικονομικής επιβίωσης των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των ευάλωτων ομάδων τα οποία και εφαρμόστηκαν μέχρι την 04.05.2020. Μετά την 04.05.2020 άρχισαν να αίρονται σταδιακά τα μέτρα του lockdown που εφαρμόστηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση και να ξεδιπλώνεται το κυβερνητικό σχέδιο για τη σταδιακή μετάβαση στη νέα πραγματικότητα.

Η Διοίκηση του Ομίλου με εξαιρετικά υψηλό αίσθημα ευθύνης, απέναντι στους πελάτες της, στους εργαζόμενους, στους προμηθευτές, στους συνεργάτες της και στους επενδυτές, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19), μελετώντας τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική θέση, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του Ομίλου.

(i) Οργανωτικός Σχεδιασμός Ομίλου

Μετά τις πρώτες ανακοινώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου με κυρίαρχη προτεραιότητα την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των συνεργατών της, κινήθηκε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα, σχεδίασε και άρχισε αμέσως να υλοποιεί ένα πλάνο μέτρων και ενεργειών με κύριους στόχους: τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας όλων των εργαζομένων παράλληλα με την υιοθέτηση πολιτικών εξ αποστάσεως εργασίας όπου αυτό κρίνεται εφικτό και αναγκαίο, την ασφάλεια και την αξιοποίηση της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής για τον περιορισμό των μετακινήσεων και ταξιδιών στο ελάχιστο δυνατό, την πραγματοποίηση τηλεδιασκέψεων (βιντεοκλήσεων), καθώς και σύγχρονων, ευέλικτων τρόπων εργασίας ανάλογα με τις ατομικές ή ειδικές ανάγκες ομάδων εργαζομένων. Εξαιρετικά αυστηροί κανόνες λειτουργίας έχουν υιοθετηθεί σε όλα τα σημεία παρουσίας και λειτουργίας του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προκειμένου να επιβεβαιώνεται διαρκώς το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ασφάλειας για όλους.

Παράλληλα, ο Όμιλος υλοποίησε ένα πρόγραμμα ασφαλούς επαναπατρισμού των στελεχών και των εργαζομένων του από την Κύπρο σε απόλυτη εφαρμογή των αποφάσεων και των οδηγιών των εθνικών αρμόδιων αρχών. Συγκεκριμένα, την 01.04.2020, η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (100% θυγατρική της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) ανακοίνωσε την ολοκλήρωση των διαδικασιών ασφαλούς επαναπατρισμού από την Κύπρο περίπου 400 εργαζομένων στα έργα των θυγατρικών της, μετά την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης να προχωρήσει σε κλείσιμο των εργοταξίων στη χώρα (άρθηκε η σχετική απόφαση την 04.05.2020). Ο επαναπατρισμός έγινε για την συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, με ειδικές πτήσεις που οργάνωσε η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε συνεργασία με την Aegean. Για τους επαναπατρισθέντες εργαζόμενους ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες από την Πολιτεία και τον ΕΟΔΥ διαδικασίες και ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ φρόντισε για την ασφαλή μετάβασή τους στους τόπους κατοικίας τους, εντός κι εκτός Αθηνών.

(ii) Επιπτώσεις από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) ανά βασικό λειτουργικό τομέα του Ομίλου και μέτρα περιορισμού αυτών

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η εξέλιξη των βασικών δραστηριοτήτων του, συνεχίζοντας αδιαλείπτως την κατασκευαστική του δραστηριότητα, την εκμετάλλευση των ΑΠΕ και των Παραχωρήσεων, και το επενδυτικό του πρόγραμμα στους κλάδους της ενέργειας και των παραχωρήσεων και ενισχύοντας τις προσπάθειες σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης. Αναλυτικά ανά κλάδο:

Λειτουργικός Τομέας του Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ):

Στον λειτουργικό τομέα του Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες δραστηριότητες του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ. Τα μέτρα δημόσιας πολιτικής που έχουν παρθεί ή /και θα παρθούν από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να περιορίσουν την εξάπλωση της νόσου COVID-19, δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε διαταραχή της δραστηριότητας του παρόντος λειτουργικού τομέα.

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με την κατάσταση της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Στον λειτουργικό τομέα των ΑΠΕ στην εγχώρια δραστηριότητα, δεν αναμένονται επιπτώσεις, εκτίμηση η οποία βασίζεται στη φύση της δραστηριότητας και στην ύπαρξη μακροπρόθεσμων συμβολαίων με μηχανισμούς σταθερής τιμολόγησης (FiT /FiP) που παρέχουν σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές. Για την δε δραστηριότητα στο εξωτερικό, η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί διαρκώς τις τυχόν επιπτώσεις από την διακύμανση των τιμών στην αγορά ενέργειας. Παράλληλα, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ συνεχίζει το επενδυτικό του πρόγραμμα με απώτερο στόχο τα 2GW συνολικής εγκατεστημένης ισχύος (σχετικά ανακοινώθηκαν προσφάτως νέες επενδύσεις 550 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα) χωρίς να αναμένονται καθυστερήσεις ως προς την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος, λόγω του COVID-19. Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει δηλώσει ότι θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η επαρκής χρηματοδότηση του λογαριασμού ΕΛΑΠΕ.

- Η Διοίκηση δηλώνει ότι τυχόν καθυστέρηση στην είσπραξη των εσόδων του Ομίλου από τον ΔΑΠΕΕΠ δεν φαίνεται σήμερα ότι μπορεί να ξεπεράσει την αξία παραγωγής έξι μηνών, όπως συνέβη στο παρελθόν. Εντός του 2020, μια καθυστέρηση είσπραξης επί έξι μήνες θα δημιουργήσει, έστω προσωρινά, ταμειακό θέμα ιδιαίτερης προσοχής της τάξης των 120 εκατ. ευρώ. Η ταμειακή ρευστότητα του υπό-Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ επιτρέπει στη Διοίκηση να διαχειριστεί το ενδεχόμενο ταμειακό πρόβλημα με σχετική ευκολία, χωρίς να διακόψει τον ρυθμό υλοποίησης του επενδυτικού προγράμματος του Ομίλου. Σε περίπτωση που η καθυστέρηση ξεπεράσει τους 6-8 μήνες παραγωγής, η Διοίκηση θα αναπρογραμματίσει το χρονικό πλάνο των επενδύσεων, τον επιχειρηματικό και ταμειακό της σχεδιασμό, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις αυξημένες ταμειακές ανάγκες και να περιορίσει τις αρνητικές συνέπειες στο ελάχιστο δυνατόν. Η ελεγχόμενη επιβράδυνση ή/και, κατά περίπτωση, ακύρωση προγραμματισμένων επενδύσεων θα αποδειχθεί αναπόφευκτη εάν η καθυστέρηση της είσπραξης υπερβεί τα λογικά όρια και τις πρακτικές λειτουργίας της αγοράς. Ακόμα, όμως, και σε μια τέτοια περίπτωση, ο Όμιλος, λόγω μεγέθους, ικανότητας, εμπειρίας θα κινηθεί στρατηγικά για τη διατήρηση της ηγετικής του θέσης στην αγορά των ΑΠΕ και τη συνέχιση της υπεροχής του έναντι του ανταγωνισμού.

- Επίσης, η Διοίκηση θεωρεί ότι ο πιστωτικός κίνδυνος, αναφορικά με τις απαιτήσεις του ενεργειακού κλάδου, είναι περιορισμένος. Ο πιστωτικός κίνδυνος, στο πλαίσιο των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Ως την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων ο Όμιλος δεν έχει εντοπίσει σημαντικές αποκλίσεις αναφορικά με την πορεία των εισπράξεων σε βαθμό που να αποτελεί ένδειξη σημαντικών καθυστερήσεων στις εισπράξεις του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ.

Επιπλέον, και με δεδομένη τη μεταβλητότητα στις παγκόσμιες αγορές, η ζήτηση από τους επενδυτές για έργα ΑΠΕ, παρά τις πρόσφατες μειώσεις στην τιμή του πετρελαίου, έχει αυξηθεί σημαντικά (όπως αντίστοιχα είχε συμβεί και κατά την χρηματοοικονομική κρίση του 2009), καθώς οι επενδυτές αναζητούν επενδύσεις με χαμηλό ρίσκο και σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές. Η εν λόγω αυξημένη ζήτηση αναμένεται να οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη του κλάδου των ΑΠΕ.

Λειτουργικός Τομέας Κατασκευών

Στον λειτουργικό τομέα της Κατασκευής περιλαμβάνονται κατά βάση οι δραστηριότητες του Ομίλου ΤΕΡΝΑ. Αναφορικά με τις δραστηριότητες της εκτέλεσης των κατασκευαστικών συμβάσεων, τα μέτρα δημόσιας πολιτικής που έχουν παρθεί ή /και θα παρθούν από την Ελληνική Κυβέρνηση προκειμένου να περιορίσουν την εξάπλωση της νόσου COVID-19, δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντική διαταραχή της εκτέλεσής τους.

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του λειτουργικού τομέα των κατασκευών και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με τις επιπτώσεις από την κατάσταση της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων: Όλα τα κατασκευαστικά έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη στην Ελλάδα και στο εξωτερικό συνεχίζονται κανονικά, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις οδηγίες και τα μέτρα προστασίας που έχουν εξαγγελθεί από τις κατά τόπους χώρες και κυβερνήσεις. Σημειώνεται ότι έργα για τα οποία υπήρξε αναστολή εργασιών (ήτοι η Πτολεμαΐδα V με απόφαση της Πολιτικής Προστασίας λόγω αυξημένων κρουσμάτων στην περιοχή της δυτικής Μακεδονίας καθώς και δύο έργα που έχει αναλάβει ο Όμιλος στην Κύπρο λόγω αντίστοιχων αποφάσεων της Κυπριακής Κυβέρνησης) έχουν ξεκινήσει οι κατασκευαστικές εργασίες εκ νέου. Αναφορικά με τυχόν μικρές καθυστερήσεις που ενδέχεται να παρουσιαστούν στα κατασκευαστικά έργα λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί με την πανδημία του COVID-19, ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο μη τήρησης συμβατικών χρονοδιαγραμμάτων, καθώς οι σχετικές προθεσμίες παρατείνονται αντίστοιχα. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι οι κατασκευαστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν και σχετικούς όρους αναφορικά με καθυστερήσεις από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη των έργων και την απόδοσή/ αποζημίωσή τους.

- Δυσκολίες αναφορικά με την επάρκεια κρίσιμων προμηθειών για την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων: Οι σχετικές ανάγκες έχουν έγκαιρα εντοπιστεί, έχουν γίνει οι κατάλληλες συνεννοήσεις με τους βασικούς προμηθευτές που συνεργάζεται ο Όμιλος και με τους οποίους υφίστανται μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις και δεν αναμένονται δυσκολίες ή καθυστερήσεις. Για τα έργα που είναι σε ιδιαίτερα προχωρημένο στάδιο κατασκευής δεν διαφαίνεται ότι θα παραστεί τέτοια ανάγκη, καθώς οι εναπομένουσες προμήθειες είναι τέτοιου μεγέθους που δεν αναμένεται να παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα. Για τα δε έργα που βρίσκονται σε πρόωρο στάδιο εκτέλεσης έχει γίνει διερεύνηση και για εναλλακτικά δίκτυα διανομής, στο απομακρυσμένο ενδεχόμενο που οι υφιστάμενοι προμηθευτές δεν μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις προμηθειών του Ομίλου (δεν διαφαίνεται σχετικό ενδεχόμενο).

- Καθυστερήσεις στις αναθέσεις έργων: Παρά τις έκτακτες συνθήκες λόγω της παγκόσμιας κρίσης της δημόσιας υγείας, το ελληνικό κράτος δεν έχει ανακοινώσει επί του παρόντος την αναστολή ουδεμίας διαδικασίας ανάθεσης, ως μια πρωτοβουλία για την έμπρακτη υποστήριξη της ελληνικής οικονομίας.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 60/ΠΝΠ 20.03.2020 εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του COVID-19, ο οποίος βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατή σειρά μέτρων όπως (α) η αναβολή διενέργειας δημόσιων διαγωνισμών, (β) η παράταση της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών στις περιπτώσεις που έχει δημοσιευθεί προκήρυξη και (γ) η αναστολή κάθε προθεσμίας που αφορά σε δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάθεσης ή εκτέλεσης αυτών και η χορήγηση παράτασης για κάθε είδους συμβατικών προθεσμιών, για χρονικό διάστημα που θα καθορίζεται με την οικεία απόφαση.

- Ο πιστωτικός κίνδυνος στο πλαίσιο της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Σημαντικές καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα πληρωμών των έργων, με βάση τα σημερινά δεδομένα, εκτιμάται ότι δεν θα υπάρχουν. Η εκτίμηση αυτή τη διοίκησης βασίζεται: (α) αφενός στο ότι κύριος των περισσότερων κατασκευαστικών έργων που έχει αναλάβει ο Όμιλος είναι το Ελληνικό Δημόσιο, έχοντας στις περισσότερες περιπτώσεις αδιάλειπτα εξασφαλισμένους πόρους (π.χ. ευρωπαϊκοί πόροι ή πόρους που έχουν διασφαλίσει εταιρείες παραχώρησης οι οποίες και έχουν αναθέσει κατασκευαστικά έργα στην Τέρνα ΑΕ) και (β) αφετέρου, ήδη αναμένονται πακέτα στήριξης της οικονομίας των ευρωπαϊκών κρατών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), προκειμένου να αμβλυνθούν οι οικονομικές επιπτώσεις από τον κορωνοϊό.

Είναι γεγονός ότι τα έργα υποδομής αποτελούν έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους για την ανάκαμψη της οικονομίας - και η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση λόγω (α) της κυρίαρχης θέσης της στον κατασκευαστικό κλάδο σε συνδυασμό με την έμπειρη και αποδεδειγμένα αποτελεσματική διοικητική ομάδα, (β) την ισχυρή χρηματοοικονομική θέση της εταιρείας, προκειμένου να στηριχθεί η εμπρόθεσμη ολοκλήρωση όλων των έργων που έχει ή /και θα αναλάβει, (γ) της σημαντικής τάσης μείωσης των τιμών πρώτων υλών/ εμπορευμάτων (όπως χαρακτηριστικά το ντίζελ, η άσφαλτος, ο χάλυβας κ.α.) και (δ) της υποστήριξης του Ομίλου από το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα και από ασφαλιστικούς οργανισμούς, συνέπεια της οποίας αποτελούν τα σημαντικού ύψους διαθέσιμα όρια που έχουν παρασχεθεί για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.

Λόγω ανάγκης ώθησης της οικονομικής ανάκαμψης ως αποτέλεσμα και της κρίσης COVID-19, αναφέρθηκε από τον αρμόδιο Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών ότι η εκκίνηση των μεγάλων έργων αποτελεί άμεση προτεραιότητα για την Ελληνική Κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με δηλώσεις του αρμόδιου Υπουργού, πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. ευρώ.

Λειτουργικός Τομέας Παραχωρήσεων

Στον λειτουργικό τομέα των Παραχωρήσεων περιλαμβάνονται κυρίως οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων (ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ), καθώς και η παραχώρηση για το αεροδρόμιο στο Καστέλι (ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ).

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες των αυτοκινητοδρόμων και τους κινδύνους στους οποίους αυτή εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με την κατάσταση της της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Διαταραχές και περιορισμοί στις μετακινήσεις και την κυκλοφορία οχημάτων ως αποτέλεσμα των μέτρων της κυβέρνησης: Η οποιαδήποτε εκτίμηση της επίπτωσης στη κυκλοφορία των αυτοκινητοδρόμων εξαρτάται από: (α) την εξέλιξη του ιού στη χώρα και (β) το χρονικό διάστημα των περιορισμών και των ειδικότερων μέτρων πρόληψης που έχει ή θα λάβει η κυβέρνηση - τα οποία δε δύναται να εκτιμηθούν σε αυτό το στάδιο. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι, ελλείψει παράπλευρων οδικών δικτύων υψηλών προδιαγραφών, οι αυτοκινητόδρομοι είναι πιο ανταγωνιστικοί σε σύγκριση με άλλες χώρες. Ειδικότερα και σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κυκλοφοριακά δεδομένα, οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων αποδεικνύονται περισσότερο ανθεκτικές σε σχέση με τους λοιπούς αυτοκινητόδρομους της χώρας, καθώς ο βασικός οδικός άξονας της χώρας Αθηνών - Θεσσαλονίκης φαίνεται να καταγράφει την μικρότερη πτώση. Η επίπτωση στα έσοδα είναι αισθητά μικρότερη λόγω της αυξημένης χρήσης από βαρέα οχήματα (φορτηγά, cargos κτλ.) τα οποία έχουν επηρεαστεί λιγότερο από τα περιοριστικά μέτρα για την αποφυγή διάδοσης της νόσου COVID-19 καθώς και λόγω της μικρότερης εξάρτησης των συγκεκριμένων αυτοκινητόδρομων από οχήματα τουριστών. Επιπρόσθετα, οι Συμβάσεις Παραχώρησης, περιλαμβάνουν συμβατικές προβλέψεις που προστατεύουν τις Εταιρείες από γεγονότα και καταστάσεις όπως η πανδημία COVID-19 και τα μέτρα περιορισμού των επιπτώσεών της, παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την απόδοση των εταιρειών. Οι εταιρείες είναι σε διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων και επικοινωνίας με το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο των σχετικών προβλέψεων των Συμβάσεων Παραχώρησης.

- Περαιτέρω, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα από τους δανειστές χρηματοοικονομικά μοντέλα των ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, οι διανομές προς τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ προστατεύονται από σημαντικού ύψους διαθέσιμες ροές πριν προκληθεί οποιαδήποτε μείωση στο συνολικό ύψος αυτών κατά τη συνολική διάρκεια της περιόδου παραχώρησης. Σημειώνεται ότι από την 04.05.2020 η κυβέρνηση αποφάσισε την μερική άρση των περιοριστικών μέτρων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις προβλέψεις των Συμβάσεων Παραχώρησης, τυχόν ποσό που δε δύναται να διανεμηθεί λόγω της ανωτέρω αναταραχής (και έως του συμβατικά προβλεπόμενου μέγιστου ύψους διανομών) δύναται να διανεμηθεί στις αμέσως επόμενες περιόδους, ήτοι μόλις επανέλθει η κανονικότητα στην κυκλοφορία των αυτοκινητοδρόμων.

- Καθυστερήσεις στις τρέχουσες αναθέσεις πάσης φύσεως έργων (κατασκευής, συντήρησης, ανάπτυξης εφαρμογών λογισμικού κ.α.). Οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων προχώρησαν σε εξέταση των υποβληθεισών προσφορών και αναθέσεων και καθόρισαν μεμονωμένες προσεγγίσεις για κάθε μία. Επιπλέον, οι εταιρείες παρακολουθούν στενά τα προγράμματα και τις εξελίξεις των προμηθευτών τους και έχουν αναπτύξει σχέδιο εναλλακτικής αξιοποίησης των πόρων και λήψης και άλλων προσφορών σε περίπτωση αδράνειας τους. Ειδικότερα, αναφορικά με το υπό κατασκευή νότιο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Ε65, συνεχίζονται οι εργασίες, με τήρηση των κυβερνητικών οδηγιών και των μέτρων προστασίας που έχουν επιβληθεί για την αποφυγή διάδοσης της νόσου COVID-19. Επιπλέον, καθώς κύριος του έργου είναι το Ελληνικό Δημόσιο, η χρηματοδότηση είναι εξασφαλισμένη από ευρωπαϊκούς πόρους. Επάρκεια κρίσιμων προμηθειών για τη λειτουργία και συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων, οι οποίες έγκαιρα αντιμετωπίστηκαν με την εύρεση εναλλακτικών πηγών, με τη στενή συνεργασία του αρμόδιου τμήματος του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αλλά κυρίως με την συνδρομή των υφιστάμενων προμηθευτών με τους οποίους υφίστανται μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις.

- Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των ταμειακών ροών των εταιρειών αυτοκινητοδρόμων από την είσπραξη διοδίων, χρησιμοποιώντας αναθεωρημένες υποθέσεις και αξιολογεί και, όπου είναι δυνατό εφαρμόζει, μέτρα ιδίως αναφορικά με την αναθεώρηση, όσον αφορά στο χρόνο υλοποίησης, ορισμένων επενδύσεων και προσαρμογή δαπανών συντήρησης στα τρέχοντα επίπεδα κυκλοφορίας.

Αναφορικά με την εταιρεία παραχώρησης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου στην Κρήτη, μετά την ημερομηνία έναρξης της παραχώρησης τον Φεβρουάριο του 2020, έχει ξεκινήσει η περίοδος μελέτης- κατασκευής του αεροδρομίου (πενταετούς διάρκειας) η οποία και συνεχίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της σύμβασης παραχώρησης. Επιπλέον, καθώς κατά το πρώτο διάστημα της κατασκευαστικής περιόδου, το έργο βρίσκεται εν μέσω ολοκλήρωσης μελετών τεχνικού αντικειμένου για διάστημα έξι (6) τουλάχιστον επιπλέον μηνών, δεν αναμένεται να υπάρξει κάποια επίπτωση.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι η σύμβαση παραχώρησης του έργου στο Καστέλι, είναι δομημένη ώστε να προστατεύει τον παραχωρησιούχο από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), - όπως ο COVID-19 - παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη του έργου και την απόδοσή του.

Σύνοψη

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα σε αυτό το στάδιο, λόγω αφενός του ρυθμού επέκτασης της έξαρσης της νόσου και αφετέρου του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα.

Ως προς την οικονομική του θέση, ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία αναφοράς των Ετήσιων Ενοποιημένων και Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου που έληξε την 31.12.2019 αλλά και σήμερα, διατηρεί ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα και συνεχίζει να είναι απόλυτα συνεπής έναντι των υποχρεώσεών του προς προμηθευτές, δημόσιο, ασφαλιστικούς οργανισμούς κ.λπ. πιστωτές. Επιπλέον, ο Όμιλος υλοποιεί το επενδυτικό του πρόγραμμα και δημιουργεί συνθήκες περαιτέρω ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του στην Ελλάδα και σε άλλες αγορές του εξωτερικού.

Κλείνοντας, όλα τα παραπάνω εξετάστηκαν κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στη δραστηριότητα του 2020 για την οποία υπάρχει εγγενής αβεβαιότητα, δεδομένων των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων. Η εκτίμηση της Διοίκησης είναι ότι δεν δημιουργείται αβεβαιότητα σχετικά με τη συνέχιση της δραστηριότητας (going concern) της Εταιρείας και των θυγατρικών της, η οποία είναι η βασική υπόθεση που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων.

Δ . Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες

Οι δραστηριότητες του Ομίλου υπόκεινται σε διάφορους κινδύνους και αβεβαιότητες, όπως την επάνοδο της μακροοικονομικής αβεβαιότητας, τον κίνδυνο της αγοράς, τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο ρευστότητας, τις ανεμολογικές και καιρικές συνθήκες, την αβεβαιότητα των αποτελεσμάτων από την επίδραση εκτάκτων γεγονότων (COVID-19) και τα οποία μπορεί να έχουν παρατεταμένη και μη προβλεπόμενη διάρκεια.

Για την αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων υφίσταται πρόγραμμα διαχείρισης το οποίο στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης, στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.
Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, κυρίως μακροπρόθεσμα και δευτερευόντως βραχυπρόθεσμα δάνεια καθώς και παράγωγα, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, λοιπούς λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους. Ακολούθως αναλύεται η επίπτωση των βασικότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων στις δραστηριότητες του Ομίλου.
Για την αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων από την επίδραση του εκτάκτου γεγονότος του COVID-19 ο Όμιλος υλοποιεί μια δέσμη μέτρων με κύριο άξονα την προστασία του προσωπικού του Ομίλου και την ελαχιστοποίηση των οικονομικών συνεπειών από τα ληφθέντα προληπτικά μέτρα από το Ελληνικό Δημόσιο.

Πιστωτικός κίνδυνος
Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική παρατήρηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.
Επισημαίνεται πάντως ότι, στις πληρωμές από το δημόσιο και τις εταιρείες που ελέγχονται από αυτό, παρατηρούνται κάποιες χρονικές καθυστερήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.
Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

Συναλλαγματικός κίνδυνος
Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος που προκύπτει, όταν η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου, υπόκεινται σε διακύμανση λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει, για τον Όμιλο, από συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης και μετατροπής στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κυρίως απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων από συναλλαγές συνομολογημένες σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα των οντοτήτων του Ομίλου. Οι συναλλαγές αφορούν κυρίως σε αγορές παγίων και αποθεμάτων, σε εμπορικές πωλήσεις, επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, σε δανεισμό, καθώς και επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον ελληνικό χώρο, στην Ανατολική Ευρώπη και στις ΗΠΑ κυρίως για επενδύσεις στον χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και επιλεκτικά σε αναλήψεις κατασκευαστικών έργων, σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία και συνεπώς είναι δυνατόν να εκτεθεί σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών που μπορεί να προκύψουν από την ισοτιμία ευρώ με άλλα νομίσματα. Για την διαχείριση αυτής της κατηγορίας κινδύνου, το τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Ομίλου μεριμνά με τη χρήση χρηματοοικονομικών εργαλείων και βάσει συγκεκριμένων πολιτικών να αντισταθμίζει την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο.
Σε ότι αφορά τις συναλλαγές του Ομίλου με οίκους του εξωτερικού, αυτές πραγματοποιούνται κατά κανόνα με ευρωπαϊκούς Ομίλους όπου το νόμισμα διακανονισμού είναι το ευρώ και όπου υπάρχουν συναλλαγές στις Η.Π.Α. το νόμισμα διακανονισμού να πραγματοποιούνται σε δολάρια, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος.

Κίνδυνος επιτοκίου

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση στο κίνδυνο επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Στα πλαίσια αυτής της πολιτικής τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια είναι κυρίως σε ευρώ, σταθερού spread και κυμαινόμενου επιτοκίου βάσης συνδεδεμένου με το euribor. Προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος επιτοκίου που σχετίζεται με τις μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και να περιοριστεί η συνακόλουθη μεταβλητότητα των χρηματοοικονομικών εξόδων, ο Όμιλος εφαρμόζει συγκεκριμένες πολιτικές που περιλαμβάνουν τη σύναψη συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων (Interest Rates Swaps).
Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου είναι κατά το μεγαλύτερο τμήμα σε ευρώ με κυμαινόμενο επιτόκιο βάσης συνδεμένο με το euribor. Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια λαμβάνονται, κατά κύριο λόγο, είτε ως κεφάλαια κίνησης, είτε για την αρχική χρηματοδότηση της κατασκευής των επενδύσεων του Ομίλου. Πολιτική του Ομίλου αποτελεί η μετατροπή των δανείων αυτών σε μακροπρόθεσμα σταθερού spread με σύνδεση με το euribor και όπου κρίνεται απαραίτητο λόγω του χρόνου αποπληρωμής, να εφαρμόζονται εγκεκριμένες πολιτικές διαχείρισης επιτοκιακού κινδύνου μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίου (Interest Rate Swaps).
Την 31.12.2019, το 28,68% του συνολικού δανεισμού του Ομίλου αναφέρεται σε δάνεια σταθερού επιτοκίου, το 33,76% αναφέρεται σε δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου που έχουν αντισταθμιστεί μέσω παραγώγων με τα οποία ανταλλάσσονται μελλοντικές πληρωμές σταθερού επιτοκίου έναντι εισπράξεων κυμαινόμενου επιτοκίου, ενώ το 37,56% σε δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου με βάση κατά περίπτωση το euribor ή το wibor.
Τα δάνεια αυτά αποπληρώνονται είτε μέσα από τις εισπράξεις των εμπορικών απαιτήσεων, είτε κατά την είσπραξη των σχετικών κρατικών επιχορηγήσεων είτε μέσω των λειτουργικών ταμειακών ροών που παράγουν οι δραστηριότητες του Ομίλου.

Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης έναντι του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και των καταθέσεων του Ομίλου, σε μια μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +20% –20% (2018: +/-20% επίσης). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς και μέχρι σήμερα παρουσιάζονται σταθερές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

	2019		**2018**	
	20%	(20)%	20%	(20)%
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκες υποχρεώσεις)	(195)	195	(218)	218
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκα περιουσιακά στοιχεία)	84	(84)	86	(86)

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους σημαντικούς κινδύνους τιμών επιτοκίων.

Ανάλυση κινδύνου αγοράς

Ό Όμιλος για τα χρηματοοικονομικά του περιουσιακά στοιχεία, δεν εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς.

Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Η ρευστότητα του Ομίλου κρίνεται ικανοποιητική, καθώς εκτός από τα υπάρχοντα χρηματικά διαθέσιμα, οι χρηματοροές που δημιουργούνται από τις Παραχωρήσεις των αυτοκινητοδρόμων και από τα λειτουργούντα αιολικά πάρκα, είναι συνεχείς.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση της εξέλιξης των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις του Ομίλου.

Κίνδυνοι από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην Ελλάδα

Όπως αναφέρθηκε ήδη, η ελληνική οικονομία έχει επηρεαστεί από τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην χώρα λόγω της πανδημίας covid – 19, με αποτέλεσμα να θεωρείται βέβαιη μία σημαντική ύφεση για την τρέχουσα χρονιά. Οι εκτιμήσεις της ελληνικής κυβέρνησης αναφέρουν ότι οι συνθήκες θα βελτιωθούν άρδην το 2021.

Παρά τις νέες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, οι δραστηριότητες του Ομίλου συνεχίζονται όσο το δυνατόν πιο απρόσκοπτα, με δεδομένο κι ότι βασικοί τομείς δραστηριότητας του Ομίλου (ΑΠΕ και Παραχωρήσεις) εμφανίζουν σημαντικά αμυντικά χαρακτηριστικά. Η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις από την συνήθη λειτουργία και από έκτακτα γεγονότα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου. Σκοπός της Διοίκησης του Ομίλου είναι η άμεση ενημέρωση του επενδυτικού κοινού για κάθε σημαντική επίδραση που οι διαμορφούμενες συνθήκες ενδέχεται να επιφέρουν.

Λοιποί κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη των μελλοντικών εσόδων από τη δραστηριότητα του Ομίλου σε αυτόν τον τομέα. Παρόλο που τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των συμβάσεων αυτών αντιπροσωπεύουν εργασίες που θεωρούνται βέβαιες, δεν μπορεί να δοθεί καμία εγγύηση ότι δεν θα λάβουν χώρα ακυρώσεις ή προσαρμογή του αντικειμένου τους. Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων του Ομίλου μπορεί να υποστούν διακυμάνσεις που σχετίζονται με καθυστερήσεις στις εκτελέσεις έργων, ή/και εισπράξεων απαιτήσεων ή αδυναμία εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων.

Εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών

Η Εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., οι θυγατρικές αυτής ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε., καθώς και σχεδόν το σύνολο των Ελληνικών Κατασκευαστικών Εταιρειών, όπως και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εταιρειών, ελέγχθηκαν αυτεπαγγέλτως από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΕΑ) αναφορικά με ενέργειες και πράξεις τους οι οποίες ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι οδηγούν σε παραβίαση των σχετικών κανόνων.

Στην συνέχεια η Εταιρεία μας και οι ως ανωτέρω θυγατρικές αυτής, με βάση το άρθρο 25α Ν. 3959/2011 αλλά και την υπ' αρ. 628/2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕΕΑ, υπέβαλαν, για λόγους προφανούς εταιρικού συμφέροντος και προκειμένου να εφαρμοστούν οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 25Α και 14 παρ. 2 περίπτωση ιδ (εε) του Νόμου 3959/2011 και της υπ' αριθμ. 628/2016 Απόφασης της ΕΕΑ σχετικά με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αίτημα για υπαγωγή στις προβλεπόμενες διαδικασίες διευθέτησης διαφορών, δηλαδή σε διαδικασία συναινετικής επίλυσης.
Στις 03.08.2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία και στις θυγατρικές ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. η υπ' αρ. 642/09.03.2017 απόφαση της ΕΕΑ δυνάμει της οποίας α. διαπιστώνεται ότι δεν στοιχειοθετούνται κατά νόμο παραβάσεις του αρ. 1 του Ν.3959/2011 για την Εταιρεία και την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και ουδέν πρόστιμο ή/και ποινή επιβάλλεται και β. επιβάλλεται στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ πρόστιμο ύψους 18.612 για παράβαση του αρ. 1 του Ν.3959/2011 και του αρ. 101 ΣΛΕΕ (για το διάστημα από 11.05.2005 έως 04.01.2007 και από 04.06.2011 έως 26.11.2012). Η διαδικασία διευθέτησης για την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. οριστικοποιήθηκε και το ποσό του προστίμου ανήλθε στα 18.612, το οποίο καταβλήθηκε πλήρως και ολοσχερώς εντός του 2018.
Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 44 παρ. 3β του Ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 73 παρ. 4 περίπτωση γ) του Ν.4412/2016 ως ισχύουν σήμερα μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 235 του Ν. 4635/2019, (ΦΕΚ Α 167/30.10.2019) με την υπαγωγή στο άρθρο 25α του Ν.3959/2011 και την εξόφληση εκ μέρους της ΤΕΡΝΑ του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου, ως αναφέρθηκε, επέρχεται πλήρης απαλλαγή από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις, και δεν θεμελιώνεται λόγος αποκλεισμού από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή παραχωρήσεις.
Παρέπεται να αναφερθεί ότι ο Όμιλος και οι εταιρείες του όπως και η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχουν λάβει οικειοθελώς σύνολο μέτρων συμμόρφωσης και επανορθωτικών μέτρων, τα οποία διαρκώς εξελίσσονται και επικαιροποιούνται, αποδεικνύοντας περαιτέρω την αξιοπιστία και την φερεγγυότητά τους.

Ε. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών «Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης» της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA/2015/1415el) που εφαρμόζονται από την 3η Ιουλίου 2016 στους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης [ΕΔΜΑ].

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και την δημοσίευση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

Κατά την περιγραφή των επιδόσεων του Ομίλου χρησιμοποιούνται οι κάτωθι δείκτες:

«Καθαρό χρέος / (Πλεόνασμα)»
Είναι ένας δείκτης με τον οποίο η Διοίκηση του Ομίλου κρίνει την ταμειακή θέση ενός τομέα δραστηριότητας σε κάθε χρονική στιγμή. Το στοιχείο ορίζεται ως το σύνολο των υποχρεώσεων από δάνεια και τραπεζικές μισθώσεις μείον τα χρηματικά διαθέσιμα. Από τον εν λόγω δείκτη, αν αφαιρεθούν οι δεσμευμένες καταθέσεις (σημ.20) και προστεθούν οι επιχορηγήσεις προς επιστροφή (σημ.31), προκύπτει το «Καθαρό Χρέος / (Πλεόνασμα) μετά των δεσμευμένων καταθέσεων και επιχορηγήσεων προς επιστροφή».

Ο δείκτης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Μακροπρόθεσμα δάνεια (Σημ.24)	1.788.773	1.567.788
Υποχρεώσεις από τραπεζικές μισθώσεις (Σημ. 25)	6.848	6.547
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (Σημ.32)	130.598	125.421
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση (Σημ.24)	105.123	150.910
Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων	**2.031.342**	**1.850.666**
Μείον: Χρηματικά διαθέσιμα (Σημ.23)	(594.671)	(523.242)
Καθαρό Χρέος / (Πλεόνασμα) (Σημ. 6)	**1.436.671**	**1.327.424**
Μείον: Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων (Σημ.20)	(51.547)	(63.908)
Πλέον: Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή (σημ.31)	3.024	3.024
Καθαρό Χρέος / (Πλεόνασμα) μετά των δεσμευμένων καταθέσεων και επιχορηγήσεων προς επιστροφή	**1.388.148**	**1.266.540**

«Δανειακές Υποχρεώσεις προς Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων»

Είναι ένας δείκτης με τον οποίο η διοίκηση αξιολογεί την χρηματοοικονομική μόχλευση του Ομίλου. Ως **«Δανειακές Υποχρεώσεις»** ορίζεται το σύνολο των Βραχυπρόθεσμων Δανείων, των Μακροπρόθεσμων Δανείων, των Υποχρεώσεων από τραπεζικές μισθώσεις και των Μακροπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων πληρωτέων την επόμενη χρήση. Ως **«Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων»** ορίζεται το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, των Δανειακών Υποχρεώσεων, των Συμμετοχικών τίτλων εξομοιούμενων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Σημ. 26), η αποπληρωμή των οποίων έπεται της εξυπηρέτησης του πρωτογενούς χρέους των αντίστοιχων Αιολικών Πάρκων και διενεργείται μόνο στο βαθμό που υπάρχουν οι απαιτούμενες αποδόσεις από την λειτουργία τους, των κρατικών επιχορηγήσεων μειωμένο κατά το ποσό των χρηματικών διαθεσίμων που δεν υπόκεινται σε οποιοδήποτε περιορισμό χρήσης ή δέσμευση.

Ο δείκτης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων (Σημ.6)	2.031.342	1.850.666
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	766.875	728.998
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρ/κες υποχρεώσεις (Σημ.26)	375.772	160.390
Επιχορηγήσεις (Σημ.29)	154.699	162.000
Μείον:		
Χρηματικά διαθέσιμα (Σημ.23)	(594.671)	(523.242)
Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων (Σημ.20)	(51.547)	(63.908)
Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή (σημ.31)	3.024	3.024
Μετρητά και καταθέσεις	**(643.194)**	**(584.126)**
Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**2.685.494**	**2.317.928**
Δανειακές υποχρεώσεις/ Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**75,64%**	**79,84%**

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) - «Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων»

Είναι ένας δείκτης με τον οποίο η Διοίκηση του Ομίλου κρίνει την λειτουργική απόδοση ενός τομέα δραστηριότητας. Ο δείκτης «EBITDA» ορίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα «EBIT», πλέον οι αποσβέσεις παγίων, μείον οι αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις παγίων, όπως παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις.

Προσαρμοσμένο EBITDA– Προσαρμοσμένα Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων
Ο δείκτης «προσαρμοσμένο EBITDA» ορίζεται ως το «EBITDA», πλέον τα περιλαμβανόμενα σε αυτό μη ταμειακά αποτελέσματα.

Λειτουργικά αποτελέσματα προ τόκων και φόρων (EBIT –Earnings Before Interest and Taxes)
Το στοιχείο Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT) ορίζεται ως το Μικτό κέρδος, μείον τα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης, μείον τα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης, πλέον/μείον τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT. Τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT ορίζονται ως τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) εκτός των κονδυλίων των Συναλλαγματικών διαφορών πληρωμής και αποτίμησης, των Απομειώσεων/(Ανακτήσεων απομειώσεων) παγίων, των Λοιπών απομειώσεων και προβλέψεων και των Απομειώσεων/(Ανακτήσεων απομειώσεων) απαιτήσεων, όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 40.

Κάτωθι παρατίθενται οι δείκτες EBITDA και Προσαρμοσμένο EBITDA για τις χρήσεις 2019 και 2018, ανά λειτουργικό τομέα και συνολικά :

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2019	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/ Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Μικτό κέρδος	**34.532**	**122.512**	**2.228**	**30**	**(1.080)**	**78.051**	**203**	**236.476**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	(33.629)	(20.223)	(315)	(913)	(4.764)	(9.554)	(6.261)	**(75.658)**
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(1.082)	(1.457)	0	0	(304)	(1.089)	0	**(3.931)**
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT	(1.453)	20.823	305	784	(4.680)	(15.241)	(165)	**373**
Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT) από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**(1.631)**	**121.655**	**2.218**	**(99)**	**(10.828)**	**52.168**	**(6.223)**	**157.260**
Καθαρές αποσβέσεις χρήσης	11.266	56.192	41	606	2.191	44.201	131	**114.628**
EBITDA από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**9.635**	**177.847**	**2.259**	**507**	**(8.637)**	**96.369**	**(6.092)**	**271.888**
Μη ταμειακά αποτελέσματα	1.261	1.077	0	(837)	4.483	7.261	16	**13.261**
Προσαρμοσμένο EBITDA από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**10.896**	**178.924**	**2.259**	**(330)**	**(4.154)**	**103.630**	**(6.076)**	**285.149**

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2018	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/ Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Μικτό κέρδος	**49.858**	**110.377**	**1.512**	**4.465**	**(549)**	**71.853**	**(97)**	**237.419**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	(30.353)	(14.050)	(206)	(730)	(4.008)	(8.824)	(7.116)	**(65.287)**
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(191)	(1.045)	0	0	(340)	(15)	0	**(1.591)**
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT	792	13.575	265	(5.038)	134	(13.464)	(317)	**(4.053)**
Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT) από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**20.106**	**108.857**	**1.571**	**(1.303)**	**(4.763)**	**49.550**	**(7.530)**	**166.488**
Καθαρές αποσβέσεις χρήσης	10.136	47.693	27	705	2.207	42.821	26	**103.615**
EBITDA από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**30.242**	**156.550**	**1.598**	**(598)**	**(2.556)**	**92.371**	**(7.504)**	**270.103**
Μη ταμειακά αποτελέσματα	1.879	77	0	4.770	66	551	3.353	**10.696**
Προσαρμοσμένο EBITDA από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	**32.121**	**156.627**	**1.598**	**4.172**	**(2.490)**	**92.922**	**(4.151)**	**280.799**

Οι προσαρμογές των μη ταμειακών αποτελεσμάτων για το 2019 αφορούν σε προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού 1.599, έξοδο που αναγνωρίστηκε από εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών, (κέρδη)/απομειώσεις επενδυτικών ακινήτων (1.507), προβλέψεις βαριάς συντήρησης, αποθεμάτων και αποκατάστασης φυσικού τοπίου 13.169.

ΣΤ. Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις

Ο Όμιλος σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6 του Ν.3556/2007 όπως ισχύει, λόγω της εξορυκτικής δραστηριότητας λατομικών προϊόντων θυγατρικής του εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ, κατέβαλε στην Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31.12.2019, ποσό ύψους 56.419 ευρώ.

Ζ. Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης 2019

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης αφορά στην χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019. Η έκθεση έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4403/2016 και περιέχει πληροφορίες σχετικά με την επίδοση των εταιρειών του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες, όπως αυτές αναφέρονται στην επεξηγηματική εγκύκλιο (αρ. 62784):

- Θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς
- Θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας
- Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου
- Κοινωνικά και εργασιακά θέματα
- Περιβαλλοντικά θέματα

Στην έκθεση παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με τους κυριότερους κινδύνους που αφορούν στα ανωτέρω θέματα και τις δραστηριότητες του Ομίλου, τις πολιτικές δέουσας επιμέλειας καθώς και λοιπές πολιτικές που εφαρμόζει ο Όμιλος σχετικά με την κάθε ενότητα, ενώ για την καλύτερη κατανόηση της επίδοσης του Ομίλου, αποτυπώνονται τα αποτελέσματα των πολιτικών αυτών και παρατίθενται σχετικοί μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης. Επίσης, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου.

Για την επιλογή των μη χρηματοοικονομικών δεικτών λήφθηκαν υπόψη οι απαιτήσεις των προτύπων Global Reporting Initiative (GRI), έκδοση 2016, και ο οδηγός δημοσιοποίησης πληροφοριών ESG του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Ο **Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ** είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς Ομίλους στην Ελλάδα, με παρουσία επίσης στην Κεντρική και Νοτιανατολική Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή.
Ο Όμιλος κατέχει ηγετική θέση στους τομείς των υποδομών, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικές πηγές και ΑΠΕ, των παραχωρήσεων, της διαχείρισης απορριμμάτων και της ανάπτυξης και διαχείρισης ακινήτων.

Ο Όμιλος, είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο Αθηνών (FTSE / Athex Large Cap) με κύκλο εργασιών που ανέρχεται σε 1,2 δισ. ευρώ και συνολικές επενδύσεις που ξεπερνούν τα 2,5 δισ. ευρώ. Το τρέχον ανεκτέλεστο κατασκευαστικό υπόλοιπο του Ομίλου παραμένει στο υψηλό επίπεδο των 1,661 δισ. ευρώ, ενώ η συνολική ισχύς των ενεργειακών μονάδων που ανήκουν ή στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ξεπερνά τα 2500 MW. Δίνοντας έμφαση στο διεθνή προσανατολισμό, ο Όμιλος έχει εδραιώσει την παρουσία του σε 16 χώρες και 4 ηπείρους ενώ, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης έργων στο εξωτερικό, απασχολεί περίπου 4.400 εργαζόμενους.

Ως κοινωνικά υπεύθυνος Όμιλος, συνδυάζει την επιχειρηματική του δράση με τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας, δίνοντας προτεραιότητα στον άνθρωπο, στο περιβάλλον και στην κοινωνία.

Στη διάρκεια της ιστορίας του, ο Όμιλος έχει οικοδομήσει σχέσεις εμπιστοσύνης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, παραμένοντας πιστός στις αρχές που διέπουν την επιχειρηματική λειτουργία του, σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και δραστηριοτήτων του:

- Σεβασμός στον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον.
- Δημιουργία αξίας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες, τους πελάτες και τους μετόχους μας.
- Ειλικρίνεια κι αξιοπιστία.
- Στοχευμένη κοινωνική προσφορά.

Υποδομές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών εδώ και σχεδόν μισό αιώνα, μέσω της 100% θυγατρικής **ΤΕΡΝΑ Α.Ε.** Η **ΤΕΡΝΑ Α.Ε.** (www.terna.gr), ιδρύθηκε το 1972 και έκτοτε δραστηριοποιείται στην εκτέλεση ενός ευρύτατου φάσματος δημόσιων και ιδιωτικών έργων, μεγάλου προϋπολογισμού και σύνθετης τεχνογνωσίας, όπως οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κτίρια, νοσοκομεία, μουσεία, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, υδροηλεκτρικά έργα, φράγματα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εργοστάσια παραγωγής ενέργειας κ.λπ. Η ΤΕΡΝΑ μέσω της αποτελεσματικής οργανωτικής της δομής, εδραιώνει με σταθερά βήματα τη διεθνή παρουσία της σε Ευρώπη και Μέση Ανατολή.

Παραχωρήσεις

Ο Όμιλος έχει παρουσία στην κατασκευή, διαχείριση και εμπορική εκμετάλλευση έργων παραχώρησης. Πέρα από τα έργα παραχώρησης της Νέα Οδού και Κεντρικής Οδού τα οποία ελέγχει με ποσοστό 100% και τη συμμετοχή του με ποσοστό 17% στο μετοχικό κεφάλαιο της Ολυμπίας Οδού, έχει συμμετάσχει στην κατασκευή και λειτουργία δέκα (10) σταθμών αυτοκινήτων. Επιπλέον, έχει συσταθεί (από Φεβρουάριο 2019) η εταιρεία παραχώρησης «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ» η οποία έχει υπογράψει σύμβαση παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο για την κατασκευή και εκμετάλλευση του Αεροδρομίου Ηρακλείου, Κρήτης. Επίσης, συμμετέχει με ποσοστό 70% στην Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικού Εισιτηρίου – HELLAS SMARTICKET ΑΕ, η οποία ανέλαβε με ΣΔΙΤ το έργο για τη Μελέτη, Χρηματοδότηση, Εγκατάσταση, Υποστήριξη Λειτουργίας, Συντήρηση και Τεχνική Διαχείριση Ενός Ενιαίου, Αυτομάτου Συστήματος Συλλογής Κομίστρων για τις εταιρείες Ομίλου ΟΑΣΑ.

Καθαρή Ενέργεια

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται μέσω της **ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.** (www.terna-energy.com) ηγετική εταιρεία στην Ελλάδα στον τομέα της Καθαρής Ενέργειας. Με παρουσία σε Ευρώπη και ΗΠΑ, δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη, κατασκευή, χρηματοδότηση και λειτουργία έργων ΑΠΕ (αιολική, υδροηλεκτρική, ηλιακή, βιομάζα, διαχείριση απορριμμάτων) και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (FTSE / Athex Large Cap).

Μέσω της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συνεχίζει να επενδύει στον κλάδο των ΑΠΕ και μέχρι το τέλος του 2019 έχει εν λειτουργία (μέγιστη παραδιδόμενη) ισχύ 1.361,9 MW και εγκατεστημένη ισχύ 1.386,5 MW στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Συγκεκριμένα, έχει εγκαταστήσει και λειτουργεί 606,4MW στην Ελλάδα, 648MW στις ΗΠΑ και 132MW στην Κεντροανατολική Ευρώπη. Επιπλέον, ο Όμιλος διαθέτει υπό κατασκευή ή έτοιμες προς κατασκευή στην Ελλάδα εγκαταστάσεις ΑΠΕ συνολικής ισχύος 122 MW.

Θερμική Ενέργεια

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο και της εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της συμμετοχής του στην «ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε» - ΗΡΩΝ Ι με την ENGIE (πρώην GDF Suez) καθώς και στην «ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε» ΗΡΩΝ ΙΙ - στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχουν επίσης οι ENGIE (πρώην GDF Suez) και Qatar Petroleum, δύο κορυφαίοι διεθνείς ενεργειακοί παίκτες.

Οι δύο θερμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ενέργειας βρίσκονται στη Βοιωτία και έχουν εγκατεστημένη ισχύ 147 MW και 435 MW (ΗΡΩΝ Ι & ΗΡΩΝ ΙΙ αντίστοιχα).

Διαχείριση Απορριμμάτων

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με παρουσία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές του στον τομέα διαχείρισης απορριμμάτων, αναλαμβάνοντας έργα τόσο στον ιδιωτικό αλλά και στο δημόσιο τομέα. Μέσω της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ο Όμιλος λειτουργεί μια μονάδα βιοαερίου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ έχει αναλάβει και τα έργα ΣΔΙΤ διαχείρισης απορριμμάτων της Περιφέρειας Ηπείρου και της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η Μονάδα Διαχείρισης Απορριμμάτων Ηπείρου βρίσκεται σε εμπορική λειτουργία και έχει ορίζοντα εκμετάλλευσης τα 25 χρόνια.

Αξιοποίηση Ακινήτων - Real Estate

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται επίσης στην ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων με ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο σε Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία που περιλαμβάνει εμπορικά κέντρα, logistic centers, βιομηχανικά πάρκα, πάρκα αναψυχής, συγκροτήματα κατοικιών, ξενοδοχεία, κλπ.

Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείριση αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως κίνδυνο στην εκτέλεση των επιχειρηματικών και επιχειρησιακών του δραστηριοτήτων και λειτουργιών, την εμφάνιση περιστατικών διαφθοράς, δωροδοκίας και εκβιασμού. Πιθανή εμφάνιση τέτοιων περιστατικών δύναται να επιφέρει αρνητικές επιδράσεις στον Όμιλο, τόσο σε χρηματοοικονομικό επίπεδο (π.χ. επιβολή προστίμων), όσο σε λειτουργικό επίπεδο (π.χ. διακοπή εργασιών) και σε επίπεδο αποδυνάμωσης της φήμης του Ομίλου και διατάραξης της σχέσης του με τις διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων μερών με τις οποίες αλληλοεπιδρά.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς από τον Όμιλο είναι σημαντική όχι μόνο για την αντιμετώπιση δυνητικών αρνητικών επιδράσεων που προκαλούνται στον ίδιο, αλλά και ευρύτερα στην κοινωνία, στην οικονομία και στο περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος αναγνωρίζει πως η αντιμετώπιση εμφάνισης περιστατικών διαφθοράς, αποτρέπει περιστατικά καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενδεχόμενες επιβλαβείς για το περιβάλλον δραστηριότητες ακόμα και μη αποτελεσματικές επενδύσεις.

Για την αναγνώριση των κινδύνων που σχετίζονται με τα θέματα διαφθοράς, δωροδοκίας και κανονιστικής συμμόρφωσης, ο Όμιλος εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία η οποία λαμβάνει υπόψη τις διάφορες παραμέτρους όπως το είδος της δραστηριότητας, τη γεωγραφική θέση, τα εμπλεκόμενα μέρη κ.α.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Η καταπολέμηση της διαφθοράς αποτελεί κρίσιμο πυλώνα της λειτουργίας του Ομίλου, ο οποίος έχει δεσμευτεί στην επίδειξη μηδενικής ανοχής σε τέτοιου είδους περιστατικά, μέσω της προαγωγής της διαφάνειας, της διασφάλισης της επιχειρηματικής ηθικής και της κανονιστικής συμμόρφωσης, τα οποία διαχέονται σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και επηρεάζουν την επαγγελματική συμπεριφορά των ανθρώπων του. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος ενεργεί μέσω της θέσπισης πολιτικών και διαδικασιών, αλλά και μέσω της δημιουργίας μηχανισμών ελέγχου και συμμόρφωσης με τις εν λόγω πολιτικές. Ειδικότερα ο Όμιλος:

- Εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας
- Παρακολουθεί σε καθημερινή βάση την ορθή εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας
- Οργανώνει στοχευμένες εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις, δια ζώσης και μέσω e-learning, σχετικά με τον Κώδικα Ηθικής Δεοντολογίας και Ελέγχου Διαφθοράς και Δωροδοκίας για όλους τους εργαζομένους
- Εξασφαλίζει τη δυνατότητα γνωστοποίησης αναφορών στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες με την εφαρμογή του Κώδικα.
- Αξιολογεί τις αποκλίσεις και προβαίνει στις απαραίτητες νόμιμες ενέργειες

Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου αποτελεί σημείο αναφοράς για όλους τους εργαζόμενους και συνεργάτες του (προμηθευτές, υπεργολάβους), καθώς αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά. Ο κώδικας αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αρχές, τις πεποιθήσεις, την εταιρική κουλτούρα, την επιχειρησιακή ηθική και τις εθελούσιες ηθικές δεσμεύσεις που χαρακτηρίζουν τον Όμιλο. Θέματα που σχετίζονται με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας αποτελούν τον κεντρικό άξονα του Κώδικα.

Η εφαρμογή του Κώδικα εκτείνεται σε όλες τις εταιρείες και θυγατρικές του Ομίλου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αφορά όλους τους τομείς δραστηριότητας και λαμβάνεται υπόψη στις συμπράξεις και στις κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, παρακολουθεί την εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας. Επιπλέον, στον Όμιλο τηρείται πρόγραμμα εσωτερικών επιθεωρήσεων από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης που σκοπό έχει την παρακολούθηση εφαρμογής του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας.

Ο Όμιλος, μεριμνά για τη οργάνωση εκπαιδεύσεων και στοχευμένων ενημερώσεων του προσωπικού σε ετήσια βάση που σκοπό έχουν την ευαισθητοποίησή και τη συνεχή ενημέρωσή τους σε θέματα διαφθοράς και τρόπους καταπολέμησης αυτών. Ήδη από την πρώτη μέρα της πρόσληψής τους, όλοι οι εργαζόμενοι ενημερώνονται για το περιεχόμενο του Κώδικα, επικυρώνοντας τον με την υπογραφή τους στη σύμβαση εργασίας, όπου συμπεριλαμβάνεται επίσημη αναφορά.

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν για τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες στην εφαρμογή του Κώδικα, οι οποίες υποπίπτουν στην αντίληψή τους, μέσω επώνυμης, έντυπης επιστολής προς τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Στόχος του Ομίλου είναι η ενίσχυση και η βελτίωση των διαδικασιών πρόληψης και καταπολέμησης δυνητικών κινδύνων διαφθοράς, η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και η εντατικοποίηση των σχετικών ελέγχων.

Ο Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι αρμόδιος για τη διερεύνηση και αξιολόγηση κάθε καταγγελίας που λαμβάνει και εν συνεχεία προβαίνει στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας και των πολιτικών του Ομίλου.

Σε περίπτωση αποκλίσεων από την εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας, οι νόμιμες ενέργειες που προβλέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τον Κώδικα Εργασίας, δύναται να συμπεριλάβουν τη διακοπή συνεργασίας, την επιβολή προστίμου ή/και ποινικής ρήτρας, την ενεργοποίηση αστικών και ποινικών διαδικασιών.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Πιστοποίηση ISO 37001: 2016 και ISO 19600: 2014

Το 2019, ο Όμιλος έλαβε πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 37001 για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και ISO 19600 για την κανονιστική συμμόρφωση.

GRI 205-3: Επιβεβαιωμένα περιστατικά διαφθοράς και ενέργειες που αναλήφθηκαν

Κατά το 2019, δεν υπήρξε κανένα επιβεβαιωμένο περιστατικό διαφθοράς το οποίο να υπέπεσε στην αντίληψη της Διοίκησης του Ομίλου, είτε μέσω καταγγελιών είτε μέσω των ελέγχων που ο ίδιος ο Όμιλος διενεργεί στο πλαίσιο της πρόληψης και καταπολέμησης τυχόν περιστατικών διαφθοράς.

Εφοδιαστική Αλυσίδα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Ο Όμιλος συνεργάζεται καθημερινά με προμηθευτές και υπεργολάβους για ένα μεγάλο μέρος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του. Στον τομέα των υποδομών, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του Ομίλου, αφορά τις προμήθειες υλικών, κατασκευαστικών και μεταφορικών μηχανημάτων. Επομένως, ενδεχόμενη μεταβολή της κατασκευαστικής δραστηριότητας δύναται να επιφέρει άμεσα ανάλογη μεταβολή της ζήτησης προς τους προμηθευτές. Αντίστοιχα, η επίτευξη κερδοφορίας του Ομίλου στα κατασκευαστικά έργα επιδρά άμεσα στο ρυθμό ανανέωσης του κατασκευαστικού εξοπλισμού που προμηθεύεται ο Όμιλος για την αποπεράτωση των έργων του. Η εξαρτώμενη αυτή σχέση (Όμιλος-προμηθευτές/υπεργολάβοι) δύναται να επιδράσει αρνητικά προς τα συμβαλλόμενα μέρη σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικών που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Για παράδειγμα, αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εφοδιαστική αλυσίδα του Ομίλου, αναγνωρίζεται ως κίνδυνος η εμφάνιση περιστατικών παραβίασης διεθνών προτύπων ή νομοθεσίας που σχετίζονται με πρακτικές των προμηθευτών του, οι οποίοι δύναται να μην τηρούν τα διεθνή πρότυπα και τις πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά και οι οποίοι δύναται να μην υιοθετούν κοινές πολιτικές και αξίες με τον Όμιλο. Επίσης, αναγνωρίζεται ο κίνδυνος εμφάνισης περιστατικών διαφθοράς στην εφοδιαστική αλυσίδα. Η εμφάνιση τέτοιων περιστατικών ενδέχεται να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στον Όμιλο, σε επίπεδο χρηματοοικονομικό (π.χ. μέσω της επιβολής προστίμων), λειτουργικό (π.χ. διακοπή συνεργασιών με προμηθευτές, διακοπή μακροχρόνιων στρατηγικών συνεργασιών, διακοπή έργων) καθώς και σε μη χρηματοοικονομικό επίπεδο (π.χ. επίδραση στη φήμη του Ομίλου).

Οι παραπάνω πρακτικές δύναται να προκαλέσουν και ευρύτερες αρνητικές επιδράσεις, στο περιβάλλον, για παράδειγμα μέσω της μη υιοθέτησης ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών από τους συνεργάτες καθώς και στην κοινωνία, με την ενδεχόμενη καταπάτηση των ανθρωπίνων και των εργασιακών δικαιωμάτων (όπως ανασφάλιστοι εργαζόμενοι, παιδική εργασία κ.λπ.). Επιπλέον, αναφορικά με τις ευρύτερες οικονομικές επιδράσεις στην τοπική κοινωνία, ο Όμιλος αναγνωρίζει πιθανούς κινδύνους από τη μη υποστήριξη τοπικών και εγχώριων προμηθευτών, όπως για παράδειγμα η απώλεια κοινωνικής συνοχής, η απώλεια κοινωνικής / τοπικής υποστήριξης και κατ' επέκταση η μείωση της οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας των περιοχών αυτών.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου σε όλο το φάσμα της εφοδιαστικής αλυσίδας του, διεξάγονται εφόσον έχουν αξιολογηθεί οι παραπάνω δυνητικές περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιδράσεις με σκοπό τη μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου. Ο Όμιλος για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που φέρουν τα ζητήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας, φροντίζει να ενσωματώνει νέα κριτήρια στις διαδικασίες διαχείρισης των θεμάτων της εφοδιαστικής αλυσίδας, όπως είναι οι νέοι όροι συνεργασίας με τους προμηθευτές αλλά και η προτίμηση που δίνει στους εγχώριους προμηθευτές.

Πρωτίστως, η ορθή διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας ξεκινά από την υπεύθυνη στάση του Ομίλου, απέναντι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, ο οποίος από πλευράς του υιοθετεί και εφαρμόζει τις απαραίτητες πολιτικές και ενέργειες:

- Τις σχετικές ασφαλιστικές και εργατικές νομοθεσίες.
- Το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία.
- Τις αρχές περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Τις εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, πρότυπα και Συστήματα Διαχείρισης.

Όροι συνεργασίας με προμηθευτές

Η υπεύθυνη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας τίθεται στο επίκεντρο της προσπάθειας του Ομίλου να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη αξία μέσα από την επιχειρηματική του λειτουργία αλλά και μέσα από τη σύναψη υπεύθυνων επιχειρηματικών σχέσεων με τους προμηθευτές και συνεργάτες του. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πως η υπεύθυνη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας προϋποθέτει και υπεύθυνες συνεργασίες με την αμοιβαία συμβολή και διάλογο όλων των συμβαλλόμενων μερών.
Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος επικοινωνεί τις ελάχιστες απαιτήσεις συνεργασίας και εξασφαλίζει πως οι συνεργαζόμενοι προμηθευτές της τηρούν περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια. Αναγκαίοι όροι συνεργασίας με οποιονδήποτε προμηθευτή, είναι η πλήρης συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο για την Υγεία και την Ασφάλεια καθώς και τήρηση του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου.
Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας, αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν, μεταξύ άλλων, τους προμηθευτές, υπεργολάβους και συνεργάτες του Ομίλου για να διατηρούν διαφανείς και υπεύθυνες επιχειρηματικές σχέσεις μαζί του.

Προτίμηση στους εγχώριους προμηθευτές

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει μέχρι σήμερα τη δραστηριότητα του σε 16 χώρες και 4 ηπείρους, με σταθερή αναπτυξιακή πορεία και δυνατότητα επέκτασης σε νέες αγορές. Παρά την έντονη εξωστρέφεια που τον χαρακτηρίζει, ο Όμιλος επιλέγει σταθερά την συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύει το άμεσο και το έμμεσο κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμά του σε όλο το φάσμα της εφοδιαστικής αλυσίδας, μέσω της στήριξης των περιοχών στις οποίες δραστηριοποιείται και της τόνωσης των τοπικών οικονομιών. Μέσα από την επιλογή συνεργασίας με τοπικούς προμηθευτές, δημιουργεί θετικές επιδράσεις και πέραν των άμεσων δραστηριοτήτων του, με τη δημιουργία νέων έμμεσων θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας παράλληλα στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και ευημερίας.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Το 2019, η αξία των προμηθειών Ελλήνων συνεργατών (περίπου 4250 συνεργάτες προμηθευτές) για όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου ανήλθε σε περίπου 514 εκατ. ευρώ.

Κατηγοριοποίηση προμηθευτών βάσει εμβέλειας*

2019	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	715.324	74,2%	5.811	89,5%
Διεθνείς προμηθευτές	233.598	24,2%	643	9,9%
Συνδεμένα μέρη	15.336	1,6%	37	0,6%
Σύνολα	**964.258**	**100,0%**	**6.491**	**100,0%**
2018	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	697.837	61%	5.675	90%
Διεθνείς προμηθευτές	432.510	38%	603	10%
Συνδεμένα μέρη	11.118	1%	25	0%
Σύνολα	**1.141.465**	**100%**	**6.303**	**100%**

**Τα μεγέθη που εμφανίζονται εκφράζονται σε χιλιάδες ευρώ.*

Κατηγοριοποίηση προμηθευτών, των εγκατεστημένων στην Ελλάδα εταιρειών, βάσει εμβέλειας*

2019	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	432.987	68,9%	4.054	89,4%
Διεθνείς προμηθευτές	181.702	28,9%	450	9,9%
Συνδεμένα μέρη	13.729	2,2%	32	0,7%
Σύνολα	**628.418**	**100,0%**	**4.536**	**100,0%**
2018	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	498.424	55%	4.187	89%
Διεθνείς προμηθευτές	391.135	43%	493	10%
Συνδεμένα μέρη	11.118	1%	25	1%
Σύνολα	**900.677**	**100%**	**4.705**	**100%**

**Τα μεγέθη που εμφανίζονται εκφράζονται σε χιλιάδες ευρώ.*

Ανθρώπινα Δικαιώματα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Ο σεβασμός των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων είναι προϋπόθεση για την πορεία του Ομίλου αλλά και των κοινοτήτων στις οποίες δραστηριοποιείται, προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.
Ο Όμιλος αναγνωρίζει τον κίνδυνο εμφάνισης περιστατικών παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πέραν της εφοδιαστικής του αλυσίδας και εντός των ορίων των δικών του δραστηριοτήτων, όπως περιστατικά διακρίσεων στο χώρο εργασίας, παραβίασης ιδιωτικού απορρήτου των εργαζομένων αλλά και περιστατικά καταναγκαστικής ή παιδικής εργασίας. Η ενδεχόμενη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι δυνατόν να επιφέρει αρνητικές επιδράσεις για τον ίδιο τον Όμιλο, όπως για παράδειγμα την επιβολή προστίμων ή κυρώσεων, αλλά και αρνητικές επιδράσεις στους εργαζομένους του και στη φήμη ή/και στην εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών του.
Ο Όμιλος, ως υπεύθυνος εταιρικός πολίτης, αναγνωρίζει πως η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνδέεται άμεσα με αρνητικές επιδράσεις που δύναται να προκληθούν στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στην οικονομία μέσα στην οποία δραστηριοποιείται. Με την εφαρμογή των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο Όμιλος συμβάλλει ευρύτερα στην προάσπιση του κράτους δικαίου και στη βελτίωση των νομικών συστημάτων, τα οποία αποτελούν τη βάση για την σύναψη όλων των επιχειρηματικών συμβάσεων. Με αυτόν τον τρόπο, ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι που προέρχονται από τη μη τήρηση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως για παράδειγμα ενδεχόμενη κρίση της κοινωνικής αλληλεγγύης και ευημερίας.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει το πλαίσιο αρχών και αξιών του βάσει των θεμελιωδών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σεβόμενος όλους τους εργαζόμενους και συνεργάτες του, μεριμνά για την πρόληψη εμφάνισης περιστατικών παραβίασης των δικαιωμάτων τους, μέσω της υιοθέτησης πολιτικών, δράσεων και μηχανισμών ελέγχου, τα οποία ισχύουν και εφαρμόζονται για το σύνολο το δραστηριοτήτων του, για όλες τις θυγατρικές του αλλά και για όλα τα έργα που αναλαμβάνει.
Προς την κατεύθυνση αυτή ο Όμιλος:

- Εφαρμόζει τα διεθνή πρότυπα και αρχές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Διενεργεί διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες σχετικά με τα θέματα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Εφαρμόζει μηχανισμούς ελέγχου μέσω της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού

Σεβασμός διεθνών προτύπων και αρχών

Ο Όμιλος εφαρμόζει και σέβεται τις διεθνείς αρχές και πρότυπα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Οικουμενικό Σύμφωνο του Ο.Η.Ε., η Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τις Θεμελιώδεις Αρχές και τα Δικαιώματα στην Εργασία, το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ, οι Κατευθυντήριες Αρχές των Ηνωμένων Εθνών στην εργασία και οι υψηλές εταιρικές αξίες που πρεσβεύει ο Όμιλος, διαμορφώνουν ένα αυστηρό πλαίσιο λειτουργίας με σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του.
Ο Όμιλος δεσμεύεται στην έγκαιρη πρόληψη και εντοπισμό κάθε ενέργειας που δεν είναι σύμφωνη με το πλαίσιο λειτουργίας του για τη προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Προασπίζει το δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην εκπαίδευση και την ελευθερία του λόγου, στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθε καθώς και οποιουδήποτε άλλου Ανθρώπινου Δικαιώματος που ενδέχεται να παραβιαστεί ως απόρροια ή στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και για το λόγο αυτό εφαρμόζει διαδικασίες ελέγχου οι οποίες διασφαλίζουν ότι δεν σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Διαβούλευση με τις Τοπικές Κοινωνίες

Ο Όμιλος σέβεται τα εθνικά και τοπικά πλαίσια λειτουργίας στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Η διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες για τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αφορούν την δραστηριότητα του Ομίλου, είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της κοινωνικής άδειας λειτουργίας του. Επιπλέον, η διαβούλευση εξασφαλίζει την ομαλή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη αυτών των κοινωνιών κατά την διεξαγωγή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και προσφέρει τη δυνατότητα διαλόγου σε ζητήματα που απασχολούν.

Μηχανισμοί ελέγχου

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου διασφαλίζει τη νομιμότητα όσον αφορά τα όρια ηλικίας των εργαζόμενων που απασχολεί, στην υπερωριακή εργασία, στις ελάχιστες αμοιβές, στην προστασία της διαφορετικότητας στο ευρύτερο πεδίο δράσης του και τηρεί τα προβλεπόμενα ώστε να μη σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων και εργασιακών δικαιωμάτων.
Ειδικότερα, η Πολιτική Προσλήψεων με τις σχετικές διαδικασίες, διασφαλίζει τη διαφορετικότητα και θεσπίζει τις βάσεις για τη διαδικασία προσλήψεων πάνω σε αντικειμενικά κριτήρια όπως το επαγγελματικό προφίλ, οι ικανότητες και οι δεξιότητες των εργαζομένων. Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο Όμιλος σχετικά με τις προσλήψεις, δε σχετίζονται με οποιοδήποτε είδος διάκρισης αναφορικά με το φύλο, την εθνικότητα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, αναπηρίες, το σεξουαλικό προσανατολισμό του εργαζόμενου ή άλλα στοιχεία διαφορετικότητας.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

GRI 406-1: Συνολικός αριθμός περιστατικών διάκρισης και διορθωτικές ενέργειες που αναληφθήκαν

Στα χρόνια λειτουργίας του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δεν έχει αναφερθεί κανένα περιστατικό καταπάτησης ή/και παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ούτε κανένα περιστατικό διάκρισης, λόγω φυλής, θρησκείας, φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών παρενόχλησης, στο σύνολο των δραστηριοτήτων του.

Κοινωνικά και Εργασιακά Θέματα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου αποτελούν μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του καθώς σε αυτούς οφείλει την αναπτυξιακή του πορεία και την επιχειρηματική του συνέχεια. Για τον λόγο αυτό, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαχειρίζεται τους πιθανούς κινδύνους και αξιοποιεί στο έπακρο τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον. Ο Όμιλος αναγνωρίζει την ύπαρξη κινδύνου από τη μη παροχή ίσων ευκαιριών, δίκαιων αμοιβών και κατάλληλων συνθηκών υγείας και ασφάλειας.
Επίσης, ο Όμιλος επιδιώκει την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας πρόκλησης εργατικού ατυχήματος, εφαρμόζοντας ειδικές Μελέτες Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΜΕΕΚ), μέσω των οποίων αναγνωρίζονται οι δυνητικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια για κάθε θέση εργασίας. Πιθανή εμφάνιση περιστατικού εργατικού ατυχήματος δύναται να επιφέρει αρνητικές επιδράσεις τόσο σε λειτουργικό επίπεδο (π.χ. διακοπή εργασιών) όσο και σε χρηματοοικονομικό (π.χ. επιβολή προστίμων, αποζημιώσεων και λοιπών κυρώσεων) ενώ παράλληλα δύναται να έχει αρνητικές επιδράσεις και στο ανθρώπινο κεφάλαιο του Ομίλου.
Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνωρίζοντας τον ενδεχόμενο κοινωνικό και περιβαλλοντικό κίνδυνο που ενέχει η εκτέλεση των δραστηριοτήτων του για τις εκάστοτε τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιείται, διεξάγει μελέτες επιπτώσεων για την εκτίμηση των πιθανών περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδράσεων (π.χ. επιδράσεις στην υγεία και την ασφάλεια των κατοίκων, στη ποιότητα ζωής) των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων, πριν την έναρξη κάθε νέας εργασίας.

Ο Όμιλος συμβάλει στην αντιμετώπιση των δυνητικών οικονομικών και κοινωνικών επιδράσεων που συνδέονται με τη μείωση της απασχόλησης στη χώρα (π.χ. ανεργία), μέσω της αύξησης των θέσεων εργασίας που προσφέρει. Ακόμη, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις αρνητικές έμμεσες οικονομικές επιδράσεις που δύναται να προκαλέσει. Για παράδειγμα, για την αντιμετώπιση των ενδεχόμενων ρίσκων που συνδέονται με τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων του – π.χ. μη συμβολή στη τόνωση της τοπικής οικονομίας, μείωση της συμβολής στο εθνικό ΑΕΠ-, ο Όμιλος εξασφαλίζει την παροχή αμοιβών και παροχών που ξεπερνούν τα από τους νόμους προβλεπόμενα όρια.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Μέσω της υιοθέτησης υπεύθυνων πολιτικών που στόχο έχουν τη δημιουργία διαμοιραζόμενης αξίας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ στέκεται αρωγός στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται και με τις οποίες αλληλοεπιδρά, μέσα από συνεχή διαβούλευση και προσπάθειες αναγνώρισης και ανταπόκρισης στις πραγματικές ανάγκες που συντρέχουν αλλά και μέσα από την ίδια την δραστηριότητά του.
Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συμμετέχει ενεργά, υποστηρίζει και θεωρεί ως μέγιστη προτεραιότητα την επένδυση στους ανθρώπους του παρέχοντας τους απαραίτητους πόρους για την προαγωγή της συνεχούς βελτίωσης του εργασιακού περιβάλλοντος.
Ο Όμιλος για τη διαχείριση των κοινωνικών και εργασιακών ζητημάτων:

- Αυξάνει το κοινωνικο-οικονομικό του αποτύπωμα
- Εφαρμόζει Πολιτική Αμοιβών και Παροχών
- Ενισχύει τη διαφορετικότητα
- Παρέχει ίσες ευκαιρίες κατάρτισης και εκπαίδευσης
- Εφαρμόζει Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Άμεσες και έμμεσες κοινωνικές επιδράσεις

Ο Όμιλος μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση των άμεσων και έμμεσων κοινωνικοοικονομικών επιδράσεων του. Τα πολλαπλασιαστικά οφέλη από την επιχειρηματική του δραστηριότητα μεταφράζονται σε χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, στην ενίσχυση της εθνικής οικονομίας και του Α.Ε.Π. μέσα από την καταβολή φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, στην ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών μέσα από συνεργασίες με τοπικούς προμηθευτές και παρόχους υπηρεσιών καθώς και στην βελτιστοποίηση της επενδυτικής εικόνας της χώρας μας στο εξωτερικό και στους θεσμικούς επενδυτές.
Οι έμμεσες θετικές επιδράσεις των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην τοπική κοινωνία στους τομείς υποδομών, διαχείρισης απορριμμάτων, παραγωγής καθαρής ενέργειας και εκμετάλλευσης ακινήτων, εντοπίζονται στην ασφάλεια των μετακινήσεων, την αναβάθμιση των αστικών δομών, την πρόσβαση σε χώρους τέχνης και πολιτισμού, τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών και τη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Δίκαιες αμοιβές και παροχές

Ο Όμιλος διαχειρίζεται με αμεροληψία τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού και εξασφαλίζει ότι κάθε εργαζόμενος αντιμετωπίζεται δίκαια και χωρίς διακρίσεις.
Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών είναι υπεύθυνη για την εσωτερική πολιτική αμοιβών και παροχών του Ομίλου. Εντός αυτού του πλαισίου, ο Όμιλος λειτουργεί με διαφάνεια και αξιοκρατία αναφορικά με την παροχή αμοιβών και παροχών, εφαρμόζοντας αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης ανάλογα με τη βαρύτητα της θέσης εργασίας, τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες κάθε θέσης, το μορφωτικό υπόβαθρο, την εμπειρία, στις δεξιότητες, την ικανότητα υλοποίησης των στόχων και το επίπεδο επίδοσης και απόδοσης των εργαζομένων.

Ο Όμιλος, έχοντας εξετάσει το κόστος διαβίωσης στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται, προσφέρει υψηλότερες αμοιβές από τις κατώτατες που ορίζει το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο. Στην πλειονότητα τους, οι εργαζόμενοι του Ομίλου αμείβονται με μισθούς που υπερβαίνουν την ελάχιστη προβλεπόμενη νόμιμη αμοιβή. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει επιπρόσθετες παροχές, όπως εταιρικό όχημα μετακίνησης, φορητός υπολογιστή, εταιρική σύνδεση κινητής τηλεφωνίας κ.α., αναλόγως με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της εργασίας.
Πιο συγκεκριμένα, η πολιτική του Ομίλου επιβάλλει ίσες αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια θέση εργασίας και δεν αφήνει περιθώριο για διάκριση ούτε για προνομιακή μεταχείριση σε επίπεδο αμοιβών ή παροχών με κριτήριο το φύλο ή άλλα χαρακτηριστικά του εργαζομένου.

Ενίσχυση της διαφορετικότητας

Λόγω της φύσης της δραστηριότητας του Ομίλου, άνδρες συνθέτουν κυρίως το εργατικό δυναμικό του. Ωστόσο, πάγια πολιτική αποτελεί η αύξηση των ποσοστών αντιπροσώπευσης γυναικών στις εταιρείες του. Ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η καταγραφή και παρακολούθηση της κατανομής των γυναικών ανά γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης, ανά ηλικία και ανά εργασιακή βαθμίδα. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η αύξηση του ποσοστού των γυναικών στο συνολικό αριθμό εργαζομένων.

Πολιτική Εκπαίδευσης

Το ανθρώπινο κεφάλαιο του Ομίλου αποτελεί τη βασική του δύναμη καθώς είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιχειρηματικών του δράσεων. Για τον λόγο αυτό, για τον Όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, είναι ζωτικής σημασίας η συνεχής βελτίωση της επιστημονικής και τεχνικής γνώσης που διαθέτουν οι εργαζόμενοι, η διασφάλιση του επαγγελματισμού τους και η βελτίωση της παραγωγικότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος έχει θεσπίσει Πολιτική Εκπαίδευσης ώστε να διασφαλίσει τη δυνατότητα καθολικής συμμετοχής των εργαζομένων σε εκπαιδευτικές δράσεις, με βάση την αρχή των ίσων ευκαιριών, να προάγει ένα ξεκάθαρο και κατανοητό πλαίσιο διαδικασιών προγραμματισμού, υλοποίησης και αξιολόγησης της εκπαίδευσης και διαχρονικά να επιτυγχάνει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων & την αύξηση της παραγωγικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού του μέσα από την συνεργασία της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού με όλες τις Διευθύνσεις, Τμήματα, Εργοτάξια και Εγκαταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου.

Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Η στρατηγική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ εμπεριέχει την αδιαπραγμάτευτη αρχή της διασφάλισης της Υγείας και της Ασφάλειας στην εργασία. Αυτή η αρχή αποτελεί προαπαιτούμενο για κάθε επιχειρησιακή δράση του Ομίλου και αφορά εξίσου εργαζόμενους, υπεργολάβους και το δίκτυο των συνεργατών του.
Η διαφύλαξη της Υγείας και της Ασφάλειας αποτελεί προτεραιότητα για τον Όμιλο ο οποίος βελτιώνει διαρκώς το στρατηγικό πλαίσιο εντός του οποίου γίνεται η διαχείριση των θεμάτων που αφορούν στην προστασία της Υγείας και Ασφάλειας όλων των ενδιαφερόμενων μερών του.
Ο Όμιλος συμμορφώνεται με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας και μέσα από ένα αυστηρό Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας που τηρεί, στοχεύει στον έγκαιρο εντοπισμό και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που αφορούν στο σύνολο των δραστηριοτήτων του. Η Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας αφορά στο σύνολο του Ομίλου και όλους όσοι, έμμεσα ή άμεσα, σχετίζονται με την επιχειρησιακή του λειτουργία.
Η ενίσχυση της Πολιτικής Υγείας και Ασφάλειας και η εξασφάλιση μηδενικών ατυχημάτων είναι συνάρτηση στόχων που σχετίζονται με:

- την εφαρμογή ενός διεθνώς πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας
- τη διαμόρφωση μίας εταιρικής κουλτούρας που διέπεται από τις αρχές Υγείας και Ασφάλειας,
- την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές και άλλες εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς απαιτήσεις, οδηγίες και διατάξεις που αφορούν στον τομέα Υγείας και Ασφάλειας,
- την υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση των δράσεων Υγείας και Ασφάλειας,
- τον εντοπισμό των επαγγελματικών κινδύνων και την ανάπτυξη ολοκληρωμένης μεθοδολογίας πρόληψης,
- την πρόληψη των τραυματισμών, των ασθενειών και των δυσμενών περιστατικών Υγείας και Ασφάλειας,
- την παροχή κατάλληλης, επαρκούς εκπαίδευσης και ενημέρωσης στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας σε όλους τους εργαζομένους, προμηθευτές, συνεργάτες και επισκέπτες
- τη συμμόρφωση και απαρέγκλιτη τήρηση των διαδικασιών Υ&Α όλων των ενδιαφερόμενων μερών
- την άμεση διερεύνηση κάθε ατυχήματος/συμβάντος για την αξιολόγηση των παραγόντων που οδήγησαν σε αυτό και τη λήψη προληπτικών μέτρων,
- την ενσωμάτωση τεχνολογιών, καλών πρακτικών και διαδικασιών λειτουργίας που εγγυώνται συνθήκες ασφάλειας σε εργαζόμενους, υπεργολάβους και τρίτους.

Η έμπρακτη δέσμευση του Ομίλου στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας αποδεικνύεται από την εφαρμογή του πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 45001.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Κοινωνική Συνεισφορά

Το 2019 ο Όμιλος διατήρησε τις συνεργασίες του και πολλαπλασίασε τη σημαντική αξία που δημιουργεί μέσα από ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών και συνεργειών. Πιστός στο όραμά του για ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας, ο Όμιλος συνεχίζει να τονώνει τις τοπικές κοινωνίες, εστιάζοντας κυρίως στους ακόλουθους τομείς κοινωνικής υποστήριξης:

1. Υποδομές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και οι θυγατρικές του στηρίζουν ουσιαστικά την ελληνική περιφέρεια και υλοποιούν μια σειρά από δράσεις οι οποίες έχουν άμεσο, ορατό και ουσιαστικό αποτέλεσμα.
Το 2019, ο Όμιλος ανέλαβε να υλοποιήσει έργα υποδομής και να ολοκληρώσει παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται αλλά και σε περιοχές που επλήγησαν από ακραία καιρικά φαινόμενα, που ξεπέρασαν τις 970.000 ευρώ.

2. Απασχόληση

Ο Όμιλος δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και τη δημιουργία επαγγελματικών προοπτικών. Στο πλαίσιο αυτό χρηματοδοτεί συστηματικά αριστούχους μεταπτυχιακούς φοιτητές, ενώ κάθε χρόνο παρέχει και τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης νέων μέσα στην εταιρεία. Το 2019, 10 φοιτητές ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση στον Όμιλο, 2 από τους οποίους εντάχθηκαν στο εργατικό δυναμικό του Ομίλου.

3. Υποστήριξη σε Είδος, Οικονομική Ενίσχυση και Δωρεές

Οι χορηγικές δράσεις και οι δωρεές του Ομίλου επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο σε προγράμματα για την παιδεία, την εκπαίδευση, την υγεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η δημιουργία νέων ευκαιριών, αποτελούν τα βασικά κίνητρα του Ομίλου για την υποστήριξη δράσεων αλληλεγγύης.

Συνολικά, το 2019 οι εταιρείες του Όμιλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ πραγματοποίησαν ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα κοινωνικής υποστήριξης και διανομής οικονομικής αξίας που μέσα από χορηγικές δράσεις, δωρεές και έργα υποδομής ξεπέρασε τα 2 εκατ. ευρώ.

Η κοινωνική προσφορά του Ομίλου για το 2019 περιλάμβανε μεταξύ άλλων:

- Δωρεάν κατασκευή έργων υποδομής και παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων στις περιοχές που μας φιλοξενούν.
- Χορηγικά προγράμματα προς αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους.
- Προγράμματα στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας και παροχής υποτροφιών σε νέους και νέες, υποστήριξη επιστημονικών ερευνητικών προγραμμάτων, συνεδρίων κ.ά.
- Οικονομική στήριξη Μη Κυβερνητικών/ Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών που επικεντρώνουν τη δράση τους:
  - στη βελτίωση της ποιότητας ζωής ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως σωματείο κατά της κακοποίησης του παιδιού ΕΛΙΖΑ, Κιβωτός του Κόσμου, περιοδικό δρόμου ΣΧΕΔΙΑ, κ.α.
  - στην επιστημονική έρευνα όπως είναι το Ελληνικό Κέντρο Υγείας
- Στοχευμένες δωρεές προς την Ελληνική Αστυνομία και την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
- Υποστήριξη δράσεων για τον πολιτισμό σε όλη την Ελλάδα (Πρέσπεια, Μπιενάλε Φοιτητών των ελληνικών Σχολών Καλών Τεχνών, Συναυλίες, κ.α.).

GRI 102-8: Πληροφορίες εργαζομένων
ΕΛΛΑΔΑ

Αριθμός εργαζομένων κατά σύμβαση εργασίας	2019			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αορίστου Χρόνου	1.971	870	2.841	1.996	724	2.720
Ορισμένου Χρόνου	24	8	32	42	33	75
Ελεύθεροι Επαγγελματίες	407	98	505	436	98	534
ΣΥΝΟΛΟ	**2.402**	**974**	**3.378**	**2.474**	**855**	**3.329**

Αριθμός εργαζομένων κατά τύπο εργασίας	2019			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Πλήρους Απασχόλησης	1.995	874	2.869	2.019	713	2.732
Μερικής Απασχόλησης	0	4	4	19	44	63
ΣΥΝΟΛΟ	**1.995**	**878**	**2.873**	**2.038**	**757**	**2.795**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ*

Αριθμός εργαζομένων κατά σύμβαση εργασίας	2019			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αορίστου Χρόνου	749	140	889	1.639	129	1.768
Ορισμένου Χρόνου	86	25	111	12	2	14
ΣΥΝΟΛΟ	835	165	1000	1.651	131	1.782

Αριθμός εργαζομένων κατά τύπο εργασίας	2019			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Πλήρους Απασχόλησης	831	159	990	1.649	128	1.777
Μερικής Απασχόλησης	4	6	10	2	3	5
ΣΥΝΟΛΟ	835	165	1000	1.651	131	1.782

GRI 401-1: Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις εργαζομένων (ΕΛΛΑΔΑ)*

Ποσοστό νέων προσλήψεων (2019)	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός νέων προσλήψεων υπαλλήλων κατά την εξεταζόμενη περίοδο	105	29	134	383	81	464	174	11	185
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	49%	34%	45%	31%	14%	25%	35%	10%	31%
Συνολικός αριθμός εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	26	13	39	62	36	98,00	16	2	18
Δείκτης Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	12%	15%	13%	5%	6%	5%	3%	2%	3%
Συνολικός αριθμός μη εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	56	12	68	162	36	198,00	125	8	133
Δείκτης μη Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	26%	14%	23%	13%	6%	11%	25%	7%	22%
Ποσοστό νέων προσλήψεων (2018)	**<30 ετών**			**30-50 ετών**			**>50 ετών**		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός νέων προσλήψεων υπαλλήλων της κατηγορίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο	81	31	112	264	71	335	82	14	96
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	36%	45%	38%	20%	15%	19%	15%	14%	15%
Συνολικός αριθμός εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	14	3	17	73	15	88,00	32	2	34
Δείκτης Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	13%	8%	12%	12%	6%	10%	14%	4%	12%
Συνολικός αριθμός μη εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	45	6	51	222	23	245	118	9	127
Δείκτης μη Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	41%	16%	35%	36%	10%	28%	51%	17%	45%

**Τα ποσοστά του πίνακα προσλήψεων και αποχωρήσεων έχουν υπολογιστεί ως προς το μέσο όρο του συνολικού αριθμού εργαζομένων της κάθε κατηγορίας. Π.χ το ποσοστό προσλήψεων ανδρών της ηλικιακής κατηγορίας <30 έχει υπολογιστεί ως προς τον μέσο όρο των εργαζόμενων ανδρών της ίδιας ηλικιακής κατηγορίας για την εξεταζόμενη περίοδο.*

Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις εργαζομένων (ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ)

Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις (2019)	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός νέων προσλήψεων υπαλλήλων κατά την εξεταζόμενη περίοδο	16	8	**24**	84	13	**97**	34	6	**40**
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	**9%**	**38%**	**12%**	**11%**	**14%**	**11%**	**32%**	**67%**	**34%**
Συνολικός αριθμός εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	73	4	**77**	306	7	**313**	22	2	**24**
Δείκτης Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	**42%**	**19%**	**40%**	**39%**	**8%**	**36%**	**20%**	**22%**	**21%**
Συνολικός αριθμός μη εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	93	7	**100**	228	7	**235**	10	0	**10**
Δείκτης μη Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	**54%**	**33%**	**52%**	**29%**	**8%**	**27%**	**9%**	**0%**	**9%**
Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις (2018)	**<30 ετών**			**30-50 ετών**			**>50 ετών**		
	Άνδρες	**Γυναίκες**	**Σύνολο**	**Άνδρες**	**Γυναίκες**	**Σύνολο**	**Άνδρες**	**Γυναίκες**	**Σύνολο**
Αριθμός νέων προσλήψεων υπαλλήλων της κατηγορίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο	117	1	**118**	294	10	**304**	19	1	**20**
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	**39%**	**9%**	**38%**	**36%**	**18%**	**35%**	**25%**	**17%**	**25%**
Συνολικός αριθμός εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	37	2	**39**	81	2	**83**	6	0	**6**
Δείκτης Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	**30%**	**17%**	**29%**	**16%**	**4%**	**15%**	**11%**	**0%**	**11%**
Συνολικός αριθμός μη εθελούσιων αποχωρήσεων προσωπικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο	76	6	**82**	228	15	**243**	17	2	**19**
Δείκτης μη Εθελούσιας Κινητικότητας (%)	**61%**	**52%**	**60%**	**45%**	**33%**	**44%**	**32%**	**57%**	**33%**

GRI 403-2: Τύπος τραυματισμού και ποσοστά τραυματισμού, επαγγελματικές ασθένειες, χαμένες ημέρες εργασίας και αδικαιολόγητες απουσίες από την εργασία, και συνολικός αριθμός θανάτων που σχετίζονται με την εργασία, κατά περιοχή και κατά φύλο. **

Δείκτης τραυματισμών, και χαμένες ημέρες εργασίας (ΕΛΛΑΔΑ)	**2019**		**2018**	
	α) Υπάλληλοι	**β) Λοιποί εργαζόμενοι**	**α) Υπάλληλοι**	**β) Λοιποί εργαζόμενοι**
	Σύνολο	**Σύνολο**	**Σύνολο**	**Σύνολο**
Δείκτης τραυματισμών (IR)***	1,14	0,5	1,09	0,85
Δείκτης χαμένων ημερών εργασίας (LDR)****	16,25	N/A	30,91*	N/A
Δείκτης τραυματισμών, και χαμένες ημέρες εργασίας (ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ)	**2019**		**2018**	
	α) Υπάλληλοι	**β) Λοιποί εργαζόμενοι**	**α) Υπάλληλοι**	**β) Λοιποί εργαζόμενοι**
	Σύνολο	**Σύνολο**	**Σύνολο**	**Σύνολο**
Δείκτης τραυματισμών (IR)	0,07	3,26	0	0
Δείκτης χαμένων ημερών εργασίας (LDR)	7,21		0	

**Δεν συμπεριλαμβάνεται η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ καθώς τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα για το 2018*
***Τα Ποσοστά Απουσιών (AR) και τα Ποσοστά Επαγγελματικών Ασθενειών (ODR) δεν είναι διαθέσιμα καθώς δεν καταγράφονται.*
***Το ποσοστό τραυματισμών (ή δείκτης συχνότητας ατυχημάτων) έχει υπολογιστεί με τον συντελεστή 200.000 ([συνολικός αριθμός τραυματισμών/συνολικός αριθμός ωρών εργασίας όλων των εργαζομένων στο έτος] x 200.000). Ο συντελεστής 200.000 δηλώνει τον αριθμό ωρών που εργάστηκαν 100 εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σε ένα έτος.*
****Το ποσοστό χαμένων ημερών (ή δείκτης σοβαρότητας ατυχημάτων) έχει υπολογιστεί με τον συντελεστή 200.000 ([συνολικός αριθμός εργάσιμων ημερών που χάθηκαν λόγω εργατικών ατυχημάτων/συνολικός αριθμός ωρών εργασίας όλων των εργαζόμενων στο έτος] x 200.000)*

GRI 404-1: Μέσος όρος ορών κατάρτισης ανά έτος ανά εργαζόμενο, κατά φύλο και κατά κατηγορία εργαζομένων

Ανά βαθμίδα		2019			2018		
		Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Εργαζόμενοι στο 10% των εργαζομένων με τις υψηλότερες συνολικές αποδοχές	Μ.Ο. ωρών κατάρτισης	0,9	7,5	**2,5**	8,2	38,7	**13,0**
Εργαζόμενοι στο 90% των εργαζομένων με τις χαμηλότερες συνολικές αποδοχές	Μ.Ο. ωρών κατάρτισης	18,9	2,9	**14,6**	3,1	3,2	**3,1**
ΣΥΝΟΛΟ	**Μ.Ο. ωρών κατάρτισης**	**17,6**	**3,2**	**13,8**	**3,2**	**3,7**	**3,3**
Ανά λειτουργία		**2019**			**2018**		
		Άνδρες	**Γυναίκες**	**Σύνολο**	**Άνδρες**	**Γυναίκες**	**Σύνολο**
Διοικητικό προσωπικό	Μ.Ο. ωρών κατάρτισης	2,8	1,9	**2,4**	2,0	2,3	**2,0**
Τεχνικοί	Μ.Ο. ωρών κατάρτισης	8,5	14,7	**9,2**	1,0	1,5	**1,0**
Εργατοτεχνίτες - λοιποί	Μ.Ο. ωρών κατάρτισης	27,2	3,4	**25,5**	2,2	0,9	**2,1**

Εκπαίδευση για ετοιμότητα κατά την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Έτος	2019	2018
Αριθμός Εργαζομένων	2.535	680
Σύνολο ωρών εκπαίδευσης	2.948	680

Περιβαλλοντική Διαχείριση

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείριση αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει και ιεραρχεί συστηματικά τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές των εταιρειών του και οι οποίοι ενδέχεται να προκαλέσουν αρνητικές επιδράσεις τόσο στα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. τοπικές κοινωνίες) όσο και στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον του (π.χ. επιδράσεις στη γη, στα ύδατα, στον αέρα και στα οικοσυστήματα ευρύτερα).
Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής διαχείρισης του, ο Όμιλος προτεραιοποιεί τη προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς είναι απαραίτητη για την επιβίωση των φυτικών και ζωικών ειδών, της γενετικής ποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων. Δυνητικές επιδράσεις από τη μη προστασία της βιοποικιλότητας θα μπορούσαν να αποτελέσουν η ρύπανση των υδάτων και της ατμόσφαιρας, η απειλή της ανθρώπινης υγείας και της επισιτιστικής ασφάλειας. Μέσω της προστασίας της βιοποικιλότητας, ο Όμιλος συμβάλει στην ενίσχυση των τοπικών εισοδημάτων (π.χ. προστασία των καλλιεργειών για τους τοπικούς παραγωγούς) και κατ' επέκταση στην αποφυγή του κινδύνου πτώχευσης.
Ο Όμιλος αναγνωρίζει τους κινδύνους που συνδέονται με το φαινόμενο της Κλιματικής Αλλαγής, η οποία σε ένα βαθμό καθορίζει και την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου, μέσα από τη στρατηγική ανάπτυξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά και υιοθέτησης μέτρων μείωσης του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος. Οι κίνδυνοι αυτοί δύνανται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου (π.χ. ανάγκη για ραγδαία απεξάρτηση από συμβατικές πηγές ενέργειας, αυξημένα κόστη λειτουργίας για την υιοθέτηση νεών τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, ρυθμιστικές και άλλες κανονιστικές κυρώσεις λόγω αυξημένων απαιτήσεων).

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής του Ομίλου και γίνεται ορατή μέσα από τις πολιτικές, στρατηγικές και επιχειρηματικές του αποφάσεις και δράσεις. Ο Όμιλος δρα στοχευμένα και λαμβάνει μέτρα που οδηγούν στην μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός μέσω της υπεύθυνης διαχείρισης της ενέργειας και των φυσικών πόρων που χρησιμοποιεί (π.χ. νερό, ενέργεια, υλικά, της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας.
Ειδικότερα, η περιβαλλοντική στρατηγική του Ομίλου περιλαμβάνει:

- την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,
- την υπεύθυνη διαχείριση της Ενέργειας
- την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
- την προστασία και διατήρηση της Βιοποικιλότητας

Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Εφαρμόζοντας ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, ο Όμιλος καταγράφει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του και συνεπώς είναι σε θέση να λάβει εγκαίρως αναγκαία μέτρα, με σκοπό τον περιορισμό του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος και τη διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών του. Η στρατηγική μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Ομίλου ακολουθεί τον ακόλουθο βασικό κύκλο:

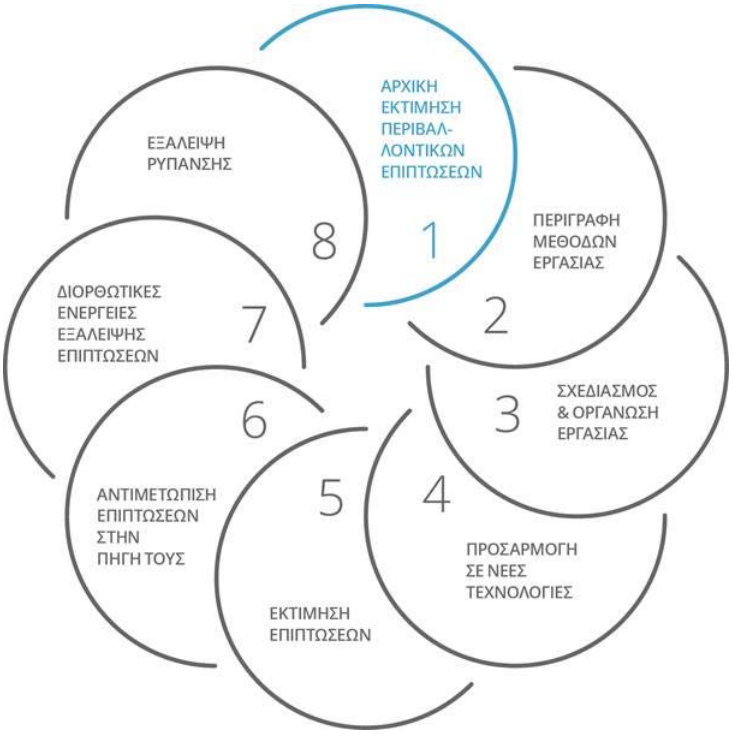

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διενεργεί ετήσιες επιθεωρήσεις, σε όλες τις λειτουργικές του δραστηριότητες, προκειμένου να πληροί τους όρους των εξωτερικών πιστοποιήσεων, των εσωτερικών συστημάτων και των νομικών και λοιπών κανονισμών.
Οι εσωτερικές επιθεωρήσεις στοχεύουν σε:

- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας,
- αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης στις απαιτήσεις των πελατών του Ομίλου,
- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης των εταιρειών του Ομίλου,
- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001:2015,
- εντοπισμό σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ενίσχυσης,
- βελτίωση της εφαρμογής των Συστημάτων Διαχείρισης και Διαχείρισης Ρίσκου.

Υπεύθυνη διαχείριση της ενέργειας

Οι δραστηριότητες του Ομίλου με έμφαση στον τομέα της καθαρής ενέργειας μέσω της ανάπτυξης, κατασκευής, χρηματοδότησης και λειτουργίας έργων ΑΠΕ, βελτιώνουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και την ενεργειακή αποδοτικότητα, με συνέπεια να περιορίζονται οι δυσμενείς επιδράσεις από την καύση ορυκτών καυσίμων στο περιβάλλον. Σε ότι αφορά τη λειτουργία του, ο Όμιλος κατανοεί ότι μόνο μέσα από τη συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας σε γραφεία και εργοτάξια θα μπορέσει να αξιολογήσει τις ενεργειακές ανάγκες του και να προχωρήσει στο μετριασμό της κατανάλωσης ενέργειας των δραστηριοτήτων του. Στόχος του Ομίλου για το 2020 είναι να συνεχίσει την ενσωμάτωση ακόμη περισσότερων μονάδων και εταιρειών στη διαδικασία συλλογής στοιχείων, καθώς και να διευρύνει και να εμβαθύνει περαιτέρω τη μεθοδολογία που εφαρμόζει σχετικά με τη συλλογή των στοιχείων αυτών.

Υποδομές και εξοπλισμός χαμηλού ενεργειακού αποτυπώματος

Η ύπαρξη υποδομών και εξοπλισμού χαμηλού ενεργειακού αποτυπώματος αποτελεί προτεραιότητα για τον Όμιλο. Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος υλοποιεί έργα με βιοκλιματικό σχεδιασμό και πιστοποιείται από συστήματα που βεβαιώνουν ότι τα κτίριά που κατασκευάζει, έχουν σχεδιαστεί με βάση περιβαλλοντικά καινοτόμες πρακτικές που στόχο έχουν την εξοικονόμηση ενέργειας. Ακόμη, ο Όμιλος επενδύει στην ανανέωση και στη συντήρηση των μηχανημάτων του, αποσκοπώντας στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας αλλά και στην αύξηση του ωφέλιμου χρόνου ζωής τους.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση εργαζομένων

Η καλλιέργεια μίας ευρύτερης περιβαλλοντικής κουλτούρας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την καλύτερη διαχείριση της ενέργειας και τη βελτίωση του συνολικού ενεργειακού αποτυπώματος. Οι Υπεύθυνοι Περιβάλλοντος των έργων ή η Διεύθυνση ΥΑΠ των Κεντρικών Γραφείων του Ομίλου, προγραμματίζουν και υλοποιούν σε ετήσια βάση εκπαιδεύσεις, τόσο σε περιβαλλοντικά όσο και σε κοινωνικά ζητήματα, με σκοπό τη σωστή ενημέρωση και συστηματική εκπαίδευση των εργαζομένων του, οι οποίες λαμβάνουν υπόψιν τόσο τις ανάγκες και απαιτήσεις των έργων, όσο και τους ρόλους και τα καθήκοντα των εργαζομένων.

Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Ο Όμιλος επικεντρώνεται στη μετάβαση σε μια οικονομία που θα εξαρτάται λιγότερο από ορυκτά καύσιμα και θα εξασφαλίζει βιώσιμες πόλεις και κοινωνίες για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του. Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαθέτει την τεχνογνωσία και τη θέληση να αξιοποιήσει τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής προς όφελος της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Πράσινης Οικονομίας.
Αν και η κλιματική αλλαγή επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς δραστηριότητας του Ομίλου, οι επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται, μπορούν να συμβάλουν τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του Ομίλου όσο και στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της.
Ο Όμιλος μέσα από την ίδια την δραστηριοποίηση του ανταποκρίνεται στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας μία σειρά από έργα και προγραμματισμένες επενδύσεις, όπως:

- Ανάπτυξη έργων αντλησιοταμίευσης που θα διασφαλίσουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.
- Δημιουργία μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων με παραγωγή και βιοαερίου Ανάπτυξη έργων υποδομής που ελαχιστοποιούν το ενεργειακό τους αποτύπωμα.

Παρακολούθηση και μετριασμός των αέριων εκπομπών

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου είναι στρατηγικά προσανατολισμένο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η δραστηριοποίηση του Ομίλου στην παραγωγή καθαρής ενέργειας μέσω της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, μειώνει την έκκληση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Ακόμη, μέσω της ορθής διαχείρισης απορριμμάτων, ο Όμιλος συμβάλλει στην αποτροπή έκκλησης εκπομπών μεθανίου στην ατμόσφαιρα, οι οποίες είναι εξίσου επιβλαβείς και συνεισφέρουν σημαντικά στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.
Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τις εκπομπές αερίων από τη λειτουργία του ως αναπόσπαστο κομμάτι της περιβαλλοντικής του πολιτικής και γι’ αυτό το λόγο αποτυπώνει και επικοινωνεί τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του, μέσα από τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα που διαθέτει (Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιστοσελίδα, δελτία τύπου κ.α.), προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας

Μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου (π.χ. η ανάπτυξη υποδομών, η κατασκευή αυτοκινητοδρόμων) πραγματοποιείται εντός περιοχών υψηλής βιολογικής αξίας και γι' αυτό το λόγο είναι απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών και πολιτικών που συνδέονται με την προστασία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος εφαρμόζει πιστοποιημένα συστήματα, διενεργεί εκπαιδεύσεις στους εργαζομένους του αλλά και τους επισκέπτες των εργοταξιακών χώρων αναφορικά με την προστασία της βιοποικιλότητας, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ανάδειξης και προστασίας των τοπικών οικοσυστημάτων και φροντίζει συνεχώς να λειτουργεί πέραν των προβλεπόμενων που επιτάσσει η περιβαλλοντική νομοθεσία, με τη χρήση μηχανισμών παρακολούθησης και καταγραφής των επιδράσεών του στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον.

Μεταξύ άλλων, ο Όμιλος τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία των έργων του, εκπονεί σε συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες και φορείς, Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), Ειδικές Ορνιθολογικές Μελέτες (ΕΟΜ) καθώς και Προγράμματα Παρακολούθησης με στόχο την απόκτηση και αξιοποίηση της απαραίτητης πληροφορίας για τη διασφάλιση της προστασίας των τοπικών οικοσυστημάτων, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας και αποκατάστασης των επιπτώσεων.

Ειδικότερα ο Όμιλος:

- Μεριμνά για την αποκατάσταση περιοχών και εργοταξιακών επιφανειών μέσω των περιβαλλοντικών μελετών του και των μελετών αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την υπεύθυνη και ολοκληρωμένη διαχείριση του κύκλου ζωής των έργων του.
- Υιοθετεί τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, επαναχρησιμοποιώντας τα υλικά (π.χ. υλικά εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων) για την κάλυψη άλλων αναγκών μέσα στον Όμιλο.
- Σχεδιάζει και αναλαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων του, συνεργαζόμενος με αδειοδοτημένους φορείς για την ανάκτηση, επεξεργασία, επαναχρησιμοποίηση ή/και διάθεση των αποβλήτων του.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης*

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001 για τις περισσότερες θυγατρικές του: ΤΕΡΝΑ, TERNA S.A. ABU DHABI, ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ, ΝΕΑ ΟΔΟΣ, ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΗΡΩΝ, ΓΕΚ Services, ΗΛΙΟΧΩΡΑ.

Επίσης, με την επιχειρηματική του δραστηριότητα, και ως ο μεγαλύτερος Έλληνας παραγωγός ενέργειας από ΑΠΕ σε λειτουργία 1.362 MW το 2019 παρήγαγε 2.714.864 MWh αποτρέποντας την έκκληση 1.989.263 τόνων διοξείδιού του άνθρακα (CO2) στην ατμόσφαιρα.

GRI 302-1: Κατανάλωση ενέργειας εντός του Οργανισμού

Πηγή	Κατανάλωση	Μονάδα
	2019	
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εντός του οργανισμού	214.794.235	MJ
Συνολική κατανάλωση καυσίμων εντός του οργανισμού από ΜΗ-ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (περιλαμβάνει κατανάλωση πετρελαίου κίνησης, υγραερίου κίνησης και βενζίνης)	214.141.818	MJ

Πηγή	Κατανάλωση	Μονάδα
	2018	
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εντός του οργανισμού	210.987.090	MJ
Συνολική κατανάλωση καυσίμων εντός του οργανισμού από ΜΗ-ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ((περιλαμβάνει κατανάλωση πετρελαίου κίνησης, υγραερίου κίνησης και βενζίνης)	228.463.000	MJ

Κατανάλωση ενέργειας ΗΡΩΝ

Κατανάλωση ενέργειας ΗΡΩΝ	Κατανάλωση	Μονάδα
	2019	
ΗΡΩΝ Ι	21.328.247,707	MJ
ΗΡΩΝ ΙΙ	10.809.438.957,892	MJ

GRI 305-1: Άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (Scope 1)

Άμεσες (Scope 1) εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (t CO_2)		
	2019	2018
ΣΥΝΟΛΟ	664.867	610.967

GRI 306-2: Απόβλητα κατά τύπο και μέθοδο απόρριψης

Συνολικό Βάρος Επικίνδυνων Αποβλήτων			
2019			
Μέθοδος Απόρριψης	**Βάρος**	**Μονάδα**	**Ποσοστό**
Επαναχρησιμοποίηση	0,12	tn	0,12%
Ανακύκλωση	73,34	tn	76,07%
Κομποστοποίηση	-	-	-
Ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης ενέργειας	0,12	tn	0,12%
Αποτέφρωση (μαζική καύση)	-	-	-
Εγχυση σε βαθιά φρέατα	-	-	-
Υγειονομική ταφή	22,83	tn	23,68%
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	**96,41**	**tn**	**100%**
Συνολικό Βάρος Μη-Επικίνδυνων Αποβλήτων			
2019			
Μέθοδος Απόρριψης	**Βάρος**	**Μονάδα**	**Ποσοστό**
Επαναχρησιμοποίηση	1.411,81	tn	3%
Ανακύκλωση	11.157,15	tn	22%
Κομποστοποίηση	35.842,11	tn	70%
Ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης ενέργειας	338,74	tn	1%
Αποτέφρωση (μαζική καύση)	4,05	tn	0%
Εγχυση σε βαθιά φρέατα	0,00	tn	0%
Υγειονομική ταφή	2.491,27	tn	5%
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού	-	-	-
Διαχείριση μέσω αδειοδοτημένων φορέων	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	**51.245,13**	**tn**	**100%**
Συνολικό Βάρος Επικίνδυνων Αποβλήτων			

2018			
Μέθοδος Απόρριψης	**Βάρος**	**Μονάδα**	**Ποσοστό**
Επαναχρησιμοποίηση	26,60	tn	8%
Ανακύκλωση	125,60	tn	39%
Κομποστοποίηση	15,80	tn	5%
Ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης ενέργειας	-	-	-
Αποτέφρωση (μαζική καύση)	-	-	-
Εγχυση σε βαθιά φρέατα	-	-	-
Υγειονομική ταφή	-	-	-
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού**	151,10	tn	47%
ΣΥΝΟΛΟ	**319,10**	**tn**	**100%**

Συνολικό Βάρος Μη-Επικίνδυνων Αποβλήτων			
2018			
Μέθοδος Απόρριψης	**Βάρος**	**Μονάδα**	**Ποσοστό**
Επαναχρησιμοποίηση	-	-	-
Ανακύκλωση	1.031	tn	2%
Κομποστοποίηση	-	-	-
Ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης ενέργειας	-	-	-
Αποτέφρωση (μαζική καύση)	-	-	-
Εγχυση σε βαθιά φρέατα	-	-	-
Υγειονομική ταφή	96	tn	0%
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού**	15.839	tn	28%
Διαχείριση μέσω αδειοδοτημένων φορέων	6.157	tn	11%
Για αποκατάσταση ΧΥΤΑ*	33.939	tn	59%
ΣΥΝΟΛΟ	**57.062,00**	**tn**	**100%**

** Η ποσότητα αφορά στην αποκατάσταση των ΧΥΤΑ Τεμπλονίου και Λευκίμης στην Κέρκυρα.*

***Η αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού επικίνδυνων και μη-επικίνδυνων αποβλήτων οφείλεται στην προσωρινή αποθήκευση των αποβλήτων ,έως ότου συλλεχθεί ικανός όγκος, προκειμένου να καταστεί διαχειρίσιμος από τον αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης*

Η. Προβλεπόμενη πορεία και Εξέλιξη

Η μητρική εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ του Ομίλου (www.gekterna.com) είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (FTSE / Athex Large Cap) και είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς Ομίλους στην Ελλάδα, με παρουσία επίσης στην Κεντρική και Νοτιανατολική Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή.

Δραστηριοποιείται στους τομείς των υποδομών, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, των παραχωρήσεων, της διαχείρισης απορριμμάτων, των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης και διαχείρισης ακινήτων.

Ο Όμιλος απασχολεί περισσότερους από 4.400 εργαζομένους ανά τον κόσμο, ενώ οι συνολικές επενδύσεις του τα τελευταία χρόνια έχουν ξεπεράσει τα 2,2 δισ. ευρώ, στηρίζοντας έμπρακτα την ελληνική οικονομία αλλά και το τραπεζικό σύστημα της χώρας, διατηρώντας συνεχώς όλα τα διαθέσιμα του Ομίλου σε ελληνικές τράπεζες.

Το τρέχον ανεκτέλεστο κατασκευαστικό υπόλοιπο του Ομίλου παραμένει στο υψηλό επίπεδο των 1,661 δισ. ευρώ, ενώ η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των ενεργειακών μονάδων που ανήκουν ή στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ξεπερνά τα 1970 MW.

Η ελληνική οικονομία στις αρχές του 2020 βρισκόταν σε αναπτυξιακή πορεία σύμφωνα με βεβαιωμένες εκτιμήσεις από αρμόδιους φορείς, με αυτές να προβλέπουν την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης.

Η συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας τόσο της ελληνικής όσο και της παγκόσμιας οικονομίας τέθηκαν εκ νέου σε δοκιμασία από την εμφάνιση και εξάπλωση του COVID-19, ο αντίκτυπος του οποίου στην οικονομική δραστηριότητα δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια στην παρούσα φάση, καθώς δεν είναι ακόμα γνωστή η διάρκεια και η έκταση της εξάπλωσης του φαινομένου αυτού.

Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας στους τομείς που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΑΠΕ, Παραχωρήσεις, Κατασκευές Υποδομών) αποτελούν προτεραιότητα τόσο της ελληνικής πολιτείας όσο και της Ε.Ε. στην προσπάθεια για οικονομική ανάκαμψη κι αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας covid 19. Η Πολιτεία πρόσφατα θεσμοθέτησε νέο πλαίσιο για την επιτάχυνση της υλοποίησης επενδύσεων στις ΑΠΕ, ενώ παράλληλα στον τομέα της κατασκευής υποδομών υπάρχει διάθεση επιτάχυνσης των διαγωνισμών για νέα έργα παραχωρήσεων και ΣΔΙΤ. Τα έργα υποδομών μέσω της υψηλής πολλαπλασιαστικής επίδρασης (multiplier effect), συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση του ΑΕΠ και στην ενίσχυση της απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συμμετέχει ήδη στη διαγωνιστική διαδικασία έργων παραχώρησης όπως η Εγνατία Οδός, ο Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης, η Υποθαλάσσια Ζεύξη Σαλαμίνας-Περάματος, το Integrated Casino Resort στο Ελληνικό κ.α.

Το έτος 2020 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ θα συνεχίσει την εφαρμογή της στρατηγικής της για συνεχή ανάπτυξη στην ελληνική και στις διεθνείς αγορές στον τομέα των ΑΠΕ, στον τομέα των Παραχωρήσεων και στον Κατασκευαστικό τομέα. Στόχος είναι να διατηρήσει την ηγετική της θέση στον ελληνική αγορά και να επιδιώξει την βιώσιμη ανάπτυξή της στις αγορές του εξωτερικού, ώστε να επιτυγχάνει ικανοποιητική διασπορά του επιχειρηματικού κινδύνου και να διατηρεί την απόδοση των κεφαλαίων της σε ικανοποιητικό επίπεδο. Οι προοπτικές επίτευξης των στόχων που αναλογούν στο 2020 είναι θετικές δεδομένου ότι:

Στον Ενεργειακό Τομέα :
Τόσο στην διεθνή οικονομική σκηνή όσο και στην Ελληνική, οι πολιτικές ηγεσίες έχουν πρόσφατα επιβεβαιώσει το ενδιαφέρον τους για την ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και την ταχύτερη δυνατή υποκατάσταση των παραδοσιακών, θερμικών πηγών (λιγνίτης, κάρβουνο κ.λπ.) από Αιολικό, Φωτοβολταϊκό κ.λπ. δυναμικό, ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η προϊούσα επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ επιβεβαιώνεται για την στρατηγική του απόφαση να επενδύσει δυναμικά στον χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχοντας την 31.12.2019 σε λειτουργία 606MW στην Ελλάδα, 648,1MW στις Η.Π.Α., 102MW στην Πολωνία και 30MW στην Βουλγαρία, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της μόλυνσης του περιβάλλοντος, δημιουργώντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του.

Ειδικότερα στην Ελλάδα, οι αναμενόμενες επιπτώσεις από μια σειρά αποφάσεων της Κυβέρνησης, όπως η απολιγνιτοποίηση και η εν γένει αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων από καθαρές πηγές ενέργειας, η ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ Εμπορίας (με συμμετοχή του Ομίλου στην σχετική διαγωνιστική διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη) και της ΔΕΠΑ Υποδομών, καθώς και η ιδιωτικοποίηση της ΔΕΔΔΗΕ και περαιτέρω πώληση του 49% της ΑΔΜΗΕ, θα επιφέρουν σημαντικές εξελίξεις στις οποίες, η γρήγορη προσαρμογή θα αναδειχθεί σε κρίσιμο παράγοντα για την αναδιάρθρωση της αγοράς και την ανακατανομή ρόλου και μεριδίου των κύριων ανταγωνιστών, εντός αυτής.

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ αξιοποιώντας την κυριαρχική του θέση και την τεχνογνωσία του στις ΑΠΕ και εκτιμώντας το ευνοϊκό περιβάλλον στο χώρο, συνεχίζει το επενδυτικό του πρόγραμμα στην Ελλάδα, υλοποιώντας νέες επενδύσεις στην παραγωγή καθαρής ενέργειας, συνολικού προϋπολογισμού της τάξης των 550 εκατ. ευρώ.
Μέσα στο επόμενο διάστημα αναμένεται να ξεκινήσει η κατασκευή νέων αιολικών πάρκων στην Εύβοια, καθώς ολοκληρώθηκε και η εξαγορά του χαρτοφυλακίου αδειοδοτημένων και υπό αδειοδότηση αιολικών πάρκων ισχύος 270 MW της εταιρείας «RF Ομαλιές ΜΑΕ» από την «RF ENERGY ΑΕ».

Πέραν των ανωτέρω νέων επενδύσεων σε αιολικά πάρκα, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ έχει ήδη δρομολογήσει επιπλέον επενδύσεις συνολικού προϋπολογισμού άνω του 1 δισ. ευρώ οι οποίες αφορούν σε νέα αιολικά πάρκα σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, σε έργα περιβάλλοντος και διαχείρισης απορριμμάτων, αλλά και σε έργα αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, όπως τον υβριδικό σταθμό Αμαρίου στην Κρήτη και το έργο αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία. Πρόκειται για δύο εξαιρετικά σημαντικές επενδύσεις της τάξης των 800 εκατ. ευρώ, απαραίτητες για την εξισορρόπηση των δικτύων μεταφοράς και τη μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς άνθρακα. Οι ήδη δρομολογημένες επενδύσεις σε συνδυασμό με τα νέα αιολικά πάρκα στην Εύβοια ανεβάζουν το συνολικό επενδυτικό πρόγραμμα του Ομίλου μέσω της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ περίπου 1,7 δισ. ευρώ.

Ο Όμιλος, με την συνέπεια και την υψηλή αίσθηση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που τον διακρίνει, θα παραμείνει πρωτοπόρος στον τομέα των επενδύσεων και θα επιδιώξει να διατηρήσει τον ρυθμό ανάπτυξης του Ομίλου δημιουργώντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του, σύμφωνα με τον επιχειρηματικό του σχεδιασμό, παρά τις πρόσκαιρες αντίξοες συνθήκες που δημιουργήθηκαν στις αρχές του 2020 από την εκδήλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

Στον Τομέα Θερμικής Ενέργειας:

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στην παραγωγή θερμικής ενέργειας μέσω της συμμετοχής του στις εταιρείες ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε. (ΗΡΩΝ ΙΙ Α.Ε.), στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχουν επίσης οι ENGIE (πρώην GDF Suez) και Qatar Petroleum, δύο κορυφαίοι διεθνείς ενεργειακοί παίκτες και στην εταιρεία ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. (ΗΡΩΝ Ι Α.Ε) (www.heron.gr) στην οποία συμμετέχει η ENGIE (πρώην GDF Suez), διαθέτοντας δύο θερμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ 147 MW και 435 MW (ΗΡΩΝ Ι & ΗΡΩΝ ΙΙ αντίστοιχα) στη Βοιωτία, που δραστηριοποιούνται στους τομείς παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι αναμενόμενες επιπτώσεις των αποφάσεων της Κυβέρνησης, για την αντικατάσταση του λιγνίτη ως καύσιμο για τον εξηλεκτρισμό της χώρας, επιβεβαιώνουν την στρατηγική απόφαση του Ομίλου να επενδύσει δυναμικά στην κατασκευή και λειτουργία μιας νέας μονάδας φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου ονομαστικής καθαρής ισχύος 600MW στην περιοχή της Κομοτηνής, για την οποία απαιτείται μια επένδυση της τάξεως των 300 εκατ. ευρώ, εκτιμώντας ότι θα προκύψουν ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του Ομίλου.

Στον Τομέα των Κατασκευών:

Ο Όμιλος, κυρίως μέσω της 100% θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ Α.Ε., δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών εδώ και σχεδόν μισό αιώνα, τόσο στην Μέση Ανατολή και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην εκτέλεση μεγάλων και σύνθετων ευρύτατου φάσματος δημόσιων και ιδιωτικών έργων, μεγάλου προϋπολογισμού και σύνθετης τεχνογνωσίας, όπως οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κτίρια, νοσοκομεία, μουσεία, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, υδροηλεκτρικά έργα, φράγματα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εργοστάσια παραγωγής ενέργειας κ.λπ.

Οι προοπτικές για τα επόμενα έτη συνηγορούν στην βελτίωση των οικονομικών μεγεθών του τομέα, αφού πέραν του υπάρχοντος ανεκτελέστου το οποίο την 31.12.2019 ανέρχεται σε 1,661 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις του αρμόδιου Υπουργού, η πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. ευρώ.

Παράλληλα, η ύπαρξη συνεργειών που θα προκύψουν από την εκτέλεση νέων επενδύσεων εντός του Ομίλου, θα συνδράμουν προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των οικονομικών μεγεθών του τομέα. Να σημειωθεί ότι η εκτέλεση των ανωτέρω έργων, θα επιφέρει στην Ελληνική Οικονομία σημαντικά θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Ο Όμιλος, με την συνέπεια και την υψηλή αίσθηση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που τον διακρίνει, θα παραμείνει πρωτοπόρος στον τομέα των κατασκευών και θα επιδιώξει να αυξήσει τα οικονομικά μεγέθη του τομέα, δημιουργώντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του, σύμφωνα με τον επιχειρηματικό του σχεδιασμό, παρά τις πρόσκαιρες αντίξοες συνθήκες οι οποίες δημιουργήθηκαν στις αρχές του 2020 από την εκδήλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

Στον Τομέα των Παραχωρήσεων:

Ο Όμιλος έχει επίσης δυναμική παρουσία στη χρηματοδότηση, διαχείριση και εμπορική εκμετάλλευση έργων παραχώρησης. Ο Όμιλος ελέγχει τις εταιρείες ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ με ποσοστό 100%, διαθέτει παρουσία με 17% στο μετοχικό κεφάλαιο της ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΟΔΟΥ, ενώ έχει συμμετάσχει στην κατασκευή και λειτουργία σταθμών αυτοκινήτων.

Επιπλέον, ο Όμιλος, μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, συμμετέχει σε έργα μέσω ΣΔΙΤ, όπως η Μονάδα Διαχείρισης Απορριμμάτων Ηπείρου, η κατασκευή της οποίας ολοκληρώθηκε μέσα στο 2018, βρίσκεται σε εμπορική λειτουργία και έχει ορίζοντα εκμετάλλευσης τα 25 χρόνια, το έργο κατασκευής και διαχείρισης, για επίσης 25 χρόνια, των Μονάδων Διαχείρισης Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου καθώς και η υλοποίηση του αυτόματου συστήματος συλλογής κομίστρου για τις αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας.

Ο Όμιλος επιβεβαιώνεται για την στρατηγική του απόφαση να επενδύσει δυναμικά στον χώρο των ΣΔΙΤ, δημιουργώντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του.

Παράλληλα, η Διοίκηση συνεχίζει την διερεύνηση νέων επενδύσεων για την επέκταση της δραστηριότητας του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, παρακολουθώντας συνεχώς τις εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία, συνεργαζόμενος με χρηματοοικονομικούς παράγοντες και ειδικούς αναλυτές των διεθνών αγορών.
Η εκμετάλλευση των Παραχωρήσεων των Αυτοκινητοδρόμων αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά σημαντικά βελτιωμένα αποτελέσματα, σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις, μη επηρεαζόμενα ουσιωδώς από τις πρόσκαιρες αντίξοες συνθήκες που δημιουργήθηκαν στις αρχές του 2020 από την εκδήλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, λόγω της φύσης των υπαρχόντων συμβάσεων.

Προς την κατεύθυνση της αναζήτησης και δρομολόγησης νέων επενδύσεων με τη μορφή των συμβάσεων Παραχώρησης και ΣΔΙΤ, ήδη στην ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., ως μέλος της Ένωσης Προσώπων INSPIRE ATHENS, κοινοποιήθηκε η απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.), μαζί με τα πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του Διεθνούς Διαγωνισμού για την Παραχώρηση Άδειας λειτουργίας Επιχείρησης Καζίνο (ΕΚΑΖ) ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων στον Μητροπολιτικό Πόλο Ελληνικού -Αγίου Κοσμά. Η απόφαση αφορά στα αποτελέσματα του σταδίου αξιολόγησης του Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» των Διαγωνιζομένων και σύμφωνα με αυτήν (όπως ανακοινώθηκε με επίσημο Δελτίο Τύπου στις 20.01.2020 από την Ε.Ε.Ε.Π.) απορρίπτεται η Προσφορά του Διαγωνιζομένου SHRE/SHRI, LLC και γίνεται αποδεκτή η Προσφορά του Διαγωνιζομένου, με την επωνυμία INSPIRE ATHENS - Ένωση Προσώπων μεταξύ των Εταιρειών «MGE Hellinikon B.V.», «Mohegan Gaming Advisors, LLC» και «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.».

Στον Τομέα του Real Estate:

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται επίσης στην ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων με ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο σε Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία που περιλαμβάνει εμπορικά κέντρα, βιομηχανικά πάρκα, πάρκα αναψυχής, συγκροτήματα κατοικιών, ξενοδοχεία, κλπ.

Στον Τομέα της Βιομηχανίας:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου και στη βιομηχανία μαγνησίας μέσω της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε, μια δραστηριότητα καθαρά εξαγωγική (www.ternamag.com).

Παράλληλα, η Διοίκηση συνεχίζει την επέκταση της δραστηριότητας του Ομίλου στο εξωτερικό, παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία, συνομιλεί και συνεργάζεται με χρηματοοικονομικούς παράγοντες και ειδικούς αναλυτές των διεθνών αγορών και, σε άμεση, συνεχή και συστηματική συνεργασία με τα αρμόδια διευθυντικά στελέχη του Ομίλου, σχεδιάζει και εφαρμόζει μέτρα αντιμετώπισης κάθε εντοπιζόμενου κινδύνου.

Αποτέλεσμα της ανωτέρω στρατηγικής είναι ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την ημερομηνία αναφοράς της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, διατηρούν ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια, κερδοφορία και ρευστότητα, συνεχίζουν να είναι απόλυτα συνεπείς έναντι των υποχρεώσεών τους προς προμηθευτές, Δημόσιο, ασφαλιστικούς οργανισμούς και λοιπούς πιστωτές και υλοποιούν με επιτυχία το επενδυτικό τους πρόγραμμα.

Θ. Ίδιες Μετοχές

Στις 31.12.2018 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. κατείχε άμεσα και έμμεσα μέσω των θυγατρικών της συνολικά 5.133.692 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 4,9638% του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Με την από 03.01.2019 ανακοίνωση της εταιρείας ενημερώθηκε το Επενδυτικό Κοινό για την υπέρβαση του ορίου του 5% των ιδίων μετοχών τις οποίες κατείχε η Εταιρεία άμεσα και έμμεσα μέσω των θυγατρικών της.
Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών άμεσα και έμμεσα μετά την συναλλαγή της 02.01.2019: 5.178.692, ήτοι ποσοστό 5,0073%. Σημειώνεται ότι η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. κατέχει 688.205 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 0,6654% του μετοχικού κεφαλαίου και η θυγατρική εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ Α.Ε. κατέχει 616.835, ήτοι ποσοστό 0,5964% του μετοχικού κεφαλαίου.

Την 31.12.2019 η Εταιρεία κατείχε άμεσα ή έμμεσα μέσω των θυγατρικών της συνολικά 6.111.576 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 5,9093% του μετοχικού κεφαλαίου.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών:

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 09.12.2019 της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ προέβη στην έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών της Εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111 του ν.4548/2018. Στο πλαίσιο κατάρτισης της Πολιτικής Αποδοχών θεσπίστηκε νέο πρόγραμμα (καταργούμενου του εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση της 27.06.2018) παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών μέχρι του ορίου των 4.000.000 μετοχών της Εταιρείας για την πενταετία 2019-2023, το οποίο θα απευθύνεται σε έως 20 διοικητικά στελέχη αυτής. Το πρόγραμμα θα υλοποιείται, εφόσον εκπληρώνονται οι τιθέμενοι από το ΔΣ στόχοι, με την έκδοση νέων μετοχών ή με τη διάθεση ιδίων μετοχών και σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ.2 του Ν.4548/18. Η τιμή διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους προτείνεται να είναι 2,00 ευρώ ανά μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτηθεί να καθορίσει τους δικαιούχους, τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος και τους λοιπούς όρους του προγράμματος, καθώς και για τη ρύθμιση όλων των σχετικών διαδικαστικών θεμάτων για την υλοποίηση της απόφασης

Ι. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Κατωτέρω παρατίθενται οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέρη, για την περίοδο 1.1-31.12.2019:

Πωλήσεις-Εισροές Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεις αγαθών/υπηρεσιών	Πωλήσεις υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έσοδα μισθωμάτων	Έσοδα μερισμάτων και συναφή κέρδη	Έσοδα τόκων	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου	Εισροές από Δάνεια
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**70.130.997,96**	141.742,37	65.527,00	314.668,44	0	798.709,31	0	68.810.350,84
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**13.203.601,95**	7.767,64	60.118,31	172.249,20	0	0	12.963.466,80	0
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Α.Ε.	Θυγατρική	**39.600,00**	0	39.600,00	0	0	0	0	0
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**90.112,50**	0	60.000,00	0	0	30.112,50	0	0
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**460.599,98**	0	0	0	0	190.611,10	0	269.988,88
ΓΕΚ SERVICES ΑΕΤΕ	Θυγατρική	**17.155,00**	0	0	0	0	17.155,00	0	0
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**338.880,00**	0	0	38.880,00	0	0	0	300.000,00
ROM GEK CONSTRUCTION SRL	Θυγατρική	**372.094,32**	0	0	0	0	7.823,26	0	364.271,06
ICON BOROVETS EOOD	Θυγατρική	**2.787.673,03**	0	0	0	0	43.243,50	0	2.744.429,53
ΒΙΠΑ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	Θυγατρική	**1.389.734,44**	0	0	0	0	147.136,11	0	1.242.598,33
ICON EOOD (BULGARIA)	Θυγατρική	**4.624.025,31**	0	0	0	0	0	0	4.624.025,31
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Θυγατρική	**6.830,44**	0	0	0	0	6.830,44	0	0
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**52.688.509,71**	299.409,00	0	0	0	6.560.460,71	0	45.828.640,00
ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ	Θυγατρική	**17.540.200,86**	799.883,26	0	0	0	1.220.966,70	0	15.519.350,90
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ	Θυγατρική	**24,12**	0	0	24,12	0	0	0	0
Κ/Ξ CINTRA-ΓΕΚ-IRIDIUM HELLAS TOLLS	Θυγατρική	**50.701,64**	0	49.501,64	1.200,00	0	0	0	0
HST ΑΕ	Θυγατρική	**420.000,00**	0	0	0	420.000,00	0	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**25.792,35**	0	25.792,35	0	0	0	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**24.000,00**	0	24.000,00	0	0	0	0	0
PARKING ΟΥΗΛ ΑΕ	Κοινοπραξία	**18.303,04**	0	0	0	18.303,04	0	0	0
GLS OOD	Κοινοπραξία	**50.686,00**	0	0	0	0	0	50.686,00	0
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**361.806,57**	0	0	1.200,00	0	612,50	200.178,48	159.815,59
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**37.000,00**	37.000,00	0	0	0	0	0	0
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**37.000,00**	37.000,00	0	0	0	0	0	0
		164.715.329,22	**1.322.802,27**	**324.539,30**	**528.221,76**	**438.303,04**	**9.023.661,13**	**13.214.331,28**	**139.863.470,44**

Απαιτήσεις Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεων	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και συναφή κέρδη	Μειώσεων μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**12.802.509,12**	1.103.799,81	11.698.709,31	0	0
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**14.870,85**	14.870,85	0	0	0
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Α.Ε.	Θυγατρική	**11.904,00**	11.904,00	0	0	0
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**587.132,50**	12.400,00	574.732,50	0	0
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**4.096.088,88**	0	4.096.088,88	0	0
ΓΕΚ SERVICES ΑΕΤΕ	Θυγατρική	**392.947,00**	0	392.947,00	0	0
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**83.916,00**	83.916,00	0	0	0
ΒΙΠΑ ΘΕΣΑΛΛΟΝΙΚΗΣ	Θυγατρική	**2.662.457,78**	0	2.662.457,78	0	0
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Θυγατρική	**116.998,00**	0	116.998,00	0	0
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**136.571.234,49**	25,00	136.571.209,49	0	0
ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ	Θυγατρική	**44.615.476,89**	0	44.615.476,89	0	0
Κ/Ξ CINTRA-ΓΕΚ-IRIDIUM HELLAS TOLLS	Θυγατρική	**1.882.138,90**	68.790,86	0	1.813.348,04	0
Κ/Ξ EUROIONIA	Θυγατρική	**2.480,00**	2.480,00	0	0	0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ	Θυγατρική	**29,91**	29,91	0	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**31.982,51**	31.982,51	0	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**4.960,00**	4.960,00	0	0	0
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.243,20**	1.243,20	0	0	0
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**5.400,00**	5.400,00	0	0	0
		203.883.770,03	**1.341.802,14**	**200.728.619,85**	**1.813.348,04**	**0**

Ανορές-Εκροές Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορές αγαθών	Αγορές υπηρεσιών συμβούλου	Αγορές υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έξοδα μισθωμάτων	Έξοδα τόκων	Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου	Εκροές από Δάνεια
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**127.082.746,20**	0	9.388,17	21.155,70	7.500,00	4.199.935,91	11.700.000,00	111.144.766,42
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**65.661,40**	0	0	34.414,15	31.247,25	0	0	0
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**591.651,68**	0	0	0	0	11.243,00	0	580.408,68
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**570.000,00**	0	0	0	0	0	570.000,00	0
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**45,72**	45,72	0	0	0	0	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**350.000,00**	0	0	0	0	0	350.000,00	0
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Θυγατρική	**5.255.674,00**	0	0	0	0	0	5.255.674,00	0
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**920.666,18**	139.666,18	781.000,00	0	0	0	0	0
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.303,85**	0	0	1.303,85	0	0	0	0
		134.837.749,03	**139.711,90**	**790.388,17**	**56.873,70**	**38.747,25**	**4.211.178,91**	**17.875.674,00**	**111.725.175,10**

Υποχρεώσεις Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορών	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και αποτελέσματα Κοινοπραξιών	Αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**85.101.513,48**	471.371,35	84.630.142,13	0	0
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**39.031,79**	39.031,79	0	0	0
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**259.311,12**	0	259.311,12	0	0
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ	Θυγατρική	**52,01**	52,01	0	0	0
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**723.616,39**	0	723.616,39	0	0
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**381.238,75**	381.238,75	0	0	0
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.616,77**	1.616,77	0	0	0
		86.506.380,31	**893.310,67**	**85.613.069,64**	**0**	**0**

Πωλήσεις-Εισροές Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεις αγαθών	Πωλήσεις υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έσοδα μισθωμάτων	Έσοδα μερισμάτων και συναφή κέρδη	Έσοδα τόκων	Εισροές από Δάνεια	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**5.243.246,04**	5.201.649,03	41.597,01	0	0	0	0	0
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.566.414,27**	0	37.000,00	0	0	1.529.414,27	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**24.000,00**	0	24.000,00	0	0	0	0	0
PARKING ΟΥΗΛ ΑΕ	Κοινοπραξία	**18.303,04**	0	0	0	18.303,04	0	0	0
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**361.806,49**	0	0	1.200,00	0	612,50	159.815,59	200.178,40
GLS OOD	Κοινοπραξία	**50.686,00**	0	0	0	0	0	50.686,00	0
		7.264.455,84	**5.201.649,03**	**102.597,01**	**1.200,00**	**18.303,04**	**1.530.026,77**	**210.501,59**	**200.178,40**

Απαιτήσεις Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεων	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και αποτελέσματα Κοινοπραξιών	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.354.346,62**	1.354.346,62	0	0	0
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**15.737.715,54**	15.000,00	15.722.715,54	0	0
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**4.960,00**	4.960,00	0	0	0
PARKING ΟΥΗΛ ΑΕ	Κοινοπραξία	**0**	0	0	0	0
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.243,20**	1.243,20	0	0	0
		17.098.265,36	**1.375.549,82**	**15.722.715,54**	**0**	**0**

Αγορές-Εκροές Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορές αγαθών	Πωλήσεις υπηρεσιών συμβούλου	Έξοδα μισθωμάτων	Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**10.763.608,57**	10.763.608,57	0	0	0
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.303,85**	1.303,85	0	0	0
		10.764.912,42	**10.764.912,42**	**0**	**0**	**0**

Υποχρεώσεις Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορών και προκ/λων	Δανείων και τόκων
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**4.288.862,51**	4.288.862,51	0
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**6.557,98**	6.557,98	0
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ	Κοινοπραξία	**137.319,14**	137.319,14	0
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	Συγγενής	**5.658,47**	5.658,47	0
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.616,77**	1.616,77	0
		4.440.014,87	**4.440.014,87**	**0**

Οι αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών του Ομίλου και της Εταιρείας τη χρήση 2019 καθώς και τα σχετικά υπόλοιπα την 31.12.2019, έχουν ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Αμοιβές σε ελεύθερους επαγ/τίες	3.654	3.290	141	112
Αμοιβές μισθωτών	868	345	244	44
Αμοιβές για συμμετοχή σε συνεδριάσεις Δ.Σ.	1.609	1.042	860	455
Σύνολο	**6.131**	**4.677**	**1.245**	**611**
Υποχρεώσεις	192	366	28	10
Απαιτήσεις	31	58	8	0

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία εφαρμόζει στο σύνολο των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της όλους τους θεσπισμένους κανόνες και διαδικασίες από τις νομοθετικές, εποπτικές και λοιπές αρμόδιες αρχές χωρίς παρεκκλίσεις. Επιπλέον, έχει υιοθετήσει εσωτερικούς κανόνες και επιχειρηματικές πρακτικές που συμβάλλουν στην τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της επαγγελματικής ηθικής και της χρηστής διαχείρισης όλων των πόρων της Εταιρείας σε κάθε επίπεδο διοίκησής της προς όφελος των μετόχων της και των συνδεδεμένων με αυτήν μερών.

Οι ως άνω πρακτικές περιγράφονται συνοπτικά στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ) της εταιρείας, που αποτελεί βάση και σημείο αναφοράς του ολοκληρωμένου συστήματος διακυβέρνησης του Ομίλου. Με την εφαρμογή του ΚΕΔ και των επιμέρους θεματικών κανονισμών, η Διοίκηση διασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων της εταιρείας και προάγει την εταιρική υπευθυνότητα ως βασική αξία της αναπτυξιακής πορείας του Ομίλου.

Οι επιμέρους θεματικοί κανονισμοί και οδηγίες λειτουργίας της εταιρείας είναι:

1) Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (ΕΚΛ) (Company's Internal Rules and Regulations). Περιλαμβάνει όλα τα μέτρα, κανόνες και οδηγίες που θεσπίζει η Διοίκηση, πέραν των υποχρεωτικού χαρακτήρα διατάξεων ή/και κανονισμών που επιβάλλονται από τα αρμόδια θεσμικά όργανα και τις αντίστοιχες Αρχές.
2) Κώδικας ηθικής και δεοντολογίας (Code of conduct)
3) Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου (Audit Committee Charter)
4) Κανονισμός λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Activity Charter)
5) Κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων (General Data Protection Regulation)
6) Απολογισμός εταιρικής υπευθυνότητας (Corporate responsibility)
7) Σύστημα διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας και διαφθοράς (Anti-bribery management system).

Στον ΕΚΛ και τους λοιπούς κανονισμούς ενσωματώνεται κάθε νέα σχετική διάταξη, μέτρο, κανόνας κ.λπ. ώστε να διατηρούν την απαιτούμενη πληρότητα και να προσαρμόζονται άμεσα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του οικονομικού, κοινωνικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της εταιρείας.
Στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ), τον οποίο διατύπωσε η Εταιρεία, συμμορφούμενη με τις διατάξεις του ν. 3873/2010 και ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας www.gekterna.com, αποτυπώνεται το σύνολο των κατωτέρω κανόνων και πρακτικών.

2. Κανόνες και πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης

Στον ΚΕΔ διατυπώνονται αναλυτικά, με σαφήνεια και ακρίβεια, οι ακόλουθοι κανόνες και πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης:

Διοικητικό Συμβούλιο

Ορίζονται με σαφήνεια ο ρόλος του, οι αρμοδιότητές του και η ευθύνη του για τη χάραξη και εφαρμογή της στρατηγικής της εταιρείας με κύριο στόχο την προστασία των συμφερόντων όλων των Μετόχων της. Ως ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρείας αποφασίζει για όλες τις εταιρικές υποθέσεις, εκτός εκείνων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.
Ειδικότερα, στις αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνονται:

- ο μακροχρόνιος στρατηγικός και μεσοπρόθεσμος επιχειρηματικός σχεδιασμός της εταιρείας
- οι αποφάσεις στρατηγικής σημασίας, όπως π.χ. εξαγορές, συγχωνεύσεις, εκποιήσεις, επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού

- η διατύπωση της γενικής αλλά και των επιμέρους βασικών πολιτικών για τη λειτουργία της εταιρείας
- η έγκριση, εποπτεία και αξιολόγηση υλοποίησης των ετησίων προγραμμάτων δράσης και προϋπολογισμών
- η διασφάλιση της αξιοπιστίας και πληρότητας των λογιστικών - οικονομικών συστημάτων και στοιχείων και των εξ αυτών παραγομένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας
- η διασφάλιση της απρόσκοπτης και εύρυθμης λειτουργίας κατάλληλων συστημάτων και μηχανισμών για τον εσωτερικό έλεγχο της εταιρείας, την τήρηση του θεσμικού – κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας της, καθώς και την αξιολόγηση και διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων που αντιμετωπίζει
- η διαρκής μέριμνα για την αποφυγή ή την προσήκουσα αντιμετώπιση πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων του Διοικητικού Συμβουλίου ή μελών του ή βασικών μετόχων με τα συμφέροντα της εταιρείας, με την υιοθέτηση κανόνων διαφάνειας και εποπτείας των συναλλαγών της
- η επιλογή του Διευθύνοντος Συμβούλου και των λοιπών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τους οποίους και αξιολογεί για τη συνολική τους δραστηριότητα
- ο προσδιορισμός της αμοιβής των μελών του Δ.Σ. και η εισήγηση προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και η απόφαση για την αμοιβή των ανωτάτων στελεχών της εταιρείας
- η απόφαση για την οργανωτική δομή, τα συστήματα και τις διαδικασίες διοίκησης της εταιρείας, καθώς και τις τροποποιήσεις αυτών όταν το επιβάλλουν οι εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες λειτουργίας της
- η σύσταση και μέριμνα καλής λειτουργίας των επιτροπών που προβλέπονται από τις Αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης (Επιτροπή Ελέγχου και Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών Μελών του Δ.Σ.)
- η σύσταση συλλογικών οργάνων όταν το κρίνει σκόπιμο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της λειτουργίας της εταιρείας
- η διατύπωση και μέριμνα διάδοσης και εφαρμογής των βασικών αξιών και αρχών της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αυτών της εταιρικής διακυβέρνησης, στο σύνολο των σχέσεών της με όλα τα συνδεόμενα μέρη.

Το ισχύον Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, το οποίο εξελέγη κατά την Γενική Συνέλευση της 28.06.2017, με τετραετή θητεία, απαρτιζόταν από 12 μέλη, εκ των οποίων 7 εκτελεστικά, 5 μη εκτελεστικά και 3 εξ αυτών ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 3016/2002.
Η από 26.06.2019 Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας, έχοντας ως στόχο την επίτευξη πληρότητας και ισορροπίας γνώσης, εμπειρίας και ικανότητας διοίκησης στην κορυφή της Εταιρείας αποφάσισε την διεύρυνσή του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά και από την εισήγηση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών και συγκεκριμένα την αύξηση του ελαχίστου αριθμού από τρία (3) σε επτά (7) και του μέγιστου από δώδεκα (12) σε δεκατρία (13).
Περαιτέρω, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 09.12.2019, εξέλεξε, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών και με θητεία όμοια με των υπολοίπων μελών του ΔΣ, την κα. Πηνελόπη Λαζαρίδου του Σοφοκλή, ως νέου εκτελεστικού μέλους του ΔΣ καθώς και του κ. Αθανασίου Σκορδά του Ιωάννη, ως νέου ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του ΔΣ, ο οποίος πληροί της προϋποθέσεις ανεξαρτησίας του άρθρου 4 του Ν. 3016/2002,.
Επομένως, το ισχύον Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο έχει θητεία έως την 30.06.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από 13 μέλη, εκ των οποίων τα 8 είναι εκτελεστικά, ενώ τα 5 είναι μη εκτελεστικά, και 4 εξ αυτών ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3016/2002.
Κατόπιν, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίασή του της 18.12.2019 ανασυγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	**ΙΔΙΟΤΗΤΑ**
Γεώργιος Περιστέρης του Θεοδώρου	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος του Θεοδοσίου	Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος
Μιχαήλ Γουρζής του Αλεξάνδρου	Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος
Άγγελος Μπενόπουλος του Ιωάννη	Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος
Απόστολος Ταμβακάκης του Σταύρου	Αντιπρόεδρος – Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Δημήτριος Αντωνάκος του Γεωργίου	Εκτελεστικό Μέλος
Εμμανουήλ Βράϊλας του Νικολάου	Εκτελεστικό Μέλος
Πηνελόπη Λαζαρίδου του Σοφοκλή	Εκτελεστικό Μέλος
Εμμανουήλ Μουστάκας του Μιχαήλ	Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Περδικάρης του Γερασίμου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σπυρίδων Καπράλος του Ιωάννη	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Αθανάσιος Σκορδάς του Ιωάννη	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Gagik Apkarian του Serop	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και τις συνεδριάσεις τους εντός του 2019, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επέδειξαν «επιμέλεια συνετού επιχειρηματία», αφιέρωσαν όλο το χρόνο που απαιτήθηκε για την αποτελεσματική διοίκηση της Εταιρείας και ενήργησαν με ακεραιότητα, υπευθυνότητα και ευθυκρισία, αποφεύγοντας ενέργειες που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας ή να έλθουν σε σύγκρουση με τα συμφέροντά της. Επίσης, διαφύλαξαν το απόρρητο των πληροφοριών που προνομιακά κατείχαν και μερίμνησαν για την έγκαιρη και ταυτόχρονη πληροφόρηση όλων των μετόχων και ενδιαφερομένων επενδυτών για θέματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόφασή τους για την πραγματοποίηση οιασδήποτε συναλλαγής σε μετοχές της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε δέκα τέσσερις (14) συνεδριάσεις εντός του 2019.
Οι ημερομηνίες των συνεδριάσεων ήταν εκ των προτέρων προγραμματισμένες με στόχο την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής απαρτίας.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ ΤΟΥ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΘΗΚΕ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΥΣΙΑΖΕ & ΔΕΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΘΗΚΕ**
Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος	14	13	1	-
Μιχαήλ Γουρζής	14	13	1	-
Άγγελος Μπενόπουλος	14	14	-	-
Γεώργιος Περιστέρης	14	14	-	-
Δημήτριος Αντωνάκος	14	14	-	-
Εμμανουήλ Βράιλας	14	14	-	-

Εμμανουήλ Μουστάκας	14	14	-	-
Γεώργιος Περδικάρης	14	14	-	-
Απόστολος Ταμβακάκης	14	14	-	-
Gagik Apkarian	14	13	1	-
Σπυρίδων Καπράλος	14	10	4	-
Πηνελόπη Λαζαρίδου	1	1	-	-
Αθανάσιος Σκορδάς	1	1	-	-

Κατά την διεξαγωγή των συνεδριάσεων και των εργασιών του Δ.Σ., τα Μέλη υποστηρίχθηκαν από την Γραμματέα κ. Δήμητρα Χατζηαρσενίου.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος αποτελεί το βασικό μοχλό εφαρμογής των Αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Εταιρεία, έχοντας την ευθύνη, μεταξύ άλλων, για την αποτελεσματική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών αυτού στη λήψη και εποπτεία εφαρμογής των επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και για την ομαλή επικοινωνία της Εταιρείας με τους μετόχους της.

Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η σύγκληση και διεύθυνση των εργασιών του Δ.Σ. επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης που έχει συνθέσει ο ίδιος, βάσει των αναγκών της Εταιρείας και σχετικών αιτημάτων από όλα τα άλλα μέλη του Δ.Σ., η μέριμνα για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την απρόσκοπτη επικοινωνία μεταξύ όλων των μελών του Δ.Σ. και μεταξύ της Εταιρείας και των μετόχων – επενδυτών, η οποία βασίζεται στην έγκαιρη, σαφή και αξιόπιστη πληροφόρηση των μελών του Δ.Σ. επί του συνόλου των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της Εταιρείας, καθώς και η διασφάλιση της ομαλής ένταξης των άλλων μελών στο Δ.Σ. και η παρακίνησή τους ώστε να έχουν ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή στις εταιρικές υποθέσεις και στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων.

Το Δ.Σ. υποστηρίζεται από Επιτροπές, οι οποίες έχουν μεν συμβουλευτικό χαρακτήρα, αλλά ιδιαίτερο βάρος στη λήψη των αποφάσεών του. Οι Επιτροπές αυτές είναι οι ακόλουθες:

Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών

Βασικός ρόλος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών είναι να διερευνά και να αναδεικνύει τις κατάλληλες υποψηφιότητες για εκλογή τους στο Δ.Σ. της Εταιρείας, καθώς και να προτείνει πολιτικές και συστήματα προσδιορισμού των αμοιβών σε όλα τα επίπεδα της Εταιρείας.

Στα καθήκοντά της σε σχέση με την ανάδειξη υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται κυρίως ο προσδιορισμός των απαιτήσεων της Εταιρείας ως προς το μέγεθος και τη σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου, η διατύπωση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων και των ικανοτήτων κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, η περιοδική επαναξιολόγηση του μεγέθους και της σύνθεσης του Δ.Σ. και η υποβολή προτάσεων αλλαγών – βελτιώσεων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Σε σχέση με τα καθήκοντά της που αφορούν στις αμοιβές, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο και οποτεδήποτε άλλοτε κριθεί αυτό απαραίτητο. Επεξεργάζεται και εισηγείται το σύστημα προσδιορισμού των αμοιβών των εργαζομένων, των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών, συντάσσει και υποβάλλει στο Δ.Σ. προτάσεις εταιρικής πολιτικής αμοιβών, αξιολογεί την εφαρμογή τους βάσει της σχετικής ετήσιας έκθεσης αμοιβών και διατυπώνει τις προτάσεις που πρέπει να υποβληθούν από το Δ.Σ. στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για έγκριση.

Κατά τη διάρκεια του 2019 η Επιτροπή συνεδρίασε επτά (7) φορές.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της Εταιρείας στις 18.03.2011 και έκτοτε ετέθη σε εφαρμογή, προέβλεπε στο άρθρο 2.3.1 τριμελή Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 28.06.2017 συγκρότησε Επιτροπή Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών αποτελούμενη από τα ακόλουθα Μέλη του:
Άγγελο Μπενόπουλο, Αντιπρόεδρο, εκτελεστικό μέλος
Γεώργιο Περδικάρη, μη εκτελεστικό μέλος
Απόστολο Ταμβακάκη, Αντιπρόεδρο, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του της 27.09.2017 αποφάσισε την τροποποίηση του άρθρου 2.3.1 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και τη διεύρυνση της σύνθεσης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών ώστε να είναι πλέον τετραμελής, αποτελούμενη από ένα εκτελεστικό μέλος και τα άλλα τρία μη εκτελεστικά, δύο εκ των οποίων ανεξάρτητα. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος.

Η πλήρης σύνθεση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών έχει πλέον ως εξής:

Απόστολος Ταμβακάκης – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής.
Άγγελος Μπενόπουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.,
Γεώργιος Περδικάρης - μη Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. και
Gagik Apkarian - ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 9ης Δεκεμβρίου 2019 ενέκρινε την Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2017 για τα δικαιώματα των μετόχων όπως ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον Ν. 4548/2018 και ειδικότερα με το άρθρο 110 του εν λόγω νόμου.
Κατόπιν της ως άνω απόφασης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας το πλήρες κείμενο της Πολιτικής.

Επενδυτική Επιτροπή
Ο μεσο-μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της Εταιρείας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ακολουθητέα επενδυτική πολιτική προκειμένου να επιτυγχάνει και να διατηρεί τους επιχειρηματικούς της στόχους σε βάθος χρόνου.
Αρμόδιο όργανο για τη χάραξη και εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής είναι το Δ.Σ. της Εταιρείας, το οποίο βασίζει τις αποφάσεις του στις κατάλληλες εισηγήσεις που δέχεται από την Επενδυτική Επιτροπή (Ε.Ε.) σχετικά με εξαγορές, συγχωνεύσεις, στρατηγικές συμμαχίες, επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού, εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων και κάθε άλλη ενέργεια στρατηγικού χαρακτήρα που μπορεί να επηρεάζει την κεφαλαιακή δομή και την αναπτυξιακή προοπτική της Εταιρείας. Η Επενδυτική Επιτροπή συνεδριάζει όποτε απαιτείται να λαμβάνονται επενδυτικές αποφάσεις από το Δ.Σ.
Όπως και οι άλλες επιτροπές της Εταιρείας, η Ε.Ε. έχει εισηγητικό και όχι αποφασιστικό χαρακτήρα. Στις κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται η κατάρτιση της επενδυτικής πολιτικής και του μακροπρόθεσμου επενδυτικού προγράμματος της Εταιρείας, η αξιολόγηση και έγκριση υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων, καθώς και κάθε νέας επένδυσης που υποβάλλεται εξατομικευμένα, η εξέταση της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας για την υλοποίηση κάθε επενδυτικής πρότασης, η αξιολόγηση των επιχειρηματικών κινδύνων που συνδέονται με την υλοποίησή της, η τεκμηρίωση της σκοπιμότητάς της και η επιβεβαίωση ότι η υλοποίησή της εντάσσεται στα μέτρα εφαρμογής της εγκεκριμένης επιχειρηματικής στρατηγικής της εταιρείας.
Η Επενδυτική Επιτροπή είναι πενταμελής και σε αυτήν συμμετέχουν τρία (3) μέλη από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και δύο (2) διευθυντικά στελέχη ή σύμβουλοι της Εταιρείας, ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα. Ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος δύνανται να είναι μέλη της Επενδυτικής Επιτροπής.
Το Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέχθηκε από την Γενική Συνέλευση της 28.06.2017 συγκρότησε την Επενδυτική Επιτροπή η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη του:

Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος Εκτελεστικό μέλος
Εμμανουήλ Βράιλας Εκτελεστικό μέλος
Εμμανουήλ Μουστάκας Εκτελεστικό μέλος
Και από δύο (2) στελέχη ή συμβούλους της Εταιρείας, ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα.
Σύμφωνα με την από 18.12.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, εφεξής η κ. Πηνελόπη Λαζαρίδου του Σοφοκλή, υπό την ιδιότητα της ως Συμβούλου και Γενικής Διευθύντριας Χρηματοοικονομικών της Εταιρείας, αποτελεί το ένα από τα δύο Διευθυντικά Στελέχη ή Συμβούλους που συγκροτούν την πενταμελή Επενδυτική Επιτροπή, ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα κατά περίπτωση.

Η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της χρήσης εξέτασε την πορεία υλοποίησης των προγραμματισμένων επενδύσεων της Εταιρείας.

Επιτροπή Ελέγχου
Η Επιτροπή Ελέγχου υποστηρίζει το Δ.Σ. στην εκπλήρωση του καθήκοντός του να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των οργάνων και των ενεργειών της Εταιρείας προς τις επιταγές του νομικού – θεσμικού – κανονιστικού πλαισίου και τις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης που διέπουν τη λειτουργία της, την πληρότητα και αξιοπιστία των λογιστικών, πληροφοριακών και διοικητικών συστημάτων της Εταιρείας και των παραγομένων από αυτά δημοσιευόμενων οικονομικών καταστάσεων και λοιπών αναφορών, καθώς και την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία όλων των ελεγκτικών μηχανισμών της Εταιρείας ώστε, εκτός των ανωτέρω, να επισημαίνονται εγκαίρως οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι και να αντιμετωπίζονται με σύνεση και αποτελεσματικότητα.
Συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές το χρόνο και οποτεδήποτε άλλοτε κρίνει αυτό απαραίτητο. Καλεί τον τακτικό ελεγκτή στη συνεδρίασή της τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο για παροχή επεξηγήσεων – διευκρινίσεων επί του αντικειμένου εργασίας του και των παρατηρήσεων – πορισμάτων του επί των οικονομικών καταστάσεων και της γενικότερης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Εταιρείας.
Η Επιτροπή Ελέγχου έχει τις ακόλουθες, κατά ενότητα, βασικές αρμοδιότητες:

Επιβλέπει τη διαδικασία παραγωγής των οικονομικών καταστάσεων και λοιπών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Εταιρείας εξετάζοντας την αξιοπιστία τους και μεριμνά για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του εσωτερικού ελέγχου παρέχοντας την υποστήριξή της και αξιολογώντας περιοδικά την επάρκεια και αξιοπιστία των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης των επιχειρηματικών κινδύνων με κριτήρια τον έγκαιρο εντοπισμό των τελευταίων και τη γρήγορη αντίδραση για την αντιμετώπισή τους. Ερευνά τις τυχόν συναλλαγές της Εταιρείας με οποιοδήποτε συνδεδεμένο με αυτήν πρόσωπο και υποβάλλει σχετικές αναφορές στο Δ.Σ. ώστε να εξετάζεται με απόλυτη διαφάνεια η πιθανότητα ύπαρξης συγκρουόμενων συμφερόντων και να αποτρέπεται ενδεχόμενη βλάβη ή ζημία της Εταιρείας.
Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου παραλαμβάνει τις εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, αξιολογεί το περιεχόμενό τους, προτείνει στο Δ.Σ. τον επικεφαλής της Υπηρεσίας, αξιολογεί την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του, και βάσει αυτών εισηγείται τη συνέχιση ή παύση εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Παρακολουθεί τη διεξαγωγή των εργασιών του τακτικού ελεγκτή και αξιολογεί αν είναι σύμφωνη με το σχετικό νομικό – κανονιστικό πλαίσιο, τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές. Ερευνά επίσης και αξιολογεί την επάρκεια της γνώσης, την επαγγελματική συνέπεια, την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα του τακτικού ελεγκτή, και βάσει αυτών εισηγείται στο Δ.Σ. τη συνέχιση ή παύση εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 4449/2017, την οποία το Δ.Σ. ενσωμάτωσε στον εν ισχύ Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από μη εκτελεστικά Μέλη του Δ.Σ. και από Μέλη τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και δεν είναι Μέλη του Δ.Σ. αλλά πληρούν τις διατάξεις του Ν.3016/2002 περί ανεξαρτησίας.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 26.06.2019, εξέλεξε νέα τριμελή Επιτροπή Ελέγχου με διετή θητεία, αποτελούμενη από τους κ.κ. Απόστολο Ταμβακάκη του Σταύρου, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ., ο οποίος ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Σπυρίδωνα Καπράλο του Ιωάννη, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. και κ. Άγγελο Ταγματάρχη του Κωνσταντίνου, ο οποίος είναι τρίτο πρόσωπο, μη μέλος του Δ.Σ. και πληροί τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.3016/2002.
Η ως άνω σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν.4449/2017, ήτοι όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου πληρούν τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας του άρθρου 4 του ν. 3016/2002, και όλα τα μέλη διαθέτουν επαρκή γνώση στον τομέα που δραστηριοποιείται η Εταιρεία. Επιπλέον, οι κ.κ. Ταμβακάκης και Ταγματάρχης διαθέτουν επαρκή γνώση στον τομέα της ελεγκτικής και της λογιστικής.

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε έντεκα (11) φορές εντός του 2019, άσκησε το σύνολο των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων της, συνεργάστηκε με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και έδωσε τις κατάλληλες οδηγίες για τη συνέχιση του ελέγχου κατά θέμα και προτεραιότητα.
Συζήτησε με τον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας για τα ευρήματα και συμπεράσματά του και επιβεβαίωσε την ορθότητα της διαδικασίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων.

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης
Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποτελείται από τα εξής μέλη:

- Δημήτριος Αντωνάκος του Γεωργίου– Πρόεδρος, εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Δήμητρα Χατζηαρσενίου του Νικολάου- Δικηγόρος
- Αθανάσιος Σκορδάς του Ιωάννη - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Στις κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Αναγνωρίζει το πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης της Επιχείρησης και το προσαρμόζει σε συνεργασία με τα αρμόδια στελέχη σε διαδικασίες και πολιτικές.
- Εντοπίζει εγκαίρως νέες απαιτήσεις κανονιστικής συμμόρφωσης με κατάλληλη μεθοδολογία (π.χ. εγγραφή σε βάσεις)
- Διασφαλίζει μέσω μηχανισμών, τη διάχυση των κανονιστικών υποχρεώσεων, των αξιών και των αρχών του Κώδικα της Επιχείρησης στα αρμόδια στελέχη και παρέχει τις κατάλληλες συμβουλές σε αυτά και στην διοίκηση.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών και είναι υπεύθυνη για την επικαιροποίησή τους.

Ο Όμιλος έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με το ISO 37001 “Anti-Bribery” το οποίο ενδεικτικά περιλαμβάνει τις εξής διαδικασίες και πολιτικές, οι οποίες έχουν θεσπιστεί:

Ανάλυση επιχειρησιακού περιβάλλοντος, Διαχείριση κινδύνων, Εσωτερικές επιθεωρήσεις, Διαχείριση αστοχιών-Διορθωτικές ενέργειες, Έλεγχος εγγράφων και αρχείων, Εκπαίδευση προσωπικού, Διαχείριση αλλαγών, Ανασκόπηση της Διοίκησης, Παρακολούθηση Κανονιστικού Πλαισίου, Διαχείριση καταγγελιών, Διαδικασία Δέουσας Επιμέλειας, Παρακολούθηση και έλεγχος Συστήματος, Ενεργειακός σχεδιασμός, Ενεργειακή αποτύπωση και ανασκόπηση, Ενεργειακή παρακολούθηση, μετρήσεις, στόχοι: Πολιτική αντιμετώπισης μη υγιούς ανταγωνισμού, Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, Πολιτική ταξιδίων και εξόδων φιλοξενίας.
Τα μέλη της της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης ορίστηκαν με τις 28.11.2018 και 18.12.2019 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού
Σύμφωνα με την από 27.04.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, συστάθηκε επταμελής Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού, στην οποία μετέχουν οι κ.κ.:

- Γεώργιος Περιστέρης του Θεοδώρου, Εκτελεστικό Μέλος
- Απόστολος Ταμβακάκης του Σταύρου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Gagik Apkarian του Serop, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Σπυρίδων Καπράλος του Ιωάννη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Δημήτριος Αντωνάκος του Γεωργίου, Εκτελεστικό Μέλος
- Εμμανουήλ Μουστάκας του Μιχαήλ, Εκτελεστικό Μέλος
- Και ένα Ανώτατο Οικονομικό Στέλεχος κατά περίπτωση αρμοδιότητας ή θέματος, εκ των εξής: Πηνελόπη Λαζαρίδου του Σοφοκλή και κατά περίπτωση οι Χρήστος Ζαρίμπας του Θεοδοσίου, Παναγιώτης Καζαντζής του Νικολάου, Αριστοτέλης Σπηλιώτης του Νικολάου.

Εσωτερικός Έλεγχος και Διαχείριση Κινδύνων
Από 29.05.2014 τη θέση του Εσωτερικού Ελεγκτή έχει αναλάβει η κ. Αγγελική Νίκα.
Ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου ορίζεται το σύνολο των κανόνων και διαδικασιών που εφαρμόζει η Εταιρεία με στόχο τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο των λειτουργιών και διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας και της οργανωτικής της δομής, ώστε να εξασφαλίζονται: η νομιμότητα και ασφάλεια της διαχείρισης και των συναλλαγών, η ακρίβεια και αξιοπιστία των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και κάθε άλλης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ανακοίνωσης, καθώς και η αποδοτικότητα των λειτουργικών συστημάτων και των εργασιών της Εταιρείας.
Το Δ.Σ. αξιοποιεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου έτσι ώστε να προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, να εκτιμά τους διαφαινόμενους κινδύνους από όλες τις λειτουργίες της και να παρέχει ακριβή και ολοκληρωμένη πληροφόρηση προς τους μετόχους για την πραγματική κατάσταση και τις προοπτικές της Εταιρείας, καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισης των διαγνωσθέντων κινδύνων.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω, το Δ.Σ. καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας τού εσωτερικού ελέγχου, εγκρίνει τις διαδικασίες διεξαγωγής και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του και αποφασίζει για τη στελέχωσή του, τηρώντας τις επιταγές του ισχύοντος για την περίπτωση νομικού και θεσμικού πλαισίου ως και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Συστήνει ειδική υπηρεσιακή μονάδα εσωτερικού ελέγχου, η οποία είναι ανεξάρτητη, δεν υπάγεται ιεραρχικά σε καμία άλλη οργανωτική μονάδα και εποπτεύεται από την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

Με τη συμβολή της Επιτροπής Ελέγχου αξιολογεί την επάρκεια και αποδοτικότητα της ειδικής μονάδας εσωτερικού ελέγχου και το βαθμό αξιοποίησης των εκθέσεών της από το Δ.Σ. για τη διαρκή βελτίωση της λειτουργίας της Εταιρείας σε όλα τα επίπεδα και την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου διατηρεί άμεση και τακτική επαφή με τους εξωτερικούς ελεγκτές, ώστε να ενημερώνεται συστηματικά για την επάρκεια και το αξιόπιστο της λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την ορθότητα και αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
Η αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων κατά το έτος 2019 περιγράφεται στο σχετικό κεφάλαιο της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της Εταιρείας.

Σχέσεις – Επικοινωνία με τους Μετόχους – Επενδυτές
Το Δ.Σ. αποδίδει ιδιαίτερο βάρος στην προστασία των δικαιωμάτων όλων των Μετόχων της Εταιρείας, διευκολύνοντας την ενημέρωσή τους για την εξέλιξη των εταιρικών υποθέσεων και παροτρύνοντας τη συμμετοχή τους στις Γενικές Συνελεύσεις, όπου έχουν την ευκαιρία να έλθουν σε άμεση επαφή με τη Διοίκηση, να θέσουν ερωτήματα που τους απασχολούν και να συνεισφέρουν στην τελική διαμόρφωση των στρατηγικών κατευθύνσεων της Εταιρείας.
Η Εταιρεία διαθέτει ειδικό Τμήμα Εξυπηρέτησης Μετόχων και Επενδυτών, το οποίο μεριμνά για την άμεση, υπεύθυνη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, καθώς και τη διευκόλυνση των Μετόχων να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή/και ο Διευθύνων Σύμβουλος, δύνανται να πραγματοποιούν επιμέρους συναντήσεις με Μετόχους της Εταιρείας που κατέχουν σημαντικό μερίδιο του κεφαλαίου της με στόχο την πληρέστερη πληροφόρησή τους σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης. Συγκεντρώνουν τις διατυπούμενες απόψεις των Μετόχων, τις μεταφέρουν στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. και μεριμνούν ώστε οι αρχές και διαδικασίες της εταιρικής διακυβέρνησης και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για τους Μετόχους και επενδυτές να είναι έγκαιρα διαθέσιμη και εύκολα προσβάσιμη με σύγχρονα μέσα.

Με την από 31.3.2020 απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρείας, υπεύθυνος του Τμήματος Εξυπηρέτησης Μετόχων και Εταιρικών Ανακοινώσεων αναλαμβάνει ο κ. Γιώργος Κούφιος.

Γενική Συνέλευση των Μετόχων
Η Εταιρεία τηρεί το σύνολο των προβλεπόμενων όρων, διατάξεων και διαδικασιών στο ισχύον νομικό – κανονιστικό πλαίσιο για τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της, με ιδιαίτερη προσήλωση στην ενίσχυση της δυνατότητάς τους να ασκούν απρόσκοπτα τα δικαιώματά τους, βασισμένοι στην πληρότητα, ακρίβεια και σαφήνεια της πληροφόρησης που λαμβάνουν έγκαιρα από τα αρμόδια όργανα της Εταιρείας με όλα τα μέσα που αυτή διαθέτει.
Στοχεύοντας στην ευρύτερη δυνατή παρουσία των Μετόχων της (θεσμικών και ιδιωτών) στις Γ.Σ., η Εταιρεία δημοσιοποιεί εγκαίρως, με κάθε πρόσφορο μέσο, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον χρόνο και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης. Για να διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή τους στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης, παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τον τρόπο και την προθεσμία άσκησης του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη, καθώς και υποβολής ερωτήσεων. Επίσης, πληροφορεί τους Μετόχους για τον αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου, τον τρόπο και τις διαδικασίες ψηφοφορίας και θέτει στη διάθεσή τους κάθε άλλο απαιτούμενο συνοδευτικό έγγραφο για την αποτελεσματική διεξαγωγή των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης.
Στις Γενικές Συνελεύσεις παρίστανται τα μέλη του Δ.Σ., οι ελεγκτές και κάθε άλλο στέλεχος της ανώτατης διοίκησης της Εταιρείας, που κρίνεται απαραίτητο για την παροχή αναλυτικότερης πληροφόρησης και διευκρινίσεων επί ερωτημάτων των Μετόχων.

Αναφορά σε πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) της παρ. 1 του αρ. 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ

Οι απαιτούμενες πληροφορίες εμπεριέχονται ήδη σε άλλο τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης που αναφέρεται στις πρόσθετες πληροφορίες του αρ. 4 παρ. 7 του Ν. 3556/2007.

Συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα

Το Διοικητικό Συμβούλιο συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης κατά τη διάρκεια του 2019.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, βάσει της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και έχει συνταχθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα από την παράγραφο 7 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου.

α) Διάρθρωση Μετοχικού Κεφαλαίου

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των πενήντα οκτώ εκατομμυρίων εννιακοσίων πενήντα μίας χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα επτά λεπτών των 58.951.275,87 ευρώ, είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρείται σε εκατόν τρία εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες διακόσιες ενενήντα μία (103.423.291) κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών ευρώ (0,57 ευρώ) η κάθε μία.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας.

β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβασή τους από το Καταστατικό της.

γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007

Παρατίθεται Πίνακας των Μετόχων οι οποίοι κατείχαν την 31.12.2019 ποσοστό άνω του 5%:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΤΟΧΟΥ	Αρ. μετοχών	%
Reggeborgh Invest B.V.	25.878.005	25,021%
Γεώργιος Περιστέρης	14.675.724	14,190%
York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) Sarl	7.909.588	7,648%

δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας δεν υπάρχουν μετοχές οι οποίες παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

στ) Συμφωνίες Μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των Μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης Μελών Δ.Σ. και τροποποίησης Καταστατικού

Το Καταστατικό της Εταιρείας έχει εναρμονισθεί με τις διατάξεις του Ν.3604/2007 και οι διατάξεις του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018, όπως ισχύει τόσο για τον διορισμό και την αντικατάσταση των Μελών του Δ.Σ. όσο και για την τροποποίηση των άρθρων του.

η) Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Καταστατικού η Γενική Συνέλευση με απόφασή της μπορεί να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εξουσία να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 4548/2018.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο εκδίδοντας νέες μετοχές στο πλαίσιο υλοποίησης εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης (stock option plan) για την απόκτηση μετοχών της Εταιρείας από τους δικαιούχους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Εταιρεία με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να αποκτήσει, μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών, δικές της μετοχές με την προϋπόθεση ότι η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτώνται, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που είχε αποκτήσει η Εταιρεία προηγουμένως και διατηρεί, δεν υπερβαίνει το 10% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 27ης Ιουνίου 2018 έλαβε απόφαση για την ανανέωση του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι τη συμπλήρωση του ποσοστού 10% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με σκοπό σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 ως ισχύει, τον Κανονισμό 2273/2003 και την απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μέχρι και την 27η Ιουνίου 2020, με κατώτατη τιμή αγοράς τριάντα λεπτά (0,30) ευρώ και ανώτατη τιμή τριάντα (30) ευρώ ανά μετοχή και εξουσιοδότησε το Δ.Σ. για την υλοποίηση της ως άνω απόφασης.

θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

ι) Συμφωνίες με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το Προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2019 υπήρξε χρονιά κατά την οποία ο Όμιλος συνέχισε σταθερή πορεία. Επιπλέον, ο Όμιλος συνεχίζει προσεκτικά το επενδυτικό του πρόγραμμα, διατηρώντας ταυτόχρονα ικανή ρευστότητα.

Απευθύνουμε τις ευχαριστίες του Δ.Σ. στο Προσωπικό, τα Στελέχη και τους Συνεργάτες μας για την συμβολή τους.

Επίσης, ευχαριστούμε τους Πελάτες μας, τους Προμηθευτές μας και τις συνεργαζόμενες Τράπεζες και εσάς τους κ.κ. Μετόχους για την εμπιστοσύνη σας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει ομόφωνα την παραπάνω Έκθεση Διαχείρισης για να υποβληθεί στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Αθήνα, 1η Ιουνίου 2020
Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Γεώργιος Περιστέρης
Πρόεδρος Δ.Σ. & Δ/νων Σύμβουλος

III. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αναγνώριση εσόδων του τομέα «Κατασκευές»

Τα έσοδα του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 ανήλθαν σε € 1.155,7 εκατ. και προέρχονται από διαφοροποιημένους λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας. Κάθε λειτουργικός τομέας περιλαμβάνει διαφορετικές πηγές εσόδων, η αναγνώριση των οποίων ενέχει διαφορετικό βαθμό πολυπλοκότητας και κρίσεων και εκτιμήσεων της διοίκησης. Από το σύνολο των εσόδων του Ομίλου, τα έσοδα του λειτουργικού τομέα «Κατασκευές» ανήλθαν για τη χρήση 2019 σε ποσό € 679,8 εκατ. και αξιολογήθηκαν ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος λόγω της σημαντικότητας του κονδυλίου για τις οικονομικές καταστάσεις, καθώς και του ότι η λογιστική τους αναγνώριση εμπεριέχει πολυπλοκότητα που σχετίζεται με κρίσεις και εκτιμήσεις της διοίκησης, οι οποίες ενέχουν ως ένα βαθμό αβεβαιότητα.

Ειδικότερα, τα έσοδα του Ομίλου που σχετίζονται με την εκτέλεση κατασκευαστικών συμβάσεων προσδιορίζονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 με τη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (ποσοστιαία ολοκλήρωση), όπως αυτή προκύπτει από τη σχέση του πραγματοποιηθέντος κόστους ως προς το συνολικό εκτιμώμενο από τη διοίκηση κόστος μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές αναγνώρισης των εσόδων από κατασκευαστικές συμβάσεις και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα έσοδα, καθώς και η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.2(i), 4.20 και 6 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Κατανόηση των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί από τη διοίκηση και σχετίζονται με τις διαδικασίες αναγνώρισης εσόδων από κάθε λειτουργικό τομέα.
- Εξέταση των όρων των συμβάσεων και των προϋπολογιστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς της αναγνώρισης του εσόδου από κατασκευαστικά έργα.
- Εξέταση των παραδοχών αναγνώρισης του εσόδου από την εκτέλεση κατασκευαστικών συμβάσεων, καθώς και επαναϋπολογισμός του ποσοστού ολοκλήρωσης των δεσμεύσεων εκτέλεσης στο τέλος της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019.
- Έλεγχος σε δειγματοληπτική βάση, του πραγματοποιηθέντος κόστους κατασκευής που αναγνωρίστηκε στην τρέχουσα χρήση, με τα αντίστοιχα παραστατικά.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία ύψους € 3,0 εκατ., άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή ύψους € 755 εκατ. και ενσώματα πάγια ύψους € 1.670,7 εκατ. Επίσης, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία κατέχει επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις ύψους € 264,7 εκατ., καθώς και επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες ύψους € 4,8 εκατ. και € 5,1 εκατ. αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, για τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, τα ενσώματα πάγια και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, η διοίκηση διενεργεί ελέγχους απομείωσης μόνον όποτε υφίστανται σχετικές ενδείξεις. Η παραπάνω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε Μονάδας Δημιουργίας

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Εξέταση των διαδικασιών εντοπισμού από τη διοίκηση αναφορικά με το κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού.
- Εξέταση της διαδικασίας της διοίκησης αναφορικά με την κατάρτιση αξιόπιστων επιχειρηματικών πλάνων.
- Για τις ΜΔΤΡ για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολόγηση: (i) της καταλληλόλητας των μεθόδων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και (ii) της λογικότητας των βασικών παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης.

Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ), ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης, ο δε προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσης, προκύπτει από τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, με βάση επιχειρηματικά πλάνα τα οποία ενσωματώνουν βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις της διοίκησης, όπως ο ρυθμός αύξησης των εσόδων, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες και τα επιτόκια προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκαν.

Δεδομένης της σημαντικότητας των εν λόγω κονδυλίων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των ως άνω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την λογιστική πολιτική, τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της απομείωσης των ως άνω στοιχείων του ενεργητικού και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1(ii), 3.2 (vi), 4.9, 7.3, 8, 10, 12, 13 και 14 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Εξέταση της μαθηματικής ακρίβειας των μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών.
- Για τις ανωτέρω διαδικασίες και όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, ζητήθηκε η συμβολή ειδικού εμπειρογνώμονα της Grant Thornton.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε πολυάριθμες και σύνθετες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της λειτουργίας τους.

Η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων, καθώς και η επιμέτρηση και γνωστοποίηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις της διοίκησης, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις εκτιμήσεις των νομικών της συμβούλων. Οι εκτιμήσεις αφορούν τόσο στην έκβαση κάθε υπόθεσης όσο και στην πιθανή οικονομική επίπτωση για τον Όμιλο. Ως εκ τούτου θεωρήσαμε την περιοχή αυτή, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.2 (xii), 4.19, 28 και 51 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση των διαδικασιών της διοίκησης αναφορικά με τη συλλογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση της έκβασης των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και των προβλέψεων που αναγνωρίζονται.
- Εξέταση των απαντητικών επιστολών των νομικών συμβούλων και διενέργεια συζητήσεων με τη διοίκηση και τους νομικούς συμβούλους, όπου αυτό κρίθηκε σκόπιμο.
- Αξιολόγηση των συμπερασμάτων της διοίκησης αναφορικά με την επίδραση των εκκρεμών υποθέσεων στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό τον σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη

διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

i) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Κ.Ν. 4548/2018.

ii) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150-151 και 153-154 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Κ.Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί

με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019.

iii) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014. Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη σημείωση 39 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 28/06/2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 3 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 1η Ιουνίου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

IV. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019 (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2019)

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), ως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ την 1η Ιουνίου 2020 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.gekterna.com, καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α..

Οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών , που προβλέπονται από την απόφαση 8/754/14.04.2016 του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναρτώνται στο διαδίκτυο στην διεύθυνση http://www.gekterna.com

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**31.12.2019**	**31.12.2018***	**31.12.2019**	**31.12.2018***
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ασώματα πάγια	8	754.958	802.665	140	130
Δικαιώματα χρήσης παγίων	9	34.664	0	458	0
Ενσώματα πάγια	10	1.670.747	1.332.693	8.777	9.085
Υπεραξία	7	3.025	3.183	0	0
Επενδυτικά ακίνητα	11	40.916	41.030	9.536	11.290
Συμμετοχές σε θυγατρικές	5, 12	0	0	264.731	400.308
Συμμετοχές σε συγγενείς	5, 13	1.152	4.572	4.800	4.800
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	5, 14	49.394	51.443	5.104	5.159
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού-Παραχωρήσεις	15	44.408	36.930	0	0
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	21	65.434	48.135	64.752	48.049
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	16	88.977	88.629	178.964	139.015
Απαιτήσεις από παράγωγα	33	188.635	154.607	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	36	71.228	80.196	0	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		**3.013.538**	**2.644.083**	**537.262**	**617.836**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	17	57.609	52.756	3.710	4.929
Εμπορικές απαιτήσεις	18	297.595	294.435	2.636	2.150
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	19	98.538	209.263	177	311
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	20	194.274	229.665	55.681	41.263
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		30.772	37.822	3.757	915
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	22	3.407	1.264	3.407	1.264
Βραχυπρόθεσμο μέρος απαιτήσεων από παράγωγα	33	18.865	17.318	0	0
Χρηματικά διαθέσιμα	6, 23	594.671	523.242	77.939	48.323
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		**1.295.731**	**1.365.765**	**147.307**	**99.155**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**4.309.269**	**4.009.848**	**684.569**	**716.991**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	34	58.951	58.951	58.951	58.951
Διαφορά υπέρ το άρτιο		381.283	381.283	202.774	202.774
Αποθεματικά	35	468.110	375.193	114.982	104.587
Κέρδη εις νέον		(412.423)	(329.173)	(84.721)	(69.557)
Σύνολο		**495.921**	**486.254**	**291.986**	**296.755**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		270.954	242.744	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**766.875**	**728.998**	**291.986**	**296.755**

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	24	1.788.773	1.567.788	339.241	372.848
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	25	13.614	6.547	383	0
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	26	324.407	138.103	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	31	75.335	93.609	13.934	12.991
Λοιπές προβλέψεις	28	35.316	43.886	0	0
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	27	7.402	8.572	164	137
Επιχορηγήσεις	29	154.699	162.000	0	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα	33	202.559	177.531	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	36	41.777	45.956	4.838	5.494
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**2.643.882**	**2.243.992**	**358.560**	**391.470**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές	30	264.344	285.927	1.870	1.376
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	32	130.598	125.421	0	0
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες	24	105.123	150.910	12.118	15.701
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από μισθώσεις	25	10.175	0	83	0
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	19	203.658	301.053	564	84
Βραχυπρόθεσμο μέρος συμμετοχικών τίτλων εξομοιούμενων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	26	51.365	22.287	0	0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	31	99.599	121.991	19.388	10.112
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα	33	29.578	21.311	0	0
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		4.072	7.958	0	1.493
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**898.512**	**1.036.858**	**34.023**	**28.766**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**3.542.394**	**3.280.850**	**392.583**	**420.236**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**4.309.269**	**4.009.848**	**684.569**	**716.991**

** Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 2.6.3).*

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αποτελέσματα Χρήσεως	**Σημείωση**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018***	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018***
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών	6, 37	1.155.739	1.402.700	5.721	7.433
Κόστος πωλήσεων	38	(919.263)	(1.165.281)	(4.866)	(4.581)
Μικτό κέρδος		**236.476**	**237.419**	**855**	**2.852**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	38	(75.658)	(65.287)	(6.478)	(7.730)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	38	(3.931)	(1.591)	(641)	0
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	40	(3.162)	(5.240)	(1.357)	(3.158)
Αποτελέσματα προ φόρων χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		**153.725**	**165.301**	**(7.621)**	**(8.036)**
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)	44	(72.267)	(108.314)	(7.346)	(6.159)
Κέρδη/(Ζημίες) από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων	41	(520)	5.074	172	(380)
Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων	42	3.386	(3.227)	(4.547)	(9.394)
Έσοδα/(ζημίες) συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων	43	1.408	1.002	1.824	25.380
Κέρδη/(Ζημίες) από την ενοποίηση συγγενών επιχειρήσεων με την μέθοδο της καθαρής θέσης	13	(214)	(72)	0	0
Κέρδη/(Ζημίες) από την ενοποίηση κοινοπραξιών με την μέθοδο της καθαρής θέσης	14	(7.700)	1.051	0	0
Κέρδη προ φόρου εισοδήματος	6	**77.817**	**60.815**	**(17.518)**	**1.411**
Φόρος εισοδήματος	6, 36	(22.086)	(24.974)	5.307	(2.270)
Καθαρά Κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων	6	**55.731**	**35.841**	**(12.211)**	**(859)**
Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα					
α) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που αναταξινομούνται στα Αποτελέσματα Χρήσης σε επόμενες περιόδους					
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα κοινοπραξιών	14	16	(27)	0	0
Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών	33	(25.592)	3.263	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		214	(1.072)	0	0
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα ανωτέρω αποτελέσματα	36	2.751	(8.544)	0	0
		(22.611)	**(6.380)**	**0**	**0**

β) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε επόμενες περιόδους					
Αποτίμηση επενδύσεων σε λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους	21	16.703	607	16.703	607
Αναλογιστικά έσοδα/(έξοδα) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	27	(333)	(453)	(22)	(39)
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα συγγενών	13	(533)	(298)	0	0
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα κοινοπραξιών	14	(5)	(4)	0	0
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα ανωτέρω αποτελέσματα	36	(2.799)	705	(3.072)	180
Καθαρά Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα		**(9.578)**	**(5.823)**	**13.609**	**748**
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		**46.153**	**30.018**	**1.398**	**(111)**
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες,	34	23.457	4.466		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		32.274	31.375		
Συνολικά αποτελέσματα αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		15.487	231		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		30.666	29.787		
Βασικά Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε Ευρώ)	34	0,23937	0,04552		
Μειωμένα Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε Ευρώ)	34	0,23937	0,04552		

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

** Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 2.6.3).*

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη περιόδου προ φόρου εισοδήματος	6	**77.817**	**60.815**	**(17.518)**	**1.411**
Αναπροσαρμογές για την συμφωνία των καθαρών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες					
Αποσβέσεις παγίων	6,8,9,10	122.822	111.721	554	429
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	6, 29	(8.194)	(8.106)	0	0
Προβλέψεις		1.073	16.541	20	24
Απομειώσεις		16.194	5.764	9.197	8.050
Λοιπά μη ταμειακά έξοδα/έσοδα		(10.468)	(2.194)	80	0
Τόκοι και συναφή έσοδα	44	(9.584)	(9.988)	(10.080)	(9.229)
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	44	127.861	126.609	17.426	15.388
Αποτέλεσμα από παράγωγα	44	(46.011)	(8.307)	0	0
Αποτελέσματα από συγγενείς και κοινοπραξίες	13, 14	7.914	(979)	0	0
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα		(3.147)	(2.314)	(5.383)	(22.182)
Αποτελέσματα από επενδυτικά ακίνητα		(1.672)	5.927	(122)	1.520
Αποτελέσματα από πάγια		325	(318)	1	0
Συναλλαγματικές διαφορές		(1.382)	(1.811)	0	0
Κόστος εξάσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης		0	3.328	0	3.328
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		**273.548**	**296.688**	**(5.825)**	**(1.262)**
(Αύξηση)/Μείωση σε:					
Αποθέματα		(2.248)	(3.919)	443	(896)
Επενδυτικά ακίνητα ως κύρια δραστηριότητα		1.985	(1.204)	1.851	0
Εμπορικές απαιτήσεις		90.335	(33.543)	(413)	4.240
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις		31.848	101.391	11.718	(18.514)
Αύξηση/(Μείωση) σε:					
Προμηθευτές		(43.619)	(63.543)	494	(5.968)
Δεδουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις		(96.778)	(243.156)	1.231	(6.198)
Είσπραξη/(επιστροφή) επιχορηγήσεων		(37)	49.685	0	0
Πληρωμές φόρου εισοδήματος		(16.894)	(5.957)	(3.043)	(1.633)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**238.140**	**96.442**	**6.456**	**(30.231)**

Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
(Αγορές) / Πωλήσεις πάγιων στοιχείων		(186.952)	(212.281)	(345)	(62)
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα		2.890	3.599	9.268	241
(Αγορές) /πωλήσεις συμμετοχών και χρεογράφων		(55.622)	(84.926)	1.348	(84.960)
(Πληρωμές)/Εισπράξεις για απόκτηση/απώλεια ελέγχου σε θυγατρικές		0	36.137	0	0
Εισπράξεις μερισμάτων		1.426	998	16.178	12.808
Επιστροφές/(Χορηγήσεις) δανείων		0	0	64.969	9.265
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		**(238.258)**	**(256.473)**	**91.418**	**(62.708)**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις/(Πληρωμές) από αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		(20.766)	23.954	(8.171)	(2.332)
Αγορά ιδίων μετοχών		(6.167)	(1.686)	(6.167)	(1.686)
Καθαρή μεταβολή βραχυπρόθεσμων δανείων	32	986	23.458	0	0
Καθαρή μεταβολή μακροπρόθεσμων δανείων	24	132.489	130.921	(35.956)	148.539
Πληρωμές υποχρεώσεων από μισθώσεις	25	(10.473)	(4.853)	(64)	0
Μερίσματα πληρωθέντα		(696)	(4.059)	0	0
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα πληρωθέντα		(89.017)	(100.403)	(17.900)	(14.257)
Εισπράξεις / (Πληρωμές) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου		(19.936)	(22.296)	0	0
Εισπράξεις/(πληρωμές) από συμμετοχικούς τίτλους εξομοιούμενους με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		84.861	(6.157)	0	0
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		**71.281**	**38.879**	**(68.258)**	**130.264**
Επίδραση μεταβολών ισοτιμιών στα χρηματικά διαθέσιμα		266	2.167	0	0
Καθαρή αύξηση/(μείωση) χρηματικών διαθεσίμων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**71.429**	**(118.985)**	**29.616**	**37.325**
Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6, 23	523.242	642.227	48.323	10.998
Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**6, 23**	**594.671**	**523.242**	**77.939**	**48.323**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

* Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 2.6.3).

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2019

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019	**58.951**	**202.774**	**104.587**	**(69.557)**	**296.755**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική	0	0	0	0	**0**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1.1.2019*	**58.951**	**202.774**	**104.587**	**(69.557)**	**296.755**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	13.609	(12.211)	**1.398**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(6.167)	0	**(6.167)**
Σχηματισμός αποθεματικών/Μεταφορές	0	0	2.953	(2.953)	**0**
31η Δεκεμβρίου 2019	**58.951**	**202.774**	**114.982**	**(84.721)**	**291.986**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2018	**58.951**	**202.774**	**68.549**	**(32.560)**	**297.714**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική	0	0	(394)	8	**(387)**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1.1.2018*	**58.951**	**202.774**	**68.155**	**(32.552)**	**297.327**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	748	(859)	**(111)**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(1.686)	0	**(1.686)**
Διάθεση Ιδίων Μετοχών	0	0	4.325	0	**4.325**
Διακοπή ενσωμάτωσης κοινής επιχείρησης	0	0	0	(3.101)	**(3.101)**
Σχηματισμός αποθεματικών/Μεταφορές	0	0	33.044	(33.044)	**0**
31η Δεκεμβρίου 2018	**58.951**	**202.774**	**104.587**	**(69.557)**	**296.755**

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019	**58.951**	**381.283**	**375.193**	**(329.173)**	**486.254**	**242.744**	**728.998**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1.1.2019*	**58.951**	**381.283**	**375.193**	**(329.173)**	**486.254**	**242.744**	**728.998**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	(7.970)	23.457	**15.487**	30.666	**46.153**
Μερίσματα	0	0	0	0	**0**	(686)	**(686)**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(6.167)	0	**(6.167)**	0	**(6.167)**
Αλλαγή ποσοστού ενοποιούμενης θυγατρικής	0	0	0	343	**343**	(1.849)	**(1.506)**
Διακοπή ενοποίησης θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	(123)	**(123)**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	204	**204**
Σχηματισμός αποθεματικών (σημ. 35)	0	0	105.154	(105.154)	**0**	0	**0**
Μεταφορές/λοιπές κινήσεις	0	0	1.901	(1.896)	**5**	(2)	**3**
31η Δεκεμβρίου 2019	**58.951**	**381.283**	**468.110**	**(412.423)**	**495.921**	**270.954**	**766.875**

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2018	**58.951**	**381.283**	**243.935**	**(195.288)**	**488.881**	**279.274**	**768.155**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική	**0**	**0**	**(393)**	**(4.468)**	**(4.861)**	**0**	**(4.861)**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1.1.2018*	**58.951**	**381.283**	**243.542**	**(199.756)**	**484.020**	**279.274**	**763.294**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	(4.234)	4.466	**232**	29.786	**30.018**
Μερίσματα	0	0	0	0	**0**	(2.897)	**(2.897)**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(1.686)	0	**(1.686)**	0	**(1.686)**
Διάθεση Ιδίων Μετοχών	0	0	4.325	0	**4.325**	0	**4.325**
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμέτοχες	0	0	0	0	**0**	(36.768)	**(36.768)**
Αλλαγή ποσοστού ενοποιούμενης θυγατρικής	0	0	0	1.231	**1.231**	(64.521)	**(63.290)**
Διακοπή ενοποίησης θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	(3.456)	**(3.456)**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	41.325	**41.325**
Σχηματισμός αποθεματικών (σημ. 35)	0	0	188.548	(188.548)	**0**	0	**0**
Μεταφορές/λοιπές κινήσεις	0	0	(55.302)	53.434	**(1.868)**	0	**(1.868)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**58.951**	**381.283**	**375.193**	**(329.173)**	**486.254**	**242.744**	**728.998**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

** Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2018 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 2.6.3). Επίσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, αναγνώρισαν τη συνολική επίδρασή του στο κονδύλι «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 01.01.2018, ενώ από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 την 01.01.2018 δεν είχε προκύψει επίδραση. Αναλυτικά η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018, αναλύονται στη Σημείωση 2.6.3 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2018 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρείας και του ΧΑ.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η **«ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών»** (η «Εταιρεία», ή η «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ») όπως μετονομάσθηκε η εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών με την από 18.11.2008 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της και εγκρίθηκε με την με αρ. Κ2-15459/23.12.2008 απόφαση του Υπ. Ανάπτυξης και δημοσιεύθηκε στο με αρ. 14045/23.12.2008 ΦΕΚ (τ. ΑΕ & ΕΠΕ), είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης με αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 253001000 και στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης με αριθμό Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142. Η διάρκειά της έχει οριστεί για τριάντα (30) έτη, ενώ σύμφωνα με την από 26.03.1990 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας, η διάρκειά της παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους 2030.

Έδρα της είναι ο Δήμος Αθηναίων. Τα γραφεία της έδρας στεγάζονται επί της Λεωφ. Μεσογείων αρ. 85, Τ.Κ. 11526 Αθήνα (τηλ.: 210-6968200), με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2003.

Η Εταιρεία ιδρύθηκε το 1960 με την επωνυμία ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΡΜΗΣ Α.Ε. Στα μέσα της δεκαετίας του ’60 μετονομάστηκε σε ΕΡΜΗΣ Α.Ε. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ με κύρια δραστηριότητα την ανέγερση οικοδομικών έργων (Μέγαρο ΕΡΜΗΣ, πολυκατοικίες και μεζονέτες σε διάφορες περιοχές της χώρας). Το 1969 η Εταιρεία εισήγαγε τις μετοχές της στο Χρηματιστήριο Αθηνών (28.08.1969). Με την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 4ης Αυγούστου 1999 μεταβάλλεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Εταιρείας. Την 16.10.2000 καταχωρείται στο Μ.Α.Ε. η υπ’ αρ. Κ2-10469/16.10.2000 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την οποία εγκρίνεται η τροποποίηση, με αλλαγή της αρίθμησης και των διατάξεων των Άρθρων, και κωδικοποίηση του καταστατικού της Εταιρείας σύμφωνα με την από 17.07.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της. Την ίδια ημερομηνία καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις τροποποιήσεις του. Στις 10.02.2004 ελήφθη από το Διοικητικό Συμβούλιο απόφαση συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας «Γενική Εταιρεία Κατασκευών ΑΕ». Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων τόσο της απορροφώσας όσο και της απορροφώμενης εταιρείας που έγινε στις 15.10.2004, ενέκρινε το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης. Η συγχώνευση ολοκληρώθηκε στις 03.12.2004 με την Κ2-13956 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης η οποία δημοσιεύθηκε στο με αρ. 14334/03.12.2004 ΦΕΚ. Ταυτόχρονα εγκρίθηκαν η αλλαγή επωνυμίας της εταιρείας και η τροποποίηση του εταιρικού σκοπού.

Την 23.12.2008 εγκρίθηκε η συγχώνευση με απορρόφηση του τμήματος των λοιπών δραστηριοτήτων της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, με την απόφαση του Υπ. Ανάπτυξης με αριθμό Κ2-15458/23.12.2008 και παράλληλα η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 25.386.322,56 ευρώ το οποίο συνολικά ανήλθε σε ευρώ 48.953.132,16 ευρώ διαιρούμενο σε 85.882.688 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,57 ευρώ εκάστη.

Με την από 06.12.2013 απόφαση της Α’ Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των 4.890.417,60 ευρώ με καταβολή μετρητών, με την έκδοση 8.579.680 κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 0,57 ευρώ και τιμή διάθεσης 2,5 ευρώ η κάθε μία. Η προκύπτουσα διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ύψους 16.558.782,40 ευρώ ήχθη σε πίστωση του ειδικού λογαριασμού αποθεματικού «διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Η αύξηση αυτή πραγματοποιήθηκε με παραίτηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων υπέρ της εταιρείας York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l. Κατόπιν της αυξήσεως αυτής, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 53.843.549,76 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρείται σε 94.462.368 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,57 ευρώ η κάθε μια. Την 23.12.2013 καταχωρήθηκε στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο η με αρ. Κ2 -7312 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με την οποία εγκρίθηκε η ως άνω Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Σε εφαρμογή της από 06.12.2013 απόφασης της Α' Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας και της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της 27.03.2015, αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό των τριών εκατομμυρίων διακοσίων ογδόντα έξι χιλιάδων εκατόν δέκα έξι ευρώ και εξήντα εννέα λεπτών (3.286.116,69 ευρώ) με έκδοση πέντε εκατομμυρίων επτακοσίων εξήντα πέντε χιλιάδων εκατόν δέκα επτά (5.765.117) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57 ευρώ) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα τρία λεπτά του ευρώ (2,43 ευρώ) η κάθε μία, λόγω μετατροπής εκατόν σαράντα (140) συνολικά ομολογιών, ονομαστικής αξίας εκάστης εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000,00 ευρώ) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους . Εν συνεχεία και σε εφαρμογή ομοίως της προαναφερόμενης απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 29.06.2015 αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό του ενός εκατομμυρίου εξακοσίων εξήντα δύο χιλιάδων επτακοσίων είκοσι πέντε ευρώ και ενενήντα ενός λεπτών (1.662.725,91 ευρώ) με έκδοση δύο εκατομμυρίων εννιακοσίων δέκα επτά χιλιάδων και εξήντα τριών (2.917.063) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57 ευρώ) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα επτά λεπτά του ευρώ (2,47 ευρώ) η κάθε μία, λόγω μετατροπής εβδομήντα (70) συνολικά ομολογιών, ονομαστικής αξίας εκάστης εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000,00 ευρώ) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους.
Με την από 29.03.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό των εκατόν πενήντα οχτώ χιλιάδων οχτακοσίων ογδόντα τριών ευρώ και πενήντα ενός λεπτών (158.883,51 ευρώ) με έκδοση διακοσίων εβδομήντα οχτώ χιλιάδων επτακοσίων σαράντα τριών (278.743) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57 ευρώ) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα τρία λεπτά του ευρώ (2,43 ευρώ η κάθε μία, λόγω μετατροπής ομολογιών ονομαστικής αξίας εξακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (650.000,00 ευρώ) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους. Με την μετατροπή αυτή εξοφλείται ολοσχερώς το Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο που είχε συνάψει η Εταιρεία με την York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l.
Κατόπιν αυτών των μεταβολών το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε πενήντα οχτώ εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα ένα χιλιάδες διακόσια εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα επτά λεπτά (58.951.275,87 ευρώ) διαιρούμενο σε εκατόν τρία εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες διακόσιες ενενήντα μία (103.423.291) κοινές με ψήφο ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57 ευρώ) η καθεμία.

Κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας είναι η ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων, οι κατασκευές παντός είδους, η εκμετάλλευση αυτοχρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων έργων, η κατασκευή και εκμετάλλευση ενεργειακών έργων, καθώς και η συμμετοχή της σε εταιρείες με συναφή αντικείμενα.
Ο Όμιλος έχει σημαντική, εξειδικευμένη παρουσία στις κατασκευές, στην παραγωγή και εμπορία ενέργειας καθώς και στην ανάπτυξη, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων με ισχυρή κεφαλαιακή βάση.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου διενεργούνται κυρίως στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα έχει σημαντική παρουσία στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή, στην Ανατολική Ευρώπη και στην Βόρειο Αμερική. Η δραστηριότητα του Ομίλου επικεντρώνεται στους εξής λειτουργικούς τομείς:

- **Κατασκευές:** αφορά, σχεδόν αποκλειστικά, συμβάσεις εκτέλεσης τεχνικών έργων.
- **Ηλεκτρισμός από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας:** αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος μέσω αιολικών πάρκων, ηλιακής και υδροηλεκτρικής ενέργειας και βιομάζας.
- **Ηλεκτρισμός από θερμικές πηγές ενέργειας και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος** : αφορά παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με καύσιμη ύλη το φυσικό αέριο και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος.
- **Βιομηχανικός κλάδος**: αφορά στην παραγωγή λατομικών προϊόντων, παραγωγή λευκολίθου και μαγνησίας.
- **Εκμετάλλευση ακινήτων** : αφορά στην αγορά, ανάπτυξη και εκμετάλλευση ακινήτων καθώς και σε επενδύσεις για αποκόμιση υπεραξιών από την άνοδο των τιμών τους.
- **Παραχωρήσεις:** αφορά στην κατασκευή και λειτουργία υποδομών (π.χ. αυτοκινητόδρομοι), άλλων έργων Δημοσίου συμφέροντος (Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου και η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων) καθώς και άλλων εγκαταστάσεων (π.χ. σταθμοί αυτοκινήτων κ.α.) με αντάλλαγμα την μακροχρόνια εκμετάλλευσή τους από παροχή υπηρεσιών στο κοινό.
- **Συμμετοχές:** αφορά στην υποστηρικτική λειτουργία των τομέων δραστηριότητας του Ομίλου και τη δοκιμαστική λειτουργία νέων λειτουργικών τομέων.

Ο Όμιλος απασχολούσε στο τέλος της κλειόμενης χρήσης, παγκοσμίως, 3.878 άτομα και η Εταιρεία 21. Αντίστοιχα, στο τέλος της προηγούμενης χρήσης 31.12.2018 η Εταιρεία απασχολούσε 17 και ο Όμιλος 5.107 άτομα παγκοσμίως.

Οι ενοποιούμενες εταιρείες που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις τους, παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 01.06.2020 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Αθήνα, οδός Μεσογείων 85) και την ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1. Βάση Παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2019 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συνέχιση δραστηριότητας

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της διαθέτουν επαρκείς πόρους που διασφαλίζουν την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας τους ως "Βιώσιμη Οικονομική Μονάδα" (Going Concern) στο προβλέψιμο μέλλον.

2.2. Βάση επιμέτρησης

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2019, έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, εκτός από τα επενδυτικά ακίνητα, τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους, τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

2.3. Νόμισμα παρουσίασης

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.4. Συγκρισιμότητα

Τα συγκριτικά μεγέθη των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2018 δεν έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να παρουσιάσουν την επίδραση του ΔΠΧΑ 16 (βλ. Σημείωση 2.6.3).

2.5. Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

2.6. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων είναι οι ίδιες με αυτές που ακολουθήθηκαν στην σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, εκτός από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων ορισμένων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χρήσεις που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2019 (βλ. Σημειώσεις 2.6.1 και 2.6.2).

2.6.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2019 ή μεταγενέστερα.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Ιανουάριο του 2016, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος εξέτασε την επίδραση του νέου Προτύπου και εφάρμοσε αυτό στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτική αναφορά σχετικά, παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.6.3.

ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2019)

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

2.6.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα παρακάτω νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01.01.2020.

Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01.01.2020.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01.01.2020.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: "Αναμόρφωση Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου" (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Σεπτέμβριο του 2019, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων σε ορισμένες απαιτήσεις συγκεκριμένων λογιστικών χειρισμών αντιστάθμισης, προκειμένου να εξομαλύνει ενδεχόμενες επιπτώσεις που προκύπτουν από την αβεβαιότητα η οποία προέρχεται από την αναμόρφωση του Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου. Οι τροποποιήσεις σχεδιάστηκαν για να υποστηρίξουν την παροχή χρήσιμων χρηματοοικονομικών πληροφοριών από τις εταιρείες κατά τη διάρκεια της περιόδου αβεβαιότητας, η οποία προκύπτει από τη σταδιακή κατάργηση των σημείων αναφοράς επιτοκίου, όπως τα διατραπεζικά επιτόκια. Επιπλέον, οι εταιρείες απαιτείται να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές αναφορικά με τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από τις εν λόγω συνθήκες αβεβαιότητας. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01.01.2020.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού.

Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2022)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων του ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονίσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.6.3. Επίδραση από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» την 01.01.2019

(α) Πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 κατά την 01.01.2019

Συνεπεία των αλλαγών στις λογιστικές πολιτικές, όπως αυτές περιγράφονται ανωτέρω (Σημείωση 2.6.1), ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 1η Ιανουαρίου 2019 υιοθέτησαν το ΔΧΠΑ 16, εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Με βάση την εν λόγω προσέγγιση, ο Όμιλος αναγνώρισε μία υποχρέωση την οποία και επιμέτρησε στην παρούσα αξία της, όπως αυτή προκύπτει από την προεξόφληση των εναπομενουσών μισθωμάτων με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού (incremental borrowing cost) που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του Προτύπου, ήτοι κατά την 01.01.2019.

Περαιτέρω, αναγνώρισε ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό το οποίο είναι ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση που αναγνωρίστηκε, προσαρμοσμένο με τυχόν προκαταβολές μισθωμάτων που υπήρχαν αμέσως πριν την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναδιατυπώθηκε, και δεν υπήρξε επίδραση της εφαρμογής του νέου Προτύπου στο Υπόλοιπο κερδών εις νέον κατά την πρώτη εφαρμογή του, ήτοι κατά την 01.01.2019.

Περαιτέρω, ο Όμιλος εφάρμοσε την εξαίρεση που παρέχεται από το Πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων και πιο συγκεκριμένα, την εφαρμοζόμενη πρακτική του ΔΠΧΑ 16, σύμφωνα με την οποία δε χρειάζεται να επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση κατά την ημερομηνία της πρώτης μετάβασης. Αυτό σημαίνει ότι, το ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκε στις συμβάσεις που έχουν ήδη αναγνωριστεί ως μισθώσεις με την εφαρμογή του ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και της ΕΔΔΠΧΑ 4 «Προσδιορίζοντας κατά Πόσο μία Σύμβαση Εμπεριέχει Μίσθωση».

Τέλος, ο Όμιλος χρησιμοποίησε και τις εξαιρέσεις του Προτύπου αναφορικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Αναφορικά με το επιτόκιο προεξόφλησης, ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά και ανάλογα με την υπολειπόμενη διάρκεια της κάθε μίσθωσης.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, είχε τα ακόλουθα σημαντικά αποτελέσματα για τον Όμιλο:

- Ο Όμιλος διέθετε λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν σε εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, μηχανήματα και μεταφορικά μέσα. Το Πρότυπο επηρέασε τον λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων εμφανίζονται ως στοιχεία του ενεργητικού (δικαιώματα χρήσης) και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Η αύξηση των υποχρεώσεων από λειτουργικές μισθώσεις δεν οδήγησε σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου.
- Η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις έχει μεταβληθεί, καθώς με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, αντικαθίσταται το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό οδηγεί σε βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων».
- Στην κατάσταση ιδίων κεφαλαίων κατά την πρώτη εφαρμογή δεν προέκυψε επίδραση, καθώς ο Όμιλος επέλεξε να αναγνωρίσει ισόποση υποχρέωση με δικαίωμα χρήσης.
- Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος που αφορά στην αποπληρωμή των μισθωμάτων θα μειώσει τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Επίσης οι αποπληρωμές τόκων περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Το ΔΠΧΑ 16 δεν έχει επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη λογιστική των μισθώσεων από την πλευρά του εκμισθωτή, και για τον λόγο αυτό, ο Όμιλος δεν είχε σημαντικές μεταβολές από τις μισθώσεις που έχει συνάψει και στις οποίες λειτουργεί ως εκμισθωτής.

Οι επιδράσεις από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 παρουσιάζονται αναλυτικά στην Σημείωση 2.6.3 (γ).

(β) Νέα λογιστική πολιτική για τις μισθώσεις

Μέχρι και το 2018, οι μισθώσεις ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζονταν κατά την έναρξη της μίσθωσης. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των τόκων. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνταν με σταθερή μέθοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Από την 01.01.2019, με βάση το ΔΠΧΑ 16 καταργείται για τον μισθωτή η ταξινόμηση των μισθώσεων σε λειτουργικές μισθώσεις και χρηματοοικονομικές μισθώσεις και όλες οι μισθώσεις αναγνωρίζονται λογιστικά ως στοιχεία «Κατάστασης Οικονομικής Θέσης», μέσω της αναγνώρισης ενός «δικαιώματος χρήσης» στοιχείων του ενεργητικού και μίας «υποχρέωσης μίσθωσης».

Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Κατά την ημερομηνία έναρξης μίας μισθωτικής περιόδου ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης προβαίνοντας σε επιμέτρηση του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος .

Το κόστος του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού περιλαμβάνει:

- το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης (βλ. κατωτέρω),
- τις τυχόν καταβολές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, μειωμένες με τα κίνητρα μίσθωσης που εισπράχθηκαν,
- τα αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τον μισθωτή, και
- μία εκτίμηση των δαπανών που θα βαρύνουν τον Όμιλο κατά την αποσυναρμολόγηση και την απομάκρυνση του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, την αποκατάσταση του χώρου στον οποίον βρίσκεται το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού ή την αποκατάσταση του στοιχείου του ενεργητικού όπως απαιτείται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης. Ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση για τις εν λόγω δαπάνες είτε κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου είτε ως συνέπεια της χρήσης του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου.

Αρχική επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων καταβολών μισθωμάτων κατά την ημερομηνία αυτήν. Όταν το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης είναι εφικτό να προσδιοριστεί κατάλληλα, τότε οι καταβολές μισθωμάτων θα προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση χρησιμοποιείται το οριακό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, οι καταβολές μισθωμάτων που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου:

1. τις σταθερές καταβολές μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης,

2. τις τυχόν μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που εξαρτώνται από τη μελλοντική μεταβολή δεικτών ή επιτοκίων, οι οποίες επιμετρώνται αρχικά χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,

3. τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο Όμιλος ως εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας,

4. την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αγοράς εφόσον είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα, και

5. τις καταβολές ποινών για τον τερματισμό της μίσθωσης, εάν η μισθωτική περίοδος αντανακλά την εξάσκηση του δικαιώματος του Ομίλου για τον τερματισμό της μίσθωσης.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Μεταγενέστερη επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού με το μοντέλο του κόστους.

Ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες ζημιές απομείωσης και προσαρμοσμένο για τυχόν μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης,

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 αναφορικά με την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο και εξετάζει για τυχόν απομείωση.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης, ως ακολούθως:

1. αυξάνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης,

2. μειώνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί, και

3. επιμετρώντας εκ νέου την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τυχόν επανεκτίμηση ή τροποποίηση της μίσθωσης.

Το χρηματοοικονομικό κόστος μίας υποχρέωσης μίσθωσης κατανέμεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου με τέτοιον τρόπο, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα κέρδη ή στις ζημιές (με εξαίρεση την περίπτωση που οι δαπάνες περιλαμβάνονται στην λογιστική αξία ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού για το οποίο εφαρμόζονται άλλα σχετικά Πρότυπα) και τα δύο παρακάτω στοιχεία:

1. το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης, και

2. τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την περίοδο που λαμβάνει χώρα το γεγονός που ενεργοποιεί τις εν λόγω καταβολές.

(γ) Ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και Συνολικού Εισοδήματος

Τα δικαιώματα χρήσης και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν την ημερομηνία μετάβασης στο ΔΠΧΑ 16, ήτοι κατά την 01.01.2019 (αύξηση /(μείωση)), παρουσιάζονται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ	**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
Ενεργητικό		
Δικαιώματα χρήσης παγίων (Σημείωση 9)	37.266	331
Ενσώματα πάγια (Σημείωση 10)	(19.381)	0
Σύνολο Ενεργητικού	**17.885**	**331**

	ΟΜΙΛΟΣ	**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις μισθώσεων μακροπρόθεσμο μέρος (Σημείωση 25)	20.280	272
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(6.547)	0
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	(5.335)	0
Υποχρεώσεις μισθώσεων βραχυπρόθεσμο μέρος (Σημείωση 25)	9.487	59
Σύνολο Υποχρεώσεων	**17.885**	**331**

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα, ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα, η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων, τους επόμενους 12 μήνες έχουν ως κάτωθι:

3.1 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης

Οι βασικές κρίσεις της Διοίκησης κατά τη διαδικασία της εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου και της Εταιρείας, οι οποίες έχουν σημαντικότερη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις (εκτός εκείνων που αναλύονται στη Σημείωση 3.2), αναλύονται κατωτέρω.

i) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η έκταση κατά την οποία αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες βασίζεται στην κρίση αναφορικά με τον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες.

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν, αλλά και τις αβεβαιότητες που διέπουν τα διαφορετικά φορολογικά πλαίσια που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 36).

ii) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υπεραξίας

Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ελέγχονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή αλλαγές σε καταστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη, σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 4.9.

iii) Αξιολόγηση συμβάσεων που εμπεριέχουν στοιχεία μίσθωσης

Στα πλαίσια συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που συνάπτει ο Όμιλος με εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, ο Όμιλος αναλαμβάνει τη δέσμευση να πωλήσει το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από μια συγκεκριμένη εγκατάσταση. Ο Όμιλος εξετάζει τις συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να αξιολογήσει εάν αυτές εμπεριέχουν στοιχεία μίσθωσης ώστε να αναγνωρίσει τις σχετικές εισπράξεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις». Στοιχεία μίσθωσης θεωρείται ότι εμπεριέχονται σε μία σύμβαση όταν το σύνολο της παραγωγής ενός συγκεκριμένου αιολικού πάρκου πωλείται στον πάροχο και η συμβατική τιμή δεν είναι ούτε σταθερή, ούτε αντιπροσωπεύει την τρέχουσα τιμή της αγοράς κατά τον χρόνο παραγωγής. Η εκτίμηση των εσόδων μίσθωσης, τα οποία αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο εξαρτάται από τη μελλοντική παραγωγή του πάρκου σύμφωνα με τη δυναμικότητά του και τις ανεμολογικές μετρήσεις.

3.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

i) Αναγνώριση εσόδων από κατασκευαστικές συμβάσεις

Ο χειρισμός των εσόδων και εξόδων μίας κατασκευαστικής σύμβασης, εξαρτάται από εάν το τελικό αποτέλεσμα από την εκτέλεση του συμβατικού έργου μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα (και αναμένεται να αποφέρει κέρδος στον κατασκευαστή ή το αποτέλεσμα από την εκτέλεση είναι ζημιογόνο). Όταν το αποτέλεσμα μίας κατασκευαστικής σύμβασης μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τότε τα έσοδα και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το στάδιο ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Συγκεκριμένα, με βάση τη μέθοδο των εισροών του ΔΠΧΑ 15, το κόστος κατασκευής κατά την εκάστοτε ημερομηνία αναφοράς, συγκρίνεται με το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος προκειμένου να προσδιοριστεί στο ποσοστό ολοκλήρωσης. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Ο Όμιλος, συνεπώς, προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις, αναφορικά με το μικτό αποτέλεσμα με το οποίο θα εκτελείται το εκάστοτε εκτελούμενο κατασκευαστικό συμβόλαιο (συνολικό προϋπολογισθέν κόστος εκτέλεσης της κατασκευαστικής σύμβασης).

ii) Ωφέλιμες ζωές αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία των ενσώματων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού με γνώμονα τις τεχνολογικές, θεσμικές και οικονομικές εξελίξεις, καθώς και την εμπειρία από την εκμετάλλευσή τους. Την 31.12.2019 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

iii) Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος, για την αποτίμηση της αξίας των επενδυτικών του ακινήτων, όπου υπάρχει ενεργός αγορά προσδιορίζει την εύλογη αξία τους με βάση τις εκθέσεις αποτίμησης που καταρτίζουν για λογαριασμό του ανεξάρτητοι εκτιμητές. Εάν δεν υπάρχουν αντικειμενικές πληροφορίες, ιδίως λόγω των οικονομικών συνθηκών, τότε η Διοίκηση, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της και, συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες, εκτιμά την εύλογή τους αξία (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 11).

iv) Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Η Διοίκηση χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης προκειμένου να προσδιορίσει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων (όταν δεν υπάρχουν τιμές ενεργού αγοράς) και των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών αναφορικά με το τίμημα που θα κατέβαλλαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την απόκτηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Διοίκηση βασίζει τις παραδοχές της σε παρατηρήσιμα δεδομένα, ωστόσο αυτό δεν είναι πάντοτε εφικτό. Στις περιπτώσεις αυτές, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη διαθέσιμη πληροφόρηση για τις εκτιμήσεις της, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες. Οι εκτιμώμενες εύλογες αξίες μπορεί να διαφέρουν από τις πραγματικές αξίες που θα πραγματοποιούνταν στα πλαίσια μία συνήθους συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 49).

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη Σημείωση 33.

v) Αποθέματα

Ο Όμιλος για την αποτίμηση των αποθεμάτων του εκτιμά, βάσει εκθέσεων αποτίμησης στατιστικών στοιχείων και των συνθηκών της αγοράς, τις αναμενόμενες τιμές πώλησης και το κόστος τελειοποίησης και διάθεσής τους, ανά κατηγορία αποθεμάτων.

vi) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 12).

vii) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Ο Όμιλος, με βάση το ΔΛΠ 19, προβαίνει σε εκτιμήσεις των παραδοχών βάσει των οποίων υπολογίζεται αναλογιστικά η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού. Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 27).

viii) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις.

Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 36).

ix) Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη έναντι των σχετικών υποχρεώσεών του για αποξήλωση του τεχνικού εξοπλισμού των αιολικών πάρκων και αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου που απορρέουν από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία ή από δεσμευτικές πρακτικές του Ομίλου. Η πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος αντανακλά, κατά την ημερομηνία αναφοράς, την παρούσα αξία (βάσει του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου) της υποχρέωσης αποκατάστασης μειωμένης με την εκτιμωμένη ανακτήσιμη αξία των υλικών που εκτιμάται ότι θα αποξηλωθούν και θα πωληθούν (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 4.19 και 28).

x) Πρόβλεψη για υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης βάσει της Σύμβασης Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων

Στη σύμβαση παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο εμπεριέχεται η συμβατική υποχρέωση του παραχωρησιούχου να διατηρεί την υποδομή σε ένα καθορισμένο επίπεδο παροχής υπηρεσίας λειτουργίας ή να επαναφέρει την υποδομή σε συγκεκριμένη κατάσταση πριν την παραδώσει στον παραχωρητή στο τέλος της περιόδου παραχώρησης. Ο υπολογισμός του ποσού που θα λογισθεί ως πρόβλεψη για υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά το κόστος και την χρονική στιγμή εκτέλεσης των εργασιών αυτών και τα πραγματικά κόστη ενδέχεται να διαφέρουν από τα προβλεπόμενα (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 28).

xi) Συμμετοχικοί Τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

Στις ΗΠΑ ο Όμιλος έχει εκδώσει συμμετοχικούς τίτλους, στα πλαίσια προγράμματος Tax Equity Investment, οι καταβολές του οποίου εξαρτώνται από τις μελλοντικές αποδόσεις συγκεκριμένων επενδύσεων (αιολικών πάρκων) του Ομίλου. Η χρηματοοικονομική αυτή υποχρέωση αποτιμάται στο αποσβεσμένο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ο υπολογισμός του πραγματικού επιτοκίου βασίζεται σε εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των συγκεκριμένων επενδύσεων για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής τους (βλ. Σημειώσεις 4.13.5 και 26).

xii) Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων, απαιτεί από την διοίκηση την συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μην συμβούν καθώς και των πιθανών συνεπειών που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στην δραστηριότητα της Εταιρείας. Ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με μελλοντικά γεγονότα, νόμους, κανονισμούς κτλ. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της (βλ. Σημείωση 51).

xiii) Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από απαιτήσεις από πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη ζημία που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και προέρχεται από αυτές τις απαιτήσεις. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται σε κάθε περίοδο αναφοράς, με μεταβολές επί αυτής να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης (περαιτέρω πληροφορίες στις Σημειώσεις 18, 19 και 20).

xiv) Απόκτηση εταιρίας ή επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας και της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των αποκτηθέντων ενσώματων και ασωμάτων περιουσιακών στοιχείων, όπου απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων. Μελλοντικά γεγονότα θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγές στις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 7).

xv) Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης ταμιακών ροών

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και ειδικότερα συνάπτει συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων για την αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με τις διακυμάνσεις των επιτοκίων. Για την αποτίμηση αυτών των συμβάσεων γίνεται χρήση εκτιμήσεων της αγοράς σχετικά με την πορεία των σχετικών επιτοκίων για περιόδους έως και τριάντα ετών. Με βάση αυτά τα εκτιμώμενα επιτόκια προεξοφλούνται οι ταμιακές ροές προκειμένου να προσδιοριστεί η υποχρέωση κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 33).

xvi) Υποστήριξη λειτουργίας και αναγνώριση απαίτησης χρηματοοικονομικών εργαλείων

Η θυγατρική εταιρεία ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ θεώρησε τη συμβατική υποχρέωση του Ελληνικού δημοσίου για την υποστήριξη λειτουργίας ως ένα υβριδικό χρηματοοικονομικό μέσο που περιλαμβάνει ένα ενσωματωμένο παράγωγο και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο. Εν συνεχεία, η εν λόγω θυγατρική εταιρεία του Ομίλου διαχώρισε το ενσωματωμένο παράγωγο από το κύριο συμβόλαιο και σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (κατά την αρχική εφαρμογή) και το ΔΠΧΑ 9, αναγνώρισε ένα παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο (απαίτηση), ήτοι το μέρος της υποστήριξης λειτουργίας που καλύπτει τις μελλοντικές πληρωμές των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας της απαίτησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου (Ελληνικό Δημόσιο), εκτίμηση των μελλοντικών εκροών καθώς και ύπαρξη ενδεχόμενης χρονικής διαφοράς μεταξύ των πληρωμών των παραγώγων και της είσπραξης της υποστήριξης λειτουργίας. Οι ανωτέρω εκτιμήσεις επαναξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στις σημειώσεις 4.14 και 33.

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

4.1 Βάση ενοποίησης

Οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και των θυγατρικών της κατά την 31.12.2019. Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

Οι ενδοομιλικές συναλλαγές και υπόλοιπα έχουν απαλειφθεί στις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη Σημείωση 5 παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου αυτού.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημίες που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής.

Τα κέρδη ή οι ζημίες και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

(α) Θυγατρικές

Οι θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο επί των εργασιών τους, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών και ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση). Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο έλεγχος εξετάζονται οι κάτωθι συνθήκες, όπως αυτές ορίζονται στο ΔΠΧΑ 10:

i) Η μητρική Εταιρεία έχει εξουσία επί του επενδυόμενου, αφού έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες (λειτουργικές και χρηματοδοτικές). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου και των διοικητικών στελεχών της θυγατρικής από τη Διοίκηση της μητρικής.
ii) Η μητρική Εταιρεία κατέχει δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή στην θυγατρική. Οι λοιπές μη ελεγχόμενες συμμετοχές παρουσιάζουν πολύ μεγάλη διασπορά και ως εκ τούτου δεν μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την λήψη αποφάσεων.
iii) Η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την εξουσία επί της θυγατρικής προκείμενου να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της. Αυτό είναι απόρροια της δυνατότητας που έχει στην λήψη αποφάσεων επί θεμάτων της θυγατρικής μέσω ελέγχου των οργάνων λήψης των αποφάσεων (Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικών στελεχών).

Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση).
- Κατά τον προσδιορισμό του αποτελέσματος από την πώληση, κάθε ποσό που αναγνωρίστηκε προηγουμένως στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναφορικά με την εταιρία αυτή, λογιστικοποιείται με την ίδια μέθοδο που θα εφάρμοζε ο Όμιλος στη περίπτωση που θα εκποιούσε απευθείας τα στοιχεία του ενεργητικού της ή τις υποχρεώσεις της. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι τα ποσά που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναταξινομούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.
- Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Συμμετοχές σε θυγατρικές στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

(β) Επιχειρηματικά σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες ενσωματώνονται με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης (αν πρόκειται για από κοινού λειτουργία) στην Εταιρεία ή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (αν πρόκειται για κοινοπραξία) στον Όμιλο.

Από κοινού λειτουργίες: Τα σχήματα με από κοινού λειτουργία, λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης. Ειδικότερα, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις: (i) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού), (ii) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού), (iii) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και (iv) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού). Ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΧΠΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Κοινοπραξίες: Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδος της καθαρής θέσης. Η μέθοδος της καθαρής θέσης, προβλέπει ότι οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και εν συνεχεία αναπροσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη (ή στις ζημίες) και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Στο πλαίσιο του προτύπου ως Κοινοπραξίες θεωρούνται εκείνα τα σχήματα από κοινού ελέγχου όπου τα μέλη έχουν δικαιώματα πάνω στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συμμετοχής και ευθύνονται μέχρι του ποσοστού εισφοράς τους στο κεφάλαιο της εταιρείας. Εάν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες μιας Κοινοπραξίας ξεπεράσει την αξία της συμμετοχής, τότε ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση περαιτέρω ζημιών, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Ο επιμερισμός των λειτουργικών αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων γίνεται αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του στοιχείου του ενεργητικού που μεταβιβάστηκε.

Για την ενοποίηση λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος και ισχύει κατά την ημερομηνία της ενοποίησης. Η δομή του επιχειρηματικού σχήματος αποτελεί τον βασικό και καθοριστικό παράγοντα για τον προσδιορισμό του λογιστικού χειρισμού.

Οι λογιστικές πολιτικές των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται από τον Όμιλο. Η ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρείας.

Συμμετοχές σε σχήματα με από κοινού λειτουργία στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις από κοινού λειτουργίες, ενσωματώνονται στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις αναλογικά. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Συμμετοχές σε κοινοπραξίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις κοινοπραξίες της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

(γ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Πρόκειται περί επιχειρήσεων στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, ωστόσο δεν ασκεί έλεγχο. Οι συμμετοχές του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις απεικονίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό μεταξύ 20% και 50% δικαιωμάτων ψήφου μίας εταιρείας υποδηλώνει ουσιώδη επιρροή πάνω στην επενδυόμενη οικονομική οντότητα, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ξεκάθαρα ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και κατόπιν ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης πλέον των μεταβολών στο ποσοστό του Ομίλου στα Ίδια κεφάλαια μετά την αρχική ημερομηνία κτήσης, εξαιρουμένων τυχόν προβλέψεων για απομείωση της αξίας των συμμετοχών αυτών.

Η ενοποιημένη κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την αναλογία του Ομίλου στα συνολικά έσοδα των συγγενών επιχειρήσεων. Εάν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες μιας Συγγενούς ξεπεράσει την αξία της συμμετοχής, τότε ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση περαιτέρω ζημιών, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημίες απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος στοιχείου του ενεργητικού.

Οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιούν οι συγγενείς δεν είναι διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, ενώ η ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών καταστάσεων των συγγενών επιχειρήσεων, συμπίπτει με αυτή της μητρικής.

Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες συγγενείς της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.2 Επιχειρηματικές Συνενώσεις

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

4.3 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου αλλά και της μητρικής Εταιρείας.

Συναλλαγές και υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς, καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

Δραστηριότητες εξωτερικού

Το νόμισμα λειτουργίας των αλλοδαπών θυγατρικών του Ομίλου είναι το επίσημο νόμισμα της εκάστοτε χώρας στην οποία λειτουργεί η κάθε θυγατρική. Για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου με βάση τις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, χρεώνονται/(πιστώνονται) στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

4.4 Λειτουργικοί τομείς

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές. Το Διοικητικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί διαφορετικά κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία και ποικίλουν ανάλογα με τη φύση κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους και τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες.

Ως λειτουργικοί τομείς της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ορίζονται οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος και στους οποίους βασίζεται το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου (βλ. αναλυτικά Σημείωση 6).

4.5 Υπεραξία

Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά και απόκτηση ελέγχου σε μια επιχείρηση.

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της.

Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται για απομείωση ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε Σημείωση 4.9 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.6 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου αφορούν

i. τα δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων και οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων,

ii. τα δικαιώματα χρήσεως των εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα, όπου εγκαθίστανται τα Αιολικά Πάρκα,

iii. τις αγοραζόμενες άδειες Αιολικών Πάρκων, το δικαίωμα που αποκτάται βάσει των συμβάσεων παραχώρησης που έχουν συναφθεί με το δημόσιο,

iv. τα δικαιώματα τιμολόγησης των ληπτών των υπηρεσιών που απορρέουν από τις συμβάσεις παραχώρησης και ΣΔΙΤ (βλ. αναλυτικά Σημ. 4.15) και

v. τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα.

Κατά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ξεχωριστά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους. Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ως μέρος επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο ιστορικό κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων του ενεργητικού. Το σύνολο των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου έχει πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή.

Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης επανεξετάζονται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή από κάθε άυλο στοιχείο του ενεργητικού αντιμετωπίζονται ως μία αλλαγή σε λογιστικές εκτιμήσεις.

Οι μέθοδοι απόσβεσης και οι ωφέλιμες ζωές των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου συνοψίζονται ως εξής:

Κατηγορία	Μέθοδος απόσβεσης	Ωφέλιμη ζωή σε έτη
Λογισμικό	Σταθερή	3
Άδειες παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας ενεργειακών σταθμών	Σταθερή	25
Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων	Σταθερή	50
Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων	Σταθερή	50
Παραχωρήσεις (δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης) ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ, ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ, ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ, ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Βλ. σημείωση 4.15	Με βάση τον χρόνο της παραχώρησης (20-38)

Η απόσβεση του εξαγορασθέντος δικαιώματος κατασκευαστικών συμβάσεων αποσβένεται βάσει του ρυθμού εκτέλεσης των σχετικών έργων.

Τα κέρδη ή οι ζημίες που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του παγίου, και αναγνωρίζονται σε κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

(α) Λογισμικό

Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Δικαιώματα χρήσης εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα

Η αξία των δικαιωμάτων χρήσεως των εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα όπου εγκαθίστανται τα Αιολικά Πάρκα περιλαμβάνει το κόστος κτήσης των εν λόγω στοιχείων μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους.

(γ) Άδειες παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας ενεργειακών σταθμών

Οι διάφοροι τύποι αδειών τις οποίες κατέχει ο Όμιλος, του παρέχουν τη δυνατότητα να κατασκευάσει ενεργειακές μονάδες ή το δικαίωμα να παράγει και να πωλεί ενέργεια. Οι εκάστοτε υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς παρέχουν τις απαιτούμενες ενδείξεις αναφορικά με την ανακτήσιμη αξία των αδειών αυτών.

Ο Όμιλος, κατά την απόκτησή τους, αναγνωρίζει τις άδειες αυτές ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, στην εύλογη αξία τους και κατόπιν επιμετρώνται με βάση το υπόδειγμα του κόστους, σύμφωνα με το οποίο το στοιχείο αποτιμάται στο κόστος του (το οποίο είναι η κατά την απόκτηση εύλογη αξία του) μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία ανέρχεται σε 25 έτη για τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αναφορικά με τους ελέγχους απομείωσης, βλ. αναλυτικά Σημείωση 4.9.

(δ) Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων

Η αξία των δικαιωμάτων χρήσεως των λατομιών και μεταλλείων περιλαμβάνει το κόστος κτήσης των εν λόγω στοιχείων μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους.

(ε) Παραχωρήσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου ως παραχωρησιούχες εταιρείες, αναγνωρίζουν ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο και έσοδο στο βαθμό που αποκτά δικαίωμα να χρεώνει τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφέλειας. Η αναγνώριση του εσόδου γίνεται βάσει της μεθόδου του ποσοστού ολοκλήρωσης. Περαιτέρω, το άυλο στοιχείο υπόκειται σε απόσβεση με βάση το χρόνο της παραχώρησης και σε έλεγχο απομείωσης, ενώ τα έσοδα από τους χρήστες της υποδομής αναγνωρίζονται βάσει της αρχής του δεδουλευμένου και στο βαθμό που καλύπτουν τα λειτουργικά κόστη της Εταιρείας. Το επιπλέον μέρος αυτών καταχωρείται αφαιρετικά του άυλου στοιχείου.

(στ) Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων

Αφορά στις δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων - μεταλλείων οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως εργασίες αποκάλυψης, διάνοιξης στοών και απομάκρυνσης στείρων εδαφών. Κατά την διάρκεια της φάσης λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών-μεταλλευμάτων (πριν την έναρξη της παραγωγής), οι δαπάνες αποκάλυψης συνήθως κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του αποσβέσιμου κόστους ανάπτυξης και κατασκευής των ορυχείων. Η απόσβεση των δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων υπολογίζεται με τη μέθοδο του ποσοστού απόληψης του εμπορικά απολήψιμου κοιτάσματος. Η απόσβεση - έξοδο των κεφαλαιοποιηθεισών δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων περιλαμβάνεται στο κόστος εξόρυξης των ορυκτών – μεταλλευμάτων. Οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων – μεταλλείων κεφαλαιοποιούνται εάν και μόνο εάν πληρούνται όλες οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- ο Όμιλος θα αποκομίσει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη (βελτίωση πρόσβασης στο κοίτασμα) που συνδέονται με τη δραστηριότητα αποκάλυψης.
- ο Όμιλος μπορεί να αξιοποιήσει το τμήμα του κοιτάσματος για το οποίο έχει βελτιωθεί η πρόσβαση, και
- το κόστος της δραστηριότητας αποκάλυψης που συνδέεται με το τμήμα αυτό μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το περιουσιακό στοιχείο από τη δραστηριότητα αποκάλυψης προστίθεται στο κόστος του ορυχείου και συνακόλουθα αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε απομείωση στην αξία του.

4.7 Ενσώματα πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημίες απομείωσης των παγίων, εφόσον υπάρχουν. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και συντηρήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Τα στοιχεία των ενσώματων παγίων διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός ενσώματου παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση και απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε θέση και κατάσταση λειτουργίας.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	**Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)**
Κτίρια και τεχνικά έργα	8 - 30
Μηχανήματα και τεχνικές εγκαταστάσεις	3 - 25
Μεταφορικά μέσα	5 - 12
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3 - 12

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (βλ. σημείωση 4.9). Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Οι τόκοι που προέρχονται από δάνεια που συνάφθηκαν ειδικά ή γενικά για τη χρηματοδότηση της κατασκευής ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται στη χρήση στην οποία προκύπτουν, κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των ενσώματων παγίων, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης (βλέπε Σημείωση 4.8).

4.8 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το οποίο αποδίδεται άμεσα στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προστιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προστιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα κέρδη ή τις ζημίες της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

4.9 Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού (υπεραξία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια /επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες)

Για τα ενσώματα και ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση, πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Όταν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων και ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, τότε το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης και καταχωρείται απευθείας ως έξοδο στα αποτελέσματα. Αντίστοιχα, τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες). Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά. Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Περαιτέρω χρησιμοποιούνται παραδοχές οι οποίες επικρατούν στην αγορά όπως ενδεικτικά αυτή της ενέργειας. Η περίοδος που εξετάζεται από τη διοίκηση, υπερβαίνει τα πέντε έτη, διάστημα το οποίο ενθαρρύνεται από το ΔΛΠ 36, καθώς ιδιαίτερα για τις ανανεώσιμες ενεργειακές μονάδες και τις εταιρείες παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων, ακόμα και μια μεγαλύτερη περίοδος θα κρίνεται αρκετά ικανοποιητική.

Οι ζημίες απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημίες απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεξετάζονται για ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης τους δεν υφίσταται πλέον.

Πλην της υπεραξίας, ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή που δεν αποσβένονται.

Μία ζημία απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

Σε μία τέτοια περίπτωση, η αυξημένη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου, δεν θα υπερβαίνει τη λογιστική αξία, που θα είχε προσδιοριστεί (καθαρής απόσβεσης), αν δεν είχε αναγνωριστεί καμία ζημία απομείωσης, στο περιουσιακό στοιχείο, σε προηγούμενα έτη.

4.10 Επενδυτικά ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (μέσω αγοράς ή και ανάπτυξης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών / υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα, συνιστούν αποτέλεσμα και αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις αναγνωρίζονται στα έξοδα της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται όταν προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή των ακινήτων και την παραγωγική τους δυναμικότητα ή μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.

Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στη διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.

Τα επενδυτικά ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται παρακολουθούνται, όπως και τα ολοκληρωμένα, στην εύλογη αξία.

4.11 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν κατασκευαζόμενα ή ακίνητα προς ανάπτυξη που προορίζονται για πώληση, εξορυχθέντα αδρανή υλικά λατομείου και μεταλλεύματα, υλικά κατασκευών, ανταλλακτικά και πρώτες και βοηθητικές ύλες. Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των πρώτων υλών, των ημι-έτοιμων και των ετοίμων προϊόντων προσδιορίζεται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους.

Το κόστος των ετοίμων και ημι-ετοίμων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στη τρέχουσα θέση, κατάσταση, και φάση επεξεργασίας και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα και άλλα έξοδα που επιβαρύνουν άμεσα την αγορά υλικών.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της επιχείρησης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα αποθέματα, εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

4.12 Χρηματικά διαθέσιμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και προθεσμιακές καταθέσεις με λήξη πέραν των τριών μηνών για τις οποίες έχει το δικαίωμα πρόωρης ρευστοποίησης χωρίς απώλεια κεφαλαίου.

Για τη σύνταξη των καταστάσεων ταμειακών ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

Οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου ανεξάρτητα από τη φύση της δέσμευσής τους δεν περιλαμβάνονται εντός του κονδυλίου των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων, αλλά ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (βλ. Σημείωση 20).

4.13 Χρηματοοικονομικά μέσα

4.13.1 Αναγνώριση και παύση αναγνώρισης

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, ο Όμιλος καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού όταν και μόνο όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή όταν μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού και επί της ουσίας μεταβιβάζονται ουσιωδώς όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού. Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνο όταν, εξοφλείται – δηλαδή όταν η δέσμευση που καθορίζεται στη σύμβαση εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

4.13.2 Ταξινόμηση και αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνουν ένα σημαντικό στοιχείο χρηματοδότησης και επιμετρώνται στην τιμή της συναλλαγής σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15, τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικοί τίτλοι)

Η ταξινόμηση κάθε χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, προσδιορίζεται βάσει:

- του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και
- των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

4.13.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος όταν πληρούνται οι κατωτέρω συνθήκες:

I. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών,

II. οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (“SPPI” κριτήριο).

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η επίδραση από την προεξόφληση δεν είναι σημαντική, η προεξόφληση παραλείπεται.

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά, καθώς επίσης τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς επίσης και τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμιακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση.

Τα κέρδη και οι ζημίες από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα αποτελέσματα της χρήσης. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομήσει επενδύσεις στη συγκεκριμένη κατηγορία (βλ. Σημείωση 21).

4.13.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς αντικατέστησε τον χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Η απομείωση ορίζεται στο ΔΠΧΑ 9 ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία (ECL), η οποία είναι η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμιακών ροών που οφείλονται στον κάτοχο συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν, δηλαδή τα ελλείμματα μετρητών που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης, προεξοφλημένο κατά προσέγγιση στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις της οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά για τους επόμενους 12 μήνες,

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2). Για αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

Εμπορικές απαιτήσεις, λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συμβάσεις πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, καθώς και για τις απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση τη φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Περαιτέρω ανάλυση παρουσιάζεται στη Σημείωση 18 και 19.

4.13.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως δανειακές υποχρεώσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, καθώς και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Περιλαμβάνουν επιπλέον χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν αναγνωριστεί στο πλαίσιο λειτουργίας των αιολικών πάρκων στις ΗΠΑ υπό τη μορφή των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους εξομοιούμενους με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για σκοπούς φορολογικών κινήτρων (Tax Equity Investments). Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με εξαίρεση τα παράγωγα τα οποία μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα (εκτός από τα παράγωγα τα οποία λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης, βλ. Σημείωση 4.13.6).

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Πιο συγκεκριμένα:

(i) Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, το οποίο αντανακλά την εύλογη αξία των πληρωτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα σύναψης, όπου αυτά είναι σημαντικά.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται αφού ληφθούν υπόψη δαπάνες έκδοσης και η διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του ποσού λήξεως. Κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν οι υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται ή απομειώνονται και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

Δανειακές υποχρεώσεις με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής

Στις περιπτώσεις ομολογιακών δανείων που εκδίδει ο Όμιλος, τα οποία διαθέτουν δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής, η διοίκηση αξιολογεί εάν αυτό το δικαίωμα είναι άμεσα σχετιζόμενο (closely related) με το ομολογιακό δάνειο. Το Δικαίωμα χαρακτηρίζεται ως άμεσα σχετιζόμενο όταν (α) η τιμή εξάσκησής του προσομοιάζει το αναπόσβεστο κόστος του ομολογιακού δανείου σε κάθε ημερομηνία κατά την οποία το δικαίωμα μπορεί να εξασκηθεί, ή (β) η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αποζημιώνει το δανειστή με ένα ποσό που προσομοιάζει με την παρούσα αξία του μη ληφθέντος τόκου της εναπομένουσας διάρκειας του ομολογιακού δανείου.

Όταν το δικαίωμα χαρακτηρίζεται ως άμεσα σχετιζόμενο με το ομολογιακό δάνειο, τότε αναγνωρίζεται συνδυαστικά με το ομολογιακό δάνειο ως ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο /υποχρέωση (combined debt instrument), το οποίο επιμετράται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει του πραγματικού επιτοκίου. Συγκεκριμένα, το προαναφερθέν σύνθετο μέσο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία προσαυξημένο με τα τυχόν άμεσα έξοδα της συναλλαγής. Για τον προσδιορισμό του πραγματικού επιτοκίου, οι αναμενόμενες ταμειακές ροές και η εκτιμώμενη διάρκεια του μέσου προσδιορίζονται λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής, όπου:

- Αν αρχικά εκτιμάται ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί, τότε οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές θα περιλαμβάνουν τις πληρωμές κεφαλαίου και τόκου, ως την ημερομηνία εξάσκησης, καθώς και την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος, ή

- Αν το δικαίωμα δεν αναμένεται να εξασκηθεί, τότε οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές θα περιλαμβάνουν πληρωμές κεφαλαίου και τόκου για το σύνολο της συμβατικής περιόδου.

Σε επόμενο χρόνο η εκτίμηση της πιθανότητας εξάσκησης του δικαιώματος μπορεί να αλλάξει. Αυτό θα επηρεάσει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές και την εκτιμώμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Η μεταβολή από αυτές τις αλλαγές υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναθεωρημένες ροές βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου και όποια επίδραση προκύψει στην αναπόσβεστη αξία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της οικείας περιόδου αναφοράς.

(ii) Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και επιμετρώνται μεταγενέστερα στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Οι εμπορικές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόροι λογαριασμοί και συνήθως διακανονίζονται με βάση τις συμφωνηθείσες πιστώσεις.

(iii) Συμμετοχικοί Τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος, μέσω του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, έχει εισέλθει σε συμφωνίες με επενδυτές «Tax Equity Investors» στις ΗΠΑ.. Σύμφωνα με τις συγκεκριμένες συμφωνίες, οι χρηματορροές και τα φορολογικά οφέλη που παράγονται από τα αιολικά πάρκα, διανέμονται συμβατικά μεταξύ των επενδυτών Tax Equity Investors (εφεξής ως «ΤΕΙ») και του Ομίλου. Τα φορολογικά οφέλη περιλαμβάνουν Production Tax Credits (εφεξής ως «PTCs») και επιταχυνόμενες αποσβέσεις.

Στην ουσία με βάση τα συγκεκριμένα σχήματα, οι ΤΕΙ αποκτούν μία μορφή συμμετοχής στο σχήμα καταβάλλοντας μετρητά και έχοντας συμφωνήσει την αναμενόμενη απόδοση (εκτιμώμενο εσωτερικό βαθμό απόδοσης) που θα επιτύχουν κατά την περίοδο στην οποία τα αιολικά πάρκα παράγουν τα εν λόγω φορολογικά οφέλη. Η αναμενόμενη απόδοση υπολογίζεται βάσει της συνολικής αναμενόμενης ωφέλειας που οι Tax Equity Investors θα λάβουν και περιλαμβάνει την αξία των PTCs του κατανεμημένου φορολογητέου εισοδήματος ή ζημίας και των εισπράξεων σε μετρητά.

Ο έλεγχος και η διαχείριση των εν λόγω αιολικών πάρκων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 αποτελεί ευθύνη του Ομίλου και ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές του καταστάσεις με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η αρχική επένδυση των ΤΕΙ αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία στο κονδύλι «Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις» και στη συνέχεια επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Η εν λόγω χρηματοοικονομική υποχρέωση μειώνεται κατά την αξία των φορολογικών ωφελειών και των διανομών με μετρητά που πραγματοποιούνται στους επενδυτές (Tax Equity Investors), όπως οι διανομές αυτές ορίζονται συμβατικά κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία ο ΤΕΙ πρόκειται να επιτύχει την αναμενόμενη απόδοση του. Η αξία των επιταχυνόμενων αποσβέσεων αναγνωρίζεται ως «Απόσβεση Φορολογικών Ωφελημάτων» σε αναλογική βάση σύμφωνα με την εκτιμώμενη περίοδο της παραμονής του επενδυτή στο επενδυτικό σχήμα. Η αξία των μεταφερόμενων στον επενδυτή «PTCs» αναγνωρίζεται όταν αυτά παράγονται από το έργο, σε όφελος του κύκλου εργασιών. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση αυξάνεται με χρηματοοικονομικό έξοδο που προσδιορίζεται από το υπόλοιπο των υποχρεώσεων και το πραγματικό επιτόκιο που προκύπτει βάσει της προεξόφλησης των συνολικών ταμειακών εισροών (αρχική επένδυση ΤΕΙ) και αναμενόμενων εκροών (διανομή ταμειακών ροών και φορολογικών ωφελημάτων στον ΤΕΙ) κατά την διάρκεια της σύμβασης, όπως υπολογίζεται την ημερομηνία της καταβολής της αρχικής επένδυσης από τον ΤΕΙ.

Δεν υπάρχουν συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου, μέσω του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για παροχή οποιασδήποτε μορφής οικονομικής ενίσχυσης σε περίπτωση οικονομικής δυσπραγίας ή οποιασδήποτε μορφής αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της θυγατρικής TERNA ENERGY USA Holding Corporation, συμπεριλαμβανομένων και των συμβατικών υποχρεώσεων προς τον ΤΕΙ. Τα βασικά χαρακτηριστικά των συναλλαγών αυτών είναι:

- Ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο που κατέχουν οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες, ο Όμιλος διατηρεί τον έλεγχο των αιολικών πάρκων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10, και συνεπώς ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

- Οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες λαμβάνουν ένα σημαντικό μέρος των φορολογικών ζημιών και των PTCs που δημιουργούνται από τα αιολικά πάρκα καθώς και μέρος των ταμειακών ροών έως ότου επιτύχουν ένα προκαθορισμένο (κατά την αρχή της επένδυσης) ποσοστό μη εγγυημένης απόδοσης.

- Οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες παραμένουν επενδυτές στα αιολικά πάρκα μέχρι να επιτύχουν το προκαθορισμένο ποσοστό απόδοσης στην επένδυσή τους.

- Όταν η απόδοση της επένδυσης των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών φτάσει το προκαθορισμένο επίπεδο, ο όμιλος έχει την επιλογή να εξαγοράσει τα δικαιώματα των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών στην απόδοση της επένδυσης.

- Η απόδοση της επένδυσης των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών, εξαρτάται αποκλειστικά από την απόδοση που θα έχουν τα αιολικά πάρκα. Αν και ο Όμιλος δεσμεύεται να λειτουργεί τα πάρκα αυτά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την ομαλή τους λειτουργία, δεν είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει μετρητά στις αντισυμβαλλόμενες εταιρείες πλέον αυτών που απαιτούνται για την επίτευξη της προκαθορισμένης μη εγγυημένης απόδοσης της επένδυσής τους.

Μετά την ημερομηνία επίτευξης της συμβατικής συμφωνημένης απόδοσης του ΤΕΙ και στην περίπτωση που ο Όμιλος δεν εξασκήσει το δικαιώματα εξαγοράς του ΤΕΙ, ο τελευταίος διατηρεί ένα μη σημαντικό ποσοστό συμμετοχής στην απόδοση του αιολικού πάρκου για την εναπομένουσα συμβατική διάρκεια.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στην ουσία των συναλλαγών αυτών, ταξινομεί την αρχική επένδυση της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ως «Χρηματοοικονομική υποχρέωση» στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετρείται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η υποχρέωση αυτή μειώνεται με τη διανομή μετρητών που λαμβάνει ο ΤΕΙ και, ανάλογα με τους όρους της σύμβασης και με την αξία των φορολογικών ωφελημάτων.

4.13.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Στα πλαίσια διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί:

- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των μεταβλητών επιτοκίων δανείων που έχει συνάψει,
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (δικαιώματα προαίρεσης, προθεσμιακά συμβόλαια πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας)
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανταλλαγής εσόδων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των μεταβλητών εσόδων.

Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της σύμβασης και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς είτε στα αποτελέσματα είτε στα λοιπά συνολικό έσοδα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληρεί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου της αντιστάθμισης.

Κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, ο Όμιλος καταγράφει τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης, καθώς και τον σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Ο Όμιλος καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις αλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αναφοράς με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία των εν λόγω παραγώγων προσδιορίζεται κυρίως με βάση την αγοραία αξία και επιβεβαιώνεται από τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Εξαίρεση αποτελούν τα παράγωγα που λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης σε σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, για τα οποία απαιτείται ειδικός λογιστικός χειρισμός. Μια σχέση αντιστάθμισης είναι κατάλληλη για λογιστική αντιστάθμισης όταν πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- η σχέση αντιστάθμισης περιλαμβάνει μόνο επιλέξιμα μέσα αντιστάθμισης και επιλέξιμα αντισταθμισμένα στοιχεία.

- κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης υπάρχει επίσημος προσδιορισμός και τεκμηρίωση της σχέσης αντιστάθμισης και του στόχου της διαχείρισης κινδύνων της οικονομικής οντότητας και της στρατηγικής της για τη διενέργεια της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμισμένου στοιχείου, της φύσης του αντισταθμισμένου κινδύνου και του τρόπου με τον οποίο η οικονομική οντότητα θα αξιολογήσει κατά πόσον η σχέση αντιστάθμισης καλύπτει τις απαιτήσεις αποτελεσματικότητας (συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης για τις πηγές αναποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης και του τρόπου προσδιορισμού του συντελεστή αντιστάθμισης).

- η σχέση αντιστάθμισης καλύπτει όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις αποτελεσματικότητας: (α) υπάρχει οικονομική σχέση ανάμεσα στο αντισταθμισμένο στοιχείο και το μέσο αντιστάθμισης, (β) η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου δεν υπερισχύει των μεταβολών στην αξία που προκύπτουν από αυτή την οικονομική σχέση, και (γ) ο συντελεστής αντιστάθμισης της σχέσης αντιστάθμισης είναι ο ίδιος που προκύπτει από την ποσότητα του αντισταθμισμένου στοιχείου που αντισταθμίζει στην πραγματικότητα η οικονομική οντότητα και την ποσότητα του μέσου αντιστάθμισης που χρησιμοποιεί στην πραγματικότητα η οικονομική οντότητα για να αντισταθμίσει την εν λόγω ποσότητα του στοιχείου αντιστάθμισης.

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση.

Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά Έσοδα/(Έξοδα)». Τα σωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος στα αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αποτελέσματα, στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το αντισταθμίζον μέσο εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το συσσωρευμένο ποσό των κερδών ή ζημιών που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέχρι την ημερομηνία αυτή παραμένει στο αποθεματικό ωσότου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Στην περίπτωση που μια αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα καθαρά συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν καταχωρηθεί στα αποθεματικά μεταφέρονται αμέσως στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

4.13.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης μόνο εάν υπάρχει το παρόν νομικό δικαίωμα να συμψηφίσει τα αναγνωρισμένα ποσά και προτίθεται να τα εκκαθαρίσει σε καθαρή βάση ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

4.14 Απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα

Ο Όμιλος στα πλαίσια λειτουργίας της θυγατρικής εταιρείας Παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. αναγνωρίζει απαίτηση από ενσωματωμένο παράγωγο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης Παραχώρησης, από την 1 Ιανουαρίου 2016 το Δημόσιο έχει αναλάβει να παρέχει Υποστήριξη Λειτουργίας στην ΟΔΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. (εφεξής «Ε-65») για την κάλυψη των επιλέξιμων δαπανών της σε κάθε Περίοδο Υπολογισμού, στον βαθμό που αυτές οι δαπάνες δεν καλύπτονται από ίδια έσοδα. Ως Περίοδος Υπολογισμού ορίζεται κάθε διαδοχική εξαμηνιαία περίοδος (με έναρξη 1η Ιανουαρίου και 1η Ιουλίου κάθε έτους) και η Υποστήριξη Λειτουργίας για καθεμία Περίοδο Υπολογισμού είναι η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των επιλέξιμων δαπανών έργου και της διανεμητέας απόδοσης βάσης αφαιρουμένων των καθαρών εσόδων της περιόδου αυτής. Το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν το τέλος καθεμιάς περιόδου υπολογισμού, η Ε-65 υποβάλλει στο Δημόσιο την Ειδοποίηση Υποστήριξης για την αυτή περίοδο υπολογισμού. Μετά την υποβολή της Ειδοποίησης Υποστήριξης, η εταιρεία δικαιούται, σε κάθε περίοδο υπολογισμού, να αναλαμβάνει άνευ όρων και περιορισμών από τον Αποδέκτη Λογαριασμό, από την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, από την κατάθεση πληρωμών από το Δημόσιο, και εφ' εξής, κάθε ποσού που αντιστοιχεί στα ποσά που περιγράφονται στην Ειδοποίηση Υποστήριξης, έως το ύψος του θετικού υπολοίπου του Αποδέκτη Λογαριασμού. Η κατάθεση των πληρωμών από το Δημόσιο, θα γίνεται πέντε (5) ημέρες πριν από το τέλος καθεμιάς Περιόδου Υπολογισμού, όπως ορίζεται στη Σύμβασης Παραχώρησης.

Η Ειδοποίηση Υποστήριξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία διακριτά μέρη: (α) ένα μέρος που αντιστοιχεί στις επιλέξιμες δαπάνες έργου, (β) ένα μέρος που αντιστοιχεί στην διανεμητέα απόδοση βάσης και (γ) ένα μέρος που αντιστοιχεί στο πρόσθετο περιθώριο επιτοκίου, εφόσον εφαρμόζεται. Στις επιλέξιμες δαπάνες έργου, περιλαμβάνονται κυρίως οι ακόλουθες κατηγορίες: κινήσεις αποθεματικού λογαριασμού εξυπηρέτησης χρέους και βαριάς συντήρησης, λειτουργικές δαπάνες, εξυπηρέτηση χρέους, το σύνολο των οποίων αφαιρείται από τα άμεσα έσοδα με σκοπό να υπολογιστεί το ποσό υποστήριξης. Η διανεμητέα απόδοση βάσης αλλά και το πρόσθετο περιθώριο επιτοκίου περιλαμβάνονται ως επιπλέον ποσά υποστήριξης.

Στην κατηγορία εξυπηρέτηση χρέους, μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται οι πληρωμές που προκύπτουν από την εξαμηνιαία εκκαθάριση των υποχρεώσεων των παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αντιστάθμισης (ανταλλαγής ροών επιτοκίων).

Σύμφωνα με την παρ. 4.3.1, 4.3.3 και 4.3.4 του ΔΠΧΑ 9, ορίζεται ότι ενσωματωμένο παράγωγο είναι ένα συνθετικό στοιχείο ενός υβριδικού (σύνθετου) χρηματοοικονομικού μέσου που περιλαμβάνει και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο με αποτέλεσμα μερικές από τις ταμειακές ροές του σύνθετου μέσου να κυμαίνονται κατά τρόπο όμοιο με ένα αυτοτελές παράγωγο. Το ενσωματωμένο παράγωγο επηρεάζει μερικές ή όλες τις ταμειακές ροές, οι οποίες διαφορετικά με βάση το συμβόλαιο θα έπρεπε να τροποποιηθούν βασιζόμενες σε ένα καθορισμένο επιτόκιο, τιμή χρηματοοικονομικού μέσου, τιμή εμπορευμάτων, συναλλαγματική ισοτιμία, δείκτη τιμών ή επιτοκίων ή άλλες μεταβλητές. Ένα παράγωγο που συνοδεύει ένα χρηματοοικονομικό μέσο αλλά που βάσει της σύμβασης μπορεί να μεταβιβαστεί ανεξάρτητα από εκείνο το μέσο ή που έχει διαφορετικό αντισυμβαλλόμενο από εκείνο το μέσο, δεν είναι ενσωματωμένο παράγωγο, αλλά διακεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο.

Ένα ενσωματωμένο παράγωγο θα διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως παράγωγο (απαίτηση), μόνον και μόνον όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

i. Το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον ορισμό του παραγώγου,

ii. τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κύριου συμβολαίου,

iii. το υβριδικό (σύνθετο) μέσο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στα αποτελέσματα (ήτοι ένα παράγωγο που ενσωματώνεται σε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση μέσω των αποτελεσμάτων δεν είναι διαχωρισμένο). Αν ένα ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται, το κύριο συμβόλαιο, αν είναι χρηματοοικονομικό μέσο, θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο και σύμφωνα με άλλα κατάλληλα ΔΛΠ, αν δεν αποτελεί χρηματοοικονομικό μέσο.

Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει τις ως άνω απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και θεώρησε τη συμβατική υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου για την Υποστήριξη Λειτουργίας ως ένα υβριδικό χρηματοοικονομικό μέσο που περιλαμβάνει ένα ενσωματωμένο παράγωγο (το μέρος Υποστήριξης Λειτουργίας που καλύπτει τις πληρωμές των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων) και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο (το υπολειπόμενο μέρος της Υποστήριξης Λειτουργίας). Εν συνεχεία έχει διαχωρίσει το ενσωματωμένο παράγωγο από το κύριο συμβόλαιο και το αντιμετωπίζει λογιστικά ως παράγωγο (απαίτηση). Βλ. αναλυτικά Σημείωση 33 των οικονομικών καταστάσεων.

4.15 Συμφωνίες παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών

Βάσει των όρων των συβάσεων, ο φορέας εκμετάλλευσης ενεργεί ως πάροχος υπηρεσιών. Ο φορέας εκμετάλλευσης κατασκευάζει ή αναβαθμίζει υποδομή (υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης) που χρησιμοποιείται για την παροχή μίας υπηρεσίας κοινής ωφέλειας και ασχολείται με τη λειτουργία και τη συντήρηση της εν λόγω υποδομής (υπηρεσίες λειτουργίας) για μία καθορισμένη χρονική περίοδο.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τέτοιες υποδομές αναγνωρίζονται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, ανάλογα με τους συμβατικά συμφωνηθέντες όρους. Οι εταιρείες του Ομίλου αναγνωρίζουν κατά περίπτωση, τόσο άυλο στοιχείο του ενεργητικού από τη σύμβαση παραχώρησης όσο και χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (bifurcated model) ή αναγνωρίζουν μόνο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Οι εταιρείες του Ομίλου που λειτουργούν ως παραχωρησιούχοι αναγνωρίζουν ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού και ένα έσοδο στον βαθμό που αποκτούν δικαίωμα να χρεώνουν τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφέλειας. Η αναγνώριση του εσόδου γίνεται βάσει της μεθόδου του ποσοστού ολοκλήρωσης. Περαιτέρω, το άυλο στοιχείο του ενεργητικού υπόκειται σε απόσβεση με βάση τον χρόνο της παραχώρησης και σε έλεγχο απομείωσης, ενώ τα έσοδα από τους χρήστες της υποδομής αναγνωρίζονται βάσει της αρχής του δεδουλευμένου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα παραχώρησης, βλέπε Σημείωση 8.

Χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού (Χρηματοδοτική συμβολή Δημοσίου)

Ο εταιρείες του Ομίλου που λειτουργούν ως Παραχωρησιούχοι, αναγνωρίζουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στον βαθμό που έχουν ένα ανεπιφύλακτο συμβατικό δικαίωμα να λάβουν μετρητά ή άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού από τον παραχωρητή για τις υπηρεσίες κατασκευής.

Στην περίπτωση των συμβάσεων παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος έχει ένα ανεπιφύλακτο δικαίωμα να λάβει μετρητά, εάν ο παραχωρητής συμβατικά εγγυάται να καταβάλει στον Παραχωρησιούχο:

i) συγκεκριμένα ή καθορισμένα ποσά, ή

ii) το έλλειμμα που μπορεί, ενδεχομένως να προκύψει μεταξύ των ποσών που λαμβάνονται από τους χρήστες της δημόσιας υπηρεσίας και το συγκεκριμένο ή καθορισμένο ποσό που προβλέπεται από τη Σύμβαση Παραχώρησης.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τη Χρηματοδοτική Συμβολή του Δημοσίου, ως χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σύμφωνα με τις διατάξεις της ΕΔΔΠΧΑ 12 «Συμφωνίες για Παραχώρηση Δικαιώματος Παροχής Υπηρεσιών». Ειδικότερα, ο Όμιλος αναγνωρίζει χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απαίτηση και έσοδο με βάση τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης και η απαίτηση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος κτήσης αφαιρουμένων τυχόν ζημιών απομείωσης. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 8.

4.16 Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει την παροχή στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2019 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση των Ευρωπαϊκών Ομολόγων με 20-ετή λήξη της 31ης Δεκεμβρίου 2019, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

i) την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,

ii) τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,

iii) την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,

iv) λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την πώληση των ιδίων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης και εξασκήσει τα δικαιώματά του. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρχει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την 31.12.2019, δεν υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών της Εταιρείας και του Ομίλου (βλ. Σημείωση 34).

4.17 Μισθώσεις

Μέχρι και το 2018, οι μισθώσεις ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζονταν κατά την έναρξη της μίσθωσης. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των τόκων. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνταν με σταθερή μέθοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Από την 01.01.2019, με βάση το ΔΠΧΑ 16 καταργείται για τον μισθωτή η ταξινόμηση των μισθώσεων σε λειτουργικές μισθώσεις και χρηματοοικονομικές μισθώσεις και όλες οι μισθώσεις αναγνωρίζονται λογιστικά ως στοιχεία «Κατάστασης Οικονομικής Θέσης», μέσω της αναγνώρισης ενός «δικαιώματος χρήσης» στοιχείων του ενεργητικού και μίας «υποχρέωσης μίσθωσης».

Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Κατά την ημερομηνία έναρξης μίας μισθωτικής περιόδου ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης προβαίνοντας σε επιμέτρηση του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος .

Το κόστος του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού περιλαμβάνει:

- το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης (βλ. κατωτέρω),
- τις τυχόν καταβολές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, μειωμένες με τα κίνητρα μίσθωσης που εισπράχθηκαν,
- τα αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τον μισθωτή, και
- μία εκτίμηση των δαπανών που θα βαρύνουν τον Όμιλο κατά την αποσυναρμολόγηση και την απομάκρυνση του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, την αποκατάσταση του χώρου στον οποίον βρίσκεται το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού ή την αποκατάσταση του στοιχείου του ενεργητικού όπως απαιτείται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης.

Ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση για τις εν λόγω δαπάνες είτε κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου είτε ως συνέπεια της χρήσης του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου.

Αρχική επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων καταβολών μισθωμάτων κατά την ημερομηνία αυτήν. Όταν το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης είναι εφικτό να προσδιοριστεί κατάλληλα, τότε οι καταβολές μισθωμάτων θα προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση χρησιμοποιείται το οριακό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, οι καταβολές μισθωμάτων που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου:

1. τις σταθερές καταβολές μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης,

2. τις τυχόν μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που εξαρτώνται από τη μελλοντική μεταβολή δεικτών ή επιτοκίων, οι οποίες επιμετρώνται αρχικά χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,

3. τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο Όμιλος ως εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας,

4. την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αγοράς εφόσον είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα, και

5. τις καταβολές ποινών για τον τερματισμό της μίσθωσης, εάν η μισθωτική περίοδος αντανακλά την εξάσκηση του δικαιώματος του Ομίλου για τον τερματισμό της μίσθωσης.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Μεταγενέστερη επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού με το μοντέλο του κόστους.

Ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες ζημιές απομείωσης και προσαρμοσμένο για τυχόν μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης,

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 αναφορικά με την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο και εξετάζει για τυχόν απομείωση.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης, ως ακολούθως:

1. αυξάνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης,

2. μειώνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί, και

3. επιμετρώντας εκ νέου την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τυχόν επανεκτίμηση ή τροποποίηση της μίσθωσης.

Το χρηματοοικονομικό κόστος μίας υποχρέωσης μίσθωσης κατανέμεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου με τέτοιον τρόπο, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα κέρδη ή στις ζημιές (με εξαίρεση την περίπτωση που οι δαπάνες περιλαμβάνονται στην λογιστική αξία ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού για το οποίο εφαρμόζονται άλλα σχετικά Πρότυπα) και τα δύο παρακάτω στοιχεία:

1. το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης, και

2. τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την περίοδο που λαμβάνει χώρα το γεγονός που ενεργοποιεί τις εν λόγω καταβολές.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εισπράττει ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών του ακινήτων. Τα έσοδα από ενοίκια αναγνωρίζονται σταδιακά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17 (συγκριτική χρήση 2018)

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στον Όμιλο ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στη παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται απευθείας στα καθαρά κέρδη. Τα κεφαλαιοποιηθέντα, μισθωμένα με χρηματοδοτική μίσθωση, πάγια αποσβένονται με την ευθεία μέθοδο κατά την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου.

Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως ένα έξοδο στα καθαρά κέρδη σε σταθερή βάση κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εισπράττει ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών του ακινήτων. Τα έσοδα από ενοίκια αναγνωρίζονται σταδιακά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

4.18 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς προβλεπόμενους όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες σχετίζονται με την επιδότηση ενσώματων παγίων στοιχείων, αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι θα τηρηθούν. Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται σε λογαριασμό αναβαλλόμενου εσόδου και μεταφέρονται στην στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης διάρκειας ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Ειδικά ο Όμιλος, όσον αφορά την επιχορήγηση των παραχωρήσεων των αυτοκινητοδρόμων αναγνώρισε το σύνολο της Χρηματοδοτικής Συμβολής ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, που εγκρίθηκε μέσω της Σύμβασης Παραχώρησης, αφαιρετικά του άυλου περιουσιακού στοιχείου που έχει δημιουργηθεί βάσει της ίδια σύμβασης και αποσβένεται την ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του άυλου στοιχείου.

4.19 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες απαιτήσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της υποχρέωσης. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για διευθέτηση της υποχρέωσης.

Όταν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων

Όσον αφορά τις προβλέψεις των παραχωρήσεων και πιο συγκεκριμένα για την πρόβλεψη για την υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης βάσει της σύμβασης παραχώρησης ο Όμιλος έχει συμβατικές υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώσει ως όρο για τη λήψη της άδειάς του (α) να διατηρεί την υποδομή σε ένα καθορισμένο επίπεδο χρησιμότητας ή (β) να αποκαταστήσει την υποδομή σε μια καθορισμένη κατάσταση πριν την παραδώσει στην παραχωρούσα αρχή κατά τη λήξη της συμφωνίας παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών.

Αυτές οι συμβατικές υποχρεώσεις για διατήρηση ή αποκατάσταση της υποδομής αναγνωρίζονται και επιμετρώνται με βάση την καλύτερη δυνατή εκτίμηση των δαπανών που θα απαιτούνταν προκειμένου να καλυφθεί η παρούσα υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον η υποχρέωση συντήρησης και αποκατάστασης προκύπτει ως αποτέλεσμα της χρήσης κατά τη φάση της υπηρεσίας λειτουργίας. Οι υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης καταλογίζονται στα συμβατικά έσοδα και έξοδα.

Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου

Στις προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου, Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις προβλέψεις που διενεργούν οι οικονομικές οντότητες του ενεργειακού τομέα του Ομίλου για την αποξήλωση των ανεμογεννητριών από τα Αιολικά Πάρκα και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου. Οι προβλέψεις αποξήλωσης και αποκατάστασης αντανακλούν την παρούσα αξία, κατά την ημερομηνία αναφοράς, του εκτιμώμενου κόστους, μειωμένου κατά την εκτιμώμενη υπολειμματική αξία των ανακτήσιμων υλικών. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και προσαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζουν τη παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να εκταμιευθεί για την εκκαθάριση της υποχρέωσης αποξήλωσης και αποκατάστασης. Η σχετική πρόβλεψη αναγνωρίζεται σε αύξηση του κόστους κτήσης των ανεμογεννητριών και αποσβένεται με βάση τη σταθερή μέθοδο εντός της 25ετούς διάρκειας της σύμβασης παραγωγής ενέργειας. Η απόσβεση - έξοδο των κεφαλαιοποιηθέντων δαπανών αποξήλωσης και αποκατάστασης περιλαμβάνεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με τις αποσβέσεις των Αιολικών Πάρκων. Τυχόν μεταβολές στις εκτιμήσεις αναφορικά με το εκτιμώμενο κόστος ή με το προεξοφλητικό επιτόκιο προστίθενται ή αφαιρούνται αντίστοιχα στο κόστος του παγίου. Η επίδραση της προεξόφλησης του εκτιμώμενου κόστους καταχωρείται στα αποτελέσματα ως έξοδο τόκου.

Περαιτέρω, στις συγκεκριμένες προβλέψεις περιλαμβάνονται και ορισμένες προβλέψεις των οικονομικών οντοτήτων του βιομηχανικού τομέα του Ομίλου, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης του φυσικού τοπίου, όπου εγκαθιστούν μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εκμετάλλευσης λατομείων, με το πέρας της εκμετάλλευσης, η οποία διαρκεί 20-30 έτη, σύμφωνα με τις ληφθείσες άδειες από το κράτος.

4.20 Έσοδα

Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, καθιερώνεται ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβόλαια με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της (των) σύμβασης (συμβάσεων) με τον πελάτη.

2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.

3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής

4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.

5. Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) ο Όμιλος ικανοποιεί τις υποχρεώσεις εκτέλεσης.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται στο ποσό κατά το οποίο μία οντότητα προσδοκά να έχει ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν αντισυμβαλλόμενο. Κατά την ανάθεση μιας σύμβασης καθορίζεται και η λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων καθώς και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη. Εάν το υποσχόμενο αντάλλαγμα σε μια σύμβαση περιλαμβάνει μεταβλητό ποσό, η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών στον πελάτη. Το ποσό ανταλλάγματος μπορεί να μεταβάλλεται λόγω εκπτώσεων, επιδοτήσεων τιμής, επιστροφών χρημάτων, πιστώσεων, μειώσεων τιμής, κινήτρων, πρόσθετων παροχών απόδοσης, κυρώσεων ή άλλων παρόμοιων στοιχείων. Το υποσχόμενο αντάλλαγμα μπορεί επίσης να μεταβάλλεται, εάν το δικαίωμα μιας οικονομικής οντότητας επί του ανταλλάγματος εξαρτάται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Για παράδειγμα, ένα ποσό ανταλλάγματος θα είναι μεταβλητό, εάν το προϊόν έχει πωληθεί με δικαίωμα επιστροφής ή εάν έχει δοθεί υπόσχεση σταθερού ποσού ως πρόσθετη παροχή απόδοσης για την επίτευξη συγκεκριμένου ορόσημου.

Η μεταβλητότητα που σχετίζεται με το αντάλλαγμα που υπόσχεται ένας πελάτης δύναται να αναφέρεται ρητά στη σύμβαση. Η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του μεταβλητού ανταλλάγματος χρησιμοποιώντας μία από τις ακόλουθες μεθόδους, αναλόγως ποια μέθοδος θεωρεί ότι προβλέπει καλύτερα το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται:

α) Εκτιμώμενη αξία —η εκτιμώμενη αξία ισούται με το άθροισμα των σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων ποσών σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος. Η εκτιμώμενη αξία αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η οικονομική οντότητα έχει μεγάλο αριθμό συμβάσεων με παρεμφερή χαρακτηριστικά.

β) Το πιθανότερο ποσό —το πιθανότερο ποσό είναι το μοναδικό πιθανότερο ποσό σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος (ήτοι, η μοναδική πιθανότερη έκβαση της σύμβασης). Το πιθανότερο ποσό αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η σύμβαση έχει μόνο δύο πιθανές εκβάσεις (για παράδειγμα, η οικονομική οντότητα εξασφαλίζει πρόσθετη παροχή απόδοσης ή όχι).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα όταν ικανοποιούν την εκτέλεση της συμβατικής υποχρέωσης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες βάσει της υποχρέωσης αυτής. Η απόκτηση του ελέγχου από τον πελάτης γίνεται όταν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως κατά την παράδοσή σε αυτόν, και δεν υπάρχει καμία υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο για μία δέσμευση εκτέλεσης που εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου, μόνο εάν μπορεί εύλογα να επιμετρήσει την πρόοδό της ως προς την πλήρη εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης. Ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα την πρόοδο ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης, όταν δεν διαθέτει τις αξιόπιστες πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμόσει την κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου. Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), η οικονομική οντότητα μπορεί να μην είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης, ωστόσο αναμένει τουλάχιστον να ανακτήσει τα κόστη που επωμίστηκε για την εκπλήρωσή της.

Στις περιπτώσεις αυτές, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα μόνο στην έκταση του κόστους που πραγματοποιήθηκε, μέχρι να είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα της δέσμευσης εκτέλεσης.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την όποια οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον αντισυμβαλλόμενο, πριν αυτός πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου ή της Εταιρίας για την έκδοση τιμολογίου. Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία λαμβάνει τίμημα από τον αντισυμβαλλόμενο ως προκαταβολή ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι αναβάλλετε πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή

Όταν μία δέσμευση εκτέλεσης δεν εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου (σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω), τότε η οικονομική οντότητα εκπληρώνει τη δέσμευση εκτέλεσης σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για τον προσδιορισμό της χρονικής στιγμής κατά την οποία ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός υποσχόμενου στοιχείου του ενεργητικού και η οικονομική οντότητα εκπληρώνει μία δέσμευση εκτέλεσης, η οικονομική οντότητα εξετάζει τις απαιτήσεις για την απόκτηση ελέγχου, σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15.

Οι βασικές κατηγορίες εσόδων που αναγνωρίζονται από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, για τον Όμιλο είναι οι εξής:

(i) Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες που αφορούν σε κατασκευαστικές δραστηριότητες

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Οι θυγατρικές και κοινοπραξίες που αναλαμβάνουν την εκτέλεση κατασκευών, αναγνωρίζουν τα έσοδα από τις κατασκευαστικές συμβάσεις στα φορολογικά τους βιβλία με βάση τις τιμολογήσεις που γίνονται στους πελάτες, οι οποίες προκύπτουν από σχετικές τμηματικές πιστοποιήσεις εκτέλεσης έργων που εκδίδονται από τους υπόλογους μηχανικούς και ανταποκρίνονται στις εκτελεσθείσες εργασίες έως την εκάστοτε ημερομηνία κλεισίματος. Για λόγους συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΑ, τα έσοδα από την κατασκευαστική δραστηριότητα λογιστικοποιούνται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις σταδιακά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της κατασκευής, με βάση τη μέθοδο επιμέτρησης προόδου βάσει των εισροών (imput method) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες».

Οι μέθοδοι επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (input method) αναγνωρίζει έσοδα, με βάση τις προσπάθειες της οικονομικής οντότητας ή τις εισροές ως προς την εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης (για παράδειγμα, οι πόροι που καταναλώθηκαν, οι ώρες εργασίας που δαπανήθηκαν, τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν, ο χρόνος που δαπανήθηκε ή οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων που αναλώθηκαν), σε σχέση με το σύνολο των αναμενόμενων εισροών για την εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης εκτέλεσης.

(ii) Πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων τζίρου, κινήτρων πωλήσεων και του αναλογούντος ΦΠΑ, αναγνωρίζονται όταν μεταφέρονται στον αγοραστή οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από την ιδιοκτησία των αγαθών.

(iii) Έσοδα σταθμών αυτοκινήτων

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα αυτά προέρχονται από τις παραχωρήσεις λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων. Ως έσοδα αναγνωρίζονται οι πραγματοποιούμενες εισπράξεις.

(iv) Έσοδα από πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα από πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας λογίζονται στη χρήση την οποία αφορούν. Κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων λογίζονται ως έσοδα εισπρακτέα μη τιμολογηθέντα, τα έσοδα από ηλεκτρική ενέργεια αγορασθείσα από τον ΛΑΓΗΕ ή άλλο πελάτη που δεν έχουν ακόμη τιμολογηθεί. Επιπλέον οι αναμενόμενες εισπράξεις από παραγωγή ενέργειας στα πλαίσια συμβάσεων πώλησης ενέργειας που εμπεριέχουν, σύμφωνα με την ΕΔΔΠΧΑ 4, στοιχεία μίσθωσης αναγνωρίζονται στα έσοδα αναλογικά κατά τη διάρκεια της σύμβασης στο βαθμό που οι εισπράξεις αυτές αφορούν την σύμβαση μίσθωσης. Μια σύμβαση πώλησης ενέργειας θεωρείται ότι εμπεριέχει όρους μίσθωσης όταν αφορά στο σύνολο της ενέργειας που παράγεται από μια συγκεκριμένη εγκατάσταση του Ομίλου και η τιμή ανά μονάδα ενέργειας δεν είναι ούτε σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ούτε αντιπροσωπεύει την τιμή της αγοράς κατά την ημερομηνία παραγωγής.

Για τα αιολικά πάρκα του Ομίλου που λειτουργούν στις ΗΠΑ και πωλούν την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε συγκεκριμένες αγορές ενέργειας στις ΗΠΑ (ERCOT) σε τιμές αγοράς τα έσοδα από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας αναγνωρίζονται με βάση την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που παραδίδεται σε τιμές αγοράς για συναλλαγές επί τόπου, όταν πληρούνται όλα τα κριτήρια αναγνώρισης εσόδων. Ο Όμιλος προκειμένου να μειώσει την έκθεσή του στις μεταβολές των τιμών ενέργειας στις συγκεκριμένες αγορές χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα που περιγράφονται στη σημείωση 4.13.6 ανωτέρω.

Το προϊόν της εκκαθάρισης των εν λόγω παραγώγων περιλαμβάνεται στα έσοδα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Για τα παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αλλά που παρόλα αυτά χρησιμοποιούνται για να μειώσουν την έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των εσόδων, στο Κύκλο Εργασιών περιλαμβάνεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη/ζημιές από την αποτίμηση της αξίας τους.

Τα Πιστοποιητικά προέλευσης για την ενέργεια (Renewable Energy Credits ("RECs")) ή /και Green Certificates αποτελούν οικονομικό όφελος που επιτυγχάνεται με τη λειτουργία ενός αιολικού πάρκου. Τα RECs δημιουργούνται από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας των αιολικών πάρκων και μπορούν να πουληθούν είτε μέσω οργανωμένων αγορών REC's είτε απευθείας σε μεμονωμένους αγοραστές βάσει συμβάσεων. Τα RECs που διακρατούνται προς πώληση ταξινομούνται γενικά ως αποθέματα τα οποία θα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Τα έσοδα από την πώληση των RECs αναγνωρίζονται στον Κύκλο Εργασιών.

(v) Έσοδα από φορολογικά ωφελήματα

Η αξία των φορολογικών ωφελημάτων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης. Η αξία των φορολογικών ζημιών, που αποδίδονται στον Tax Equity Invenstor, αναγνωρίζεται στα λοιπά έσοδα της χρήσης, σε αναλογική βάση σύμφωνα με την εκτιμώμενη περίοδο της παραμονής του επενδυτή στο επενδυτικό σχήμα, ενώ η αξία των Production Tax Credits (PTCs), τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του αιολικού πάρκου, αναγνωρίζεται σε κάθε χρήση βάσει της πραγματικής παραγωγής σε όφελος του κύκλου εργασιών.

(vi) Έσοδα από Συμβάσεις Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων

Τα έσοδα αναλύονται σε δύο επιμέρους υποκατηγορίες, ήτοι (α) στα έσοδα από την κατασκευή των έργων παραχώρησης και (β) στα έσοδα από την εκμετάλλευση των έργων παραχώρησης.

Σύμφωνα με τις συμβάσεις παραχώρησης, εταιρείες του Ομίλου έχουν αναλάβει τη μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση των έργων «Αυτοκινητόδρομος Ιονία Οδός από Αντίρριο μέχρι Ιωάννινα, ΠΑΘΕ Αθήνα (Α/Κ Μεταμόρφωσης) – Μαλιακός (Σκάρφεια) και Συνδετήριο Κλάδος του ΠΑΘΕ Σχηματάρι – Χαλκίδα» και «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας (Ε65)».

Βάσει της Διερμηνείας 12 των ΔΠΧΑ «Συμφωνίες για Παραχώρηση Δικαιώματος Παροχής Υπηρεσιών», τα έσοδα από κατασκευαστικές συμβάσεις αναγνωρίζονται σύμφωνα με τη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (imput method) όπως αυτή ορίζεται στο ΔΠΧΑ 15 και αναλύεται στο σημείο (i) ανωτέρω.

Τα έσοδα από την εκμετάλλευση των έργων παραχώρησης αναγνωρίζονται βάσει του μοντέλου του άυλου περιουσιακού στοιχείου και του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού και αφορούν σε:

(α) έσοδα από την είσπραξη διοδίων μέσω των συστημάτων χειροκίνητης ή ηλεκτρονικής πληρωμής διοδίων καθώς και

(β) έσοδα από τη μίσθωση Σταθμών Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.) ή άλλων χώρων.

Όπως ορίζεται στη Σημείωση 15, σύμφωνα με το μοντέλο του άυλου στοιχείου του ενεργητικού, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα έσοδο, στον βαθμό που αποκτά δικαίωμα να χρεώνει τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφελείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το εισπραχθέν ή εισπρακτέο δικαίωμα εκ μέρους του φορέα εκμετάλλευσης στην εύλογη αξία του, που θεωρείται ότι είναι οι πληρωμές που έχει λάβει από τους χρήστες των υποδομών, βάσει της αρχής του δεδουλευμένου.

Στις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης αναφέρονται όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις σε σχέση με τις υποδομές και τις υπηρεσίες που παρέχονται.

(vii) Έσοδα από την κατασκευή και πώληση ακινήτων

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα υπό κατασκευή ακίνητα κυριότητας του Ομίλου εμφανίζονται ως αποθέματα. Από το αντίτιμο των διενεργούμενων με οριστικό συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο πωλήσεων (δεδομένου ότι οι σχετικοί κίνδυνοι στο πλαίσιο των εγγυητικών ευθυνών της εταιρείας καλύπτονται ασφαλιστικά), αναγνωρίζεται στα έσοδα κάθε χρήσης το τμήμα που αναλογεί στο πραγματοποιούμενο μέχρι το τέλος της ίδιας χρήσεως αντίστοιχο κόστος ανέγερσης του πωληθέντος κτιρίου ή τμήματός του, με βάση τη μέθοδο της τμηματικής περαιώσεως.

(viii) Έσοδα από Ενοίκια

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα από ενοίκια (λειτουργικές μισθώσεις) αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο σύμφωνα με τους όρους του μισθωτηρίου συμβολαίου.

(ix) Μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους, είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και το ποσό του εσόδου μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία.

(x) Τόκοι

Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση την λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.

(xi) Έσοδα από λοιπές συμβάσεις παραχώρησης ΣΔΙΤ

Κατά το στάδιο της κατασκευής, τα έσοδα αναγνωρίζονται με βάση το ποσοστό ολοκλήρωσης, σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του Ομίλου για την αναγνώριση εσόδων από κατασκευαστικά συμβόλαια.

Κατά το στάδιο της λειτουργίας, τα έσοδα αναγνωρίζονται στην περίοδο που παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες από τον Όμιλο. Στην περίπτωση που μια σύμβαση παραχώρησης περιλαμβάνει έσοδα για περισσότερες από μια υπηρεσίες, τότε το συμβατικό τίμημα κατανέμεται στις διαφορετικές υπηρεσίες με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4.21 Φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) σε όλες τις προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία των Οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία οικονομικών καταστάσεων και μειώνονται στο βαθμό που δε θεωρείται πιθανόν ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μέρος ή το σύνολο των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να είναι σε ισχύ τη χρήση που η απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί, και βασίζονται στους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται, επίσης, στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

4.22 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν από τον όμιλο ως ίδιες μετοχές.

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους.

4.23 Μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά και διανομή μερισμάτων

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως στοιχεία της καθαρής θέσης. Κόστος που σχετίζεται άμεσα με στοιχείο της καθαρής θέσης καθαρό από την επίδραση φόρου, παρακολουθείται αφαιρετικά του Υπολοίπου Κερδών εις Νέο της καθαρής θέσης. Σε αντίθετη περίπτωση το εν λόγω ποσό αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Στις περιπτώσεις που η Εταιρεία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρεία (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακύρωσης ή πώλησης των μετοχών. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος.

Κατά την 31.12.2019 ο Όμιλος είχε στην κατοχή του συνολικά 6.111.576 ίδιες μετοχές (Σημείωση 35).

Ειδικότερα τα αποθεματικά διακρίνονται σε:

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό εμπορικό νόμο, οι εταιρίες πρέπει να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σε τακτικό αποθεματικό, μέχρις ότου αυτό το αποθεματικό να γίνει ίσο με το 1/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αυτό το αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας της Εταιρείας.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων και λοιπά αφορολόγητα αποθεματικά

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου ταμειακών ροών

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών από ενσωμάτωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβαστούν.

Αποθεματικά για ίδιες μετοχές

Η Εταιρεία έχει προβεί σε διαδοχικές αγορές ιδίων μετοχών υλοποιώντας το εγκεκριμένο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν.4548/18. Η συνολική αξία των αγορών αυτών εμφανίζεται στα αποθεματικά ως αφαιρετικό στοιχείο Ιδίων Κεφαλαίων.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

(1) Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.

(2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

Τα μερίσματα που διανέμονται προς τους μετόχους της Εταιρείας, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά την περίοδο εκείνη στην οποία η πρόταση διανομής της Διοίκησης εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Επίσης, κατά την ίδια χρονική στιγμή απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις η επίδραση της εγκριθείσας από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων διάθεσης των αποτελεσμάτων και ο τυχόν σχηματισμός αποθεματικών.

5. ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται ανά λειτουργικό τομέα το κατά την 31.12.2019 σύνολο των συμμετοχών της μητρικής εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, άμεσων και έμμεσων, σε οικονομικές οντότητες οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην ενοποίηση ή ενσωματώθηκαν ως κοινές επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις έμμεσης συμμετοχής παρατίθεται η θυγατρική στην οποία γίνεται ενοποίηση της συμμετοχής.

5.1 Δομή Εταιρείας

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ –ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ							
ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε.-ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Ο.Ε.	Ελλάδα	50,00	0,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	-	2014-2019
Κ/Ξ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΣΣΚ)	Ελλάδα	50,00	50,00	100,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019

5.2 Δομή Ομίλου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ							
ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
Κ/Ξ EUROIONIA	Ελλάδα	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε-65	Ελλάδα	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ HELLAS TOLLS	Ελλάδα	95,00	5,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Ελλάδα	70,55	29,45	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΓΕΚ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΕΤΕ	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
TERNA OVERSEAS LTD	Κύπρος	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2013-2019
TERNA QATAR LLC *	Κατάρ	0,00	35,00	35,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2013-2019
TERNA BAHRAIN HOLDING WLL	Μπαχρέιν	0,00	99,99	99,99	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
TERNA CONTRACTING CO WLL	Μπαχρέιν	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
TERNA VENTURES WLL	Μπαχρέιν	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
TERNA SAUDI ARABIA LTD	Σαουδική Αραβία	0,00	60,00	60,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
Κ/Ξ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΣΣΚ)	Ελλάδα	50,00	50,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
AEROZEPHIROS LTD	Κύπρος	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ							
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	37,50	37,50	Αναλογική ενσωμάτωση	ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ - POWELL (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ)	Ελλάδα	0,00	66,00	66,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-IMPEGILO SPA (ΤΡΑΜ)	Ελλάδα	0,00	55,00	55,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡ. ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ - WAYSS (ΜΕΤΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΕΤΕΘ-ΤΕΡΝΑ ΑΒΑΞ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ (ΙΠΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ)	Ελλάδα	0,00	35,00	35,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.(ΠΕΡΙΒ. ΧΩΡΟΣ ΟΑΚΑ)	Ελλάδα	0,00	83,50	83,50	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ (ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ)	Ελλάδα	0,00	65,00	65,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ ΤΜ. Α')	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΑ ΤΣΑΚΩΝΑ)	Ελλάδα	0,00	49,00	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ "ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΔΟΜΟΤ/ΚΗ ΑΕ" - ΘΕΜΕΛ/ΔΟΜΗ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΤΕΘ ΑΕ (ΔΗΜ. ΜΕΓ. ΘΕΣ)	Ελλάδα	0,00	25,00	25,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΣΚΑ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Σ.Δ. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-THALES AUSTRIA (ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ETCS)	Ελλάδα	0,00	37,40	37,40	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ J&P ΑΒΑΞ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΤΡΕΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ)	Ελλάδα	0,00	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΜΕΤΚΑ-ΤΕΡΝΑ	Ελλάδα	0,00	90,00	90,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΠΙΟΝ ΚΛΕΟΣ	Ελλάδα	0,00	17,00	17,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-SICES CONSTRUCTIONS (ΑΝΑΒ.ΔΥΙΛΙΣΤ. ΕΛΠΕ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ (Έργο Ε.Ο. Φλώρινα-Νίκη)	Ελλάδα	0,00	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Έργο ΠΑΘΕ-Στυλίδα)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική (Έργο Προμαχώνα)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Λιμένας Πάτρας)	Ελλάδα	0,00	70,00	70,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ (Έργο Κορομηλιά-Κρυσταλλοπηγή)	Ελλάδα	0,00	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ IMPREGILO SpA-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος)	Ελλάδα	0,00	49,00	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2015-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Έργα λιγνίτη)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΘΡΙΑΣΙΟ Β' ΦΑΣΗ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Σ.Σ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0,00	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΓΕΦΥΡΑ ΣΓ26 Σ.Δ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0,00	44,56	44,56	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Θριάσιο Β' ΕΡΓΟΣΕ)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2015-2019
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Κοινοπραξία ΕΡΓΟΣΕ Α.Δ. 751)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2015-2019
J/V TERNA GCC WAC	Κατάρ	0,00	30,00	30,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2016-2019
J/V TERNA-CGCE (AMAS 1)	Μπαχρέιν	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
Κ/Ξ RENCO-ΤΕΡΝΑ (Κατασκευή σταθμών συμπίεσης ΤΑΡ σε Ελλάδα και Αλβανια)	Ελλάδα	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2016-2019
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-INTRAKAT (Τέμενος)	Ελλάδα	0,00	25,00	25,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2016-2019
J/V TERNA - CGCE (AMAS 2)	Μπαχρέιν	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
JV TERNA-CGCE JOINT VENTURE (AMAS 3)	Μπαχρέιν	0,00	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
JV VINCI TERNA DOO	Σερβία	0,00	49,00	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2018-2019
ΚΞ AVAX-TERNA (MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS)	Κύπρος	0,00	40,00	40,00	Αναλογική ενσωμάτωση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ							
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ*	Ελλάδα	38,49	0,00	38,49	Ολική	-	2014-2019
IWECO ΧΩΝΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΟΥΝΙΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΈΒΡΟΥ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ- ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΑΛΕΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΦΕΡΡΩΝ ΈΒΡΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΔΕΡΒΕΝΙ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΑΙΟΛΙΚΗ ΗΛΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
EUROWIND Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	25,40	25,40	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	29,63	29,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ ΑΚΡΑΤΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	29,63	29,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΕΝΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	0,00	30,79	30,79	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΔΙΡΦΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΜΑΛΕΣΙΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	0,00	30,79	30,79	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε	Ελλάδα	0,00	30,79	30,79	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε	Ελλάδα	0,00	30,79	30,79	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΪ-ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΜΑΡΥΝΘΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΙΤΟΛΩΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΔΥΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΞΕΡΟΒΟΥΝΙΟΥΑ.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε**	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	19,24	19,24	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
EOLOS POLSKA sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
EOLOS NOWOGRODZEC sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
HAOS INVEST 1 EAD	Βουλγαρία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
VALE PLUS LTD	Κύπρος	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ECO ENERGY DOBRICH 2 EOOD	Βουλγαρία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ECO ENERGY DOBRICH 3 EOOD	Βουλγαρία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ECO ENERGY DOBRICH 4 EOOD	Βουλγαρία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
COLD SPRINGS WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
DESERT MEADOW WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
HAMMETTHILL WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MAINLINE WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
RYEGRASS WINDFARM, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
TWO PONDS WINDFARM, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOUNTAIN AIR WIND, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
EOLOS NORTH sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
EOLOS EAST sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΣΤΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
JP GREEN sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
WIRON sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
BALLADYNA sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ ΟΕ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΥΣΤΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε**	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΆΡΗ ΣΑΠΠΩΝ Ο.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε**	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε**	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΕΤΡΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΡΟΚΑΝΙ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Ο.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΤΥΡΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε**	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΑΦΗΡΕΩΣ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΡΟΒΑΤΑ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ VECTOR ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0,00	34,64	34,64	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
MOUNTAIN AIR PROJECTS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOUNTAIN AIR INVESTMENTS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOUNTAIN AIR ALTERNATIVES LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOUNTAIN AIR RESOURCES LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOUNTAIN AIR HOLDINGS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
FLUVANNA WIND ENERGY LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
FLUVANNA HOLDINGS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
FLUVANNA INVESTMENTS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
TERNA DEN LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
TERNA RENEWABLE ENERGY PROJECTS LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
AEGIS RENEWABLES, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
MOHAVE VALLEY ENERGY LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
TERNA HOLDCO INC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
FLUVANNA I INVESTOR, INC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
FLUVANNA I HOLDING COMPANY, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
FLUVANNA HOLDINGS 2, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
FLUVANNA INVESTMENTS 2, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
FLUVANNA WIND ENERGY 2, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
CI-II BEARKAT QFPF, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
CI-II BEARKAT HOLDING B, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
SPONSOR BEARKAT I HOLDCO, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
BEARKAT I TE PARTNERSHIP, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
BEARKAT WIND ENERGY I, LLC	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ – ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ							
ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ. ΑΕ	Ελλάδα	0,00	19,24	19,24	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
OPTIMUS ENERGY ΑΕ	Ελλάδα	0,00	19,63	19,63	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2017-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ - ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ							
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΕ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	17,32	17,32	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΑΡΜΟΝΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Ελλάδα	0,00	4,81	4,81	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019
ΑΜΑΛΘΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Ελλάδα	0,00	5,50	5,50	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ							
TERNA ENERGY TRADING EOOD	Βουλγαρία	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
TERNA ENERGY TRADING DOOEL SKOPJE	ΠΓΔΜ	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
TERNA ENERGY TRADING D.O.O BEOGRAD	Σερβία	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
TERNA ENERGY TRADING SHPK	Αλβανία	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2018-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ							
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	50,00	0,00	50,00	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	25,00	25,00	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ							
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	78,19	0,00	78,19	Ολική	-	2014-2019
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
ΒΙΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
ICON EOOD	Βουλγαρία	83,62	16,38	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ICON BOROVEC EOOD	Βουλγαρία	0,00	100,00	100,00	Ολική	ICON EOOD	2014-2019
DOMUS DEVELOPMENT EOOD	Βουλγαρία	0,00	100,00	100,00	Ολική	ICON EOOD	2014-2019
SC GEK ROM SRL	Ρουμανία	0,00	100,00	100,00	Ολική	ICON EOOD	2014-2019
HERMES DEVELOPMENT SRL	Ρουμανία	0,00	100,00	100,00	Ολική	ICON EOOD	2014-2019
HIGHLIGHT SRL	Ρουμανία	0,00	100,00	100,00	Ολική	ICON EOOD	2014-2019
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
AVLAKI I BV	Ολλανδια	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2018-2019
AVLAKI II BV	Ολλανδια	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2018-2019
AVLAKI III BV	Ολλανδια	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2018-2019
AVLAKI IV BV	Ολλανδια	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2018-2019
KASSIOPI BV	Ολλανδια	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2018-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ							
ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε.	Ελλάδα	37,48	0,00	37,48	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΓΕΚΑ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	33,34	33,34	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ							
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	99,47	0,53	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Ελλάδα	82,81	17,19	100,00	Ολική	ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	2014-2019
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Ελλάδα	83,67	16,33	100,00	Ολική	ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	2014-2019
HELLAS SMARTICKET Α.Ε.	Ελλάδα	35,00	13,47	48,47	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
WASTE CYCLO Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2014-2019
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Μ.Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕΕΣ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2017-2019
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	0,00	100,00	Ολική	-	2014-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ							
PARKING ΟΥΗΛ Α.Ε	Ελλάδα	50,00	0,00	50,00	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΑΘΗΝΑΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	25,32	0,00	25,32	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΑΕ	Ελλάδα	24,70	0,00	24,70	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Ελλάδα	36,17	0,00	36,17	Καθαρή θέση	-	2014-2019
POLIS PARK ΑΕ	Ελλάδα	28,76	0,00	28,76	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΣΜΥΡΝΗ PARK Α.Ε.	Ελλάδα	20,00	0,00	20,00	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	31,63	0,00	31,63	Καθαρή θέση	-	2014-2019
METROPOLITAN ATHENS PARK ΑΕ	Ελλάδα	22,91	0,00	22,91	Καθαρή θέση	-	2014-2019
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ	Ελλάδα	0,00	60,00	60,00	Καθαρή θέση	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ							
ΒΙΟΜΕΚ ΑΒΕΤΕ	Ελλάδα	67,52	29,07	96,59	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΣΤΡΩΤΗΡΕΣ ΑΕΒΕ	Ελλάδα	51,00	0,00	51,00	Ολική	-	2014-2019
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Ελλάδα	51,02	48,98	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
ΒΡΟΝΤΗΣ ΛΑΤΟΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΕ	Ελλάδα	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2014-2019
CEMENT PRODUCTION AND EXPORT FZC	Λιβύη	0,00	75,00	75,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	-
MALCEM CONSTRUCTION MATERIALS LTD	Μάλτα	0,00	75,00	75,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2013-2019
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ							
QE ENERGY EUROPE LTD	Κύπρος	0,00	100,00	100,00	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΑΕ	2013-2019
TERNA ENERGY USA HOLDING CORPORATION	Η.Π.Α.	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2011-2019
TERNA ENERGY TRANSATLANTIC sp.z.o.o.	Πολωνία	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2013-2019
TERNA ENERGY TRADING LTD	Κύπρος	0,00	19,63	19,63	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2015-2019
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Μ.Α.Ε. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	Ελλάδα	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2016-2019
GALLETTE LTD	Κύπρος	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2013-2019
TERNA ENERGY OVERSEAS LTD	Κύπρος	0,00	38,49	38,49	Ολική	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	2012-2019

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι κοινοπραξίες κατασκευής τεχνικών έργων και λοιπές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος, έχουν ήδη περατώσει τα έργα για τα οποία είχαν συσταθεί, έχει ήδη παρέλθει ο χρόνος εγγυήσεως, έχουν εκκαθαριστεί οι σχέσεις με τους τρίτους και επίκειται η οριστική διάλυσή τους. Ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Εμμεσο)
Κ/Ξ ΕΥΗΝΟΥ – ΑΕΓΕΚ - ΜΕΤΩΝ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΤΕ	33,33%
Κ/Ξ ΚΥΡΙΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΩΡΥΓΑ Δ 1	75,00%
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ- ΤΕΡΝΑ- ΕΚΤΕΡ ΕΓΚΑΤ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΠΑΤΑ	20,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ	50,00%
Κ/Ξ ΕΡΓΟΥ ΔΕΠΑ	10,00%
Κ/Ξ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΡΤΑΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	98,00%
Κ/Ξ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΡΑΜΟΡΙΤΣΑ	33,33%
Κ/Ξ ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	50,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ-IMEC GmbH	24,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ	35,00%
Κ/Ξ J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ)	37,50%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΜΟΧΛΟΣ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΑΣ ΚΙΑΤΟ-ΑΙΓΙΟ)	35,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤ/ΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ)	33,33%
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΑΝΙΣ. ΚΟΜΒ. ΠΑΡΑΔ. ΤΣΑΚΩΝΑ)	49,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΝΕΟΝ ΣΤΑΡ ΑΕ-RAMA AEBE (Έργο ΟΠΑΠ 1)	51,00%
Κ/Ξ ΑΕΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ (ΑΞΟΝΑΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	45,00%
Κ/Ξ ΕΜΠΕΔΟΣ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ	50,10%
J/V TERNA-Al OMAIER	60,00%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ Ε.Ε.	26,94%

Κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2019 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις που ήταν εκτός ενοποίησης:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κ/Ξ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ-ΟΜΗΡΟΣ ΑΕ- ΤΕΡΝΑ ΑΕ	50,00%
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (ΑΙΘΟΥΣΑ BANQUET)	50,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ)	33,33%

Επίσης δεδομένου ότι κατά την ενοποίηση έχει μηδενιστεί η αξία της κάτωθι συγγενούς εταιρείας, δεν επιφέρει καμία επίδραση στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	Ελλάδα	22,15	0	22,15	Καθαρή θέση

Επίσης, εντός του 2019 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες εταιρείες και κοινές επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι την ημερομηνία εκκαθάρισης ενοποιούνταν, ωστόσο χωρίς σημαντική επίδραση στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κ/ΞΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΣΤΑΘ. ΑΥΤΟΚ. ΘΕΣΣΑΛΟΝ)	50,00%
Κ/Ξ ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ-ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ (ΈΡΓΟ ΚΟΥΜΠΙΛΑ-ΛΟΥΛΟΥΔΙ)	70,00%
Κ/Ξ THALES ATM ΑΕ-ΤΕΡΝΑ (ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΑΘΜΩΝ TACAN)	50,00%
GLS EOOD	50,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. J&P ΑΒΑΞ (ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Η/Μ)	37,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P-ΑΒΑΞ ΑΕ (ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔ.)	69,00%
Κ/Ξ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ- ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	30,00%
TERNA ENERGY UK PLC	38,49%

Εντός του 2019 ιδρύθηκαν οι κάτωθι:

- Κ/Ξ AVAX-TERNA (MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS) με αντικείμενο την κατασκευή έργων καζίνο και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ, με αντικείμενο την εκμετάλλευση παραχώρησης έργου αεροδρομίου
- ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΙ ΜΑΕ, με αντικείμενο την εκμετάλλευση επενδύσεων σε εταιρείες παραχωρήσεων του Ομίλου

Την 05.09.2019 ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ολοκλήρωσε την εξαγορά του αιολικού πάρκου «Bearkat» (ισχύος 196,65 MW), στο Glasscock County του Τέξας των ΗΠΑ και το οποίο ανήκει στην εταιρεία BEARKAT I TE PARTNERSHIP LLC με δραστηριότητα την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (βλ. αναλυτικά Σημείωση 7.1).

Εντός του Δεκεμβρίου του 2019 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου πέντε (5) εταιρειών με έδρα την Ολλανδία, και συγκεκριμένα των KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV (βλ. αναλυτικά Σημείωση 7.2).

Οι εταιρείες, του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ. και OPTIMUS ENERGY Α.Ε. αναταξινομήθηκαν, κατά την 31.12.2019, από την κατηγορία των συγγενών στην κατηγορία των κοινοπραξιών. Πιο συγκεκριμένα, για την εταιρεία ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ., υπήρξε μεταβολή του ποσοστού ενώ για την εταιρεία OPTIMUS ENERGY Α.Ε. επαναξιολογήθηκε η άσκηση ελέγχου. (βλ. αναλυτικά Σημειώσεις 13 και 14)

Τα ποσοστά δικαιωμάτων ψήφου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε όλες τις ανωτέρω συμμετοχές συμπίπτουν με το ποσοστό που κατέχει επί του σε κυκλοφορία μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών.

* Οι εταιρείες ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και TERNA QATAR LLC ενοποιούνται ολικά ως θυγατρικές καθώς ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε αυτές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 (βλ. σημείωση 12.2).

** Εντός του 3ου τριμήνου του 2019, ολοκληρώθηκε ο μετασχηματισμός τεσσάρων θυγατρικών Ομόρρυθμων Εταιρειών του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στη νομική μορφή Ανωνύμου Εταιρείας. Οι εταιρείες πλέον μετονομάστηκαν σε ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΥΣΤΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε, ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε, ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε και ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΤΥΡΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε. Περαιτέρω, η εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΗΛΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Α.Ε. μετονομάστηκε σε ΑΙΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. χωρίς μεταβολή στην μετοχική της σύνθεση και τη μέθοδο ενοποίησής της.

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ένας λειτουργικός τομέας είναι ένα συστατικό μέρος μιας οικονομικής οντότητας: α) που αναλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες δύναται να αποκτά έσοδα και να αναλαμβάνει έξοδα (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και εξόδων που αφορούν συναλλαγές με άλλα συστατικά μέρη της ίδιας οικονομικής οντότητας) και, β) του οποίου τα αποτελέσματα εξετάζονται τακτικά από τον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων της οντότητας για σκοπούς λήψης αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του.
Ο όρος «επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων» προσδιορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο που είναι αρμόδιο για τη διάθεση πόρων και την εκτίμηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων.
Ο Όμιλος παρουσιάζει χωριστά τις πληροφορίες για κάθε λειτουργικό τομέα που καλύπτει κάποια κριτήρια συγκέντρωσης χαρακτηριστικών και υπερβαίνει κάποια ποσοτικά όρια.
Το ποσό κάθε παρουσιαζόμενου στοιχείου του τομέα είναι αυτό που παρουσιάζεται στον «Επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων» με σκοπό τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του.

Η ανωτέρω πληροφόρηση είναι αυτή που παρουσιάζεται στις συνημμένες καταστάσεις οικονομικής θέσης, συνολικών εσόδων και ταμειακών ροών σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, ενώ δεν απαιτούνται τροποποιήσεις στους πρότερους εντοπισθέντες λειτουργικούς τομείς όπως αυτοί παρουσιάζονται στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης.
Συγκεκριμένα, ο Όμιλος αναγνωρίζει τους ακόλουθους λειτουργικούς τομείς προς αναφορά, ενώ δεν υπάρχουν μικρότερης σημασίας τομείς που θα ενοποιούνταν στην κατηγορία των λοιπών τομέων.

Κατασκευές : αφορά, σχεδόν αποκλειστικά, συμβάσεις εκτέλεσης τεχνικών έργων.

Ηλεκτρισμός από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας : αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από αιολική ενέργεια (αιολικά πάρκα), από υδροηλεκτρικά έργα και λοιπές ανανεώσιμες πηγές.

Ηλεκτρισμός από θερμικές πηγές ενέργειας και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος : αφορά παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με καύσιμη ύλη το φυσικό αέριο και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος.

Εκμετάλλευση ακινήτων : αφορά στην αγορά, ανάπτυξη και εκμετάλλευση ακινήτων καθώς και σε επενδύσεις για αποκόμιση υπεραξιών από την άνοδο των τιμών τους.

Βιομηχανία: αφορά την παραγωγή λατομικών προϊόντων και την εκμετάλλευση μεταλλείων λευκόλιθου.

Παραχωρήσεις : αφορά στην κατασκευή και λειτουργία υποδομών (π.χ. αυτοκινητόδρομοι), άλλων έργων Δημοσίου συμφέροντος (Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου και η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων) καθώς και άλλων εγκαταστάσεων (σταθμοί αυτοκινήτων κ.α.) με αντάλλαγμα την μακροχρόνια εκμετάλλευσή τους από παροχή υπηρεσιών στο κοινό.

Συμμετοχές : αφορά στην υποστηρικτική λειτουργία των τομέων δραστηριότητας του Ομίλου.

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2019	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων	0	237.267	36.981	2.623	9.779	0	0	0	**286.650**
Πωλήσεις υπηρεσιών	3.058	0	0	1.437	0	23.756	115	0	**28.366**
Έσοδα από εκμετάλλευση αυτοκινητοδρόμων	0	0	0	0	0	161.112	0	0	**161.112**
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	674.562	0	0	0	0	0	0	0	**674.562**
Έσοδα από μισθώσεις	2.167	0	0	629	100	2.099	54	0	**5.049**
Συνολικά έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	**679.787**	**237.267**	**36.981**	**4.689**	**9.879**	**186.967**	**169**	**0**	**1.155.739**
Διατομεακά έσοδα	56.908	0	0	531	3	2.596	99	(60.137)	**0**
Συνολικά έσοδα	**736.695**	**237.267**	**36.981**	**5.220**	**9.882**	**189.563**	**268**	**(60.137)**	**1.155.739**
Αποτελέσματα προ φόρων χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	**(2.547)**	**119.618**	**1.555**	**755**	**(10.963)**	**51.885**	**(6.578)**	**0**	**153.725**
Έσοδα τόκων	1.991	230	0	106	0	6.200	1.057	0	**9.584**
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα	(4.799)	(63.264)	(31)	(532)	(3.782)	(46.905)	(8.549)	0	**(127.862)**
Έσοδα/(Εξοδα) αποτιμήσεων παραγώγων	0	6.870	0	0	0	39.141	0	0	**46.011**
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρείες και Κοινοπραξίες	0	(26)	(6.671)	(190)	0	(1.027)	0	0	**(7.914)**
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα	(200)	(4)	0	0	0	0	4.477	0	**4.273**
Κέρδη προ φόρου Εισοδήματος	**(5.555)**	**63.424**	**(5.147)**	**139**	**(14.745)**	**49.294**	**(9.593)**	**0**	**77.817**
Φόρος εισοδήματος περιόδου	(8.883)	(14.939)	(602)	(460)	(5.937)	5.035	3.700	0	**(22.086)**
Καθαρά Κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων	**(14.438)**	**48.485**	**(5.749)**	**(321)**	**(20.682)**	**54.329**	**(5.893)**	**0**	**55.731**

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2019	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία ΗΡ**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Περιουσιακά στοιχεία	709.318	2.010.833	10.428	102.986	115.008	1.212.211	97.939	0	**4.258.723**
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	0	67	0	1.085	0	0	0	0	**1.152**
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	0	2.869	37.890	0	2.716	5.919	0	0	**49.394**
Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων	**709.318**	**2.013.769**	**48.318**	**104.071**	**117.724**	**1.218.130**	**97.939**	**0**	**4.309.269**
Υποχρεώσεις	**620.789**	**1.616.529**	**4.909**	**74.346**	**122.755**	**902.766**	**200.300**	**0**	**3.542.394**
Δανειακές υποχρεώσεις	136.245	963.905	0	61.886	81.205	632.631	155.470	0	**2.031.342**
Χρηματικά Διαθέσιμα	203.677	242.222	1.517	4.215	3.246	62.692	77.102	0	**594.671**
Καθαρό χρέος / (πλεόνασμα)	**(67.432)**	**721.683**	**(1.517)**	**57.671**	**77.959**	**569.939**	**78.368**	**0**	**1.436.671**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες περιόδου 1.1-31.12.2019	**6.712**	**260.172**	**0**	**2.001**	**6.842**	**2.491**	**351**	**0**	**278.569**

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, ποσό 295,0 εκ. (25,43%) του κύκλου εργασιών του Ομίλου προέρχεται από έναν εξωτερικό πελάτη (Πελάτης Α) του τομέα των κατασκευών.

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2018	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων	0	216.336	19.702	1.489	11.263	0	0	0	**248.790**
Πωλήσεις υπηρεσιών	3.544	0	0	1.388	0	44.206	114	0	**49.252**
Έσοδα από εκμετάλλευση αυτοκινητοδρόμων	0	0	0	0	0	151.285	0	0	**151.285**
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	944.839	0	0	0	0	0	0	0	**944.839**
Έσοδα από μισθώσεις	579	0	0	6.309	100	1.493	53	0	**8.534**
Συνολικά έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	**948.962**	**216.336**	**19.702**	**9.186**	**11.363**	**196.984**	**167**		**1.402.700**
Διατομεακά έσοδα	64.391	0	0	664	6	32	114	(65.207)	0
Συνολικά έσοδα	**1.013.353**	**216.336**	**19.702**	**9.850**	**11.369**	**197.016**	**281**	**(65.207)**	**1.402.700**
Αποτελέσματα Προ Φόρων Χρηματοδοτικών και επενδυτικών Αποτελεσμάτων	**25.163**	**107.091**	**1.542**	**(3.587)**	**(5.594)**	**48.210**	**(7.524)**	**0**	**165.301**
Έσοδα τόκων	2.329	929	1	8	1	5.136	1.584	0	**9.988**
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα	(4.707)	(58.303)	(19)	(2.759)	(3.294)	(50.549)	(6.978)	0	**(126.609)**
Έσοδα/(Εξοδα) αποτιμήσεων παραγώγων	0	1.088	0	0	0	7.219	0	0	**8.307**
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρείες και Κοινοπραξίες	0	(28)	1.189	(44)	0	(138)	0	0	**979**
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα	(5)	0	0	26	(2)	0	2.830	0	**2.849**
Κέρδη προ φόρου Εισοδήματος	**22.780**	**50.777**	**2.713**	**(6.356)**	**(8.889)**	**9.878**	**(10.088)**	**0**	**60.815**
Φόρος εισοδήματος περιόδου	(23.110)	(13.329)	(92)	(230)	2.456	10.052	(721)	0	**(24.974)**
Καθαρά Κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων	**(330)**	**37.448**	**2.621**	**(6.586)**	**(6.433)**	**19.930**	**(10.809)**	**0**	**35.841**

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2018	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Περιουσιακά στοιχεία	899.110	1.534.222	9.142	116.204	110.582	1.207.149	77.424	0	**3.953.833**
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	10	2.741	0	1.821	0	0	0	0	**4.572**
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	0	0	44.565	33	2.716	4.129	0	0	**51.443**
Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων	**899.120**	**1.536.963**	**53.707**	**118.058**	**113.298**	**1.211.278**	**77.424**	**0**	**4.009.848**
Υποχρεώσεις	**795.739**	**1.181.440**	**4.412**	**87.811**	**97.549**	**944.155**	**169.744**	**0**	**3.280.850**
Δανειακές υποχρεώσεις	105.173	768.363	0	75.335	64.458	695.540	141.797	0	**1.850.666**
Χρηματικά Διαθέσιμα	248.261	135.013	1.674	27.277	2.072	61.725	47.220	0	**523.242**
Καθαρό χρέος / (πλεόνασμα)	**(143.088)**	**633.350**	**(1.674)**	**48.058**	**62.386**	**633.815**	**94.577**	**0**	**1.327.424**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες περιόδου 1.1-31.12.2018	**4.233**	**108.062**	**26**	**2.997**	**9.892**	**29.515**	**46**	**0**	**154.771**

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ποσό 564,4 εκ. (40,24%) του κύκλου εργασιών του Ομίλου προέρχεται από έναν εξωτερικό πελάτη (Πελάτης Α) του τομέα των κατασκευών.

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2019	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Η.Π.Α.**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	946.951	67.819	51.011	20.768	61.138	8.052	**1.155.739**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	1.600.297	46.872	2.101	131.306	774.280	0	**2.554.856**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	99.072	3.006	786	64	175.641	0	**278.569**

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2018	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Η.Π.Α.**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	1.193.139	69.897	60.799	23.271	45.242	10.352	**1.402.700**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	1.600.083	72.675	2.653	96.976	462.159	1.040	**2.235.585**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	79.760	3.156	125	47	71.665	19	**154.771**

7. ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΥΠΕΡΑΞΙΑ

7.1 Απόκτηση του αιολικού πάρκου «Bearkat I» μέσω της TERNA DEN LLC (θυγατρική του υπό-Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)

Την 05.09.2019, ο υπό-Όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ μέσω της 100% θυγατρικής του εταιρείας TERNA DEN LLC (θυγατρική της TERNA ENERGY USA HOLDING CORPORATION) προέβη στην εξαγορά του 100% των εταιρικών μεριδίων Class B (membership interests) της εταιρείας BEARKAT I TE PARTNERSHIP LLC. Η εν λόγω εταιρεία κατέχει το 100% των μετοχών της BEARKAT WIND I LLC, η οποία κατέχει και λειτουργεί το αιολικό πάρκο «Bearkat I» στο Τέξας (Glasscock County) των ΗΠΑ, εγκατεστημένης ισχύος 196,65 MW. Η ως άνω συναλλαγή πραγματοποιήθηκε αντί συνολικού τιμήματος 119.694 (132.357 χιλ. δολαρίων Αμερικής), το οποίο κατά ποσό 58.781 (65.000 χιλ. δολαρίων Αμερικής) διακανονίστηκε ταμειακά και κατά ποσό 60.913 (67.357 χιλ. δολαρίων) μέσω της ανάληψης μακροπρόθεσμου δανεισμού 57.296 και βραχυπρόθεσμου δανεισμού 3.617 από την πωλήτρια Τράπεζα.

Η οριστικοποίηση της διαδικασίας επιμερισμού του τιμήματος απόκτησης (Purchase Price Allocation) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» θα ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία της απόκτησης. Συνεπώς, οι προσωρινές εύλογες αξίες των στοιχείων του ενεργητικού που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2019, έχουν ως εξής:

	Προσωρινές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Ενσώματα πάγια	211.550
Απαιτήσεις από παράγωγα	7.470
Εμπορικές απαιτήσεις	2.682
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	3.255
Χρηματικά διαθέσιμα	5.204
Σύνολο ενεργητικού	**230.161**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	113.685
Λοιπές προβλέψεις	1.370
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	3.050
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	6.613
Προμηθευτές	1.819
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.335
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	571
Σύνολο υποχρεώσεων	**128.443**
Καθαρά στοιχεία του ενεργητικού που αποκτήθηκαν	**101.718**
Τίμημα Συναλλαγής	119.693
Μείον: ωφέλεια λόγω μείωσης επιτοκίων	(17.975)
Μείον: αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης	(101.718)
Προσωρινή Υπεραξία	**0**
Ανάλυση ταμειακής εκροής κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου:	
Τίμημα διακανονιζόμενο σε μετρητά	58.781
Τίμημα διακανονιζόμενο μέσω της ανάληψης τραπεζικού δανεισμού	60.913
Σύνολο τιμήματος εξαγοράς	119.694
Μείον: Τίμημα διακανονιζόμενο μέσω της ανάληψης τραπεζικού δανεισμού	(60.913)
Μείον: Χρηματικά διαθέσιμα που αποκτήθηκαν	(5.204)
Σύνολο ταμειακής εκροής κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου	**53.577**

Στον ανωτέρω πίνακα παρουσιάζονται οι προσωρινές εύλογες αξίες των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου, ήτοι κατά την 05.09.2019. Οι εύλογες αξίες των ενσώματων παγίων ύψους 211.550 (233.932 χιλ. δολαρίων Αμερικής) έχουν βασιστεί σε έκθεση ανεξάρτητου εκτιμητή, η οποία αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία της απόκτησης. Το κονδύλι «Συμμετοχικοί Τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις» προσδιορίστηκε βάσει χρησιμοποίησης τεχνικής αποτίμησης που στηρίζεται στο μοντέλο χρηματοδότησης του αιολικού πάρκου, το οποίο προβάλει τις μελλοντικές ταμειακές ροές προ φόρων, φόρους και πιστώσεις φόρων παραγωγής και εφαρμόζοντας ως συντελεστή προεξόφλησης το συμφωνηθέν με τον Tax Equity Investor, συντελεστή απόδοσης της επένδυσης IRR (βλ. αναλυτικά Σημείωση 26).

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της διαδικασίας οριστικοποίησης του τιμήματος εξαγοράς αναγνωρίστηκε ποσό 17.975 (19.878 χιλ. δολαρίων), το οποίο αφορά σε ωφέλεια από τη μείωση επιτοκίων υφιστάμενων δανείων του Ομίλου από την πωλήτρια Τράπεζα (για Fluvanna I και Gopher Greek), και η οποία και συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της συναλλαγής. Συγκεκριμένα, βάσει των νέων μειωμένων επιτοκίων και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος αποαναγνώρισε προηγούμενο δανεισμό ύψους 125.550 (138.833 χιλ. δολαρίων Αμερικής) και αναγνώρισε νέο δανεισμό ύψους 107.575 (118.955 χιλ. δολαρίων Αμερικής). Η αναγνώριση των δανείων έγινε στην εύλογη αξία τους, η οποία εκτιμήθηκε προσωρινά από τη Διοίκηση προεξοφλώντας τις νέες ταμειακές ροές με το αρχικό επιτόκιο προεξόφλησης των δανείων (10,38%). Η διαφορά μεταξύ του ονομαστικού ποσού των δανείων και της εύλογης αξίας αυτών, ανήλθε σε συνολικό ποσό 17.975. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, το εν λόγω ποσό αναγνωρίζεται σε όφελος των χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων. Ωστόσο, και δεδομένου ότι η συγκεκριμένη ωφέλεια προέκυψε στο πλαίσιο της συναλλαγής απόκτησης, κατά τη διαδικασία επιμερισμού του τιμήματος της απόκτησης, το εν λόγω ποσό θεωρήθηκε ότι συνιστά στοιχείο του τιμήματος της συναλλαγής και κατά τη λογιστική του απεικόνιση, αναγνωρίστηκε μειωτικά αυτού.

Στο πλαίσιο όλων των παραπάνω υπολογισμών και όπως φαίνεται και στον ανωτέρω πίνακα, ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει υπεραξία από την παραπάνω εξαγορά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2019.

Κατά την 31.12.2019, η απόκτηση του «Bearkat I» οδήγησε σε αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου κατά το ποσό των 220.903 (5,1 % επί του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου) και 108.896 (3,1 % επί του συνόλου των υποχρεώσεων του Ομίλου) αντίστοιχα. Η παραπάνω εξαγορά συνεισέφερε στον κύκλο εργασιών και στα Κέρδη χρήσης του Ομίλου της περιόδου 05.09 – 31.12.2019, το ποσό των 6.299 και 1.452 (ζημία) αντίστοιχα.

7.2 Απόκτηση των εταιρειών KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV από τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ

Η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., εντός του Δεκεμβρίου του 2019 προχώρησε στην απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου πέντε (5) εταιρειών με έδρα την Ολλανδία, και συγκεκριμένα των KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV. Οι εν λόγω εταιρείες δεν έχουν καμία δραστηριότητα και κατέχουν ως μοναδικό στοιχείο του ενεργητικού τους οικόπεδα στις περιοχές Κασσιόπη και Αυλάκι στην Κέρκυρα τα οποία και ενοποιήθηκαν ολικά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Σκοπός της εν λόγω απόκτησης, είναι η εμπορική εκμετάλλευση των αποκτηθέντων ακινήτων. Κατά την εξέταση των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 3, διαπιστώθηκε ότι τα αποκτηθέντα στοιχεία του ενεργητικού και οι αναληφθείσες υποχρεώσεις των ως άνω εταιρειών δεν αποτελούν «επιχείρηση» κατά τον ορισμό του ΔΠΧΑ 3 και κατά συνέπεια δεν εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Προτύπου, αλλά οι συγκεκριμένες συναλλαγές αντιμετωπίστηκαν λογιστικά ως απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού.

Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς των ανωτέρω εταιρειών ανήλθε σε ποσό 8.700 το οποίο είναι πληρωτέο σε δέκα (10) μηνιαίες ισόποσες δόσεις αρχής γενομένης από την 02.03.2020. Το τίμημα της συναλλαγής προσδιορίστηκε με βάση την εύλογη αξία των ακινήτων, ήτοι από τη συναλλαγή αυτή αποκτήθηκαν συνολικά στοιχεία του ενεργητικού ποσού 8.700, ενώ δεν αναλήφθηκαν υποχρεώσεις καθώς οι εταιρείες είχαν ως μοναδικό στοιχείο του ενεργητικού τα ακίνητα. Από τις εν λόγω αποκτήσεις δεν προέκυψε υπεραξία. Στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2019, δεν επήλθε καμία επίδραση από την ενοποίηση των ως άνω εταιρειών, ήτοι δεν περιλαμβάνονται αποτελέσματα από λειτουργικές δραστηριότητες, καθώς οι εν λόγω εταιρείες δεν είχαν ουδεμία δραστηριότητα μέχρι το τέλος της χρήσης.

7.3 Υπεραξία

Κατά την 31.12.2019, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις υπεραξία ύψους 3.025, η οποία αφορά στον λειτουργικό τομέα «Κατασκευές» (σε προηγούμενη χρήση, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ Α.Ε. απέκτησε το 66,7% των κατασκευαστικών κοινοπραξιών EUROIONIA και Ε-65, με το οποίο θα εκτελούσε ένα πρόσθετο σημαντικό κατασκευαστικό αντικείμενο σε υπάρχουσες κατασκευαστικές συμβάσεις). Η ανάλυση της κίνησης της υπεραξίας κατά τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	Τομέας Κατασκευές
Καθαρή λογιστική αξία την 01.01.2018	3.183
Απομείωση υπεραξίας	-
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2018	**3.183**
Καθαρή λογιστική αξία την 01.01.2019	3.183
Απομείωση υπεραξίας	(158)
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2019	**3.025**
Μικτή λογιστική αξία την 31.12.2019	9.759
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(6.734)
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2019	**3.025**

Ο έλεγχος απομείωσης βασίζεται στον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού, το οποίο έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης. Ο εν λόγω προσδιορισμός προκύπτει με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών με βάση το υπολειπόμενο εκτιμώμενο ύψος των ταμειακών ροών που αναμένονται μέχρι και την ολοκλήρωση του κατασκευαστικού έργου των κοινοπραξιών.
Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) τα έσοδα που προβλέπονται με βάση τις υφιστάμενες συμβάσεις κατασκευαστικού αντικειμένου των δύο κοινοπραξιών, β) τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους των κατασκευαστικών έργων τα οποία υπολογίζονται με βάση και τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών.

Με βάση τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης περιόδου αναφοράς, προέκυψε ζημιά 158, η οποία και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά Έσοδα/(Έξοδα)» (σημείωση 40) της ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Αποτελεσμάτων της χρήσης 2019.

8. ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ασώματα πάγια του Ομίλου και η κίνησή τους για τις περιόδους 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018, που παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2019	**1.089.230**	**88.021**	**7.622**	**5.926**	**1.190.799**
Προσθήκες	3.932	0	1.419	99	**5.450**
Μεταβολή ποσοστού ενοποίησης	(97)	0	(17)	0	**(114)**
Πωλήσεις	(349)	0	(60)	0	**(409)**
Διαγραφές	0	0	(115)	0	**(115)**
Μεταφορές	(5.065)	0	0	1.354	**(3.711)**
Συναλλαγματικές διαφορές	164	0	7	0	**171**
31η Δεκεμβρίου 2019	**1.087.815**	**88.021**	**8.856**	**7.377**	**1.192.069**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις					
1η Ιανουαρίου 2019	**(295.511)**	**(86.160)**	**(5.715)**	**(748)**	**(388.134)**
Αποσβέσεις χρήσης	(41.796)	(239)	(947)	(228)	**(43.210)**
Πωλήσεις	74	0	60	0	**134**
Απομειώσεις/Διαγραφές	(612)	0	71	0	**(541)**
Μεταφορές	(5.375)	0	65	0	**(5.310)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(44)	0	(7)	0	**(51)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(343.264)**	**(86.399)**	**(6.473)**	**(975)**	**(437.111)**
Αναπόσβεστη αξία					
31η Δεκεμβρίου 2019	**744.551**	**1.622**	**2.383**	**6.402**	**754.958**

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2018	**1.081.517**	**88.021**	**6.799**	**4.808**	**1.181.145**
Προσθήκες	7.428	0	1.028	380	**8.836**
Πωλήσεις	(46)	0	(223)	0	**(269)**
Διαγραφές	(42)	0	0	0	**(42)**
Μεταφορές	0	0	2	738	**740**
Συναλλαγματικές διαφορές	373	0	16	0	**389**
31η Δεκεμβρίου 2018	**1.089.230**	**88.021**	**7.622**	**5.926**	**1.190.799**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις					
1η Ιανουαρίου 2018	**(252.678)**	**(84.295)**	**(5.059)**	**(605)**	**(342.637)**
Αποσβέσεις χρήσης	(42.006)	(1.865)	(649)	(143)	**(44.663)**
Πωλήσεις	3	0	10	0	**13**
Απομειώσεις/Διαγραφές	(730)	0	0	0	**(730)**
Μεταφορές	0	0	(1)	0	**(1)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(100)	0	(16)	0	**(116)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**(295.511)**	**(86.160)**	**(5.715)**	**(748)**	**(388.134)**
Αναπόσβεστη αξία					
31η Δεκεμβρίου 2018	**793.719**	**1.861**	**1.907**	**5.178**	**802.665**

Οι αποσβέσεις των χρήσεων 2019 και 2018 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 42.742 (44.423 το 2018), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 373 (216 το 2018), Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 14 (14 το 2018), 0 στα Λοιπά Έσοδα/(έξοδα) (2 το 2018) και 81 στο Απόθεμα (8 το 2018).

Τα άυλα πάγια της Εταιρείας, αναπόσβεστης αξίας 140 (130 το 2018), αφορούν σε λογισμικό αξίας κτήσης 536 (491 το 2018) και σωρευμένων αποσβέσεων 396 (361 το 2018). Οι αποσβέσεις της χρήσης 2019 ύψους 32 (23 το 2018), έχουν καταχωρηθεί στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Οι δαπάνες ανάπτυξης αφορούν κυρίως σε δαπάνες που γίνονται στα μεταλλεία λευκόλιθου.

Στο κονδύλι «Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα» περιλαμβάνονται: (α) δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης, τα οποία ανέρχονται σε 695.155 (745.229 το 2018), (β) αγορασμένα δικαιώματα εκμετάλλευσης λατομείων και μεταλλείων λευκόλιθου, αναπόσβεστης αξίας 26.284 (26.881 το 2018), με εκτιμώμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής 50 έτη, και (γ) καταβληθέντα δικαιώματα εγκατάστασης αιολικών πάρκων, αναπόσβεστης αξίας 23.105 (21.464 το 2018).

Ο Όμιλος στην αξία του άυλου Δικαιώματος που απορρέει από τις Συμβάσεις Παραχώρησης έχει αναγνωρίσει την χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου αφαιρετικά του άυλου περιουσιακού στοιχείου που έχει δημιουργηθεί βάσει των συμβάσεων.

Για την κατασκευή του Αναβαλλόμενου Τμήματος Α' (ΑΤΑ), το Δημόσιο θα καταβάλλει ως Χρηματοδοτική Συμβολή στην θυγατρική εταιρεία ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. το συνολικό ποσό 305.735 σε ισόποσες καταβολές. Μέσα στην χρήση 2019, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. εισέπραξε ποσό 97.962 (68.694 το 2018) το οποίο αφορά την χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου, ως επιδότηση για την κατασκευή του έργου «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδος (Ε65)» η οποία είναι υπό μορφή επιδότησης κεφαλαίου. Δεδομένων των προβλέψεων της Σύμβασης Παραχώρησης αναφορικά με την κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση του Αναβαλλόμενου Τμήματος Α' (νότιο τμήμα Ε65 – σύνδεση αυτοκινητοδρόμου ΠΑΘΕ με Α/Κ Ξυνιάδας), με βάση τις οποίες, αφενός το έργο είναι 100% χρηματοδοτούμενο από το Δημόσιο μέσω Ευρωπαϊκών πόρων και, αφετέρου, δεν προβλέπεται απόδοση για το μέτοχο από τη λειτουργία αυτού του τμήματος, δεν αναγνωρίζεται κέρδος IFRIC 12 κατά την κατασκευή και, επιπλέον, επειδή το κόστος κατασκευαστικών υπηρεσιών καλύπτεται πλήρως από την αναλογούσα επιχορήγηση, η λογιστική αξία του δικαιώματος παραχώρησης από την κατασκευή του νότιου τμήματος Ε 65, ισούται με μηδέν.

Η αναπόσβεστη αξία των δικαιωμάτων από συμβάσεις παραχώρησης ποσού 695.155 (745.229 το 2018) αναλύεται ως ακολούθως.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ 31.12.2019	ΑΝΑΠ/ΣΤΗ ΑΞΙΑ 31.12.2019	ΥΠΟΛ/ΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΧ/ΣΗΣ	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Ιόνια οδός και ΠΑΘΕ τμήματα Αθήνα - Σκάρφεια και Σχηματάρι - Χαλκίδα	576.257	307.233	18	Σε λειτουργία
ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ	Αυτοκινητόδρομος κεντρικής Ελλάδος (Ε-65) και ΠΑΘΕ τμήμα Σκάρφεια - Ράχες	421.248	379.055	18	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΑΕ	Διατηρητέο "Κεραμοποιείο Τσαλαπάτα" στο Βόλο	6.672	337	10	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων	2.916	2.118	35	Σε λειτουργία
ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕ	Διαχείριση απορριμμάτων στα Ιωάννινα	1.801	1.795	24	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην πλατεία Κηφισιάς	8.020	4.516	18	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην Κέρκυρα	101	101	-	Διακοπή ανάπτυξης
ΣΥΝΟΛΟ		**1.017.015**	**695.155**		

Τα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης την 31.12.2018, έχουν ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ 31.12.2018	ΑΝΑΠ/ΣΤΗ ΑΞΙΑ 31.12.2018	ΥΠΟΛ/ΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΧ/ΣΗΣ	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Ιόνια οδός και ΠΑΘΕ τμήματα Αθήνα - Σκάρφεια και Σχηματάρι - Χαλκίδα	576.257	325.775	19	Σε λειτουργία
ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ	Αυτοκινητόδρομος κεντρικής Ελλάδος (Ε-65) και ΠΑΘΕ τμήμα Σκάρφεια - Ράχες	431.295	410.160	19	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ*	Διατηρητέο "Κεραμοποιείο Τσαλαπάτα" στο Βόλο	6.672	346	11	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στον Βόλο	2.916	2.178	36	Σε λειτουργία
ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕ	Διαχείριση απορριμμάτων στα Ιωάννινα	1.801	1.801	25	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην πλατεία Κηφισιάς	8.020	4.868	19	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην Κέρκυρα	101	101	-	Διακοπή ανάπτυξης
ΣΥΝΟΛΟ		**1.027.062**	**745.229**		

*Το τελευταίο τρίμηνο του 2018, η εταιρεία ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Α.Ε., απορρόφησε την εταιρεία ΙΩΛΚΟΣ Α.Ε., ως εκ τούτου και η σύμβαση παραχώρησης μεταβιβάστηκε στην εταιρεία ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Α.Ε.

Έλεγχος απομείωσης αποσβέσιμων άυλων στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει μη αποσβέσιμα άυλα στοιχεία του ενεργητικού και για τον λόγο αυτό, η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε σχετικούς ελέγχους απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, μόνον όταν και όπου προκύπτουν σχετικές ενδείξεις απομείωσης.
Εντός της χρήσης 2019, αναγνωρίστηκαν συνολικές ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού 612 (31.12.2018: 763) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου και έχουν αναγνωριστεί στο κονδύλι «Λοιπά Έσοδα/(Έξοδα)» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης (Σημείωση 40). Το εν λόγω ποσό αφορά σε ζημιές απομείωσης επί άδειας αιολικού πάρκου του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στην Βουλγαρία.
Για τη διενέργεια του ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων πάρκων ενέργειας από ΑΠΕ του Ομίλου, η ανακτήσιμη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσης του πάρκου (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών, βασισμένες σε οικονομικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τη διοίκηση του Ομίλου και καλύπτουν την εναπομένουσα ωφέλιμη ζωή του πάρκου.

Οι παραδοχές των προβλεπόμενων πωλήσεων περιλαμβάνουν παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης που έχει λάβει υπόψη ιστορικές μετρήσεις για την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια και τις τιμές πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας. Η ανακτήσιμη αξία επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από βασικούς παράγοντες όπως οι ποσότητες πωλήσεων, οι τιμές πώλησης, το EBITDA και επιτόκιο προεξόφλησης (για την Ελλάδα 5,4% - 8,17%, για την Πολωνία 5,07% - 10,04% και για τη Βουλγαρία 8,58%).
Αναφορικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από τις Συμβάσεις Παραχώρησης, η διοίκηση αξιολόγησε ότι δεν υφίστανται ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους, καθώς δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις σε σχέση με το επιχειρηματικό πλάνο αυτών.

9. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ

Τα δικαιώματα χρήσης παγίων αναγνωρίστηκαν συνέπεια της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 (βλ. σημείωση 2.6.3). Η ανάλυση της κίνησης τους παρατίθεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2019	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Προσαρμογές από εφαρμογή νέου προτύπου (σημ.2.6.3)	5.972	8.429	1.382	2.100	2	**17.885**
Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής νέου προτύπου(σημ.2.6.3)	0	0	24.290	6.428	0	**30.718**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**5.972**	**8.429**	**25.672**	**8.528**	**2**	**48.603**
Προσθήκες	2.962	1.561	300	627	0	**5.450**
Τερματισμός συμβάσεων	(185)	(673)	(81)	(451)	0	**(1.390)**
Μεταφορές	0	0	29	0	0	**29**
Συναλλαγματικές διαφορές	44	16	(1)	1	0	**60**
31η Δεκεμβρίου 2019	**8.793**	**9.332**	**25.920**	**8.705**	**2**	**52.753**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2019	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής νέου προτύπου(σημ.2.6.3)	0	0	(8.469)	(2.868)	0	**(11.337)**

1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**0**	**0**	**(8.469)**	**(2.868)**	**0**	**(11.337)**
Αποσβέσεις χρήσης	(767)	(2.948)	(1.774)	(1.262)	(2)	**(6.753)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	1	1	0	0	**1**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(768)**	**(2.947)**	**(10.242)**	**(4.130)**	**(2)**	**(18.089)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2019	**8.025**	**6.385**	**15.678**	**4.575**	**0**	**34.664**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2019	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Προσαρμογές από εφαρμογή νέου προτύπου (σημ.2.6.3)	0	331	0	0	0	**331**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**0**	**331**	**0**	**0**	**0**	**331**
Προσθήκες	0	194	0	6	0	**200**
31η Δεκεμβρίου 2019	**0**	**525**	**0**	**6**	**0**	**531**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2019	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Αποσβέσεις χρήσης	0	(72)	0	(1)	0	**(73)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**0**	**(72)**	**0**	**(1)**	**0**	**(73)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2019	**0**	**453**	**0**	**5**	**0**	**458**

Οι αποσβέσεις του Ομίλου της χρήσης 2019 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 4.263, στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 1.829, στα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 5 και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 553 και στο απόθεμα 103.

Οι αποσβέσεις της Εταιρείας της χρήσης 2019 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 14, στα Έξοδα διοίκησης κατά 59.

10. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ενσώματα πάγια του Ομίλου και της Εταιρείας και η κίνησή τους για τις περιόδους 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2019	**25.395**	**171.220**	**1.501.714**	**50.107**	**40.518**	**113.193**	**1.902.148**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	0	0	(24.290)	(6.428)	0	0	**(30.718)**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**25.395**	**171.220**	**1.477.424**	**43.679**	**40.518**	**113.193**	**1.871.430**
Προσθήκες	85	3.314	153.364	1.289	2.928	50.906	**211.886**
Προσθήκη από εξαγορά εταιρείας (σημ.7.1)	0	0	227.031	0	0	0	**227.031**
Κόστος δανεισμού	0	0	4.946	0	0	0	**4.946**
Προβλέψεις αποκατάστασης	0	0	1.897	0	0	0	**1.897**
Πωλήσεις	(167)	(3.074)	(10.613)	(1.437)	(2.609)	0	**(17.900)**
Διαγραφές	0	(888)	(1.924)	(450)	(520)	(308)	**(4.090)**
Μεταφορές	(113)	9.463	98.402	174	1.214	(102.813)	**6.327**
Συναλλαγματικές διαφορές	0	763	5.454	69	101	1.880	**8.267**
31η Δεκεμβρίου 2019	**25.198**	**180.797**	**1.955.983**	**43.325**	**41.633**	**62.858**	**2.309.794**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2019	**(6.343)**	**(50.262)**	**(445.808)**	**(35.004)**	**(32.039)**	**0**	**(569.455)**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	0	0	8.469	2.868	0	0	**11.337**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**(6.343)**	**(50.262)**	**(437.339)**	**(32.136)**	**(32.039)**	**0**	**(558.118)**

Αποσβέσεις χρήσης	(280)	(6.615)	(61.988)	(1.895)	(2.642)	0	**(73.420)**
Προσθήκη από εξαγορά εταιρείας (σημ.7.1)	0	0	(15.481)	0	0	0	**(15.481)**
Πωλήσεις	0	1.150	9.184	1.240	2.329	0	**13.903**
Απομειώσεις/Διαγραφές	(212)	157	1.182	415	471	375	**2.388**
Μεταφορές	113	(5.610)	787	(113)	(698)	(695)	**(6.216)**
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(141)	(1.816)	(54)	(93)	0	**(2.104)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(6.720)**	**(61.321)**	**(505.471)**	**(32.543)**	**(32.673)**	**(320)**	**(639.047)**
Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2019	**18.478**	**119.477**	**1.450.512**	**10.782**	**8.960**	**62.538**	**1.670.747**

	ΟΜΙΛΟΣ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2018	**24.618**	**132.999**	**1.418.914**	**46.599**	**38.432**	**84.220**	**1.745.782**
Προσθήκες	329	20.161	35.661	4.014	2.678	78.463	**141.306**
Κόστος δανεισμού	0	0	98	0	0	1.323	**1.421**
Προβλέψεις αποκατάστασης	0	0	1.024	0	0	0	**1.024**
Πωλήσεις	0	(449)	(7.198)	(620)	(777)	0	**(9.044)**
Διαγραφές	0	0	(687)	0	0	(396)	**(1.083)**
Μεταφορές	448	17.104	38.449	95	(31)	(53.028)	**3.038**
Συναλλαγματικές διαφορές	0	1.405	15.453	19	216	2.611	**19.704**
31η Δεκεμβρίου 2018	**25.395**	**171.220**	**1.501.714**	**50.107**	**40.518**	**113.193**	**1.902.148**

Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις

1η Ιανουαρίου 2018	(3.068)	(44.076)	(389.810)	(33.018)	(29.544)	0	**(499.516)**
Αποσβέσεις χρήσης	(280)	(6.016)	(55.546)	(2.358)	(2.921)	0	**(67.121)**
Πωλήσεις	0	27	2.323	421	431	0	**3.202**
Απομειώσεις/Διαγραφές	(2.547)	2.675	(24)	7	187	0	**298**
Μεταφορές	(448)	(2.661)	(26)	56	(13)	0	(3.092)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(211)	(2.725)	(112)	(179)	0	**(3.227)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**(6.343)**	**(50.262)**	**(445.808)**	**(35.004)**	**(32.039)**	0	**(569.455)**

Αναπόσβεστη Αξία

31η Δεκεμβρίου 2018	**19.052**	**120.959**	**1.055.907**	**15.103**	**8.479**	**113.193**	**1.332.693**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2019	**2.113**	**12.821**	**126**	**72**	**1.686**	**0**	**16.818**
Προσθήκες	0	0	0	305	1	0	**306**
Πωλήσεις	0	0	0	(6)	0	0	**(6)**
Διαγραφές	0	0	0	(6)	0	0	**(6)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**2.113**	**12.821**	**126**	**365**	**1.687**	**0**	**17.112**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2019	**0**	**(5.930)**	**(125)**	**(42)**	**(1.635)**	**0**	**(7.732)**
Αποσβέσεις χρήσης	0	(391)	0	(44)	(14)	0	**(449)**
Απομειώσεις/Διαγραφές	0	(160)	0	6	0	0	**(154)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**0**	**(6.481)**	**(125)**	**(80)**	**(1.649)**	**0**	**(8.335)**
Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2019	**2.113**	**6.341**	**1**	**284**	**38**	**0**	**8.777**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2018	**2.113**	**12.814**	**126**	**69**	**1.680**	**0**	**16.802**
Προσθήκες	0	7	0	3	6	0	**16**
31η Δεκεμβρίου 2018	**2.113**	**12.821**	**126**	**72**	**1.686**	**0**	**16.818**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2018	**0**	**(5.540)**	**(125)**	**(39)**	**(1.623)**	**0**	**(7.327)**
Αποσβέσεις χρήσης	0	(390)	0	(3)	(12)	0	**(405)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**0**	**(5.930)**	**(125)**	**(42)**	**(1.635)**	**0**	**(7.732)**
Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2018	**2.113**	**6.892**	**1**	**29**	**51**	**0**	**9.085**

Οι προσθήκες για την χρήση 2019 του Ομίλου συνολικού ύψους 211.886 αφορούν κατά βάση σε επενδύσεις του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ύψους 194.173. Συγκεκριμένα οι εν λόγω επενδύσεις περιλαμβάνουν την κατασκευή του αιολικού πάρκου Fluvanna II (158 MW) στο Τέξας των ΗΠΑ ποσού 118.501, προσθήκες ποσού 30.942 σε αιολικά πάρκα σε ελληνικές θυγατρικές, επενδύσεις υπό κατασκευή και προκαταβολές κτήσης παγίων ποσού 41.012 που σχετίζονται με τα νέα αιολικά πάρκα στην Εύβοια.

Οι αποσβέσεις του Ομίλου της χρήσης 2019 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 70.213 (64.467 το 2018), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 2.510 (2.167 το 2018), στα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 47 (78 το 2018) και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 273 (347 το 2018) και στο απόθεμα 377 (62 το 2018).

Οι αποσβέσεις της Εταιρείας 449 (405 το 2018), απεικονίζονται στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων κατά 307 (306 το 2018) στο Κόστος πωλήσεων και κατά 142 (100 το 2018) στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Στην χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 αναγνωρίστηκαν ζημίες απομείωσης συνολικού ύψους 678 (2018: 896) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου και έχουν αναγνωριστεί στο κονδύλι «Λοιπά Έσοδα/(Έξοδα)» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης (βλ. Σημείωση 40). Το εν λόγω ποσό αναλύεται περαιτέρω σε: (α) ζημιά απομείωσης ποσού 1.445 που αφορά στις εγκαταστάσεις μονάδας παραγωγής ενέργειας από βιομάζα θυγατρικής εταιρείας του υπο-Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στην Ελλάδα (2018: είχαν αναγνωριστεί απομειώσεις ύψους 896), (β) ανάκτηση ζημιάς απομείωσης ποσών 1.126 και 36 που αφορά σε θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και σχετίζεται με τον κλάδο της εκμετάλλευσης ακινήτων και βιομηχανίας αντίστοιχα και (γ) ζημιά ποσού 395 που αφορά σε απομειώσεις που διενεργήθηκαν στην μητρική εταιρεία και σε λοιπές θυγατρικές του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ.

Στο λογαριασμό «Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός» περιλαμβάνονται ανεμογεννήτριες Αιολικών Πάρκων συνολικού ποσού 1.398.600 οι οποίες έχουν ενεχυριαστεί σε τράπεζες για εξασφάλιση μακροπρόθεσμων δανείων. Επί των υπολοίπων ακινήτων εταιρειών του Ομίλου έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών διαφόρων σειρών συνολικού ποσού 21.271 για την εξασφάλιση ομολογιακών δανείων.

Στις κατηγορίες «Γήπεδα-Οικόπεδα», «Κτίρια και εγκαταστάσεις» και «Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός», περιλαμβάνονται πάγια με αναπόσβεστο κόστος 78.672 και 83.181, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, αντίστοιχα, που αφορούν σε Εγκαταστάσεις Δικτύων Διανομής που κατασκευάστηκαν από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και όπως προβλέπεται από συμβάσεις με τη ΔΕΔΔΗΕ, μεταβιβάζονται στη ΔΕΔΔΗΕ, άνευ ανταλλάγματος, κατά την έναρξη λειτουργίας του κάθε Αιολικού Πάρκου. Παρά ταύτα, και μετά την μεταβίβασή τους, οι εγκαταστάσεις αυτές συνεχίζουν να εξυπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο κατασκευάστηκαν, δηλαδή την πώληση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στη ΔΕΔΔΗΕ και ΔΑΠΕΕΠ, παραμένοντας στην αποκλειστική χρήση της Εταιρείας και ως εκ τούτου, το αναπόσβεστο κόστος, κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, συνεχίζει να αποσβένεται, όπως και προηγουμένως, μέχρι την εξάντληση της 25ετούς περιόδου απόσβεσης των Αιολικών Πάρκων.

11. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Η κίνηση των επενδυτικών ακινήτων για τις χρήσεις 2019 και 2018 του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
1η Ιανουαρίου 2019	**41.030**	**113.705**	**11.290**	**12.810**
Προσθήκες χρήσης	7	2.185	0	0
Διαφορά αποτίμησης στην εύλογη αξία	1.507	(4.770)	(43)	(1.520)
Μειώσεις	(1.873)	(71.654)	(1.730)	0
Μεταφορές	244	1.564	19	0
31η Δεκεμβρίου 2019	**40.916**	**41.030**	**9.536**	**11.290**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα προσδιορίζονται με βάση τη μέθοδο της εύλογης αξίας του ΔΛΠ 40. Η επιμέτρηση στη εύλογη αξία καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα της Εταιρείας για την επίτευξη της μέγιστης και βέλτιστης χρήσης τους, αξιολογώντας τη χρήση του κάθε στοιχείου που είναι νομικά επιτρεπτή και οικονομικά εφικτή. Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2019 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων του, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητους οίκους εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων προέκυψε καθαρό κέρδος ποσού 1.507 (έναντι ζημιάς 4.770 για το 2018) (βλ. Σημείωση 40).

Στο κατωτέρω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2019:

Ακίνητο	**Εύλογη Αξία 31.12.2019**	**Μέθοδος**	**Αγοραία τιμή**	**Επιτόκιο**	**Πληθωρισμός**	**Απόδοση**	**Κόστος αξιοποίησης**
Λιμάνι Θεσσαλονίκης-Θέσεις στάθμευσης	930	Κεφαλαιοποίησης	60 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	10%	-
Μεταξουργείο-Διαμερίσματα και Καταστήματα	3.134	Κτηματαγοράς για τα διαμερίσματα	Τιμές διαμορφώνονται βάσει προσφορών καθώς το σύνολο του ακινήτου είναι υπό πώληση	-	-	-	-
Παλαιά Βόλου-Εμπορικό κέντρο	4.230	Κεφαλαιοποίησης εσόδων με προεξόφληση ταμιακών ροών και κόστος αντικατάστασης	850-1.100 ευρώ ανά τ.μ.	9,3%-9,44%	-	7,5% - 8,5%	-

Ωρωπός-Οικόπεδο	252	Κτηματαγοράς	20,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Ηπείρου (Αθήνα)-Δικαίωμα μεταφοράς	140	Κτηματαγοράς	44 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οικόπεδο Αγ. Στέφανος Αττικής	850	Κτηματαγοράς	πώληση 350 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Μοναστηρίου (Θεσσαλονίκη) - Οικόπεδο	8.995	Αξιοποίησης	550-1.150 ευρώ ανά τ.μ.	4,51%	-	-	3,50-10 ευρώ ανά τ.μ./μηνα
Παραλίμνιο (Ιωάννινα)-Εμπορικό κέντρο	5.270	Κεφαλαιοποίησης, αντικατάστασης, με συντελεστή στάθμισης 80% και 20% αντίστοιχα	2 -10 ευρώ ανά τ.μ. 310-776 ευρώ ανά τ.μ. για το κτίριο και 75 ευρώ ανά τ.μ. για οικόπεδο	9,30%-9,44%	0,94% - 1,80%	7,5% - 8,5%	-
Κως-Αγροτεμάχια	* 957	Κτηματαγοράς	28 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1.122	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 1,50-4ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 6-10,50 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,66 ευρώ. /τ.μ.	12.25	-	12,25%	-
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	624	Κτηματαγοράς	5,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Γ' Σεπτεμβρίου (Αθήνα)-Γραφεία	540	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	1.022ευρώ ανά τ.μ. 4,93 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Βουλγαρία-Οικόπεδα για Logistics	687	Κτηματαγοράς	15,44 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Batac)	601	Κτηματαγοράς /Αξιοποίησης	16-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Svilengrad)	248	Κτηματαγοράς /Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ.,	-	-	-	-

Βουλγαρία-Αγροτεμάχια	5.426	Κτηματαγοράς /Αξιοποίησης	34,85 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	320	Κτηματαγοράς	31,53 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	535	Κτηματαγοράς	2.158 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Αγροτεμάχια	808	Κτηματαγοράς	13 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	194	Κτηματαγοράς	153 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.590	Κτηματαγοράς	404 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.450	Κτηματαγοράς	1.125 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
	40.916						

Τα αντίστοιχα στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2018, έχουν ως εξής:

Ακίνητο	**Εύλογη Αξία 31.12.2018**	**Μέθοδος**	**Αγοραία τιμή**	**Επιτόκιο**	**Πληθωρισμός**	**Απόδοση**	**Κόστος αξιοποίησης**
Λιμάνι Θεσσαλονίκης-Θέσεις στάθμευσης	900	Κεφαλαιοποίησης	60 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	10%	-
Μεταξουργείο-Διαμερίσματα και Καταστήματα	4.863	Κτηματαγοράς για τα διαμερίσματα	1.833-3.052 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
		Κεφαλαιοποίησης για τα καταστήματα	4,62-9,23 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Παλαιά Βόλου-Εμπορικό κέντρο	4.320	Κεφαλαιοποίησης εσόδων με προεξόφληση ταμιακών ροών και κόστος	0,60-5,12 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	8,5%-9,81%	0,90% - 1,78%	7,5% - 8,5%	-
			800-1.100 ευρώ ανά τ.μ.				
Ωρωπός-Οικόπεδο	252	Κτηματαγοράς	20,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-

Οδός Ηπείρου (Αθήνα)-Δικαίωμα μεταφοράς συντελεστή δόμησης	140	Κτηματαγοράς	44 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οικόπεδο Αγ. Στέφανος Αττικής	815	Κτηματαγοράς	πώληση 350 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Μοναστηρίου (Θεσσαλονίκη) - Οικόπεδο	6.987	Αξιοποίησης/ Κτηματαγοράς	650-2.000 ευρώ ανά τ.μ.	3,29%	-	-	300-700 ευρώ ανά τ.μ.
Παραλίμνιο (Ιωάννινα)- Εμπορικό κέντρο	5.380	Κεφαλαιοποίησης, αντικατάστασης, με συντελεστή στάθμισης 80% και 20% αντίστοιχα	1,6 - 8 ευρώ ανά τ.μ.	8,50%-9,81%	0,90% - 1,78%	7,5% - 8,5%	-
			400-1000 ευρώ ανά τ.μ. για το κτίριο και 80 ευρώ ανά τ.μ. για οικόπεδο	-	-	-	
Κως-Αγροτεμάχια	957	Κτηματαγοράς	28 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1122	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 1,40-3ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 5-9,50 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,68 ευρώ. /τ.μ.	-	-	12,50%	-
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	623	Κτηματαγοράς	5,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Γ' Σεπτεμβρίου (Αθήνα)-Γραφεία	538	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	1.022ευρώ ανά τ.μ.	-	-	8,50%	-
			4,93 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	-	
Βουλγαρία-Οικόπεδα για Logistics	704	Κτηματαγοράς	5-26 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Batac)	573	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Svilengrad)	251	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.

Βουλγαρία-Αγροτεμάχια	5.655	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	35,10 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	422	Κτηματαγοράς	41,6 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	541	Κτηματαγοράς	2.182 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Αγροτεμάχια	819	Κτηματαγοράς	13 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	195	Κτηματαγοράς	153 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.820	Κτηματαγοράς	404 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.140	Κτηματαγοράς	1.125 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
	41.030						

Ο Όμιλος εισέπραξε μισθώματα από τα επενδυτικά ακίνητα 629 και 6.309 στις χρήσεις 2019 και 2018 αντίστοιχα.

Επί επενδυτικών ακινήτων εταιρειών του ομίλου έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών συνολικού ποσού 5.270 για την εξασφάλιση ομολογιακών δανείων.

12. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

12.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2019

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5.
Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχει ως εξής:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**400.308**	**346.137**
Προσθήκες	26.575	60.578
Πώληση / Διαγραφή θυγατρικής	(4.533)	(1.484)
Επιστροφή κεφαλαίου	(4.705)	0
Ζημία απομείωσης	(9.894)	(11.093)
Ανάκτηση απομείωσης	1.781	6.170
Μετατροπή σε Δευτερογενές Δάνειο	(144.801)	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**264.731**	**400.308**

Η μετατροπή της συμμετοχής στις εταιρείες παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. σε ομολογιακό δάνειο αναλύεται ως εξής:

Ποσό 144.801 αφορά στην έκδοση Δευτερογενούς χρέους που προέκυψε από την μετατροπή μετοχικού κεφαλαίου στις εταιρείες παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., βάσει της Σύμβασης Παραχώρησης. Ειδικότερα, ποσό 59.000 και ποσό 85.801 αφορά σε μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. αντίστοιχα, με την ταυτόχρονη ισόποση αύξηση του Δευτερογενούς Χρέους αυτών, δια της εκδόσεως ομολογιακού δανείου, καλυπτόμενου αποκλειστικά από τη μοναδική μέτοχο εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., βάσει των όσων ορίζονται στη σύμβαση παραχώρησης και τις δανειακές συμβάσεις. Οι εν λόγω συναλλαγές εγκρίθηκαν από τις εταιρείες παραχώρησης, τις πιστώτριες τράπεζες και το Ελληνικό Δημόσιο.

Αναλυτικότερα, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 7.1.3 της Σύμβασης Παραχώρησης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το νόμο 4219/2013, το Δημόσιο αποδέχεται τη διενέργεια της εν λόγω συναλλαγής, υπό την προϋπόθεση: α) της μη τροποποιήσεως του συνόλου της Δεσμευτικής Επένδυσης (δηλαδή άθροισμα του, ήδη καταβληθέντος, Μετοχικού Κεφαλαίου και Δευτερογενούς Χρέους), υπό τις επιφυλάξεις του Ν. 4548/2018 και β) τη διενέργεια της μετατροπής μετά την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής Περιόδου Τ1. Ακόμη, βάσει του άρθρου 9.2.1 της Σύμβασης Παραχώρησης, απαγορεύεται οποιαδήποτε τροποποίηση του καταστατικού του Παραχωρησιούχου, χωρίς την έγγραφη συναίνεση του Δημοσίου. Αντίστοιχες διατάξεις περιγράφονται στο άρθρο 32 της δανειακής Σύμβασης Κοινών Όρων με ορισμένες βασικές προϋποθέσεις, όπως τη διατήρηση του συνολικού ύψους της δεσμευτικής επένδυσης, την τήρηση των λογιστικών απαιτήσεων ΔΠΧΑ, κοκ. Να σημειωθεί επίσης πως το ποσό της μετατροπής προβλέπεται και στο Χρηματοοικονομικό Μοντέλο Αναδιάρθρωσης (ΧΜΑ) 2013 το οποίο αποτελεί Παράρτημα της Σύμβασης Παραχώρησης.

Το Ελληνικό Δημόσιο μέσω του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, συναίνεσε στην ως άνω συναλλαγή με την από 04.07.2019 (ΕΥΔΕ/ΚΣΕΣΠ/Γ/Φ1/5267/04.07.2019) επιστολή του. Στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων την 09.07.2019 και σε εφαρμογή του άρθρου 7.1.3 της Σύμβασης Παραχώρησης και του άρθρου 29 του ν. 4548/2018, αποφασίστηκαν οι μειώσεις του Μετοχικού Κεφαλαίου των Εταιρειών κατά 59 εκατ. ευρώ για την ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και 85,8 εκατ. ευρώ για την ΝΕΑ ΟΔΟ Α.Ε. Η εφαρμογή των ως άνω αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων έλαβε χώρα μετά και την έγκριση από το ΓΕΜΗ την 09.08.2019 για την ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και την 20.09.2019 για την ΝΕΑ ΟΔΟ Α.Ε. Οι ημερομηνίες έκδοσης των ομολογιών Δευτερογενούς χρέους ήταν η 30.09.2019 για την ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ενώ για την ΝΕΑ ΟΔΟ Α.Ε. ήταν η 31.10.2019. Η μείωση μετοχικού κεφαλαίου διενεργήθηκε με τροποποίηση καταστατικού των εταιρειών, επιστροφή κεφαλαίου στον μοναδικό μέτοχο και ταυτόχρονη έκδοση ισόποσου Δευτερογενούς Χρέους. Περαιτέρω, και αναφορικά με το Δευτερογενές Χρέος, τα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων έχουν ως εξής:

- ποσό εκδόσεως 85.801: Την 24.09.2019 το ΔΣ της ΝΕΑ ΟΔΟΣ οριστικοποίησε του όρους του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου Μειωμένης Εξασφάλισης με τους σημαντικότερους ως παρακάτω: Ως ημερομηνία λήξεως ορίστηκε η 18.12.2037, ενώ το σύνολο του δανείου θα αποπληρωθεί κατά την ημερομηνία λήξεως, με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος. Το επιτόκιο ορίστηκε σε 7,1% και η περίοδος εκτοκισμού ορίστηκε ως εξαμηνιαία. Περαιτέρω, υφίσταται δικαίωμα μετατροπής ένα προς ένα και άσκηση του δικαιώματος οποτεδήποτε μέχρι την ημερομηνία λήξης.
- ποσό εκδόσεως 59.000: Ως ημερομηνία λήξεως ορίστηκε η 31.03.2038, ενώ το σύνολο του δανείου θα αποπληρωθεί κατά την ημερομηνία λήξεως, με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος.

Το επιτόκιο ορίστηκε σε 7,1% και η περίοδος εκτοκισμού ορίστηκε ως εξαμηνιαία. Περαιτέρω, υφίσταται δικαίωμα μετατροπής ένα προς ένα και άσκηση του δικαιώματος οποτεδήποτε μέχρι την ημερομηνία λήξης.

Αναφορικά με τη λογιστικοποίηση της συναλλαγής κατά τα ΔΠΧΑ, οι εταιρείες παραχώρησης, έλαβαν υπόψη τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 32, αξιολόγησαν τους όρους αλλά και την οικονομική ουσία του Προγράμματος του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου (κυρίως σε σχέση με το δικαίωμα μετατροπής) με σκοπό να προσδιορίσουν εάν εμπεριέχει στοιχείο χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων. Κατόπιν της σχετικής αξιολόγησης το εκδοθέν Δευτερογενές χρέος ταξινομήθηκε στο σύνολό του ως μία χρηματοοικονομική υποχρέωση, δίχως στοιχείο ιδίων κεφαλαίων. Η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχει ταξινομήσει τις εν λόγω απαιτήσεις στα κονδύλια «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» και «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» της Εταιρικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31.12.2019 (βλ. Σημειώσεις 16 και 20) και επιμετρά τις απαιτήσεις αυτές στο αναπόσβεστο κόστος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Οι προσθήκες του κονδυλίου εντός της χρήσης 2019 αναλύονται σε:

- ποσό 8.700 για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου πέντε (5) εταιρειών με έδρα την Ολλανδία, και συγκεκριμένα των KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV (βλέπε αναλυτικά σημείωση 7.2).
- ποσό 11.700 για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε.
- ποσό 5.255 για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε.
- ποσό 920 για αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε., ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤ/ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑ Α.Ε.

Εντός της χρήσης 2019 η μητρική εταιρεία εισέπραξε με την μορφή επιστροφής κεφαλαίου ποσό 4.705 από την θυγατρική εταιρεία της ICON EOOD.

Περαιτέρω, ποσό 4.533 αφορά στην πώληση του 100% της συμμετοχής της Εταιρείας στην θυγατρική της ROM GEK CONSTRUCTIONS SRL, με έδρα την Ρουμανία. Η ως άνω πώληση πραγματοποιήθηκε αντί συνολικού τιμήματος 5.000, το οποίο και εισπράχθηκε ολοσχερώς κατά την ημερομηνία της πώλησης, ήτοι κατά την 18.06.2019. Το αποτέλεσμα της εν λόγω συναλλαγής ανήλθε σε κέρδος ποσού 467 και συμπεριλήφθηκε στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημιές) από πώληση και αποτίμηση συμμετοχών και λοιπών επενδύσεων» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων της που έληξε την 31.12.2019. Από την εν λόγω συναλλαγή, δεν προέκυψε καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, καθώς η αγοράστρια εταιρεία είναι επίσης κατά 100% θυγατρική του Ομίλου.

Οι ζημιές απομείωσης που αναγνωρίστηκαν εντός της χρήσης, ανήλθαν σε 9.894 και αναλύονται περαιτέρω στη Σημείωση 12.3 κατωτέρω.

12.2 Αξιολόγηση του ελέγχου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10

- Ο Όμιλος κατέχει την 31.12.2019 ποσοστό 38,49% (31.12.2018: 38,37%) στο σε κυκλοφορία μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10, η μητρική Εταιρεία ασκεί εξουσία επί της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε., καθώς έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις συναφείς της δραστηριότητες, μέσω του διορισμού μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου. Επίσης, η μητρική εταιρεία κατέχει δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στη θυγατρική. Η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. κατέχει το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των μετόχων, το δε υπολειπόμενο ποσοστό μετοχών που δεν κατέχεται από την Εταιρεία ή/και από συνδεδεμένα μέρη αυτής, παρουσιάζει υψηλή διασπορά και δεν εκτιμάται ότι μπορεί να επηρεάσει ουσιωδώς τη λήψη αποφάσεων.

Περαιτέρω, η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την εξουσία επί της θυγατρικής προκείμενου να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της. Αυτό είναι απόρροια της δυνατότητας που έχει στη λήψη αποφάσεων επί θεμάτων της θυγατρικής μέσω του ελέγχου των οργάνων λήψης των σχετικών αποφάσεων.

- Η εταιρεία TERNA QATAR LLC, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ο Όμιλος συμμετέχει κατά 35% (μέσω της κατά 100% θυγατρικής ΤΕΡΝΑ), ενοποιείται ολικά ως θυγατρική, καθώς τεκμαίρεται έλεγχος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις». Πιο συγκεκριμένα, βάσει σύμβασης ο Όμιλος κατέχει επί της ουσίας τον έλεγχο της διοίκησης και της λειτουργίας της εν λόγω εταιρείας.

Εντός της χρήσης, δεν πραγματοποιήθηκαν μεταβολές στις ως άνω εκτιμήσεις, σε σχέση με την 31.12.2018.

12.3 Έλεγχος απομείωσης

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις απομείωσης. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες. Επίσης, η Εταιρεία για τις επενδύσεις της σε συμμετοχές, που έχουν ήδη υποστεί απομείωση και όταν υφίστανται ενδείξεις αναστροφής, συγκρίνει τη λογιστική αξία με την ανακτήσιμη αξία τους και αξιολογεί τη δυνατότητα της αναστροφής μέρους ή του συνόλου της απομείωσης που έχει αναγνωριστεί σε προγενέστερες περιόδους.
Εντός της χρήσης που έληξε την 31.12.209 προέκυψε απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές συνολικού ποσού 9.894 (11.093 το 2018), καθώς και αναστροφές απομειώσεων ποσού 1.781 (6.170 το 2018).
Τα εν λόγω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. αναλυτικά Σημείωση 42). Οι ζημιές απομείωσης 9.894 (11.093 το 2018) αναλύονται περαιτέρω σε ζημιές: της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. ποσού 8.991 (0 το 2018), της ICON EOOD ποσού 124 (0 το 2018), της ΣΤΡΩΤΗΡΕΣ Α.Ε.Β.Ε. ποσού 122 (0 το 2018) της ΒΙ.ΠΑ ΘΕΣΑΛΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. ποσού 342 (684 το 2018) , της ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. ποσού 0 (3.087 το 2018), της ROM GEK CONSTRUCTION S.R.L» ποσού 0 (5.444 το 2018), της ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε ποσού 65 (233 το 2018) και της ΣΤΑΘ.ΑΥΤ/ΤΩΝ ΠΛ.ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑ Α.Ε ποσού 250 (1.645 το 2018).
Αντίστοιχα, εντός της χρήσης ανεστράφησαν ζημιές απομείωσης προηγούμενων χρήσεων ύψους 1.781 (6.170 το 2018), οι οποίες αφορούν κατά ποσό 1.236 (0 το 2018) την θυγατρική ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε., ποσού 207 (706 το 2018) την θυγατρική ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε., ποσού 338 (0 το 2018) την θυγατρική ΒΙΟΜΕΚ Α.Β.Ε.Τ.Ε., και κατά ποσού 0 (5.464 το 2018) την θυγατρική ICON.

Αναφορικά με τον πραγματοποιηθέντα έλεγχο απομείωσης των θυγατρικών εταιρειών:

α. Για τις θυγατρικές που αποτελούν μία ξεχωριστή και μεμονωμένη Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ), ο προσδιορισμός της ανακτήσιμης αξίας βασίστηκε στην αξία λόγω χρήσης. Η αξία λόγω χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, ήτοι προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίζονται σε προϋπολογισμούς και προβλέψεις της Διοίκησης.

Με τις από 23.12.2019 και 27.12.2019 αποφάσεις των ΔΣ των θυγατρικών εταιρειών ΤΕΡΝΑ Α.Ε και ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. αντίστοιχα, αποφασίσθηκε η ανάκληση της σχετικής απόφασης συγχώνευσης, δεδομένου ότι η εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. αποφάσισε ότι επιθυμεί να συνεχίσει αυτόνομα την παραγωγική δραστηριότητά της και να συνεχίσει να λειτουργεί σαν ανεξάρτητη οικονομική μονάδα. Στο πλαίσιο της ως άνω απόφασης, η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. εξετάστηκε για σκοπούς απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36 ως μία αυτόνομη οικονομική οντότητα. Σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο αυτής και την εργασία προσδιορισμού της αξίας λόγω χρήσης (value in use) προέκυψε σε επίπεδο εταιρικών οικονομικών καταστάσεων ζημιά απομείωσης επί της αξίας της εν λόγω θυγατρικής ύψους 8.991.

β. Για τις θυγατρικές που στην ουσία έχουν ως δραστηριότητα την κατοχή ενός ή περισσοτέρων επενδυτικών ακινήτων από τα οποία δεν προκύπτει έσοδο μισθωμάτων (π.χ. γήπεδα-οικόπεδα), η ανακτήσιμη αξία βασίστηκε στην εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού, όπως προέκυψε κατόπιν διενέργειας μελέτης ανεξάρτητων εκτιμητών. Συνεπώς, οι ζημιές απομείωσης ή /και αναστροφές αυτών επήλθαν συνεπεία των μεταβολών της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων. Συγκεκριμένα, η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων βασίζεται αποκλειστικά σε εκθέσεις ανεξάρτητων επαγγελματιών εκτιμητών και προσδιορίζεται κατά περίπτωση είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά βάσει της μεθόδου του Αποσβεσμένου Κόστους Αντικατάστασης, της μεθόδου Κόστους Αντικατάστασης, της μεθόδου Κεφαλαιοποίησης Εσόδων, της μεθόδου Αξιοποίησης και της μεθόδου Συγκριτικών Στοιχείων. Οι παραδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί για την αποτίμηση σε εύλογες αξίες παρατίθενται ανωτέρω αναλυτικά στη Σημείωση 11.

Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Για τις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν ενδείξεις απομείωσης, διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) Κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ: Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις της Διοίκησης επί των οποίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών. β) Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC): Το WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς του προσδιορισμού της αξίας λόγω χρήσης κυμάνθηκε από 6,4% έως 10,8% ανά περίπτωση.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31.12.2019, η Εταιρεία ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται ανωτέρω. Ενδεικτικά, μία αλλαγή σε μία αποτίμηση κατά (i) 0,25 εκατοστιαία μονάδα στο Μεσοσταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (WACC), (ii) 0,50 εκατοστιαία μονάδα στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές ή (iii) 0,25 εκατοστιαία μονάδα στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές μπορεί να επιφέρει για την Εταιρεία ένα ποσό απομείωσης μεταξύ 2,0 εκατ. ευρώ έως μέγιστο 4,5 εκατ. ευρώ.

12.4 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Τα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων της σημαντικής θυγατρικής στις οποίες υπάρχουν μη ελέγχουσες συμμετοχές τρίτων (δικαιώματα μειοψηφίας) αυτών έχουν ως εξής: αφορούν στην ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε., στην οποία η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συμμετέχει κατά την 31.12.2019 με ποσοστό 38,49% (31.12.2018: 38,37%). Αντικείμενο δραστηριότητας της εν λόγω θυγατρικής αποτελεί η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από αιολική, υδροηλεκτρική ενέργεια και λοιπές ανανεώσιμες πηγές και κατασκευαστικές υπηρεσίες
Ακολούθως συνοψίζονται οι οικονομικές πληροφορίες του ενοποιούμενου υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, στον οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό:

	31.12.2019	**31.12.2018**
Ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών	61,51%	61,63%
Επιστροφή κεφαλαίου και μερίσματα καταβληθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	21.447	19.580
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.682.410	1.300.703
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	435.988	345.566
(Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(1.430.595)	(997.955)
(Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(249.341)	(257.181)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**438.462**	**391.133**
Ιδια Κεφάλαια αποδιδόμενα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	**(274.297)**	**(245.366)**
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	**164.165**	**145.767**
Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων		
Κύκλος εργασιών	299.144	292.052
Κέρδη Χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	19.840	17.214
Κέρδη Χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	33.405	29.839
Καθαρά Κέρδη	**53.245**	**47.053**
Συνολικά αποτελέσματα κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	18.803	16.384
Συνολικά αποτελέσματα κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	31.768	28.519
Συνολικά αποτελέσματα	**50.571**	**44.903**
Κατάσταση Ταμειακών Ροών		
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	168.751	137.291
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(222.771)	(126.223)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	145.261	(47.137)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα χρηματικά διαθέσιμα	**91.241**	**(36.069)**

Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της χρήσης	166.359	201.328
Συναλλαγματικές διαφορές	(136)	1.100
Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της χρήσης	**257.464**	**166.359**

Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία της θυγατρικής είναι προ εγγραφών ενοποίησης με τον ευρύτερο Όμιλο.

13. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες λόγω ουσιώδους επιρροής ταξινομούνται ως συγγενείς και ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην Σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων).
Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιρειών στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το μερίδιό του για αυτές τις συγγενείς εταιρείες:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(214)	(72)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(533)	(298)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**(748)**	**(370)**
Συνολική συμμετοχή του Ομίλου στη λογιστική αξία αυτών των συγγενών	**1.152**	**4.572**

Η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**4.572**	**4.873**	**4.800**	**4.741**
Προσθήκες	0	76	0	76
Πωλήσεις	0	(7)	0	(17)
Μεταφορά προς κοινοπραξίες (βλ. Σημείωση 14)	(2.672)	0	0	0
Αποτελέσματα από την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης	(748)	(370)	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.152**	**4.572**	**4.800**	**4.800**

Στις επενδύσεις σε συγγενείς περιλαμβάνεται και η επένδυση του Ομίλου στην εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ λογιστικής αξίας στον Όμιλο 1.066. Η χρηματιστηριακή αξία της ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε. την 31.12.2019 κατά το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος ήταν 14.175 (9.352 την 31.12.2018).
Την 04.09.2019, ο Όμιλος (μέσω της θυγατρικής του εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ), αγόρασε από την ΜΕΛ-Μ.Α.Ε., 5.430 μετοχές της ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ Α.Ε., ονομαστικής αξίας 10 ευρώ εκάστης, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 0,82% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ Α.Ε.. Μετά την εν λόγω απόκτηση, το συνολικό ποσοστό στην επένδυση ανήλθε σε 50% και η επένδυση στην ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ Α.Ε. μεταφέρθηκε από το κονδύλι «Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις» στο κονδύλι «Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες». Από την εν λόγω αναταξινόμηση δεν προέκυψε καμία επίδραση στα ίδια κεφάλαια και στα αποτελέσματα του Ομίλου, καθώς η εν λόγω επένδυση ενοποιούνταν και συνεχίζει να ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28.

14. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ

14.1 Συμμετοχές σε κοινοπραξίες

Ο Όμιλος κατέχει δικαιώματα σε κοινοπραξίες τις οποίες ενοποιεί με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28, και οι οποίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων.
Η κίνηση των συμμετοχών σε κοινοπραξίες για την χρήση του 2019 και του 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**51.443**	**49.834**	**5.159**	**7.320**
Προσθήκες/(εκκαθαρίσεις)	3.118	2.719	20	0
(Απομειώσεις)/Ανακτήσεις αναγνωρισμένες στα αποτελέσματα	0	0	180	(1.253)
Αυξήσεις κεφαλαίου	0	30	0	30
Μειώσεις κεφαλαίου	(251)	(938)	(251)	(938)
Αποτελέσματα από την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης	(7.689)	1.020	0	0
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	0	(1.222)	0	0
Μεταφ. από/(προς) τις συμμετοχές σε συγγενείς (βλ. Σημείωση 13)	2.672	0	0	0
Μεταφ. από/(προς) τις συμμετοχές σε θυγατρικές	123	0	0	0
Διαγραφή λόγω εκκαθάρισης	(22)	0	(4)	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**49.394**	**51.443**	**5.104**	**5.159**

Οι σημαντικότερες κοινοπραξίες που περιλαμβάνονται στο παρόν κονδύλι είναι οι ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε. και ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. (βλ. αναλυτικά Σημείωση 5). Το 100% των στοιχείων και κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων των κοινοπραξιών αυτών, για την χρήση 2019 έχουν ως εξής:

	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	**ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ**
Ποσοστό συμμετοχής	**25,00%**	**50,00%**
	31.12.2019	**31.12.2019**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	129.048	27.025
Χρηματικά διαθέσιμα	12.348	10.363
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	38.055	159.162
Σύνολο ενεργητικού	**179.451**	**196.550**
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	68.600	759
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	22.457	1.820
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	13.566	489
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	33.135	138.476
Σύνολο υποχρεώσεων	**137.759**	**141.545**
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**41.692**	**55.005**
Αναλογία στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**10.423**	**27.503**
Κύκλος εργασιών	144.363	462.343
(Αποσβέσεις)	(10.951)	(3.275)
(Χρηματοοικονομικά έξοδα)	(7.517)	(815)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	63	15
(Έξοδο)/Έσοδο φόρου εισοδήματος	(3.794)	(285)
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	**(32.197)**	**2.756**
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(10)	(4)
Συνολικά αποτελέσματα	**(32.207)**	**2.752**
Αναλογία στα αποτελέσματα του Ομίλου	(8.049)	1.378
Αναλογία στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	(3)	(2)
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**(8.052)**	**1.376**

Τα αντίστοιχα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων των σημαντικών κοινοπραξιών αυτών για την χρήση 2018 έχουν ως εξής:

	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	**ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ**
Ποσοστό συμμετοχής	**25,00%**	**50,00%**
	31.12.2018	**31.12.2018**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	158.657	23.487
Χρηματικά διαθέσιμα	8.994	10.809
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	39.720	111.585
Σύνολο ενεργητικού	**207.371**	**145.881**
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	74.921	160
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	18.510	3.545
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	12.686	39
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27.355	89.885
Σύνολο υποχρεώσεων	**133.472**	**93.629**
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**73.899**	**52.252**
Αναλογία στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**18.475**	**26.126**
Κύκλος εργασιών	131.013	347.223
(Αποσβέσεις)	(10.802)	(2.801)
(Χρηματοοικονομικά έξοδα)	(5.891)	(639)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	46	13
(Έξοδο)/Έσοδο φόρου εισοδήματος	(2.443)	(2.469)
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	(8.713)	6.734
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(17)	(41)
Συνολικά αποτελέσματα	**(8.730)**	**6.693**
Αναλογία στα αποτελέσματα του Ομίλου	(2.178)	3.367
Αναλογία στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	(4)	(21)
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**(2.182)**	**3.346**

Κατά το 2019 και 2018 δεν εισπράχθηκαν μερίσματα από τις ανωτέρω κοινοπραξίες.

Τα σημαντικότερα κονδύλια των Λοιπών Κοινοπραξιών (με πιστωτική καθαρή θέση), στις καθαρές θέσεις αυτών, έχουν ως εξής :

	31.12.2019	**31.12.2018**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	35.539	36.673
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	7.514	4.462
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(8.746)	(9.497)
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(16.188)	(15.806)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**18.119**	**15.832**

	1.1-31.12.2019	1.1-31.12.2018
Κύκλος εργασιών	6.367	5.739
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	(652)	(729)
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	42	24
Συνολικά αποτελέσματα	**(610)**	**(705)**
Αναλογία στα αποτελέσματα του Ομίλου	(1.029)	(138)
Αναλογία στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	16	(6)
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**(1.013)**	**(144)**

Τα οικονομικά στοιχεία των κοινοπραξιών προέρχονται από οικονομικές καταστάσεις που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.
Στον λογαριασμό συμμετοχών σε κοινοπραξίες περιλαμβάνονται οι κοινοπραξίες με πιστωτικές καθαρές θέσεις.

14.2 Επενδύσεις σε από κοινού λειτουργίες – Αναλογική ενσωμάτωση

Οι εταιρείες που λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης στις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5. Οι εν λόγω εταιρείες αφορούν σε σχήματα με από κοινού λειτουργία με τους ετέρους μετόχους και ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΠΧΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.
Τα ακόλουθα ποσά προ απαλοιφών εμπεριέχονται στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις για τις χρήσεις 2019 και 2018 και αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του Ομίλου στους λογαριασμούς ενεργητικού και υποχρεώσεων καθώς και επί των κερδών μετά φόρων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	8.264	16.219	145	65
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	137.804	143.184	2.071	2.503
Σύνολο ενεργητικού	**146.068**	**159.403**	**2.215**	**2.567**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.124	3.137	84	64
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	137.179	154.180	446	538
Σύνολο υποχρεώσεων	**139.303**	**157.316**	**529**	**602**
Καθαρή Θέση	**6.765**	**2.087**	**1.686**	**1.966**
Κύκλος εργασιών	83.713	133.467	1.355	3.736
Μικτά αποτελέσματα	2.433	5.336	339	2.389
Κέρδη μετά φόρων	**546**	**(21)**	**218**	**1.695**

15. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ – ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ο Όμιλος, μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, κατασκευάζει και λειτουργεί τις ακόλουθες συμβάσεις παραχώρησης:

Α. Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου: Την 29.12.2014 υπεγράφη μεταξύ του Ομίλου ΟΑΣΑ (Συγκοινωνίες Αθηνών) και της «HST Α.Ε.» (θυγατρικής της Εταιρείας) σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για τη μελέτη, χρηματοδότηση, εγκατάσταση, υποστήριξη λειτουργίας, συντήρηση και τεχνική διαχείριση ενός Ενιαίου Αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου για τις εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ. Ο συνολικός χρόνος της σύμβασης είναι 12 χρόνια και 6 μήνες. Η κατασκευή και εγκατάσταση ολοκληρώθηκε εντός του 2017, ενώ εντός του α’ εξαμήνου του 2017 ξεκίνησε η λειτουργία, η οποία αναμένεται να διαρκέσει 10 έτη και 4 μήνες.

Β. Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου: Την 21.07.2017 υπεγράφη μεταξύ της Περιφέρειας Ηπείρου και της θυγατρικής εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ», σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για την εκτέλεση του έργου εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου. Η σύμβαση εκτελείται σε δύο περιόδους, την περίοδο εργασιών και την περίοδο υπηρεσιών και έχει διάρκεια 27 έτη. Η κατασκευή του έργου ολοκληρώθηκε εντός του 1^{ου} τριμήνου του 2019 οπότε και πραγματοποιήθηκε και η έναρξη της περιόδου υπηρεσιών.

Γ. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Πελοποννήσου: Την 14.06.2018 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της θυγατρικής εταιρείας «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για την εκτέλεση του έργου ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η Σύμβαση Σύμπραξης προβλέπει τη μελέτη, αδειοδότηση, χρηματοδότηση, κατασκευή, ασφάλιση, λειτουργία και συντήρηση του Έργου για τα επόμενα 28 χρόνια. Η διάρκεια της κατασκευής είναι 24 μήνες, ενώ από τον 10ο μήνα από την έναρξη ισχύος της σύμβασης προβλέπεται η έναρξη μεταβατικής διαχείρισης απορριμμάτων στις εγκαταστάσεις, ώστε να ανακουφιστεί το μείζον πρόβλημα της Περιφέρειας. Η κατασκευή του έργου αναμένεται να ξεκινήσει εντός του 2ου τριμήνου του 2020 οπότε και θα πραγματοποιηθεί και η έναρξη της περιόδου εργασιών.

Αναλυτική πληροφόρηση αναφορικά με την ακολουθούμενη λογιστική πολιτική και τις ως άνω συμβάσεις παραχώρησης, παρουσιάζεται στη Σημείωση 4.15

Η ανάλυση της κίνησης των δημιουργημένων Χρηματοοικονομικών Στοιχείων από Παραχωρήσεις καθώς και τα έσοδα ανά κατηγορία αναλύονται ως εξής:

Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού - Παραχωρήσεις	**Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου**	**Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου**	**Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Πελοποννήσου**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2018	**26.463**	**-**	**-**	**26.463**
(Μειώσεις)/αυξήσεις χρηματοοικονομικού στοιχείου	(5.674)	12.113	-	6.439
Αναστροφή προεξόφλησης	4.049	123	-	4.172
Απομείωση βάσει ΔΠΧΑ 9	(20)	(124)	-	(144)
Υπόλοιπο λήξης την 31.12.2018	**24.818**	**12.112**	**0**	**36.930**
Υπόλοιπο έναρξης την 01.01.2019	**24.818**	**12.112**	**-**	**36.930**
(Μειώσεις)/αυξήσεις χρηματοοικονομικού στοιχείου	(4.496)	3.309	3.308	2.121
Αναστροφή προεξόφλησης	4.132	1.154	-	5.286
Απομείωση βάσει ΔΠΧΑ 9	(13)	84	-	71
Υπόλοιπο λήξης την 31.12.2019	**24.441**	**16.659**	**3.308**	**44.408**
Ανάλυση εσόδων ανά κατηγορία 1.1-31.12.2018				
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	75	29.673	-	29.748
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών λειτουργίας	8.802	-	-	8.802
Αναστροφή προεξόφλησης	4.049	123	-	4.172
Σύνολο	**12.926**	**29.796**	**0**	**42.722**
Ανάλυση εσόδων ανά κατηγορίας 1.1-31.12.2019				
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	2.131	5.621	3.308	11.060
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών λειτουργίας	7.276	1.740	-	9.016
Αναστροφή προεξόφλησης	4.132	1.154	-	5.286
Σύνολο	**13.539**	**8.515**	**3.308**	**25.362**

Οι σωρευτικές προβλέψεις πιστωτικής ζημιάς βάσει του ΔΠΧΑ 9 ανήλθαν σε 73 έναντι 144 την προηγούμενη χρήση, καθώς εντός του 2019 προέκυψαν αναστροφές ύψους 73 και νέες προβλέψεις 2.

16. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ο λογαριασμός «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» την 31.12.2019 και την 31.12.2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής :

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Δάνεια σε κοινοπραξίες και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	36.491	35.827	179.138	138.990
Εγκριθείσες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις	10.441	10.441	0	0
Δοθείσες εγγυήσεις	4.285	3.091	14	14
Παρακρατήσεις τιμολογηθεισών απαιτήσεων	6.809	7.385	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	31.837	31.991	12	11
Πρόβλεψη απομείωσης μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων	(886)	(106)	(200)	0
Σύνολο	**88.977**	**88.629**	**178.964**	**139.015**

Όσον αφορά τον λογαριασμό «Δάνεια σε κοινοπραξίες και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις» για την Εταιρεία, εντός του 2019 πραγματοποιήθηκε μετατροπή της συμμετοχής στις εταιρείες παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. σε ομολογιακό δάνειο ποσών 59.000 και 85.801 (βλέπε αναλυτικά σημείωση 12). Επιπρόσθετα δόθηκαν σε συνδεδεμένα μέρη δάνεια ποσού 29.900, ενώ εισπράχθηκαν δάνεια ποσού 93.041, λογίστηκαν τόκοι ύψους 9.200 και εισπράχθηκαν τόκοι ποσού 8.299, ενώ ποσό 42.409 μεταφέρθηκε στο κονδύλι «Προκαταβολές και Λοιπές Απαιτήσεις», ως ποσά προς είσπραξη τους επόμενους 12 μήνες.
Ποσό 10.441 αφορά εγκριθείσα αλλά μη εισπραχθείσα επιχορήγηση της βιομηχανίας λευκόλιθου. Για αυτό το ποσό της επιχορήγησης αυτή έχει κατατεθεί και εγκριθεί, από το Υπουργείο Ανάπτυξης, επιχειρηματικό σχέδιο. Ο φάκελος για τον έλεγχο της επιχορήγησης αναμένεται να κατατεθεί έως τα τέλη Ιουνίου 2020.

Επίσης ο λογαριασμός «Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις» αποτελείται κυρίως από δεδουλευμένα έσοδα συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, οι οποίες περιέχουν στοιχεία μίσθωσης.

Οι προβλέψεις απομείωσης Λοιπών μακροπροθέσμων απαιτήσεων βάσει του ΔΠΧΑ 9 αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**0**	**0**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**124**	**0**	**124**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**124**	**0**	**124**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	157	0	157
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(159)	0	(159)
Διαγραφές περιόδου	0	(18)	0	(18)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	2	0	2
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**106**	**0**	**106**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**106**	**0**	**106**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	592	0	592
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(112)	0	(112)
Διαγραφές περιόδου	0	(110)	0	(110)
Λοιπές Μεταφορές	0	410	0	410
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**886**	**0**	**886**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**0**	**0**	**0**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	204	0	204
Διαγραφές περιόδου	0	(4)	0	(4)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**200**	**0**	**200**

17. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Ο λογαριασμός «Αποθέματα» την 31.12.2019 και την 31.12.2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Πρώτες-βοηθητικές ύλες	4.273	5.595	0	0
Ανταλλακτικά παγίων	4.753	4.252	0	0
Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	24.677	22.597	500	791
Ακίνητα έτοιμα	23.253	18.798	0	0
Ακίνητα προς ανάπτυξη	13.576	5.263	5.021	5.263
Ακίνητα υπό ανέγερση	1.917	1.918	0	0
Απομειώσεις Αποθεμάτων	(14.840)	(5.667)	(1.811)	(1.125)
Σύνολο	**57.609**	**52.756**	**3.710**	**4.929**

Ο Όμιλος κατά την χρήση του 2019 προχώρησε σε απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου πέντε (5) εταιρειών με έδρα την Ολλανδία, και συγκεκριμένα των KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV (βλέπε αναλυτικά σημείωση 7.2). Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε αύξηση στην κατηγορία Ακίνητα προς ανάπτυξη ποσού 8,6 εκατ. ευρώ.

Ο Όμιλος κατά την ετήσια διαδικασία του ελέγχου της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας των αποθεμάτων και ακινήτων του, διαπίστωσε, κατόπιν σχετικής μελέτης από ανεξάρτητους εκτιμητές, απομειώσεις της αξίας εμπορικών ακινήτων στη Βουλγαρία και στην Ελλάδα, εντασσόμενων στο λειτουργικό τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων και αναγνώρισε την προκύψασα ζημιά 671 (2.509 το 2018) στον Όμιλο στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων.

Το κονδύλι «Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή αφορά κυρίως εξορυχθέν μετάλλευμα μαγνησίτη (κατεργασμένο και ακατέργαστο).
Επιπλέον, για τα προϊόντα του λειτουργικού τομέα της βιομηχανίας/λατομείων κατόπιν του ελέγχου απομείωσης αναγνωρίστηκε ζημιά 4.468 (976 το 2018) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων.

Όσον αφορά τους λοιπούς λειτουργικούς τομείς του ομίλου αναγνωρίστηκε ζημιά ύψους 32 (116 το 2018) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων.

Συνολικά ο Όμιλος αναγνώρισε κατά την ετήσια διαδικασία του ελέγχου της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας των αποθεμάτων και ακινήτων του ποσό ζημίας 5.171 (3.601 το 2018) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων (βλ. σημείωση 40).

Αναφορικά με την Εταιρεία αναγνωρίστηκε εντός της τρέχουσας χρήσης ζημιά 801 (1.125 το 2018) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης (βλ. σημείωση 40).

Με την εξαίρεση των ανωτέρω περιπτώσεων, δεν υφίσταται κατά την 31.12.2019 περαιτέρω ενδείξεις απομείωσης των αποθεμάτων.

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των αποθεμάτων.

18. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Εμπορικές απαιτήσεις» του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2019 και την 31.12.2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Πελάτες	315.035	311.451	3.377	2.963
Πελάτες - Επίδικοι και Επισφαλείς	15.218	14.962	317	317
Γραμμάτια/Επιταγές Εισπρακτέες σε καθυστέρηση	868	868	0	0
Επιταγές Εισπρακτέες	2.320	1.025	0	0
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς	(35.846)	(33.871)	(1.058)	(1.130)
Σύνολο	**297.595**	**294.435**	**2.636**	**2.150**

Στις ως άνω εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνονται και απαιτήσεις από πελάτες Ενεργειακού τομέα ποσού 55.917 (56.073 την 31 Δεκεμβρίου 2018) οι οποίες είναι εκχωρημένες σε τράπεζες ως εξασφάλιση των χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων και ομολογιακών δανείων για την χρηματοδότηση κατασκευής Αιολικών Πάρκων.

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη αξία τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εξετάζει τις απαιτήσεις για τυχόν απομειώσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι προβλέψεις απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων για τη χρήση 2019 και 2018 αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**31.167**	**31.167**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**132**	**2.147**	**2.279**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**132**	**33.314**	**33.446**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	602	4.153	4.755
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	0	(2.107)	(2.107)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(260)	(260)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	(2.000)	(2.000)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	10	26	36
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**745**	**33.126**	**33.871**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**745**	**33.126**	**33.871**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	655	2.990	3.645
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(883)	(685)	(1.568)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(425)	(425)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	299	299
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	5	19	24
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**522**	**35.324**	**35.846**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**380**	**380**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**0**	**292**	**292**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**0**	**672**	**672**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	37	422	459
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(1)	0	(1)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**37**	**1.094**	**1.130**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**37**	**1.094**	**1.130**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	28	66	94
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(33)	0	(33)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(133)	(133)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**32**	**1.027**	**1.058**

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες και η ανάλυση της παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων που ήταν ληξιπρόθεσμες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	266.002	177.308	1.013	1.154
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα εμπορικών απαιτησεων	67.440	150.998	2.680	2.126
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	**333.441**	**328.306**	**3.694**	**3.280**

Η ανάλυση της παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων που ήταν ληξιπρόθεσμες έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ 2019					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	266.002	7.804	17.174	10.193	32.269	333.441
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(602)	(752)	(143)	(7.250)	(27.098)	(35.846)

	ΟΜΙΛΟΣ 2018					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	177.308	33.821	67.905	15.313	33.959	328.306
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(991)	(1.070)	(1.601)	(4.847)	(25.362)	(33.871)

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 2019					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	1.013	225	690	638	1.127	3.694
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	0	0	0	0	(1.058)	(1.058)

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 2018					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	1.154	675	131	15	1.305	3.280
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	0	0	0	0	(1.130)	(1.130)

Στα ποσά που δεν είναι σε καθυστέρηση συμπεριλαμβάνεται ποσό 64,5 εκατ. ευρώ (78,9 εκατ. ευρώ με 31.12.2018) το οποίο αφορά κρατήσεις καλής εκτέλεσης (παρακρατημένες εγγυήσεις).

Συνολικά στον Όμιλο, οι απαιτήσεις μετά τις απομειώσεις που είναι σε καθυστέρηση άνω των 12 μηνών ανέρχονται σε 8.114 για τον Όμιλο και σε 69 για την Εταιρεία. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν σε Φορείς Δημοσίου, Συνδεδεμένα Μέρη και Τρίτους και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης είναι ανακτήσιμες.

Στα πλαίσια της δραστηριότητας του Ομίλου, λαμβάνονται κατά περίπτωση και τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων.
Τέλος, σημαντική διασφάλιση για την εισπραξιμότητα των υπολοίπων αποτελούν και οι ληφθείσες προκαταβολές που αφορούν κατασκευαστικές συμβάσεις, οι οποίες την 31.12.2019 ανέρχονταν στο ποσό των 163,7 εκατ. ευρώ (281,4 εκατ. ευρώ με 31.12.2018).

19. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ

Οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις με πελάτες	91.510	200.056	0	195
Απαιτήσεις από λοιπές συμβάσεις με πελάτες	17.493	15.308	178	116
Μείον: Απομειώσεις Απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες	(10.465)	(6.101)	(1)	0
Σύνολο	**98.538**	**209.263**	**177**	**311**

Οι προβλέψεις απομείωσης των απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής βάσει του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**5.979**	**0**	**5.979**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**(65)**	**0**	**(65)**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**5.914**	**0**	**5.914**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	262	(75)	187
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**6.176**	**(75)**	**6.101**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**6.176**	**(75)**	**6.101**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	4.507	27	4.534
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(171)	0	(171)
Λοιπές Μεταφορές	0	1	0	1
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**10.513**	**(48)**	**10.465**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**0**	**0**	**0**
Λοιπές Μεταφορές	0	1	0	1
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**1**	**0**	**1**

Εντός του 2017, ο Όμιλος ξεκίνησε διαδικασία δικαστικής διαιτησίας, αναφορικά με τη διεκδίκηση συμβατικών απαιτήσεων (πλέον τόκων και των εξόδων της διαιτησίας) που αφορούν σε κατασκευαστικό έργο που έχει εκτελέσει ο υπο-Όμιλος ΤΕΡΝΑ (μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ Contracting) στο Μπαχρέιν. Κατά τη στιγμή εκείνη, το ύψος των λογιστικά αναγνωρισμένων μη τιμολογημένων απαιτήσεων του Ομίλου από την εκτέλεση της συγκεκριμένης κατασκευαστικής σύμβασης ανήρχετο σε 15,4 εκατ. ευρώ (BH 6.5 εκατ.). Κατά την 31.12.2019, ο Όμιλος επί του ως άνω υπολοίπου έχει αναγνωρίσει σωρευτικές προβλέψεις για πιθανές πιστωτικές ζημιές ύψους 10,5 εκατ. ευρώ (BD 4.6 εκατ.), εκ των οποίων ποσό 4,5 εκατ. ευρώ (BD 1.9 εκατ.) αναγνωρίστηκε εντός της τρέχουσας χρήσης. Η πολυσέλιδη δικαστική απόφαση του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (ICC International Court of Arbitration) εκδόθηκε την 25.05.2020 και αναφέρει ότι επιδικάζεται προς όφελος του Ομίλου το ποσό των 11,1 εκατ. ευρώ (BD 4.7 εκατ.). Κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, είναι σε εξέλιξη η διαδικασία μελέτης και αξιολόγησης του σχετικού κειμένου της απόφασης από τους νομικούς συμβούλους και τη Διοίκηση για την ακριβή επιμέτρηση του επιδικασθέντος ποσού στον Όμιλο. Εντός του 2020, κατά την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας, η Διοίκηση θα εξετάσει την αναστροφή μέρους των ήδη αναγνωρισμένων προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς (η οποία αναστροφή δύναται να ανέλθει μέχρι και ύψους 6,5 εκατ. ευρώ - BD 2.8 εκατ.).

Οι υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Προκαταβολές πελατών	109.817	208.605	475	84
Μη εκπληρωθείσες υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	93.841	92.448	89	0
Σύνολο	**203.658**	**301.053**	**564**	**84**

Οι μεταβολές στις Απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις από Συμβάσεις με πελάτες μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**178.049**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	25.331
Επίδραση νέων συμβάσεων	11.053
Συναλλαγματικές διαφορές	931
Υπόλοιπο 31.12.2018	**215.364**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**215.364**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(109.900)
Επίδραση νέων συμβάσεων	3.148
Συναλλαγματικές διαφορές	391
Υπόλοιπο 31.12.2019	**109.003**

Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Βραχυπρόθεσμο μέρος	**179.467**
Μακροπρόθεσμο μέρος	**6.505**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**185.972**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(94.622)
Επίδραση νέων συμβάσεων	0
Συναλλαγματικές διαφορές	1.098
Υπόλοιπο 31.12.2018	**92.448**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**92.448**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(21.653)
Επίδραση νέων συμβάσεων	22.972
Συναλλαγματικές διαφορές	75
Υπόλοιπο 31.12.2019	**93.841**

Οι συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου, ανέρχονται σε 93.841 (92.448 την 31.12.2018). Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2019, το οποίο αφορά σε συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2018 ανέρχεται σε 92.448.

20. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την 31η Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προκαταβολές και λοιπές βραχυπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Προκαταβολές σε Προμηθευτές	35.518	67.031	0	14
ΦΠΑ προς επιστροφή-συμψηφισμό	32.871	25.609	635	277
Απαιτήσεις από επιχορηγήσεις Αιολικών Πάρκων	1.479	1.479	0	0
Προκαταβολές σε ασφαλιστικά ταμεία (ΙΚΑ τεχνικών έργων)	4.942	3.944	0	0
Λογ/μοί Διαχειρίσεως Προκ/λών και Πιστώσεων	2.026	2.034	0	0
Απαιτήσεις από λοιπούς φόρους πλην φόρου εισοδήματος	1.921	1.877	1.919	1.874
Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων και προπληρωθέντα έξοδα	15.620	15.617	1.305	1.234
Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοι ενεργητικού	288	359	0	0
Σύνολο	**94.665**	**117.950**	**3.859**	**3.400**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Απαιτήσεις κατά μελών κοινοπραξιών, συγγενών και λοιπών συνδεμένων επιχειρήσεων	7.536	9.592	2.853	19.699
Βραχυπρόθεσμο μέρος χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων δανείων	424	0	42.783	0
Χρηματ/κές απαιτήσεις από διαφόρους λοιπούς χρεώστες	8.422	5.376	136	185
Απαιτήσεις από αποζημιώσεις από το Δημόσιο βάσει Συμβάσεων Παραχώρησης	10.250	17.539	0	0
Υποστήριξη Λειτουργίας έργων παραχώρησης	29.689	21.999	0	0
Απαιτήσεις από Ελλ. Δημόσιο και Δήμους	4.118	3.879	0	0
Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων	51.547	63.908	7.235	19.118
Επισφαλείς - Επίδικες λοιπές απαιτήσεις	1.132	1.132	0	0
Μείον: Απομειώσεις Λοιπών βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	(13.510)	(11.711)	(1.185)	(1.139)
Σύνολο	**99.609**	**111.715**	**51.822**	**37.862**
Σύνολο Προκαταβολών και λοιπών απαιτήσεων	**194.274**	**229.665**	**55.681**	**41.263**

Ο Όμιλος στο λογαριασμό «Υποστήριξη Λειτουργίας έργων παραχώρησης» περιλαμβάνει την Υποστήριξη Λειτουργίας που λαμβάνει η θυγατρική εταιρεία παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. από το Ελληνικό Δημόσιο για καθεμία Περίοδο Υπολογισμού (υπολογισμός σε εξαμηνιαία βάση αρχής γενομένης από την 1.1.2016) και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των επιλέξιμων δαπανών έργου και της διανεμητέας απόδοσης βάσης, αφαιρουμένων των καθαρών εσόδων για την εκάστοτε Περίοδο Υπολογισμού. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Παραχώρησης ορίζεται, ότι η Υποστήριξη Λειτουργίας που λαμβάνει η Εταιρεία, αποτελεί ακαθάριστο έσοδο για τη φορολογία εισοδήματος μη υποκείμενο σε παρακράτηση φόρου και βαρύνεται με τον αναλογούντα Φ.Π.Α. (περισσότερες πληροφορίες βλ. Σημείωση 33.2).
Περαιτέρω, οι «Απαιτήσεις από επιχορηγήσεις Αιολικών Πάρκων» ποσού 1.479 αφορούν σε επενδύσεις του Ομίλου, σε Αιολικά Πάρκα, οι οποίες αναμένεται να εισπραχθούν με την τελική έγκριση ολοκλήρωσης των σχετικών επενδυτικών προγραμμάτων.

Ο λογαριασμός «Απαιτήσεις από αποζημιώσεις έργων παραχώρησης» περιλαμβάνει αποζημιώσεις απώλειας εσόδων της χρήσης 2019. Εντός της τρέχουσας χρήσης, εισπράχθηκε ποσό αποζημίωσης 17.239 που αφορά σε απαιτήσεις της χρήσης 2018.
Όσον αφορά τον λογαριασμό «Βραχυπρόθεσμο μέρος χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων δανείων» περιλαμβάνει απαιτήσεις από δανειακές συμβάσεις από τις θυγατρικές εταιρείες των παραχωρήσεων ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., πληρωτέες μέσα στους επόμενους 12 μήνες.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης των εν λόγω κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας, μετά και την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**11.790**	**11.790**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**94**	**1.207**	**1.301**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**94**	**12.997**	**13.091**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	342	2.005	2.347
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(101)	(4.856)	(4.957)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(787)	(787)
Λοιπές μεταφορές	0	0	2.000	2.000
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	13	4	17
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**348**	**11.364**	**11.711**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**348**	**11.364**	**11.711**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	29	3.389	3.418
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(175)	(517)	(692)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(940)	(940)
Λοιπές μεταφορές	0	0	9	9
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	0	4	4
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**202**	**13.309**	**13.510**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**1.000**	**1.000**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**94**	**0**	**94**
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**94**	**1.000**	**1.094**
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	0	(94)	94	0
Λοιπές μεταφορές	0	0	45	45
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**0**	**1.139**	**1.139**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**0**	**1.139**	**1.139**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	5	32	37
Λοιπές μεταφορές	0	0	9	9
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**5**	**1.180**	**1.185**

21. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Η κίνηση των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους για την χρήση 2019 και 2018, αναλύεται ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1.1.	**48.135**	**47.461**	**48.049**	**47.442**
Προσθήκες/(Μειώσεις)	596	67	0	0
Προσαρμογή στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Αποτελεσμάτων	16.703	607	16.703	607
Υπόλοιπο 31.12.	**65.434**	**48.135**	**64.752**	**48.049**

Το σύνολο των παραπάνω επενδύσεων αφορούν σε μετοχές μη εισηγμένων τίτλων, οι οποίες παρατίθενται αναλυτικότερα στην σημείωση 49.
Το κέρδος από την αποτίμηση σε εύλογες αξίες συμπεριλήφθηκε στα Λοιπά συνολικά έσοδα στην Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων τα οποία, δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους.

22. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων απεικονίζονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1.1.	**1.264**	**3.070**	**1.264**	**3.070**
Πωλήσεις	(1.243)	(714)	(1.243)	(714)
Κέρδη/(ζημιές) αποτίμησης σε εύλογη αξία	3.386	(3.218)	3.386	(3.218)
Αναταξινόμηση λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	0	2.126	0	2.126
Υπόλοιπο 31.12.	**3.407**	**1.264**	**3.407**	**1.264**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατείχαν την 31.12.2019 μετοχές τραπεζικών ιδρυμάτων συνολικής αξίας κτήσης 4.549 (5.792 την 31.12.2018).
Εντός της χρήσης 2019, το αποτέλεσμα που προέκυψε στην Εταιρεία από την πώληση μετοχών ήταν ζημιά 291 (ζημιά 227 για το 2018) το οποίο και αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης, στο κονδύλι «Κέρδη/(ζημιές) από πώληση συμμετοχών & λοιπών συμμετοχικών τίτλων».
Την 31.12.2019 τα αμοιβαία κεφάλαια και οι μετοχές του Ομίλου και της Εταιρείας αποτιμήθηκαν σε 3.407 συνολικά, 183 και 3.324 αντίστοιχα (135 και 1.129 την 31.12.2018 αντίστοιχα), σε τιμές αγοράς.

23. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Τα χρηματικά διαθέσιμα του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Ταμείο	2.250	4.347	29	32
Καταθέσεις Όψεως	589.137	468.702	77.910	17.292
Καταθέσεις Προθεσμίας	3.284	50.193	0	31.000
Σύνολο	**594.671**	**523.242**	**77.939**	**48.323**

Οι καταθέσεις προθεσμίας έχουν συνήθη διάρκεια 3 μηνών και φέρουν επιτόκια που κατά τη διάρκεια της χρήσης κυμάνθηκαν μεταξύ 0,2%-1% (0,48%-1% κατά τη προηγούμενη χρήση αντίστοιχα).
Στα Χρηματικά Διαθέσιμα, περιλαμβάνονται ποσά για επιστροφή από θυγατρικές του Ομίλου, ύψους 3.024 (3.024 για το 2018), που αφορούν εισπραχθείσες επιχορηγήσεις, λόγω ακύρωσης κατασκευής ή λήξης χρονικών ορίων των αποφάσεων υπαγωγής ορισμένων Αιολικών Πάρκων. Το ως άνω ποσό της επιχορήγησης προς επιστροφή, δεν έχει επιστραφεί μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, καθότι δεν έχει ολοκληρωθεί ο σχετικός έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
Επιπλέον, ο Όμιλος διατηρεί δεσμευμένες καταθέσεις ύψους 51.547 (63.908 την προηγούμενη χρήση), οι οποίες διατηρούνται σε συγκεκριμένους τραπεζικούς λογαριασμούς για την εξυπηρέτηση των βραχυπρόθεσμων λειτουργικών και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεών του. Οι εν λόγω δεσμευμένες καταθέσεις ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις».

24. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια στις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Μακροπρόθεσμα δάνεια	1.893.896	1.713.363	351.359	388.549
Μείον: Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες	(105.123)	(145.575)	(12.118)	(15.701)
Μακροπρόθεσμο μέρος δανείων	**1.788.773**	**1.567.788**	**339.241**	**372.848**

Η περίοδος αποπληρωμής των μακροπρόθεσμων δανείων αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
έως 1 έτος	105.123	145.575	12.118	15.701
1-5 έτη	509.889	552.276	92.811	289.848
άνω των 5 ετών	1.278.884	1.015.512	246.430	83.000

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων, για τη χρήση 2019 και την αντίστοιχη συγκριτική χρήση 2018, περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα /(έξοδα)» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το μέσο επιτόκιο του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31.12.2019 ανήλθε σε 5,38% (31.12.2018: 5,59%).

Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου είναι κατά 90,49% σε Ευρώ (85,11% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και κατά 1,77% σε PLN (2,84% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και κατά 7,74% σε USD (12,05% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και αντιπροσωπεύει το 93,23% περίπου του συνολικού δανεισμού του Ομίλου (92,58% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης). Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός καλύπτει κυρίως τις ανάγκες χρηματοδότησης των επενδύσεων του κατασκευαστικού και του ενεργειακού τομέα του Ομίλου.

Εντός της χρήσης του 2019 κατεβλήθησαν για εξόφληση μακροπροθέσμου δανεισμού ποσό 482,56 εκατ. ευρώ (404,10 εκατ. ευρώ το 2018) και εισπράχθηκαν από νέο δανεισμό ποσό 615,05 εκατ. ευρώ (535 εκατ. ευρώ το 2018).

Σημειώνεται ότι στο συνολικό δανεισμό συμπεριλαμβάνονται ποσά από δάνεια μειωμένης εξασφάλισης χωρίς δικαίωμα αναγωγής στη μητρική εταιρεία (non recourse debt) ύψους 1.573,3 εκατ. ευρώ (έναντι 1.363,7 εκατ. ευρώ την 31.12.2018), ενώ τα ποσά των δανείων με αναγωγή στη μητρική εταιρεία (recourse debt) ανέρχονται σε 458 εκατ. ευρώ (έναντι 475,1 εκατ. ευρώ την 31.12.2018).

Παρακάτω περιγράφονται οι σημαντικές μεταβολές των δανείων του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31.12.2019.

(α) Δανεισμός της Εταιρείας (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)

Κατά την 31.12.2019 οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας ανέρχονται σε 351.359 εκ των οποίων 147.544 αφορούν τραπεζικά δάνεια, 118.926 το κοινό διαπραγματεύσιμο ομολογιακό δάνειο και 84.889 ενδοομιλικά δάνεια, εκ των οποίων ποσό 12.118 αφορά μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες.

Την 06.12.2019, η Εταιρεία υπέγραψε ένα νέο πρόγραμμα Κοινού Ομολογιακού Δανείου με πιστώτριες τράπεζες ποσού 130.000. Το εν λόγω δάνειο εκταμιεύθηκε την 20.12.2019 και χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την αναχρηματοδότηση του συνόλου του ανεξόφλητου υπόλοιπου ποσού 113.130, του από 01.12.2017 Κοινού Ομολογιακού Δάνειου των 194 εκατ. ευρώ.

Επιπρόσθετα, εντός της χρήσης, η Εταιρεία, προέβη στην αποπληρωμή τραπεζικών δανειακών υποχρεώσεων ύψους 125.413 και ενδοομιλικών δανειακών υποχρεώσεων ύψους 40.543.

Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ) ποσού 120 εκατ. ευρώ:

Κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της 21.03.2018, ενεκρίθη το Ενημερωτικό Δελτίο της Εταιρείας για την δημόσια προσφορά με καταβολή μετρητών και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως 120.000 κοινών ανωνύμων ομολογιών της, συνολικού ποσού 120 εκατ. ευρώ.

Τα χαρακτηριστικά του εν λόγω δανείου είναι τα εξής: (α) η απόδοση των ομολογιών είναι 3,95% και είναι σταθερή για όλη τη διάρκεια του δανείου, (β) ο εκτοκισμός είναι εξαμηνιαίος, και (γ) η διάρκεια του δανείου είναι επτά (7) έτη και η αποπληρωμή του, θα υλοποιηθεί στο τέλος της περιόδου των επτά (7) ετών. Το νέο ΚΟΔ προβλέπει την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (εξαμηνιαίων και ετήσιων) με ημερομηνία έναρξης υπολογισμού την 31.12.2019.

(β) Δανεισμός του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ

Τα δάνεια του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του και αφορούν κυρίως τη χρηματοδότηση της κατασκευής και εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Κατά την 31.12.2019, από τις συνολικές τραπεζικές δανειακές υποχρεώσεις του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ποσού 1.013.185, ποσό 123.648 αντιστοιχεί σε τραπεζικά δάνεια της μητρικής εταιρείας, εκ των οποίων ποσό 68.972 αφορά δάνεια εγγυημένα από θυγατρικές εταιρείες του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ. Αναφορικά με τις λοιπές δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου, ποσό 654.950 αντιστοιχεί σε δανειακές υποχρεώσεις για τις οποίες δεν έχει παρασχεθεί εγγύηση της μητρικής ή άλλης εταιρείας του υπό-ομίλου και ποσό 87.577, αντιστοιχεί σε δανειακές υποχρεώσεις για τις οποίες έχει παράσχει εγγύηση η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. ή άλλη εκ των θυγατρικών εταιρειών του υπό-Ομίλου. Εγγύηση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. έχει δοθεί και για το κοινό ομολογιακό δάνειο της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ που εκδόθηκε το 2019, συνολικής αναπόσβεστης αξίας την 31η Δεκεμβρίου 2019 ποσού 147.010.

Εντός της χρήσης 2019, ο υπό-όμιλος προέβη σε αναχρηματοδότήση μέρους των τραπεζικών δανειακών του υποχρεώσεων σε Ελλάδα και Η.Π.Α., βελτιώνοντας τους όρους χρηματοδότησης του, αναφορικά με το κόστος δανεισμού. Η Διοίκηση του προέβη σε τροποποίηση ή αποαναγνώριση των σχετικών δανειακών υποχρεώσεων, βάσει των οριζόμενων στο ΔΠΧΑ 9, αναγνωρίζοντας στα αποτελέσματα της χρήσης συνολική ωφέλεια ποσού 2.193. Η αναδιαπραγμάτευση των επιτοκίων μέρους των δανειακών υποχρεώσεων του υπό-ομίλου στις Η.Π.Α. πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συναλλαγής εξαγοράς του αιολικού πάρκου “Bearkat I” που έλαβε χώρα τον Σεπτέμβριο του 2019 και η ωφέλεια ποσού 17.976 αναγνωρίστηκε λογιστικά μειωτικά του τιμήματος της εξαγοράς (βλέπε Σημείωση 7).

Παρακάτω περιγράφονται οι σημαντικές μεταβολές των δανειακών υποχρεώσεων του υπό-ομίλου και της Εταιρείας για την περίοδο που έληξε την 31.12.2019.

Νέος δανεισμός
Εντός της χρήσης 2019, αναλήφθηκε από τον υπό-όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ νέος δανεισμός ύψους 801.607 εκ των οποίων ποσό 146.146 αντλήθηκε από την αγορά (ΚΟΔ 2019) και ποσό 655.461 από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η ρευστότητα που αντλήθηκε, διατέθηκε κυρίως για τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε αιολικά πάρκα θυγατρικών εταιρειών, και την αποπληρωμή βραχυπρόθεσμων τραπεζικών δανείων που είχαν αναληφθεί για να χρηματοδοτήσουν την ομαλή και έγκαιρη εκτέλεση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής τους, συγκεκριμένα:

i. Ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για τα αιολικά πάρκα στην Ελλάδα άντλησε το παρακάτω τραπεζικό δανεισμό.:
   - Μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΪ-ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε., άντλησε ομολογιακό δάνειο ονομαστικής αξίας 116.881. Το μακροπρόθεσμο ομολογιακό δάνειο που αναλήφθηκε αποτελεί αναχρηματοδότηση υφιστάμενου δανείου με αναπόσβεστο ποσό 81.881.

- Μέσω οχτώ (8) άλλων θυγατρικών εταιρειών στην Ελλάδα και της μητρικής του εταιρείας, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ άντλησε ομολογιακά δάνεια ονομαστικής αξίας 235.806 εκ των οποίων αποπληρώθηκε υφιστάμενος δανεισμός 78.860.

ii. Ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για τα αιολικά πάρκα στην ΗΠΑ άντλησε το παρακάτω τραπεζικό δανεισμό:

- Για την ολοκλήρωση της κατασκευής του αιολικού πάρκου «Fluvanna II» στο Τέξας των ΗΠΑ της θυγατρικής εταιρείας FLUVANNA WIND ENERGY 2 αντλήθηκε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση ποσού 91.316, η οποία αποπληρώθηκε εντός του τρίτου τριμήνου του 2019, με την ολοκλήρωση της κατασκευής και τη λήψη χρηματοδότησης από Tax Equity Investor (Berkshire Hathaway).
- Συνολικός δανεισμός ύψους 60.913, λήφθηκε από θυγατρική εταιρεία του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, που διακρίνεται σε μακροπρόθεσμο δανεισμό ύψους 57.296 (63.357 χιλιάδες δολάρια) και βραχυπρόθεσμο ύψους 3.617 (4.000 χιλιάδες δολάρια) και χρησιμοποιήθηκε για την χρηματοδότηση της εξαγοράς του αιολικού πάρκου «Bearkat I». Το υπόλοιπο τίμημα καλύφθηκε με βραχυπρόθεσμο δανεισμό που αναλήφθηκε εντός του 2019 από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ποσού 52.000.

iii. Ο υπό-Όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ άντλησε εγχώριο βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό ύψους 60.000, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του Ενδοομιλικού Δανείου 2017 την 17.07.2019, με απώτερο σκοπό την αποπληρωμή του ΚΟΔ 2017. Το εν λόγω ποσό αποπληρώθηκε στο σύνολο του από το προϊόν της άντλησης του ΚΟΔ 2019. Επίσης αντλήθηκε επιπλέον βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση ποσού 30.000 από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ και παράλληλα αποπληρώθηκε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση 42.000.

Πρόωρη Αποπληρωμή Κοινού Ομολογιακού Δανείου της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ ύψους 60 εκατ. ευρώ. (ΚΟΔ 2017)

Εντός του 2017 η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ προχώρησε στην έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ποσού 60.000, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την από 27.06.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και την από 12.07.2017 απόφαση έγκρισης του περιεχομένου του Ενημερωτικού Δελτίου από την Ε.Κ. το οποίο καλύφθηκε πλήρως.

Την 22.07.2019, η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ σε συνέχεια της από 07.06.2019 ανακοίνωσής της, προχώρησε σε προπληρωμή του συνόλου της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που είχε εκδώσει και διαθέσει μέσω δημόσιας προσφοράς, δυνάμει του από 12.07.2017 Προγράμματος Έκδοσης ΚΟΔ έως 60.000 και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων (το «Πρόγραμμα ΚΟΔ»), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον όρο 4 του Προγράμματος ΚΟΔ («Προπληρωμή»). Στο πλαίσιο της προπληρωμής και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα ΚΟΔ, καταβλήθηκε την 22.07.2019 το σύνολο της ονομαστικής αξίας των ομολογιών, οι μέχρι την στιγμή εκείνη δεδουλευμένοι τόκοι και επιπλέον ποσό προπληρωμής ίσο με 1% της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που προπληρώνονται, ύψους 600 (ήτοι 10 ευρώ μικτό ποσό ανά ομολογία).

Μετά τις ως άνω κινήσεις, η υποχρέωση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ προς τους Ομολογιούχους από το ΚΟΔ 2017 εξοφλήθηκε στο σύνολό της, εντός του 2019.

Κοινό ομολογιακό δάνειο της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ ύψους 150 εκατ. ευρώ. (ΚΟΔ 2019)

Σύμφωνα με το Ενημερωτικό Δελτίο της 10.10.2019 και δυνάμει του από 10.10.2019 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως 150 εκατ. ευρώ και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων (το «Πρόγραμμα ΚΟΔ») μεταξύ της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ («Εκδότρια»), της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ («Εγγυήτρια») και του Ελληνικού Κεντρικού Αποθετηρίου Τίτλων Α.Ε. («Εκπρόσωπος των Ομολογιούχων»), προβλέπεται η έκδοση ΚΟΔ διάρκειας 7 ετών και ποσού ευρώ εκατόν πενήντα εκατομμυρίων (150.000.000 ευρώ) με την έκδοση εκατόν πενήντα χιλιάδων κοινών ομολογιών με εταιρική εγγύηση, ονομαστικής αξίας 1.000 ευρώ εκάστη. Την 22.10.2019, ανακοινώθηκε η έκβαση της Δημόσιας Προσφοράς για την Έκδοση ΚΟΔ ύψους 150 εκατ. ευρώ και την εισαγωγή των ομολογιών της Εταιρείας προς διαπραγμάτευση στην Κατηγορία τίτλων Σταθερού Εισοδήματος της Ρυθμιζόμενης Αγοράς του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Συγκεκριμένα, διατέθηκαν συνολικά 150.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη (οι «Ομολογίες») με συνέπεια την άντληση κεφαλαίων ύψους 150 εκατ. ευρώ. Η τελική απόδοση των Ομολογιών ορίστηκε σε 2,60%, το επιτόκιο των Ομολογιών σε 2,60% και η τιμή διάθεσης των Ομολογιών σε 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της. Η οριστική καταχώρηση των ομολογιών στους Λογαριασμούς Αξιών των δικαιούχων στο Σύστημα Άυλων Τίτλων ολοκληρώθηκε την 22.10.2019. Προς εξασφάλιση του δανείου της Εταιρείας έχει δοθεί εταιρική εγγύηση από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.

Σύμφωνα με τους όρους του Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως 150.000.000 ευρώ και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου Ομολογιούχων με ημερομηνία έκδοσης 10.10.2019, τα αντληθησόμενα κεφάλαια ύψους 150.000 θα επενδυθούν από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ στην ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. μέσω Ενδοομιλικού Δανείου («Ενδοομιλικό Δάνειο 2019»). Η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. εξέδωσε την 21.10.2019 ομολογιακό δάνειο του Ν.3156/2003, το οποίο διέπεται από το Πρόγραμμα Ενδοομιλικού Δανείου και το οποίο καλύφθηκε από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ κατά ποσό 146.632 και έτσι αντίστοιχο ποσό εκ των προσόδων του ΚΟΔ μεταφέρθηκε στην ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε., δανείζοντας κατ΄ αυτόν τον τρόπο το ισόποσο των αντληθησομένων κεφαλαίων στην Εγγυήτρια, προκειμένου η τελευταία να το χρησιμοποιήσει στο επενδυτικό της πρόγραμμα.

Την 31.12.2019 το ανεξόφλητο υπόλοιπο του ΚΟΔ 2019 της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕΧ ανήρχετο σε 147.010.

(γ) Δανεισμός του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ

Κατά την 31.12.2019 τα τραπεζικά δάνεια του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ανέρχονται σε 156.275. Εντός της χρήσης, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ προέβη στην αποπληρωμή τραπεζικών δανειακών υποχρεώσεων ύψους 20.925.

Ομολογιακό Δάνειο της ΤΕΡΝΑ ύψους 127,3 εκατ. ευρώ για την αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της και για χρηματοδότηση της εξαγοράς συμμετοχών της εταιρείας FERROVIAL

Την 07.12.2018 ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ υπέγραψε Πρόγραμμα Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους 127,3 εκατ. ευρώ, με Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα με σκοπό: α) την αναχρηματοδότηση υφισταμένου τραπεζικού δανεισμού ύψους 42 εκατ. ευρώ και β) τη χρηματοδότηση (μέσω της μητρικής εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.) της εξαγοράς των συμμετοχών της εταιρείας FERROVIAL στις Εταιρείες Παραχώρησης «ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.» και στην Κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ».

Οι βασικοί όροι του Προγράμματος προβλέπουν τα εξής: (α) τη διάρκεια του δανείου σε οκταετία (8 έτη) με αποπληρωμή λήξη τον Ιούλιο του 2026, (β) την εξάμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο που διαμορφώνεται σε 6M Euribor με ετήσια προσαύξηση 3,75% ανάλογα με τους χρόνους τοκοφορίας, (γ) την αποπληρωμή δόσης (ballon) 50,2% με την τελευταία δόση και (δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών, από την εγγυητή ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ανάλογους με τους συμφωνηθέντες με Κοινό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) ποσού 120 εκατ. ευρώ, που εξέδωσε τον Απρίλιο 2018, ο εγγυητής ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ .

Την 10.12.2018 πραγματοποιήθηκε η κάλυψη στο σύνολο, του ως άνω αναφερθέντος από 07.12.2018 υπογεγραμμένου Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους 127,3 εκατ. ευρώ (δύο σειρές Ομολογιών Α & Β), από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα και υλοποιήθηκε ο σκοπός για τον οποίο έγινε η αναχρηματοδότηση του υφισταμένου δανεισμού.

Πέραν των ανωτέρω, δεν έλαβαν χώρα άλλες σημαντικές μεταβολές στα δάνεια του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019

(δ) Δανεισμός των εταιρειών παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων

Κατά την 31.12.2019 τα τραπεζικά ομολογιακά δάνεια των εταιρειών ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ανέρχονται σε 489.351, εκ των οποίων ποσό 9.559 αφορά σε δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση. Οι εταιρείες ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. έχουν συνάψει συμβάσεις ομολογιακών δανείων ύψους 241.700 και 470.915 αντίστοιχα, προκειμένου με τις εν λόγω εκταμιεύσεις να καλυφθούν οι ανάγκες τους για εγκεκριμένα κόστη του έργου κατά την περίοδο κατασκευής Τ1 των αυτοκινητοδρόμων.

Εντός της χρήσης 2019, οι ως άνω εταιρείες προέβησαν σε αποπληρωμή τραπεζικών δανειακών υποχρεώσεων ύψους 9.482.

Β. Εξασφαλίσεις δανείων

Προς εξασφάλιση ορισμένων δανείων του Ομίλου και λοιπών συνδεδεμένων εταιρειών:

- έχουν ενεχυριασθεί ανεμογεννήτριες Αιολικών Πάρκων ποσού 1.398.600 (31.12.2018: 999.390),
- έχουν εκχωρηθεί στις δανείστριες τράπεζες ασφαλιστήρια συμβόλαια, απαιτήσεις από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στο ΔΑΠΕΕΠ ή στο ΔΕΔΔΗΕ και από κατασκευαστικές υπηρεσίες, καθώς και συμβάσεις παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων και χρηματικά διαθέσιμα,
- έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών διαφόρων σειρών σε ακίνητα ορισμένων εταιρειών του Ομίλου ύψους 26.541 (31.12.2018: 40.805) και,
- έχουν δοθεί, από τη μητρική εταιρεία, ως ενέχυρο μετοχές και χορηγηθέντα δευτερογενή δάνεια θυγατρικών, λοιπών συνδεδεμένων εταιρειών και λοιπών εταιρειών ονομαστικής αξίας 70.874 (31.12.2018: 230.571).
- έχει ενεχυριαστεί απαίτηση από επιχορήγηση ύψους 10.440 θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου.

Από συνολικό δανεισμό του υπό-ομίλου της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ποσό 358.235 αντιστοιχεί σε δανειακές υποχρεώσεις για τις οποίες έχει παράσχει εγγύηση είτε η μητρική του εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. ή άλλη θυγατρική του.

Ο κάτωθι πίνακας περιγράφει την κίνηση των μακροπρόθεσμων δανείων του Ομίλου και της Εταιρείας στη χρήση:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μακροπρόθεσμα δάνεια	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υπόλοιπο έναρξης	**1.713.363**	**1.597.052**	**388.549**	**239.769**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	132.489	130.921	(35.956)	148.539
Πληρωμές τόκων	(76.261)	(72.757)	(17.785)	(14.257)
Ανάληψη τραπεζικού δανεισμού λόγω εξαγοράς εταιρείας (σημ. 7.1)	60.913	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές	3.826	6.576	0	0
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (σημ.44)	74.643	76.236	16.342	14.395
Λοιποί τόκοι δανείου (κεφαλαιοποιηθέντες κ.α.)	3.865	776	0	776
Μεταβολή λόγω πώλησης θυγατρικής	0	(35.681)	0	0
Ωφέλεια μείωσης επιτοκίων λόγω εξαγορά εταιρείας (σημ.7.1)	(17.975)	0	0	0
Μεταφορές	(967)	10.240	209	(674)
Υπόλοιπο λήξης	**1.893.896**	**1.713.363**	**351.359**	**388.549**

Ο Όμιλος έχει την υποχρέωση της τήρησης συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών δεικτών που αφορούν στα ομολογιακά δάνεια. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος ικανοποιούσε πλήρως τα απαιτούμενα όρια των χρηματοοικονομικών δεικτών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των δανειακών του συμβάσεων, εκτός μακροπρόθεσμων δανείων, συνολικού αναπόσβεστου ποσού 22.290. Ποσό 12.050 του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ είχε αναταξινομηθεί κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, ενώ ποσό 10.240 του λειτουργικού τομέα της Βιομηχανίας έχει ταξινομηθεί κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 από τις Μακροπρόθεσμες στις Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις λόγω μη συμμόρφωσης συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών δεικτών των σχετικών δανειακών συμβάσεων, όπως ορίζεται από τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Στις 23.12.2019 η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ προχώρησε σε υπογραφή προγράμματος εκδόσεως κοινού εμπράγματος εξασφαλισμένου ομολογιακού δανείου ύψους 35.613, το οποίο αναχρηματοδοτεί το υφιστάμενο ομολογιακό των 10.240 και αναχρηματοδοτεί υφιστάμενο βραχυπρόθεσμο δανεισμό σε μακροπρόθεσμο. Το εν λόγο δάνειο εκταμιεύθηκε εντός του Μαρτίου του 2020 και ακολούθως το ποσό των 10.240 αναταξινομήθηκε σε μακροπρόθεσμο δανεισμό.
Πέραν των ανωτέρω, η Διοίκηση του Ομίλου έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να εξαλειφθούν οι λόγοι μη συμμόρφωσης χωρίς ωστόσο να έχουν ληφθεί για τα εν λόγω δάνεια, έως και την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων οι απαραίτητες επιστολές συναίνεσης (waivers) από τις πιστώτριες τράπεζες.

25. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υποχρεώσεις από τραπεζικές μισθώσεις (μακροπρόθεσμες)	506	6.547	0	0
Υποχρεώσεις από τραπεζικές μισθώσεις (βραχυπρόθεσμες)	6.342	5.335	0	0
Υπό-σύνολο τραπεζικών μισθώσεων (α)	**6.848**	**11.882**	**0**	**0**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις τρίτων (μακροπρόθεσμες)	13.109	0	383	0
Υποχρεώσεις από μισθώσεις τρίτων (βραχυπρόθεσμες)	3.832	0	83	0
Υπό-σύνολο μισθώσεων από τρίτους (β)	**16.941**	**0**	**466**	**0**
Σύνολο μισθώσεων (α)+(β)	**23.789**	**11.882**	**466**	**0**

Η περίοδος αποπληρωμής των υποχρεώσεων από μισθώσεις αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
έως 1 έτος	10.175	5.335	83	0
1-5 έτη	6.751	6.547	304	0
άνω των 5 ετών	6.863	0	78	0

Από την 1η Ιανουαρίου 2019 σύμφωνα με τους ορισμούς του ΔΛΠ 17 οπότε και υιοθετήθηκε το ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με χρηματοδοτικές μισθώσεις και συμπεριλαμβάνονταν στον δανεισμό, ταξινομούνται στις υποχρεώσεις μισθώσεων. Η κίνηση των εν λόγω υποχρεώσεων κατά την χρήση 2019 και του 2018 παρουσιάζεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις				
Υπόλοιπο έναρξης	**11.882**	**16.770**	**0**	**0**
Επίδραση υπολοίπου έναρξης από αλλαγή λογιστικών πολιτικών	17.885	0	331	0
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 01.01.2019	**29.767**	**16.770**	**331**	**0**
Αποπληρωμές συμβάσεων μίσθωσης	(10.285)	(4.853)	(64)	0
Πληρωμές τόκων	(982)	(707)	(18)	0
Υποχρεώσεις από νέες συμβάσεις	5.219	0	199	0
Συναλλαγματικές διαφορές	67	0	0	0
Χρηματοοικονομικό κόστος περιόδου (σημ.44)	1.393	709	18	0
Μεταφορές	0	(37)	0	0
Τερματισμός μίσθωσης	(1.390)	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης	**23.789**	**11.882**	**466**	**0**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις από μισθώσεις	**13.615**	**6.547**	**383**	**0**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις από μισθώσεις	**10.174**	**5.335**	**83**	**0**

26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΞΟΜΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Η λογιστική πολιτική που εφαρμόζεται αναφορικά με τις εν λόγω χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στην σημείωση 4.13.5 (iii).
Στις ΗΠΑ, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ προκειμένου να κάνει βέλτιστη χρήση των φορολογικών ωφελημάτων που προβλέπονται από την τοπική νομοθεσία, έχει εισέλθει σε συγκεκριμένες συμφωνίες με επενδυτές «Tax Equity Investors» (εφεξής «ΤΕΙ»), σύμφωνα με τις οποίες οι χρηματορροές και τα φορολογικά οφέλη που παράγονται από τα αιολικά πάρκα, διανέμονται συμβατικά μεταξύ των επενδυτών ΤΕΙ και του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.
Οι Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο μέρος) την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 31η Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Χρηματοοικονομκές υποχρεώσεις	272.582	111.187
Έσοδα επομένων χρήσεων(*)	51.825	26.916
Μακροπρόθεσμο μέρος	**324.407**	138.103
Μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	51.365	22.287
Βραχυπρόθεσμο μέρος	**51.365**	**22.287**
Σύνολο	**375.772**	**160.390**

(*) Αφορά την αξία των φορολογικών ζημιών, που αποδίδονται στους Tax Equity Invenstors και αναγνωρίζεται στα λοιπά έσοδα της χρήσης, σε αναλογική βάση σύμφωνα με την εκτιμώμενη περίοδο της παραμονής του επενδυτή στο επενδυτικό σχήμα.

Η κίνηση των Συμμετοχικών τίτλων εξομοιούμενων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναλύεται ως εξής:

Χρηματοοικονομκές υποχρεώσεις	**ΟΜΙΛΟΣ**	
	2019	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**133.474**	**136.815**
Εισπράξεις από ΤΕΙ	120.718	-
Διανομή μετρητών σε ΤΕΙ	(6.662)	(3.405)
Προσθήκη από εξαγορά εταιρείας (σημ.7.1)	113.685	0
Αξία φορολογικών ωφελημάτων	(53.673)	(18.596)
Τόκοι περιόδου (Σημ. 44)	15.885	12.627
Συναλλαγματικές διαφορές	520	6.033
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**323.947**	**133.474**

Έσοδα επομένων χρήσεων	**ΟΜΙΛΟΣ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**26.916**	**22.555**
Αξία φορολογικών ωφελημάτων	31.140	6.479
Απόσβεση φορολογικών ωφελημάτων (Σημ. 40)	(6.663)	(3.262)
Συναλλαγματικές διαφορές	432	1.144
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**51.825**	**26.916**

Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η υποχρέωση αυτή μειώνεται με τη διανομή μετρητών που λαμβάνει ο ΤΕΙ και, ανάλογα με τους όρους της σύμβασης και με την αξία των φορολογικών ωφελημάτων.

Για την χρήση 2019 η αξία των φορολογικών ζημιών, που αποδίδονται στον ΤΕΙ, και αναγνωρίζεται στα λοιπά έσοδα (Σημείωση 40), βάσει της σταθερής μέθοδο απόσβεσης στη διάρκεια της σύμβασης, ανέρχεται σε 6.663 (2018: 3.262). Η αξία των PTCs, τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του αιολικού πάρκου βάσει της πραγματικής παραγωγής, αναγνωρίζεται στο κύκλο εργασιών και ανέρχονται σε 22.533 (2018: 12.117).

- **Χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τον ΤΕΙ Met Life:**

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο της υποχρέωσης την 31.12.2019 του Ομίλου προς τον ΤΕΙ Met Life ανέρχεται σε ποσό 42.770.

Εντός της χρήσης 2012, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ εισήλθε στις ΗΠΑ, σε συναλλαγή κατά την οποία η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία Met Life (ΤΕΙ) κατέβαλε το ποσό των 49.693 προκειμένου να αποκτήσει το δικαίωμα να λαμβάνει, κατά κύριο λόγο μετρητά και φορολογικές ζημίες (Tax Equity Investment). Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2013, ολοκληρώθηκε η κατασκευή και τέθηκε σε λειτουργία το Αιολικό Πάρκο Mountain Air, συνολικής ισχύος 138 MW, το οποίο βρίσκεται στην πολιτεία του Αϊντάχο των ΗΠΑ. Ο έλεγχος προκύπτει βάσει συμβατικής συμφωνίας με την εταιρεία MetLife, η οποία εισέφερε κεφάλαιο ως Tax Equity Investor (ΤΕΙ) και ενοποιείται ολικά. Σύμφωνα με τη σύμβαση μεταξύ των δύο μερών, ο ΤΕΙ εισέφερε κεφάλαιο με αντάλλαγμα το 50% των εταιρικών μεριδίων (membership interests), τα συμβατικά δικαιώματα των οποίων ορίζουν ότι ο ΤΕΙ θα λάβει το 99% των φορολογικών ζημιών, καθώς και συγκεκριμένο ποσοστό επί των καθαρών ταμειακών ροών έως ότου επιτύχει την απόδοση επί των επενδυμένων κεφαλαίων του, όπως αυτή καθορίστηκε στην μεταξύ των σύμβαση.

Μετά την ημερομηνία επίτευξης της συμβατικά συμφωνημένης απόδοσης του ΤΕΙ, και στην περίπτωση μη εξαγοράς των εταιρικών του μεριδίων από τον υπό-όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ο ΤΕΙ παραμένει με συμμετοχή 37,75% επί των διανομών και των φορολογητέων αποτελεσμάτων του Αιολικού Πάρκου.

Σε συνέχεια της συμβατικής συμφωνίας του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ με την εταιρεία MetLife, μετά την ημερομηνία επίτευξης της συμβατικής συμφωνημένης απόδοσης του ΤΕΙ, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ δύναται να εξαγοράσει τα εταιρικά μερίδια (membership interests) του επενδυτή ΤΕΙ (membership interests – 100% of Class A shares), αντί τιμήματος που θα θεωρηθεί εύλογο μετά τη μεταξύ τους συμφωνία. Στο πλαίσιο αυτό, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τον ΤΕΙ σχετικά με την εξαγορά των εταιρικών του μεριδίων (membership interests), αντί τιμήματος που θα θεωρηθεί εύλογο μετά τη μεταξύ τους συμφωνία. Οι εν λόγω διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε εξέλιξη μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός της χρήσης 2020.

- **Χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τον ΤΕΙ Goldman Sachs:**

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο της υποχρέωσης την 31.12.2019 του Ομίλου προς τον ΤΕΙ Goldman Sachs ανέρχεται σε ποσό 108.688 (συμπεριλαμβανομένου ποσού 27.368 που αφορά αναπόσβεστη αξία των φορολογικών ωφελημάτων).

Εντός της χρήσης 2017, ολοκληρώθηκε η κατασκευή και τέθηκε σε λειτουργία το Αιολικό Πάρκο Fluvanna I, συνολικής ισχύος 155,4 MW, το οποίο βρίσκεται στην πολιτεία του Τέξας των ΗΠΑ. Σύμφωνα με το νέο φορολογικό νόμο στις ΗΠΑ, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 22.12.2017, το εν λόγω Αιολικό Πάρκο είναι επιλέξιμο να αποσβέσει, για φορολογικούς σκοπούς, σχεδόν το σύνολο του κόστους κατασκευής του εντός της χρήσης που τέθηκε σε λειτουργία, ήτοι στη χρήση 2017.
Συνέπεια της προαναφερόμενης φορολογικής αντιμετώπισης του κόστους κατασκευής του έργου είναι η δημιουργία σημαντικών φορολογικών ζημιών κατά την χρήση 2017.

Επιπλέον, πέραν των φορολογικών ζημιών που προκύπτουν κατά το πρώτο έτος λειτουργίας, το αιολικό πάρκο είναι επιλέξιμο να λάβει πρόσθετα φορολογικά ωφελήματα τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του πάρκου (Production Tax Credits – PTCs).

Στις 28.12.2017 ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ εισήλθε σε συναλλαγή κατά την οποία το τραπεζικό ίδρυμα Goldman Sachs κατέβαλε το ποσό των 127.882 (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων έκδοσης), προκειμένου να αποκτήσει 50% των εταιρικών μεριδίων (membership interests) τα συμβατικά δικαιώματα των οποίων ορίζουν ότι ο ΤΕΙ θα λάβει, κατά κύριο λόγο, τα φορολογικά ωφελήματα (φορολογικές ζημίες και Production Tax Credits) του Αιολικού Πάρκου Fluvanna I, πλέον περιορισμένου ποσοστού μετρητών (Tax equity investment). Για τη χρήση 2017, ο ΤΕΙ έλαβε το 70% των φορολογικών ωφελημάτων, ενώ από την χρήση 2018 και ως ότου επιτύχει προκαθορισμένη απόδοση επί της αρχικής καταβολής του θα λαμβάνει το 99% των ωφελημάτων αυτών.

- **Χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τον ΤΕΙ Berkshire Hathaway:**

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο της υποχρέωσης την 31.12.2019 του Ομίλου προς τον ΤΕΙ Berkshire Hathaway ανέρχεται σε ποσό 116.255 (συμπεριλαμβανομένου ποσού 23.570 που αφορά αναπόσβεστη αξία των φορολογικών ωφελημάτων).

Εντός της χρήσης 2019, ολοκληρώθηκε η κατασκευή και τέθηκε σε λειτουργία το Αιολικό Πάρκο Fluvanna II, συνολικής ισχύος 158 MW, το οποίο βρίσκεται στην πολιτεία του Τέξας των ΗΠΑ. Σύμφωνα με τον φορολογικό νόμο στις ΗΠΑ, το εν λόγω Αιολικό Πάρκο είναι επιλέξιμο να αποσβέσει, για φορολογικούς σκοπούς, σχεδόν το σύνολο του κόστους κατασκευής του εντός της χρήσης που τέθηκε σε λειτουργία, ήτοι στη χρήση 2019. Συνέπεια της προαναφερόμενης φορολογικής αντιμετώπισης του κόστους κατασκευής του έργου είναι η δημιουργία σημαντικών φορολογικών ζημιών κατά την χρήση 2019.
Επιπλέον, πέραν των φορολογικών ζημιών που προκύπτουν κατά το πρώτο έτος λειτουργίας, το αιολικό πάρκο είναι επιλέξιμο να λάβει πρόσθετα φορολογικά ωφελήματα τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του πάρκου (Production Tax Credits – PTCs).

Στις 13.09.2019 ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ εισήλθε σε συναλλαγή κατά την οποία ο αντισυμβαλλόμενος (Berkshire Hathaway) κατέβαλε το ποσό των 120.250 (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων έκδοσης), προκειμένου να αποκτήσει 50% των εταιρικών μεριδίων (membership interests) τα συμβατικά δικαιώματα των οποίων ορίζουν ότι ο ΤΕΙ θα λάβει, κατά κύριο λόγο, τα φορολογικά ωφελήματα (φορολογικές ζημίες και Production Tax Credits) του Αιολικού Πάρκου Fluvanna II, πλέον περιορισμένου ποσοστού μετρητών (Tax equity investment). Για τη χρήση 2019, ο ΤΕΙ θα λάβει το 82,58% των φορολογικών ωφελημάτων, ενώ από την χρήση 2020 και ως ότου επιτύχει προκαθορισμένη απόδοση επί της αρχικής καταβολής του θα λαμβάνει το 99% των ωφελημάτων αυτών.

- **Χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τους ΤΕΙ BAL & ANTRIM:**

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο της υποχρέωσης την 31.12.2019 του Ομίλου προς τους ΤΕΙ ανέρχεται σε ποσό 108.059 (συμπεριλαμβανομένου ποσού 887 που αφορά αναπόσβεστη αξία των φορολογικών ωφελημάτων).

Τον Σεπτέμβριο 2019 ολοκληρώθηκε η συμφωνία εξαγοράς των εταιρικών μεριδίων Αιολικού Πάρκου, «Bearkat I», στο Τέξας των ΗΠΑ. Το αιολικό πάρκο, συνολικής ισχύος 196,65 MW, βρίσκεται σε λειτουργία από τον Δεκέμβριο 2017. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς, ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ απέκτησε χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τους ΤΕΙ BAL & ANTRIM**.** Το αιολικό πάρκο είναι επιλέξιμο να λάβει πρόσθετα φορολογικά ωφελήματα τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του πάρκου (Production Tax Credits – PTCs). Ο ΤΕΙ θα λάβει, κατά κύριο λόγο, τα φορολογικά ωφελήματα (φορολογικές ζημίες και Production Tax Credits) του αιολικού πάρκου Bearkat I, πλέον περιορισμένου ποσοστού μετρητών (Tax equity investment). Για τη χρήση 2019 και ως ότου επιτύχει προκαθορισμένη απόδοση επί της αρχικής καταβολής του θα λαμβάνει το 99% των ωφελημάτων αυτών.

27. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεως. Το ποσό της αποζημιώσεως εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεώς του. Οι υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση.
Η πληρωτέα αποζημίωση σε περίπτωση συνταξιοδότησης στην Ελλάδα ισούται με το 40% της αποζημίωσης που υπολογίζεται σε περίπτωση αναίτιας απόλυσης. Σύμφωνα με τις πρακτικές των χωρών που δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές του Ομίλου τα προγράμματα αποζημίωσης προσωπικού συνήθως δεν χρηματοδοτούνται.
Οι εκτιμήσεις για τις υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού προσδιορίσθηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν την σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στα ενοποιημένα καθαρά κέρδη της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού που παρουσιάζονται στη συνημμένη ενοποιημένη Κατάσταση οικονομικής θέσης της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019.
Η δαπάνη για αποζημίωση προσωπικού που αναγνωρίστηκε από τον Όμιλο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και καταχωρήθηκε στο Κόστος πωλήσεων κατά 1.196 , στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 333 και στα χρηματοοικονομικά έξοδα κατά 67 (1.776, 314 και 55 κατά την προηγούμενη χρήση, αντίστοιχα) και από την Εταιρεία στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης (την κλειόμενη και την προηγούμενη χρήση) αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	1.102	1.522	12	24
Χρηματοοικονομικό κόστος	67	55	2	1
Επίδραση περικοπών ή διακανονισμών	638	715	13	0
Αναγνώριση αναλογιστικών (κερδών)/ζημιών	333	453	22	39
Σύνολο	**2.140**	**2.745**	**49**	**64**

Η κίνηση της σχετικής προβλέψεως στην Κατάσταση οικονομικής θέσης έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**8.572**	**7.780**	**137**	**80**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Καθαρά κέρδη	1.596	2.145	27	25
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	333	453	22	39
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποθέματα	207	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	85	334	0	0
Καταβολές αποζημιώσεων	(3.391)	(2.134)	(22)	(7)
Μεταφορές	0	(6)	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**7.402**	**8.572**	**164**	**137**

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχουν ως εξής :

	2019	**2018**
Επιτόκιο προεξοφλήσεως (βάσει αποδόσεων ομολόγων της Ε.Κ.Τ.)	1,00%	1,50%
Θνησιμότητα: Ελληνικός Πίνακας Θνησιμότητας	MT_EAE2012P	MT_EAE2012P
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,25%	1,25%
Κινητικότητα μισθωτών (οικειοθελής αποχώρηση)	1%	1%
Κινητικότητα ημερομισθίων (οικειοθελής αποχώρηση)	1%	1%
Κινητικότητα μισθωτών (απόλυση)	6%	6%
Κινητικότητα ημερομισθίων (απόλυση)	6%	6%

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ευαισθησία της πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού στα συνολικά αποτελέσματα σε περιπτώσεις μεταβολής ορισμένων αναλογιστικών παραδοχών.

	ΟΜΙΛΟΣ	**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως +0,5% & Μεταβολή Μισθών-Οικειοθελών αποχωρήσεων-Απολύσεων 0%	(189)	(8)
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως -0,5% & Μεταβολή Μισθών-Οικειοθελών αποχωρήσεων-Απολύσεων 0%	348	9
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών +0,25% & Μεταβολή Οικειοθελών αποχωρήσεων-Απολύσεων 0%	204	5
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών -0,25% & Μεταβολή Οικειοθελών αποχωρήσεων-Απολύσεων 0%	(64)	(4)
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών 0%, Μεταβολή Οικειοθελών αποχωρήσεων +1% & Μεταβολή Απολύσεων 0%	(236)	(9)

Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών 0%, Μεταβολή Οικειοθελών αποχωρήσεων -1% & Μεταβολή Απολύσεων 0%	409	10
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών - Οικειοθελών αποχωρήσεων 0% & Μεταβολή Απολύσεων +1%	171	3
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως 0%, Μεταβολή Μισθών - Οικειοθελών αποχωρήσεων 0% & Μεταβολή Απολύσεων -1%	(50)	(4)

28. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Η κίνηση των σχετικών προβλέψεων στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου	**Άλλες προβλέψεις**	**Σύνολο**
1η Ιανουαρίου 2019	**16.455**	**27.431**	**43.886**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	993	301	**1.294**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα πάγια	1.897	0	**1.897**
Προσθήκη από εξαγορά εταιρείας (σημ. 7.1)	1.370	0	**1.370**
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	0	(9.129)	**(9.129)**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	0	(4.066)	**(4.066)**
Συναλλαγματικές διαφορές	55	9	**64**
31η Δεκεμβρίου 2019	**20.770**	**14.546**	**35.316**

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου	**Άλλες προβλέψεις**	**Σύνολο**
1η Ιανουαρίου 2018	**14.522**	**19.143**	**33.665**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	502	16.577	**17.079**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα πάγια	1.024	0	**1.024**
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	0	(2.573)	**(2.573)**
Τόκοι προβλέψεων αναγνωρισμένοι στα Καθαρά Αποτελέσματα	342	0	**342**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	0	(2.421)	**(2.421)**
Διαγραφές περιόδου	0	(1.762)	**(1.762)**
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις αναγνωρισμένες στα αποτελέσματα	0	(1.636)	**(1.636)**
Συναλλαγματικές διαφορές	65	103	**168**
31η Δεκεμβρίου 2018	**16.455**	**27.431**	**43.886**

Το κονδύλι «Άλλες προβλέψεις» στον ανωτέρω πίνακα αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Προβλέψεις φόρου για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	4.610	3.460
Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις	4.838	5.143
Πρόβλεψη για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων	0	2.829
Πρόβλεψη για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	1.433	12.394
Λοιπές προβλέψεις	3.665	3.605
	14.546	**27.431**

Στους ανωτέρω πίνακες, εκτός από την ανάλυση των προβλέψεων με βάση τη φύση της δέσμευσης, παρουσιάζεται και η ανάλυσή τους με βάση το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα των εκροών οικονομικών πόρων. Ειδικότερα, οι προβλέψεις παρουσιάζονται στο σύνολό τους ως μακροπρόθεσμες προβλέψεις και δεν εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Στο κονδύλι «Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου» αναγνωρίζονται οι προβλέψεις που διενεργούν οι εταιρείες του ενεργειακού τομέα του Ομίλου, καθώς και ορισμένες του βιομηχανικού τομέα με σκοπό την κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης του φυσικού τοπίου, όπου εγκαθιστούν μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εκμετάλλευσης λατομείων, με το πέρας της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις ληφθείσες άδειες από το κράτος. Η ανωτέρω πρόβλεψη 20.770 (16.455 την 31.12.2018) απεικονίζει τις απαιτούμενες δαπάνες για αποξήλωση του εξοπλισμού και τη διαμόρφωση του χώρου όπου αυτά είναι εγκατεστημένα, με τη χρήση της σημερινής τεχνολογίας και υλικών.

Στο κονδύλι «Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων» περιλαμβάνεται η συμβατική υποχρέωση των ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., να συντηρεί την υποδομή βάσει προγραμματισμού βαριάς συντήρησης. Επιπλέον, σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης, ο Όμιλος οφείλει να παραδώσει τις υποδομές στην παραχωρούσα αρχή, σε μία καθορισμένη κατάσταση κατά τη λήξη της συμφωνίας παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσίας. Εντός της χρήσης 2019 σχηματίστηκαν επιπλέον προβλέψεις 7.005 (4.293 την 31.12.2018), ωστόσο ποσό 8.503 (7.061 την 31.12.2018) μεταφέρθηκε στις δεδουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις, δεδομένου ότι ο Όμιλος εκτιμά ότι οι αντίστοιχες εργασίες θα πραγματοποιηθούν εντός του 2020.

29. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Η κίνηση επιχορηγήσεων του Ομίλου στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	2019	**2018**
Υπόλοιπο 1.1.	**162.000**	**164.211**
Εισπραχθείσες επιχορηγήσεις	0	3.882
Επιστροφές επιχορηγήσεων	(36)	0
Συναλλαγματικές διαφορές	981	2.021
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα Καθαρά Αποτελέσματα (Σημ. 40)	(8.194)	(8.106)
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα αποθέματα	(52)	(8)
Υπόλοιπο 31.12.	**154.699**	**162.000**

Οι επιχορηγήσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως κρατικές επιδοτήσεις για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ύψους 134.322 (141.336 την 31.12.2018), εμποροβιομηχανικών ζωνών και σταθμών στάθμευσης αυτοκινήτων και ανάπτυξη βιομηχανίας. Οι επιχορηγήσεις αποσβένονται με βάση τον ρυθμό απόσβεσης ή την χρήση των επιχορηγούμενων παγίων.
Το παρών κονδύλι περιλαμβάνει και εγκεκριμένες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις, συνολικού ποσού 11.920, οποίες κατά ποσό 1.479 ταξινομήθηκαν στις «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (Σημείωση 20) και κατά ποσό 10.441 ταξινομήθηκαν στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» (Σημείωση 16). Οι επιχορηγήσεις αυτές αναγνωρίσθηκαν με βάση την βεβαιότητα που έχει η Διοίκηση του Ομίλου ότι όλες οι προϋποθέσεις για την είσπραξη αυτών πληρούνται και ότι τα ποσά αυτά θα εισπραχθούν με την τελική έγκριση ολοκλήρωσης των σχετικών επενδύσεων.

30. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

Ο λογαριασμός «Προμηθευτές» κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Προμηθευτές	261.490	282.948	1.870	1.376
Επιταγές και γραμμάτια πληρωτέα	2.854	2.979	0	0
Σύνολο	**264.344**	**285.927**	**1.870**	**1.376**

Το υπόλοιπο του κονδυλίου προέρχεται κατά ποσό 188.659 (247.727 το 2018) από τον κατασκευαστικό τομέα, ποσό 41.036 (17.052 το 2018) από τον τομέα των ΑΠΕ, ποσό 22.825 (12.713 το 2018) από τον τομέα των παραχωρήσεων και ποσό 11.824 (8.435 το 2018) από του υπόλοιπους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου.

31. ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι Δουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 και την 31η Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Εγγυήσεις και λοιπές κρατήσεις σε προμηθευτές	1.436	2.142	0	0
Οφειλές από εξαγορές επιχειρήσεων	13.839	12.878	13.839	12.878
Εγγυήσεις μισθωμένων ακινήτων	385	386	95	113
Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματ/κές υποχρεώσεις	195	331	0	0
Σύνολο	**15.855**	**15.737**	**13.934**	**12.991**

Το ποσό στις «Οφειλές από εξαγορές επιχειρήσεων» στην Εταιρεία και στον Όμιλο αφορά την παρούσα αξία του πιστούμενου τιμήματος από την εξαγορά ποσοστών των εταιρειών ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., που πραγματοποιήθηκε σε προηγούμενη χρήση.

Λοιπές μακροπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Ληφθείσες προκαταβολές από πελάτες κατασκευαστικών συμβάσεων	59.452	77.840	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	28	32	0	0
Σύνολο	**59.480**	**77.872**	**0**	**0**
Σύνολο Λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**75.335**	**93.609**	**13.934**	**12.991**

Το υπόλοιπο στις «Ληφθείσες προκαταβολές από πελάτες κατασκευαστικών συμβάσεων» αφορά σε ληφθείσα προκαταβολή από τον πελάτη του έργου ΑΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑΣ.

Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υποχρεώσεις από μερίσματα πληρωτέα και επιστροφή κεφαλαίου	59	21.404	0	0
Υποχρεώσεις προς μέλη κοινοπραξιών και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	1.239	5.796	844	1.643
Έξοδα δεδουλευμένα	18.256	19.248	134	100
Αγορές υπό τακτοποίηση	9.753	20.509	0	0
Οφειλές από εξαγορές επιχειρήσεων	8.700	0	8.700	0
Πιστωτές Διάφοροι	8.384	10.320	1.848	1.017
Σύνολο	**46.391**	**77.278**	**11.526**	**2.760**

Στον λογαριασμό «Υποχρεώσεις από μερίσματα πληρωτέα και επιστροφή κεφαλαίου» με 31.12.2018 για τον Όμιλο περιλαμβάνεται ποσό 21.213 το οποίο αφορούσε υποχρέωση του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για επιστροφή κεφαλαίου σύμφωνα με την από 18.10.2018 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Η εν λόγω υποχρέωση εξοφλήθηκε εντός της επόμενης χρήσης, ήτοι κατά την 14.01.2019.

Επιπρόσθετα οι «Οφειλές από εξαγορές επιχειρήσεων» περιλαμβάνουν το συνολικό τίμημα της εξαγοράς των εταιρειών KASSIOPI BV, AVLAKI I BV, AVLAKI II BV, AVLAKI III BV και AVLAKI IV BV.

Ο Όμιλος κατά την χρήση του 2019 προχώρησε σε απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου των ανωτέρω πέντε εταιρειών (βλέπε αναλυτικά σημείωση 7.2).

Λοιπές βραχυπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	21.454	20.800	691	184
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	4.692	3.929	86	83
Έσοδα επομένων χρήσεων και λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί	10.632	7.177	7.085	7.085
Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή	3.024	3.024	0	0
Προβλέψεις για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	5.100	1.987	0	0
Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων	8.306	7.797	0	0
Σύνολο	**53.208**	**44.714**	**7.862**	**7.352**
Σύνολο Δεδουλευμένων και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**99.599**	**121.991**	**19.388**	**10.112**

Οι «Επιχορηγήσεις προς επιστροφή» περιλαμβάνουν ποσά εισπραχθεισών επιχορηγήσεων προς επιστροφή, λόγω ακύρωσης κατασκευής ή λήξης χρονικών ορίων των αποφάσεων υπαγωγής ορισμένων αιολικών πάρκων και επιπλέον, περιλαμβάνουν λογισμένους τόκους επί των προαναφερθέντων επιχορηγήσεων.

32. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια του Ομίλου αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε τραπεζικές χορηγήσεις τακτής λήξης με διάρκεια από έναν έως τρεις μήνες και τα οποία ανανεώνονται ανάλογα με τις ανάγκες. Τα αντληθέντα ποσά χρησιμοποιούνται, εν μέρει, για να καλύψουν την ανάγκη ρευστότητας του Ομίλου είτε κατά την περίοδο κατασκευής των τεχνικών έργων, είτε κατά την κατασκευαστική περίοδο των εγκαταστάσεων του ενεργειακού κλάδου του Ομίλου, είτε κατά την περίοδο ανάπτυξης των επενδύσεων στην εξόρυξη λευκόλιθου.

Τα δάνεια αυτά με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων εξοφλούνται με την είσπραξη των εργολαβικών ανταλλαγμάτων, ή μετατρέπονται σε μακροπρόθεσμης διάρκειας, για όσα αφορούν σε αιολικά πάρκα, άλλα ενεργειακά έργα και σε επενδύσεις στην εξόρυξη λευκόλιθου.

Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων του Ομίλου είναι εκφρασμένο σε ευρώ και το μέσο σταθμικό επιτόκιό τους ανήλθε κατά τη διάρκεια του έτους σε ποσοστό 4,17% (5,13 % κατά τη χρήση 2018).

Ο κάτωθι πίνακας περιγράφει την κίνηση των βραχυπρόθεσμων δανείων του Ομίλου για την χρήση 2019 και 2018:

	ΟΜΙΛΟΣ	
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Υπόλοιπο έναρξης	**125.421**	**112.484**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	(2.198)	23.458
Πληρωμές τόκων	(6.785)	(6.522)
Προσθήκη από εξαγορά εταιρείας (σημ.7.1)	6.613	0
Συναλλαγματικές διαφορές	80	(189)
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (σημ. 44)	6.387	6.430
Λοιποί τόκοι δανείου (κεφαλαιοποιηθέντες)	1.080	0
Μεταφορές	0	(10.240)
Υπόλοιπο λήξης	**130.598**	**125.421**

33. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Πληροφορίες για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου κατά την 31.12.2019 και την 31.12.2018 παρατίθενται κατωτέρω:

	ΟΜΙΛΟΣ	
Υποχρεώσεις από παράγωγα	**31.12.2019**	**31.12.2018**
- Αντιστάθμιση ταμειακών ροών		
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων (σημ.33.1)	27.269	23.883
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (σημ.33.2)	196.137	170.981
Δικαιώματα προαίρεσης (collar) τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (σημ.33.3)	2.625	2.549
Προθεσμιακό συμβόλαιο πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας (physical forward) (σημ.33.3)	6.031	900
-Για εμπορικούς σκοπούς		
Δικαιώματα προαίρεσης (collar) τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (σημ.33.3)	76	528
Σύνολο Υποχρεώσεων από Παράγωγα	**232.137**	**198.842**
- Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από παράγωγα	*202.559*	*177.531*
-Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από παράγωγα	*29.578*	*21.311*
Απαιτήσεις από παράγωγα		
- Αντιστάθμιση ταμειακών ροών		
Δικαιώματα προαίρεσης (collar) τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (σημ.33.3)	5.716	1.908
Δικαιώματα προαίρεσης (swaption) τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (σημ.33.3)	510	1.396
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων (σημ.33.1)	0	625
Προθεσμιακό συμβόλαιο πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας (physical forward) - Αντιστάθμιση ταμειακών ροών(σημ.33.3)	8.096	0
Σύνολο	**14.322**	**3.929**
Ενσωματωμένο παράγωγο βάσει Σύμβασης Παραχώρησης (ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ) (σημ.33.2)	193.177	167.996
Σύνολο Απαιτήσεων από Παράγωγα	**207.500**	**171.925**
-Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από παράγωγα	*188.635*	*154.607*
-Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από παράγωγα	*18.865*	*17.318*

Όλα τα ως άνω χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους (βλ. Σημειώσει 4.13.6 και 4.14).

Ειδικότερα, εντός της χρήσης 2019, από τα ανωτέρω παράγωγα, αναγνωρίστηκε συνολικό κέρδος 46.011 (2018: κέρδος 8.037) στα αποτελέσματα της χρήσης από μεταβολές στην εύλογη αξία, το οποίο περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)» όπως αυτό αναλύεται στην σημείωση 44 στην γραμμή «Αποτέλεσμα αποτιμήσεων παραγώγων». Περαιτέρω οι συνολικές μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ανήλθαν συνολικά σε ζημιά 25.592 (2018: κέρδος 3.263). Αναλυτικότερα:

33.1 Προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων

Ο Όμιλος προκειμένου να διαχειριστεί τον επιτοκιακό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται, έχει συνάψει προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων έχουν ως στόχο την αντιστάθμιση του κινδύνου από την αρνητική διακύμανση μελλοντικών ταμειακών εκροών που προκύπτουν από τόκους δανειακών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του και κατά βάση του τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του τομέα των παραχωρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου αφορούν συμβάσεις με τις οποίες το μεταβλητό επιτόκιο των δανείων μετατρέπεται σε σταθερό κατά την συνολική διάρκεια των δανείων ώστε η Εταιρεία να προστατευθεί από τυχόν άνοδο των επιτοκίων. Η εύλογη αξία των συμβάσεων αυτών αποτιμήθηκε με προβολή της ισχύουσας, στις 31.12.2019, καμπύλης των επιτοκίων (euribor) σε όλο το χρονικό ορίζοντα των εν λόγω συμβάσεων.

Η εύλογη αξία των εν λόγω συμβάσεων κατά την 31.12.2019 ανήλθε συνολικά σε υποχρέωση 27.269 (η συνολική ονομαστική αξία των συμβάσεων ανέρχεται σε 366.120 και αφορά Ελλάδα και Βουλγαρία και 25.000 δολάρια την Αμερική). Κατά την 31.12.2019, τα εν λόγω παράγωγα πληρούσαν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και από την επιμέτρησή τους σε εύλογες αξίες αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα, ζημιά ποσού 3.360 και ζημιά από μη αποτελεσματικό μέρος ποσού 665 το οποίο αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της περιόδου. Οι εν λόγω χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έχουν ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 2 (βλ. Σημείωση 49).

33.2 Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις από Παράγωγα της ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.: Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων και Υποστήριξη Λειτουργίας

Ο Όμιλος, μέσω της 100% θυγατρικής εταιρείας ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., έχει αναγνωρίσει μία υποχρέωση παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων ύψους 196.137 (ονομαστική αξία 379.870, έναρξη 2008 και λήξη το 2036 και επιτόκιο 4,766% και κυμαινόμενου euribor) και αντίστοιχα μία απαίτηση από ένα ενσωματωμένο παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο (ήτοι το μέρος της Υποστήριξης Λειτουργίας που καλύπτει τις μελλοντικές πληρωμές των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων) ύψους 193.177. Αναλυτικές πληροφορίες για τη Σύμβαση Παραχώρησης και τη βάση αναγνώρισης της απαίτησης από ενσωματωμένο παράγωγο, δεδομένου ότι ο Όμιλος (μέσω της 100% θυγατρικής εταιρείας ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.) έχει μεταβιβάσει συμβατικά τον κίνδυνο που προέρχεται από την υποχρέωση των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων, στο Δημόσιο, παρατίθενται στη σημείωση 4.14 της ενότητας των λογιστικών πολιτικών των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019.

- Η εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής απαίτησης από ενσωματωμένο παράγωγο την 31.12.2019 ύψους 193.177, αντικατοπτρίζει την παρούσα αξία από τις μελλοντικές πληρωμές επί των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων (31.12.2018: 167.996). Ο Όμιλος για την προεξόφληση των μελλοντικών ροών λαμβάνει υπόψιν: (α) τις μελλοντικές εκροές όπως προκύπτουν από το χρηματοοικονομικό μοντέλο της ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., το οποίο έχει εγκριθεί από όλα τα μέρη (Δανειστές, Δημόσιο, Εταιρεία), (β) τον πιστωτικό κίνδυνο του Δημοσίου όπως ενσωματώνεται στην καμπύλη επιτοκίων ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με πολλαπλές λήξεις και (γ) ενδεχόμενη χρονική διαφορά μεταξύ των πληρωμών των παραγώγων και της είσπραξης της Υποστήριξης Λειτουργίας. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς επανεξετάζει τη χρηματοοικονομική απαίτηση για ενδείξεις απομείωσης. Ο Όμιλος εκτίμησε ότι δεν υφίσταται ενδείξεις απομείωσης κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019.

  Σε κάθε Περίοδο Υπολογισμού, από το σύνολο του εσόδου Υποστήριξης Λειτουργίας, το ποσό που αφορά τις καταβολές για παράγωγα ανταλλαγής επιτοκίων αναγνωρίζεται αφαιρετικά της απαίτησης των ενσωματωμένων χρηματοοικονομικών παραγώγων, για την 31η Δεκεμβρίου 2019 ύψους 18.715 (31.12.2018: 18.702). Εν συνεχεία, οποιαδήποτε μεταβολή επί της αποτίμησης του παραγώγου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα την περίοδο που προκύπτει, ήτοι για την 31η Δεκεμβρίου 2019 προέκυψε κέρδος 43.896 το οποίο στην ουσία αντικατοπτρίζει τη μεταβολή των επιτοκίων και το οποίο αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα /(έξοδα)» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. Σημείωση 44). Η εν λόγω χρηματοοικονομική απαίτηση έχει ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 3 (βλ. Σημείωση 49).

- Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου αφορούν συμβάσεις με τις οποίες το μεταβλητό επιτόκιο των δανείων μετατρέπεται σε σταθερό κατά τη συνολική διάρκεια των δανείων, ώστε η θυγατρική εταιρεία να προστατευθεί από τυχόν άνοδο των επιτοκίων.

  Η εύλογη αξία των συμβάσεων αυτών αποτιμήθηκε με προβολή της ισχύουσας, στις 31.12.2019, καμπύλης των επιτοκίων (euribor) σε όλο το χρονικό ορίζοντα των εν λόγω συμβάσεων. Κατά την 31.12.2019, η εύλογη αξία των εν λόγω συμβάσεων ανήλθε συνολικά σε 196.137 και ο Όμιλος αναγνώρισε από την αποτίμηση της υποχρέωσης από παράγωγα συνολική ζημιά ύψους 25.155, εκ της οποίας ποσό 4.090 αφορά στο μη αποτελεσματικό μέρος των παραγώγων αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναταξινομήθηκε από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα της περιόδου. Η εν λόγω χρηματοοικονομική υποχρέωση έχει ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 2.

33.3 Παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου μεταβολής των τιμών αγοράς στην ηλεκτρική ενέργεια

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, προβαίνει στη σύναψη παραγώγων με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς (Cash flow variability) στην ενέργεια για τις επενδύσεις του Ομίλου σε ΑΠΕ στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα:

- Τον Σεπτέμβριο του 2016, ο Όμιλος προέβη στην σύναψη δύο παραγώγων, ενός δικαιώματος προαίρεσης τύπου collar (trading date: 23.09.2016) και ενός δικαιώματος προαίρεσης τύπου swaption. Για το παράγωγο τύπου collar, η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) ήταν η 01.01.2018, ενώ για το swaption η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 01.01.2024. Ο Όμιλος προέβη στην σύναψη αυτών των παραγώγων με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς (Cash flow variability) στην ενέργεια για την επένδυσή του σε Αιολικό Πάρκο στις ΗΠΑ μέσω θυγατρικής του. Η συγκεκριμένη θυγατρική κατασκεύασε και έθεσε σε λειτουργία ένα αιολικό πάρκο, δυναμικότητας 155,4 MW, στο Δυτικό Τέξας των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τον Σεπτέμβριο 2019, ο Όμιλος προέβη σε τροποποίηση των προαναφερθέντων παραγώγων, σύμφωνα με την οποία συμφωνήθηκε η μείωση της ποσότητας προς αντιστάθμιση κατά 50% από το collar και κατά 75% από το swaption. Από τη συναλλαγή αυτή προέκυψε έσοδο 5.226 το οποίο καταχωρήθηκε στα «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)».

Κατά την 31.12.2019, τα εν λόγω παράγωγα πληρούσαν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η εύλογη αξία των παραγώγων προσδιορίστηκε σε 514 (καθαρή απαίτηση) κατά την 31.12.2019 (31.12.2018: 40 – καθαρή απαίτηση) και έχουν ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας επίπεδο 3 (βλ. Σημείωση 49).

- Τον Ιούλιο του 2018, ο Όμιλος προέβη στη σύναψη συμβολαίου ανταλλαγής εσόδων (balance of hedge), με το οποίο θα ανταλλάσσει τα μεταβλητά έσοδα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας αιολικού πάρκου στις ΗΠΑ με ένα σταθερό ποσό εσόδου (fixed payment). Ο διακανονισμός του εν λόγω συμβολαίου είναι μόνο οικονομικός (financially settled contract) και δεν περιλαμβάνει ανταλλαγή προϊόντος. Ο Όμιλος προέβη στη σύναψη του προαναφερθέντος συμβολαίου με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς και ακολούθως την επίπτωση τους στα έσοδα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Η ημερομηνία έναρξης συναλλαγής του balance of hedge ήταν η 03.07.2018. Κατά την 31.12.2019 και κατά την 31.12.2018, το εν λόγω συμβόλαιο δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η εύλογη αξία του παραγώγου προσδιορίστηκε σε 76 (καθαρή υποχρέωση) κατά την 31.12.2019 (31.12.2018: 528 – καθαρή υποχρέωση) και έχει ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας επίπεδο 2 (βλ. Σημείωση 49). Τα μη πραγματοποιηθέντα κερδη από την αποτίμηση του balance of hedge ύψους 464, αποτελούν λειτουργικό κέρδος του εν λόγω αιολικού πάρκου, επομένως έχουν απεικονιστεί προσθετικά του Κύκλου εργασιών.

- Τον Σεπτέμβριο του 2018, ο Όμιλος προέβη στη σύναψη δύο παραγώγων, ενός προθεσμιακού συμβολαίου πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας σε προκαθορισμένη τιμή, τύπου physical και ενός δικαιώματος προαίρεσης, τύπου collar. Για το προθεσμιακό συμβόλαιο (physical) η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 01.11.2019, ενώ για το δικαίωμα προαίρεσης (collar) η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 01.11.2024. Ο Όμιλος προέβη στη σύναψη αυτών των παραγώγων με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς (Cash flow variability) στην ενέργεια για την επένδυσή του σε Αιολικό Πάρκο στις ΗΠΑ μέσω θυγατρικής του. Η συγκεκριμένη θυγατρική λειτουργεί το δεύτερο αιολικό πάρκο, δυναμικότητας 158 MW, στο Τέξας των Ηνωμένων Πολιτειών. Κατά την 31.12.2019, τα εν λόγω παράγωγα πληρούσαν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η εύλογη αξία των παραγώγων προσδιορίστηκε σε 591 (καθαρή απαίτηση) κατά την 31.12.2019 31.12.2018: 185 – καθαρή υποχρέωση) και έχουν ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας επίπεδο 3 (βλ. Σημείωση 49).

- Στις 5 Σεπτεμβρίου 2019, ο Όμιλος απέκτησε μέσω εξαγοράς εταιρείας ένα προθεσμιακό συμβόλαιο πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας σε προκαθορισμένη τιμή, τύπου physical. Η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) ήταν η 01.04.2018. Ο απώτερος σκοπός του παραγώγου είναι να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς (Cash flow variability) στην ενέργεια για την επένδυσή του σε Αιολικό Πάρκο στις ΗΠΑ μέσω θυγατρικής του. Η συγκεκριμένη θυγατρική λειτουργεί το αιολικό πάρκο, δυναμικότητας 196,65 MW, στο Τέξας των Ηνωμένων Πολιτειών. Έως και την 30.09.2019, το εν λόγω συμβόλαιο δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες από την αποτίμηση του παραγώγου ύψους 1.595, αποτελούν λειτουργική ζημία του εν λόγω αιολικού πάρκου, επομένως έχουν απεικονιστεί αφαιρετικά του Κύκλου εργασιών.

Κατά την 31.12.2019, το εν λόγω συμβόλαιο πληρούσε τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η εύλογη αξία του παραγώγου προσδιορίστηκε σε 4.562 (καθαρή απαίτηση) κατά την 31.12.2019 (31.12.2018:0) και έχει ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας επίπεδο 3 (βλ. Σημείωση 49).

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019, από τα ανωτέρω παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου μεταβολής των τιμών αγοράς στην ενέργεια, αναγνωρίστηκε κέρδος από μεταβολές στην εύλογη αξία ύψους 6.870 (2018: κέρδος 1.088), στα αποτελέσματα της χρήσης και συγκεκριμένα στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)» (βλ. Σημείωση 44). Οι μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στο κονδύλι «Αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών» της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων ανήλθαν συνολικά σε ζημία 1.594 (2018: ζημία 1.835).

34. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Κατά την 31.12.2019 το Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των 58.951.275,87 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 103.423.291 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,57 ευρώ η κάθε μία. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο ανέρχεται την 31.12.2019 σε 381.283.

Περαιτέρω, την 31.12.2019 ο Όμιλος κατείχε άμεσα μέσω της μητρικής 4.806.536 ίδιες μετοχές και έμμεσα μέσω θυγατρικών 1.305.040, σύνολο 6.111.576 ίδιες μετοχές, συνολικής αξίας κτήσης 22.865, ήτοι ποσοστό 5,9093% του Μετοχικού Κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 35).

Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01.01.-31.12.2019 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο υπολογίστηκαν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
(α) Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε Ευρώ /Μετοχή)	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Κέρδη/(Ζημιές)		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή (σε χιλ. Ευρώ)	23.457	4.466
Αριθμός μετοχών		
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	97.995.857	98.102.556
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (σε € ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**0,2394**	**0,0455**

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών. Καμία προσαρμογή δεν γίνεται στα κέρδη (αριθμητής). Τέλος, δεν υφίστανται μειωμένα κέρδη ανά μετοχή για τον Όμιλο και την Εταιρεία, για τη χρήση που έληξε την 31.12.2019 και για την αντίστοιχη συγκριτική χρήση.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών:

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 09.12.2019 της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. προέβη στην έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών της Εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111 του ν.4548/2018. Στο πλαίσιο κατάρτισης της Πολιτικής Αποδοχών θεσπίστηκε νέο πρόγραμμα (καταργούμενου του εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση της 27.06.2018) παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών μέχρι του ορίου των 4.000.000 μετοχών της Εταιρείας για την πενταετία 2019-2023, το οποίο θα απευθύνεται σε έως 20 διοικητικά στελέχη αυτής. Το πρόγραμμα θα υλοποιείται, εφόσον εκπληρώνονται οι τιθέμενοι από το ΔΣ στόχοι, με την έκδοση νέων μετοχών ή με τη διάθεση ιδίων μετοχών και σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ.2 του Ν.4548/18. Η τιμή διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους προτείνεται να είναι 2,00 ευρώ ανά μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτηθεί να καθορίσει τους δικαιούχους, τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος και τους λοιπούς όρους του προγράμματος, καθώς και για τη ρύθμιση όλων των σχετικών διαδικαστικών θεμάτων για την υλοποίηση της απόφασης.

35. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ίδιες μετοχές**	**Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων**	**Αποθεματικό διαφορών από αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών**	**Αποθεματικό από συμμετοχή στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα συγγενών και κοινοπραξιών**	**Αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού**	**Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων**	**Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά**	**Σύνολο**
1 Ιανουαρίου 2018	**28.676**	**(19.338)**	**14.992**	**254**	**(25.309)**	**1.447**	**220.071**	**23.142**	**243.935**
Αναταξινόμηση λόγω ΔΠΧΑ 9	0	0	(393)	0	0	0	0	0	(393)
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	0	0	607	5.164	(329)	(1.394)	0	(8.282)	(4.234)
Σχηματισμός αποθεματικών	887	0	0	0	0	0	187.558	102	188.547
Αγορά ιδίων μετοχών	0	(1.686)	0	0	0	0	0	0	(1.686)
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης	0	4.326	0	0	0	0	0	0	4.326
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας και λοιπές κινήσεις	0	0	(70)	(5.987)	22.007	(7)	(48.444)	(22.801)	(55.302)
31η Δεκεμβρίου 2018	**29.563**	**(16.698)**	**15.136**	**(569)**	**(3.630)**	**46**	**359.185**	**(7.840)**	**375.193**

1 Ιανουαρίου 2019	**29.563**	**(16.698)**	**15.136**	**(569)**	**(3.630)**	**46**	**359.185**	**(7.840)**	**375.193**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	0	0	13.874	(20.134)	(522)	(281)	0	(907)	(7.970)
Σχηματισμός αποθεματικών	3.378	0	0	0	0	0	101.776	0	105.154
Αγορά ιδίων μετοχών	0	(6.167)	0	0	0	0	0	0	(6.167)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας & λοιπές κινήσεις	0	0	(3.073)	(3.114)	(1)	(23)	(354)	8.465	1.900
31 Δεκεμβρίου 2019	**32.941**	**(22.865)**	**25.937**	**(23.817)**	**(4.152)**	**(258)**	**460.607**	**(283)**	**468.110**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ίδιες μετοχές**	**Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων**	**Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων**	**Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά**	**Σύνολο**
1 Ιανουαρίου 2018	**7.007**	**(12.798)**	**11.663**	**62.625**	**52**	**68.549**
Αναταξινόμηση λόγω ΔΠΧΑ 9	0	0	(393)	0	0	(393)
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	0	0	748	0	0	748
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης	0	4.326	0	0	0	4.326
Αγορά ιδίων μετοχών	0	(1.686)	0	0	0	(1.686)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας και λοιπές κινήσεις	0	0	47	33.044	(47)	33.044
31η Δεκεμβρίου 2018	**7.007**	**(10.158)**	**12.063**	**95.670**	**5**	**104.587**

1 Ιανουαρίου 2019	**7.007**	**(10.158)**	**12.063**	**95.669**	**5**	**104.587**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	0	0	13.874	0	(265)	13.609
Αγορά ιδίων μετοχών	0	(6.167)	0	0	0	(6.167)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας & λοιπές κινήσεις	0	0	0	2.910	44	2.954
31 Δεκεμβρίου 2019	**7.007**	**(16.325)**	**25.937**	**98.579**	**(216)**	**114.984**

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμοι, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή ζημιών.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν σε κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τον χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Στα εν λόγω αποθεματικά περιλαμβάνονται και αποθεματικά των 2 παραχωρήσεων αυτοκινητοδρόμων. Συγκεκριμένα, οι εταιρείες ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., με βάση το Άρθρο 36.1.7 της Σύμβασης Παραχώρησης, διενεργούν αποσβέσεις για φορολογικούς σκοπούς στο συνολικό κόστος επένδυσης περιλαμβανομένων και των τόκων της Περιόδου Τ1. Το τμήμα της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου που αντιστοιχεί στο κατασκευαστικό κόστος της διαχειριστικής χρήσης και, ειδικότερα, στις λογιζόμενες αποσβέσεις αυτού, αφαιρείται από τις εν λόγω αποσβέσεις ως αναλογούσα στη χρήση επιδότηση κεφαλαίου (ως άρθρο 36.1.2 της Σύμβασης Παραχώρησης). Το ποσό της αναλογούσας στη χρήση επιδότησης κεφαλαίου που αναμορφώθηκε κατά τα ανωτέρω μεταφέρεται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού. Στην περίπτωση διανομής το αποθεματικό της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου θα φορολογηθεί με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τον χρόνο της διανομής στους μετόχους. Εντός της τρέχουσας χρήσης, τα εν λόγω αποθεματικά αυξήθηκαν κατά 94.386.

Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνων

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για την καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν η συναλλαγή με την οποία σχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Εντός της χρήσης 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε μειωτικά των εν λόγω αποθεματικών, ζημίες παραγώγων ύψους 25.592 με το σύνολο των εν λόγω αποθεματικών να ανέρχονται κατά την 31.12.2019 σε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους 23.817 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 33).

Ίδιες μετοχές

Την 31.12.2018 η Εταιρεία κατείχε άμεσα 3.828.652 ίδιες μετοχές δηλαδή ποσοστό 3,7019%, αξίας κτήσης 11.380.224 ευρώ. Εντός της χρήσης 2019, η Εταιρεία απέκτησε 977.884 ίδιες μετοχές αξίας 6.167.091 ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,9455%. Η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατέχει συνολικά 688.205 μετοχές, ήτοι ποσοστό 0,6654% αξίας κτήσης 1.566.451 ευρώ. Η θυγατρική εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ Α.Ε., κατέχει 616.835 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 0,5964% αξίας κτήσης 3.751.325 ευρώ.

Στο πλαίσιο των παραπάνω κινήσεων, κατά την 31.12.2019 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατείχε άμεσα και έμμεσα μέσω των θυγατρικών της συνολικά 6.111.576 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 5,9093% του μετοχικού κεφαλαίου συνολικής αξίας κτήσης 22.865.019 ευρώ.

36. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ο φορολογικός συντελεστής για τις ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για τη χρήση 2018 ήταν 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Νόμου 4579/2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, προβλέπονταν να μειωθούν σταδιακά ως ακολούθως: 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής. Την 12.12.2019 ψηφίστηκε ο νέος φορολογικός νόμος 4646/2019, όπου σύμφωνα με το άρθρο 22, ο φορολογικός συντελεστής διαμορφώνεται πλέον σε 24% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και εφεξής.

Ο πραγματικός τελικός φορολογικός συντελεστής διαφέρει από τον ονομαστικό. Στην διαμόρφωση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή επιδρούν διάφοροι παράγοντες, σημαντικότεροι των οποίων είναι η μη φορολογική έκπτωση ορισμένων δαπανών, οι διαφορές συντελεστών απόσβεσης που προκύπτουν μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του παγίου και των συντελεστών που ορίζονται από τον Κ.Ν.4172/2013 και η δυνατότητα των εταιρειών να σχηματίζουν αφορολόγητες εκπτώσεις και αφορολόγητα αποθεματικά.

(α) Έξοδο φόρου εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων, αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Τρέχων φόρος	20.736	17.445	(62)	3.108
Προσαρμογές φόρου προηγούμενων χρήσεων	(154)	0	(159)	0
Πρόβλεψη για διαφορές φορολογικού ελέγχου	(210)	2.257	(1.360)	0
Σύνολο	**20.372**	**19.702**	**(1.581)**	**3.108**
Έξοδο/(Έσοδο) αναβαλλόμενου φόρου	1.714	5.272	(3.726)	(838)
Σύνολο έξοδο/(έσοδο)	**22.086**	**24.974**	**(5.307)**	**2.270**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρου	**77.817**	**60.815**	**(17.518)**	**1.411**
Ονομαστικός φορολογικός συντελεστής	**24%**	**29%**	**24%**	**29%**
Έξοδο/(Έσοδο) Φόρου εισοδήματος βάσει του ισχύοντος ονομαστικού φορολογικού συντελεστή	**18.676**	**17.636**	**(4.204)**	**409**

Αποτελέσματα μη συμπεριλαμβανόμενα στον υπολογισμό του φόρου	(20.781)	(30.719)	1.213	30
Επίδραση διαφοράς φορολογικού συντελεστή	(2.068)	(2.753)	60	216
Προσαρμογές φόρου προηγούμενων χρήσεων και πρόσθετοι φόροι	(155)	0	(159)	0
Διαφορά φορολόγησης εταιρειών εξωτερικού	(977)	589	0	0
Διαγραφή/(Συμψηφισμός) φορολογικών ζημιών	12.480	34.383	716	(865)
Πρόβλεψη για διαφορές φορολογικού ελέγχου	(210)	2.257	(1.360)	0
Φορολογήσιμες διαφορές προηγ. χρήσης για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενος φόρος	0	447	0	0
Επίδραση καθαρών προσωρινών φορολογήσιμων διαφορών για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται	13.599	3.426	(1.573)	2.480
Αναβαλλόμενος φόρος				
Επίδραση συμμετοχής στα καθαρά αποτελέσματα συγγενών και κοινοπραξιών	1.522	(292)	0	0
Πραγματική δαπάνη φόρου	**22.086**	**24.974**	**(5.307)**	**2.270**

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημίες που δηλώνονται παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τα βιβλία και στοιχεία του φορολογουμένου και εκδοθεί η τελική έκθεση ελέγχου. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους 4.610 και η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας. Πληροφορίες για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις παρατίθενται στις Σημειώσεις 5 και 51 των Οικονομικών Καταστάσεων.

(β) Αναβαλλόμενος φόρος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Σημειώνεται ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού 353.352 (341.527 το 2018) έχει αναγνωριστεί σε εκείνο το τμήμα των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογικά κέρδη κατά την επόμενη πενταετία. Στην ως άνω Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση επί των φορολογικά αναγνωριζόμενων ζημιών, περιλαμβάνεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού 345.062 (331.935 το 2018) για τις δηλωμένες φορολογικές ζημιές των ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε., οι οποίες προκύπτουν κυρίως από τη διενέργεια επιταχυνόμενων αποσβέσεων στο κόστος κατασκευής των Έργων, φορολογικές ζημιές οι οποίες, βάσει των διατάξεων των Συμβάσεων Παραχώρησης συμψηφίζουν μελλοντικά κέρδη χωρίς χρονικό περιορισμό (ήτοι δεν ισχύει η πενταετία).

Από τα εγκεκριμένα Χρηματοοικονομικά Μοντέλα των εν λόγω εταιρειών προκύπτει ότι, έως τη λήξη της περιόδου παραχώρησης, δηλαδή το 2037, θα υπάρχουν φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι σωρευμένες φορολογικές ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν.

Οι θυγατρικές του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στις ΗΠΑ στα πλαίσια λειτουργίας των συμβάσεων με τους Tax Equity Investors αναγνωρίζουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, φορολογικά ωφελήματα (production tax credits) και τόκους. Οι αναβαλλόμενες αυτές φορολογικές απαιτήσεις που έχουν αναγνωριστεί κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 ανέρχονται σε 33 εκατ. ευρώ, συμψηφίζοντας αντίστοιχο ισόποσο ποσό 33 εκατ. ευρώ αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από διαφορές μεταξύ της φορολογικής και λογιστικής βάσης. Περαιτέρω ο επιμερισμός του τιμήματος απόκτησης της BEARKAT I TE PARTNERSHIP LLC οδήγησε σε αναγνώριση εσόδου από αναβαλλόμενου φόρο ύψους 2,4 εκατ. ευρώ.

Η επίδραση από την μείωση των φορολογικών συντελεστών που επέφερε ο Νόμος 4579/2018 (άρθρο 23) στην χρήση 2019, στα αποτελέσματα και τα λοιπά συνολικά αποτελέσματα για τον Όμιλο ανήλθαν σε έσοδο 2.068 και ζημιά 1.767 αντίστοιχα.

Ο Όμιλος συμψηφίζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά των 31.12.2019 και 31.12.2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	71.228	80.196	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(41.777)	(45.956)	(4.838)	(5.494)
Καθαρή αναβαλλόμενη	**29.451**	**34.240**	**(4.838)**	**(5.494)**

Η μεταβολή της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/(υποχρέωσης) στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	**29.451**	**34.240**	**(4.838)**	(5.494)
Υπόλοιπο Έναρξης	**34.240**	**45.867**	**(5.494)**	**(6.555)**
Επίδραση διακοπείσας δραστηριότητας / Εξαγορές εταιρειών	(2.946)	1.481	0	0
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα καθαρά κέρδη	(1.714)	(5.278)	3.726	838
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(48)	(7.839)	(3.073)	180
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	(82)	23	0	0
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο απευθείας στην καθαρή θέση	2	(14)	3	43
Υπόλοιπο Λήξης	**29.451**	**34.240**	**(4.838)**	**(5.494)**

Οι αναβαλλόμενοι φόροι (απαίτηση και υποχρέωση) των χρήσεων 2019 και 2018 αναλύονται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ						
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2019**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωσ**	**Καθαρή Θέση**	**Συναλλαγματικές Διαφορές**	**Απόκτηση, πώληση Θυγατρικής**	**31.12.2019**
Επενδυτικά ακίνητα	2.879	(2.747)	0	0	0	0	132
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(6.505)	(17.639)	(77)	0	(99)	(2.946)	(27.266)
Επενδύσεις	(10.489)	(285)	(3.034)	0	0	0	(13.808)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	12.481	6.381	0	0	0	0	18.862
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	341.527	11.825	0	0	0	0	353.352
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	(346.588)	11.289	0	0	2	0	(335.297)
Λοιπές μακροπρόθεσμές υποχρεώσεις	2.991	(105)	0	0	9	0	2.895
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	1.119	(3)	99	0	0	0	1.215
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	14.413	(3.551)	0	0	0	0	10.862
Παράγωγα	6.698	(2.591)	3.029	0	0	0	7.136
Εμπορικές απαιτήσεις	5.358	(437)	0	0	0	0	4.921
Λοιπές προβλέψεις	6.440	(1.193)	0	0	0	0	5.247
Μισθώσεις	74	(2.233)	0	0	6	0	(2.153)
Λοιπά	3.842	(425)	(65)	2	0	0	3.354
Σύνολο	**34.240**	**(1.714)**	**(48)**	**2**	**(82)**	**(2.946)**	**29.452**

	ΟΜΙΛΟΣ						
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2018**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**Συναλλαγματικές Διαφορές**	**Απόκτηση, πώληση Θυγατρικής**	**31.12.2018**
Επενδυτικά ακίνητα	(231)	1.629	0	0	0	1.481	2.879
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(332)	(6.004)	(169)	0	0	0	(6.505)
Επενδύσεις	(5.376)	(5.346)	233	0	0	0	(10.489)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	38.164	(25.683)	0	0	0	0	12.481
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	364.912	(23.385)	0	0	0	0	341.527
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	(377.522)	30.934	0	0	0	0	(346.588)
Λοιπές μακροπρόθεσμές υποχρεώσεις	2.177	791	23	0	0	0	2.991
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	1.064	(66)	121	0	0	0	1.119
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	9.933	4.480	0	0	0	0	14.413
Παράγωγα	5.729	9.513	(8.544)	0	0	0	6.698
Εμπορικές απαιτήσεις	8.597	(3.239)	0	0	0	0	5.358
Λοιπές προβλέψεις	(4.681)	11.121	0	0	0	0	6.440
Μισθώσεις	87	(13)	0	0	0	0	74
Λοιπά	3.346	(10)	497	(14)	23	0	3.842
Σύνολο	**45.867**	**(5.278)**	**(7.839)**	**(14)**	**23**	**1.481**	**34.240**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2019**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**31.12.2019**
Επενδυτικά ακίνητα	826	33	0	0	859
Ενσώματα & ασώματα πάγια	114	(83)	0	0	31
Επενδύσεις	(7.543)	269	(3.034)	0	(10.308)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	(2.372)	442	0	0	(1.930)
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	835	4.313	0	0	5.148
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	34	(1)	6	0	39
Εμπορικές απαιτήσεις	221	34	0	0	255
Λοιπές προβλέψεις	807	946	0	0	1.753
Λοιπά	1.584	(2.229)	(45)	3	(687)
Μισθώσεις	0	2	0	0	2
Σύνολο	**(5.494)**	**3.726**	**(3.073)**	**3**	**(4.838)**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2018**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**31.12.2018**
Επενδυτικά ακίνητα	844	(18)	0	0	826
Ενσώματα & ασώματα πάγια	203	(89)	0	0	114
Επενδύσεις	(7.785)	9	233	0	(7.543)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	(2.605)	233	0	0	(2.372)
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	1.321	(486)	0	0	835
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	23	(2)	13	0	34
Εμπορικές απαιτήσεις	0	221	0	0	221
Λοιπές προβλέψεις	802	28	(66)	43	807
Λοιπά	642	942	0	0	1.584
Μισθώσεις	0	0	0	0	0
Σύνολο	**(6.555)**	**838**	**180**	**43**	**(5.494)**

37. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ο κύκλος εργασιών την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος

	ΟΜΙΛΟΣ	
1) Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών		
Έργα υποδομής - Οδικά - Αεροδρόμια	300.434	294.169
Βιομηχανικά-Ενεργειακά	374.128	650.671
Λοιπές υπηρεσίες τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	5.225	4.122
	679.787	**948.962**
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ		
Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα και υδροηλεκτρικά εργοστάσια	211.970	204.088
Έσοδο φορολογικών ωφελημάτων (PTCs)	25.225	12.217
Λοιπά έσοδα τομέα ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	72	31
	237.267	**216.336**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)		
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων	4.689	9.186
	4.689	**9.186**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων		
Έσοδα από διόδια αυτοκινητοδρόμων	150.977	143.859
Έσοδα από κατασκευή μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων και εγκατάστασης συστήματος εισιτηρίου	10.669	30.972
Έσοδα από λειτουργία συστήματος εισιτηρίου	12.239	12.439
Λοιπές υπηρεσίες τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	13.082	9.714
	186.967	**196.984**
Έσοδα τομέα βιομηχανίας		
Πωλήσεις βιομηχανικών προϊόντων - λατομείων	9.879	11.363
	9.879	**11.363**
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας		
Εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	**36.981**	**19.702**
	36.981	**19.702**
Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων		
Λοιπά έσοδα τομέα Holding	169	168
	169	**168**
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**1.155.739**	**1.402.700**

	ΟΜΙΛΟΣ	
2) Η ανάλυση κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά χρόνο αναγνώρισης του εσόδου αναλύεται ως εξής:	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Μεταβιβάσεις αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη χρονική στιγμή	459.014	457.860
Υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου	696.725	944.840
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**1.155.739**	**1.402.700**

3) Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων από κατασκευαστικές συμβάσεις του Ομίλου ανέρχεται κατά την 31.12.2019 σε ποσό 1.661 εκατ. ευρώ (βλ. Σημείωση 51). Η χρονική ανάλυση αναμενόμενης εκτέλεσης ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων με πελάτες αναλύεται σε: (α) 580 εκατ. ευρώ το 2020 και β) 1.081 εκατ. ευρώ για περίοδο μέχρι το 2024.

4) Η ανάλυση κύκλου εργασιών περιόδου ανά χώρα και λειτουργικό τομέα παρατίθεται ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ						
	1.1-31.12.2019						
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**Η.Π.Α.**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	593.677	35.127	50.983	0	0	0	679.787
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	150.420	4.961	0	20.748	61.138	0	237.267
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)	3.577	1.112	0	0	0	0	4.689
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	186.967	0	0	0	0	0	186.967
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	1.539	240	28	20	0	8.052	9.879
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας	10.602	26.379	0	0	0	0	36.981
Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων	169	0	0	0	0	0	169
Σύνολο	**946.951**	**67.819**	**51.011**	**20.768**	**61.138**	**8.052**	**1.155.739**

	ΟΜΙΛΟΣ						
	1.1-31.12.2018						
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**Η.Π.Α.**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	837.233	50.930	60.799	0	0	0	948.962
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	147.823	0	0	23.271	45.242	0	216.336
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)	1.117	8.069	0	0	0	0	9.186
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	196.984	0	0	0	0	0	196.984
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	1.011	0	0	0	0	10.352	11.363
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας	8.804	10.898	0	0	0	0	19.702
Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων	168	0	0	0	0	0	168
Σύνολο	**1.193.139**	**69.897**	**60.799**	**23.271**	**45.242**	**10.352**	**1.402.700**

*Οι Λοιπές περιοχές αφορούν πωλήσεις σε πελάτες που είναι εγκατεστημένοι σε περιοχές πλην της Ελλάδας, Βαλκανίων, Μέσης Ανατολής, Ανατολικής Ευρώπης και ΗΠΑ.

38. ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το κόστος πωλήσεων την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Κόστος αποθεμάτων-υλικά έργων	337.556	605.197	2.425	2
Αμοιβές προσωπικού	69.771	63.474	892	870
Υπεργολάβοι	200.475	175.803	16	174
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	87.141	94.638	723	1.270
Λοιπές παροχές τρίτων	12.958	12.817	160	163
Φόροι-τέλη	12.579	14.009	99	105
Προβλέψεις	(852)	7.713	0	0
Έξοδα ταξιδίων	1.973	1.159	13	3
Έξοδα εργαστηριακού ελέγχου	494	516	0	0
Απομειώσεις/Ανακτήσεις απομειώσεων	(100)	0	(113)	0
Αποσβέσεις	117.218	108.890	321	306
Δικαστικές και λοιπές αποζημιώσεις	86	1.445	0	0
Έξοδα νομικών διενέξεων	144	165	0	0
Λειτουργικές μισθώσεις	14.381	15.135	0	167
Ασφάλιστρα	10.509	10.208	9	8
Έξοδα μεταφορών	8.113	7.983	10	11
Επισκευές και συντηρήσεις	30.369	27.212	6	18
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	153	149	1	2
Προμήθειες και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	11.523	13.443	293	1.466
Λοιπά	4.772	5.325	11	16
Σύνολο	**919.263**	**1.165.281**	**4.866**	**4.581**

Τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Αμοιβές προσωπικού	21.410	17.407	856	669
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	27.305	22.775	2.349	1.004
Λοιπές παροχές τρίτων	1.738	1.317	29	12
Έξοδα ταξιδιών	994	1.101	158	252
Συνδρομές και εισφορές	912	1.261	72	34
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	3.873	2.919	1.516	1.253
Αποσβέσεις	4.712	2.383	233	123
Απομειώσεις/Ανακτήσεις απομειώσεων	3	387	0	0
Επισκευές και συντηρήσεις	1.273	1.233	5	3
Ασφάλιστρα	700	436	17	10
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	1.029	995	63	77
Αμοιβές διοικητικού συμβουλίου	1.639	4.420	939	3.847
Λειτουργικές μισθώσεις	1.056	2.188	5	59
Φόροι-τέλη	2.243	1.406	204	142
Έξοδα μεταφορών	1.795	1.952	0	0
Έξοδα νομικών διενέξεων	1.403	308	9	217
Λοιπά	3.573	2.799	23	28
Σύνολο	**75.658**	**65.287**	**6.478**	**7.730**

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**
Αμοιβές προσωπικού	510	244
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	2.939	1.006
Αποσβέσεις	66	92
Φόροι-τέλη	60	21
Μεταφορικά	30	21
Έξοδα ταξιδιών	201	108
Ασφάλιστρα	4	7
Λοιπά	121	92
Σύνολο	**3.931**	**1.591**

39. ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Σύνολο	1.182	1.144	64	79

Οι ανωτέρω αμοιβές, αφορούν σε αμοιβές Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου.
Για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβάνονται αμοιβές του νόμιμου ελεγκτή και του ελεγκτικού γραφείου ποσού 40,9 (2018: 37) για τον Όμιλο και 8,5 (2018: 2) για την Εταιρεία, που αφορούν σε επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων των υπηρεσιών του υποχρεωτικού και του φορολογικού ελέγχου).

Εντός της χρήσης 2019 περιλαμβάνονται αμοιβές ύψους 60 για υπηρεσίες διενέργειας ειδικού οικονομικού ελέγχου που παρασχέθηκαν στη θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΑΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ, στο πλαίσιο της έκδοσης του Κοινού Ομολογιακού Δανείου 2019.

40. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) της χρήσεως, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Λοιπά Έσοδα				
Απόσβεση επιχορηγήσεων παγίων	8.194	8.106	0	0
Έσοδο υποστήριξης λειτουργίας Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων	10.821	10.260	0	0
Αποζημιώσεις Δημοσίου προς εταιρεία Παραχώρησης	14.640	10.338	0	0
Έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	5.116	2.035	0	0
Απόσβεση φορολογικών ωφελημάτων (Σημ.26)	6.663	3.262	0	0
Έσοδα από δικαστικές αποζημιώσεις	242	38	169	0
Συναλλαγματικές διαφορές πληρωμής και αποτίμησης	2.359	3.510	0	0
Ανακτήσεις απομειώσεων ενσώματων και ασώματων παγίων	1.162	433	0	0
Ανακτήσεις απομειώσεων αποθεμάτων	131	5	0	0
Ανακτήσεις απομειώσεων απαιτήσεων	2.616	7.223	33	1
Κέρδη από πωλήσεις παγίων	1.182	1.309	0	0
Κέρδη από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	2.243	844	0	27
Κέρδη από διαγραφή υποχρεώσεων	631	2.195	0	0
Λοιπά έσοδα	4.969	9.853	66	182
Σύνολο	**60.969**	**59.411**	**268**	**210**

Λοιπά Έξοδα				
Μη κοστολογημένες αποσβέσεις	(826)	(349)	0	0
Έξοδο υποστήριξης λειτουργίας Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων	(41.277)	(35.954)	0	0
Έξοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	(163)	(102)	0	0
Απομειώσεις ενσώματων και ασώματων παγίων	(2.452)	(1.680)	(160)	0
Απομειώσεις αποθεμάτων	(5.302)	(3.606)	(801)	(1.125)
Απομειώσεις απαιτήσεων	(7.693)	(7.589)	(336)	(459)
Απομείωση υπεραξίας και λοιπές προβλέψεις	(158)	(1.678)	0	0
Ζημίες από πωλήσεις παγίων	(942)	(590)	(1)	0
Ζημιά από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	(736)	(5.615)	(43)	(1.547)
Τέλη – φόροι	(792)	(2.685)	(193)	(182)
Λοιπά έξοδα	(3.790)	(4.803)	(91)	(55)
Σύνολο	**(64.131)**	**(64.652)**	**(1.625)**	**(3.368)**
Σύνολο λοιπών εσόδων/(εξόδων)	**(3.162)**	**(5.240)**	**(1.357)**	**(3.158)**

41. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

Τα κέρδη/(ζημιές) από πώληση συμμετοχών, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Κέρδος / (Ζημιά) από πώληση θυγατρικής	0	5.032	467	(141)
Κέρδος / (Ζημιά) από πώληση μετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων	(291)	(47)	(291)	(227)
Κέρδος / (Ζημιά) από εκκαθάριση συγγενών, κοινοπραξιών και κοινών επιχειρήσεων	(229)	89	(4)	(12)
Σύνολο	**(520)**	**5.074**	**172**	**(380)**

42. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

Τα Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων, την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Κέρδος / (Ζημιά) αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού σε εύλογες αξίες μέσω των αποτελεσμάτων (σημ.22)	3.386	(3.218)	3.386	(3.218)
Αποτιμήσεις λοιπών επενδύσεων	0	(9)	0	0
(Απομειώσεις) /αναστροφές απομειώσεων συμμετοχών σε θυγατρικές (σημ.12)	0	0	(8.113)	(4.923)
(Απομειώσεις)/αναστροφές απομειώσεων συμμετοχών σε κοινοπραξίες (σημ.14)	0	0	180	(1.253)
Σύνολο	**3.386**	**(3.227)**	**(4.547)**	**(9.394)**

43. ΕΣΟΔΑ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Τα έσοδα/(ζημιές) συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων, την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Μερίσματα θυγατρικών	0	0	420	1.912
Έσοδα από επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικής	0	0	0	22.470
Μερίσματα από συμμετοχικούς τίτλους	1.408	1.002	1.404	998
Σύνολο	**1.408**	**1.002**	**1.824**	**25.380**

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ της 18.12.2019 αποφάσισε την επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στους Μετόχους της ύψους 19.366, ήτοι 0,17 ευρώ ανά μετοχή. Η σχετική εγκριτική απόφαση καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών εντός της επόμενης χρήσης (την 24.01.2020), το δε ποσό της επιστροφής εισπράχθηκε την 13.03.2020. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το συγκεκριμένο έσοδο από την επιστροφή του μετοχικού κεφαλαίου ποσού 7.346 από την απόφαση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, να αναγνωριστεί στα εταιρικά αποτελέσματα του 2020, παρά το γεγονός ότι η έγκριση της Γενικής Συνέλευσης έγινε εντός του 2019.

44. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) την 31η Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Τόκοι καταθέσεων	1.740	2.813	262	238
Τόκοι δανείων	2.339	2.755	9.818	8.990
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	220	247	0	0
Έσοδα από εκτοκισμό (unwinding) μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	5.285	4.173	0	0
Σύνολο εσόδων τόκων	**9.584**	**9.988**	**10.080**	**9.228**
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων	(6.387)	(6.430)	0	0
Τόκοι και έξοδα μακροπροθέσμων χρηματοδοτήσεων	(74.643)	(76.236)	(16.342)	(14.395)
Χρηματοοικονομικό κόστος από συμβάσεις μίσθωσης	(1.393)	(709)	(18)	0
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(5.105)	(6.030)	(102)	(106)
Χρηματοοικονομικό κόστος tax equity investor (Σημ. 26)	(15.885)	(12.627)	0	0
Έξοδα εξυπηρέτησης συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων/χρηματοοικονομικών εργαλείων	(21.977)	(22.614)	0	0
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(2.472)	(1.963)	(964)	(886)
Σύνολο εξόδων τόκων και συναφών εξόδων	**(127.862)**	**(126.609)**	**(17.426)**	**(15.387)**
Καθαροί τόκοι έσοδα/(έξοδα) (α)	**(118.278)**	**(116.621)**	**(7.346)**	**(6.159)**
Κέρδη αποτίμησης παραγώγων χρημ/κων μέσων (Σημ.33)	50.776	8.307	0	0
Ζημιές αποτίμησης παραγώγων χρημ/κων μέσων (Σημ.33)	(4.765)	0	0	0
Αποτέλεσμα αποτιμήσεων παραγώγων (β)	**46.011**	**8.307**	**0**	**0**
Καθαρό σύνολο (α) + (β)	**(72.267)**	**(108.314)**	**(7.346)**	**(6.159)**

45. ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ

Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού κατά την χρήση 2019 και 2018, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Μισθοί και παρεπόμενες παροχές προσωπικού	77.372	66.203	1.386	1.215
Εισφορές ασφαλιστικών ταμείων	15.445	12.777	337	299
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	1.529	2.145	25	25
Σύνολο	**94.346**	**81.125**	**1.748**	**1.539**

Ο Όμιλος απασχολούσε στο τέλος της κλειόμενης περιόδου, παγκοσμίως, 3.878 άτομα και η Εταιρεία 21. Αντίστοιχα, στο τέλος της προηγούμενης χρήσης 1.1 – 31.12.2018 η Εταιρεία απασχολούσε 17 και ο Όμιλος 5.107 άτομα παγκοσμίως.

46. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέρη για την περίοδο που έληξε την 31.12.2019 και 31.12.2018, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2019 και 31.12.2018 έχουν ως εξής:

Χρήση 31.12.2019	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Θυγατρικές	0	0	0	0	11.519	4.315	203.872	86.124
Κοινοπραξίες	6.854	10.764	17.098	4.433	118	921	12	381
Συγγενείς	0	1	0	7	0	1	0	2

Χρήση 31.12.2018	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Θυγατρικές	0	0	0	0	11.217	3.697	136.808	126.826
Κοινοπραξίες	2.899	9.878	15.538	5.026	159	955	257	20
Συγγενείς	0	1	32	9	0	1	32	3

Οι συναλλαγές με τα συνδεμένα μέρη γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τις συναλλαγές με τρίτους.

Εντός της χρήσης η Εταιρεία κατέβαλε ποσά 17.876 (3.675 το 2018) και 0 (30 το 2018) για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών, και κοινοπραξιών αντίστοιχα. Επίσης, χορήγησε δάνεια ύψους 29.900 (53.510 το 2018) σε θυγατρικές εταιρείες, εισέπραξε από αποπληρωμές χορηγηθέντων δανείων 93.041 (60.673 το 2018) από θυγατρικές και εισέπραξε 160 (844 το 2018) από κοινοπραξία. Αντιστοίχως, έλαβε δάνεια ποσού 37.002 (85.298 το 2018) από θυγατρικές της και αποπλήρωσε 77.545 (74.316 το 2018) δάνεια σε θυγατρικές της. Τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανωτέρω πίνακες.

Επίσης, εντός της χρήσης, η Εταιρεία έλαβε από μερίσματα και επιστροφή κεφαλαίου 14.792 (25.380 το 2018) από θυγατρικές. Επίσης, για το 2019 έλαβε από επιστροφές μετοχικού κεφαλαίου κοινοπραξιών 251 (180 το 2018). Τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανωτέρω πίνακες.

Συναλλαγές και αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών: Οι αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών του Ομίλου και της Εταιρείας που αναγνωρίστηκαν για την περίοδο που έληξε 31.12.2019 και 31.12.2018, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2019 και την 31.12.2018 έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2019	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2018**
Αμοιβές σε ελεύθερους επαγ/τίες	3.654	3.290	141	112
Αμοιβές μισθωτών	868	345	244	44
Αμοιβές για συμμετοχή σε συνεδριάσεις Δ.Σ.	1.609	1.042	860	455
Σύνολο	**6.131**	**4.677**	**1.245**	**611**
Υποχρεώσεις	192	366	28	10
Απαιτήσεις	31	58	8	0

47. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, τις τιμές της αγοράς κτλ.), ο πιστωτικός κίνδυνος και ο κίνδυνος ρευστότητας. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τις οικονομικές υπηρεσίες του Ομίλου.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για τη μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη Διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά προϊόντα υψηλής ρευστότητας διαπραγματεύσιμα στην χρηματαγορά, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια προς τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, επενδύσεις σε μετοχές, μερίσματα πληρωτέα, υποχρεώσεις από μισθώσεις και παράγωγα.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ.

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος, όπως η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα υπόκεινται σε διακύμανση λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει, για τον Όμιλο, από συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης και μετατροπής στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κυρίως απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων από συναλλαγές συνομολογημένες σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα των οντοτήτων του Ομίλου. Οι συναλλαγές αφορούν κυρίως σε αγορές παγίων και αποθεμάτων, σε εμπορικές πωλήσεις, επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, σε δανεισμό, καθώς και σε καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω υποκαταστημάτων και επιχειρήσεων στην Ελλάδα, στη Μέση Ανατολή, στα Βαλκάνια, στην Πολωνία και στις ΗΠΑ και συνεπώς είναι δυνατό να εκτεθεί σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Οι υφιστάμενες δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό αφορούν σε κατασκευαστικά έργα, σε ανάπτυξη ακινήτων και στην παραγωγή ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στα Βαλκάνια: οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται σε ευρώ και επομένως η έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη. Επιπλέον, το βουλγαρικό Λέβα (BGN) έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ. Η ανάπτυξη ακινήτων στα Βαλκάνια πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο από κατασκευαστικές επιχειρήσεις του Ομίλου και, συνεπώς, εκτίθεται στον ίδιο συναλλαγματικό κίνδυνο με τις ανωτέρω κατασκευάστριες εταιρείες. Από πλευράς πωλήσεων (και απαιτήσεων), αυτές συνομολογούνται κυρίως με ρήτρα ευρώ και, επομένως, η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στη Μέση Ανατολή, οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται στα τοπικά νομίσματα, τα οποία είναι σταθερά συνδεμένα με το δολάριο ΗΠΑ (USD) και, επομένως, υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του Ευρώ.

Η ανάπτυξη ενεργειακών έργων, καθώς και η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλες χώρες όπως η Πολωνία, οι ΗΠΑ, η Σερβία και η Βόρεια Μακεδονία, όπου το τοπικό νόμισμα μεταβάλλεται σε σχέση με το ευρώ μπορεί να οδηγήσει σε συναλλαγματικές διαφορές και έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από την μεταβολή της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ (USD), του Πολωνικού ζλότυ (PLN), του Σερβικού δηναρίου (RSD), του δηναρίου (MKD) της Βόρειας Μακεδονίας και του Αλβανικού λεκ (ALL) έναντι του ευρώ.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα:

	2019											
(Ποσά σε ευρώ)	**RON**	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	85	256	3.718	8.824	22.261	47.304	1.183	1.819	53.857	2.528	10.166	8.687
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(439)	(5.175)	(2.328)	(4.754)	(14.674)	(21.478)	(1.346)	(845)	(92.966)	(13)	(7.085)	(3.940)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**(354)**	**(4.919)**	**1.390**	**4.070**	**7.587**	**25.826**	**(163)**	**974**	**(39.109)**	**2.515**	**3.081**	**4.747**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	0	0	192	14	433	92	0	43.336	0	120	10
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	0	0	0	(5.071)	(325)	(443)	(117)	(48)	(579.841)	0	(33.543)	(32)
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**3**	**0**	**0**	**(4.879)**	**(311)**	**(10)**	**(25)**	**(48)**	**(536.505)**	**0**	**(33.423)**	**(22)**

	2018											
(Ποσά σε ευρώ)	**RON**	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	177	18	1.171	9.681	20.082	46.755	490	2.678	39.049	2.471	12.245	10.146
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(450)	(1.590)	(9)	(11.328)	(15.313)	(22.825)	(931)	(1.894)	(43.121)	(13)	(20.327)	(2.570)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**(273)**	**(1.572)**	**1.162**	**(1.647)**	**4.769**	**23.930**	**(441)**	**784**	**(4.072)**	**2.458**	**(8.082)**	**7.576**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	0	0	261	14	1.105	90	0	37.687	0	114	10
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	0	(3.672)	0	(5.138)	(172)	(396)	0	0	(354.920)	0	(33.691)	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**3**	**(3.672)**	**0**	**(4.877)**	**(158)**	**709**	**90**	**0**	**(317.233)**	**0**	**(33.577)**	**10**

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των Καθαρών κερδών καθώς και των Λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων της χρήσης στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μέσω από την επίδρασής τους στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Για το νόμισμα BGN δεν εξετάσαμε την μεταβολή καθώς το νόμισμα έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ. Για τα υπόλοιπα νομίσματα εξετάσαμε την ευαισθησία σε μια μεταβολή +/- 10%.

Ο πίνακας παρουσιάζει την κατά +10% μεταβολή. Η κατά -10% μεταβολή λαμβάνεται με το αντίστροφο από το παρουσιαζόμενο πρόσημο.

	2019											
	RON	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	0	0	0	(3)	0	0	0	0	98	0	16	0
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	32	(833)	148	(435)	812	2.918	(358)	143	(57.437)	251	(3.033)	(1.448)

	2018											
	RON	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	0	0	0	0	0	0	0	3	351	0	15	0
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(1.756)	936	289	(2.689)	(2.063)	1.454	(448)	177	(37.910)	(4)	(6.464)	(4.837)

Για τη διαχείριση αυτής της κατηγορίας κινδύνου, η Διοίκηση και το τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Ομίλου φροντίζει ώστε, κατά το μέγιστο δυνατόν οι απαιτήσεις (έσοδα) και οι υποχρεώσεις (δαπάνες), να συνομολογούνται σε ευρώ ή σε νομίσματα που έχουν σταθερή ισοτιμία με το ευρώ (π.χ. το βουλγαρικό λέβα (BGN)) ή στο ίδιο νόμισμα ώστε να αντικρίζονται μεταξύ τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Την 31.12.2019, το 28,68% του συνολικού δανεισμού του Ομίλου αναφέρεται σε δάνεια σταθερού επιτοκίου, το 33,76% αναφέρεται σε δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου που έχουν αντισταθμιστεί μέσω παραγώγων με τα οποία ανταλλάσσονται μελλοντικές πληρωμές σταθερού επιτοκίου έναντι εισπράξεων κυμαινόμενου επιτοκίου, ενώ το 37,56 % σε δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου με βάση κατά περίπτωση το euribor ή το wibor.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των καθαρών κερδών της χρήσης σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου των έντοκων απαιτήσεων και υποχρεώσεων της τάξεως του +/- 20% (2018: +/- 20%), επί του μεταβλητού μέρους του επιτοκίου (πχ. Euribor 6M). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς

	2019		**2018**	
	20%	(20)%	20%	(20)%
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκες υποχρεώσεις)	(195)	195	(218)	218
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκα περιουσιακά στοιχεία)	84	(84)	86	(86)

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους κινδύνους τιμών επιτοκίων, ή μεταβολών τιμών χρεογράφων των οποίων η τιμή διαπραγματεύεται σε χρηματοοικονομική αγορά.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναλύονται ως εξής:

	2019	**2018**
Απαιτήσεις από παράγωγα	207.500	171.925
Χρηματικά διαθέσιμα	594.671	523.242
Δάνεια και απαιτήσεις	629.127	740.972
Σύνολο	**1.431.298**	**1.436.139**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.
Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική παρατήρηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.
Επισημαίνεται πάντως ότι, στις πληρωμές από το δημόσιο και τις εταιρείες που ελέγχονται από αυτό, παρατηρούνται κάποιες χρονικές καθυστερήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.
Η καθυστέρηση πληρωμών από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και το κλίμα που η οικονομική αυτή δυσπραγία δημιουργεί στους φορείς αυτούς, επηρεάζει και τη συμβατική συμπεριφορά των φορέων αυτών με τους οποίους είμαστε συμβεβλημένοι, με αποτέλεσμα, την επιδείνωση των οικονομικών αποτελεσμάτων μας αλλά και ανησυχία για τα επερχόμενα.
Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών, των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.
Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις του Ομίλου. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2019 αναλύεται ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	**1ο έως 5ο έτος**	**Πέραν του 5ου έτους**
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	105.123	509.889	1.278.884
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	51.365	205.345	119.062
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	10.175	6.751	6.863
Υποχρεώσεις από παράγωγα	29.578	85.513	117.047
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	130.598	0	0
Προμηθευτές	264.344	0	0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	46.391	0	0
Σύνολο	**637.574**	**807.497**	**1.521.856**

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31η Δεκεμβρίου 2018 είχε ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	**1ο έως 5ο έτος**	**Πέραν του 5ου έτους**
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	145.575	552.276	1.015.512
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	22.287	73.637	64.466
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	5.335	6.547	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα	21.311	79.913	97.618
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	125.421	0	0
Προμηθευτές	285.927	0	0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	77.278	0	0
Σύνολο	**683.134**	**712.373**	**1.177.596**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

48. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανά κατηγορία έχουν ως εξής:

	31.12.2019			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Εισηγμένες μετοχές & Αμοιβαία κεφαλαία	0	3.407	0	**3.407**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	0	65.434	**65.434**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από παραχωρήσεις	44.408	0	0	**44.408**
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	88.977	0	0	**88.977**
Απαιτήσεις από Παράγωγα	0	193.177	14.322	**207.500**
Εμπορικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις	495.742	0	0	**495.742**
Χρηματικά διαθέσιμα	594.671	0	0	**594.671**
Σύνολο	**1.223.798**	**196.584**	**79.756**	**1.500.139**

	31.12.2018			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Εισηγμένες μετοχές & Αμοιβαία κεφαλαία	0	1.264	0	**1.264**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	0	48.135	**48.135**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από παραχωρήσεις	36.930	0	0	**36.930**
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	88.629	0	0	**88.629**
Απαιτήσεις από Παράγωγα	0	167.996	3.929	**171.925**
Εμπορικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις	615.413	0	0	**615.413**
Χρηματικά διαθέσιμα	523.242	0	0	**523.242**
Σύνολο	**1.264.214**	**169.260**	**52.064**	**1.485.538**

	31.12.2019			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Υποχρεώσεων	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμός δανεισμός	1.893.896	0	0	**1.893.896**
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	375.772	0	0	**375.772**
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.855	0	0	**15.855**
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	310.735	0	0	**310.735**
Βραχυπρόθεσμός δανεισμός	130.598	0	0	**130.598**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	13.614	0	0	**13.614**
Υποχρεώσεις από παράγωγα	0	76	232.061	**232.137**
Σύνολο	**2.740.470**	**76**	**232.061**	**2.972.607**

	31.12.2018			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Υποχρεώσεων	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμός δανεισμός	1.713.363	0	0	**1.713.363**
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	160.390	0	0	**160.390**
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.737	0	0	**15.737**
Εμπορικές και λοιπές	363.205	0	0	**363.205**
Βραχυπρόθεσμός δανεισμός	125.421	0	0	**125.421**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	11.882	0	0	**11.882**
Υποχρεώσεις από παράγωγα	0	528	198.314	**198.842**
Σύνολο	**2.389.998**	**528**	**198.314**	**2.588.840**

49. ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρώνται σε εύλογη αξία αναλύονται κατά την 31.12.2019 και την 31.12.2018 στα ως άνω επίπεδα ιεράρχησης ως εξής:

	31.12.2019			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Εισηγμένες μετοχές (εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων)	3.223	0	0	3.223
Αμοιβαία κεφαλαία (εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων)	183	0	0	183
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	0	65.434	65.434
Απαιτήσεις από παράγωγα	0	0	207.500	207.500
Σύνολο	**3.407**	**0**	**272.934**	**276.341**
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από παράγωγα	0	223.482	8.656	232.137
Σύνολο	**0**	**223.482**	**8.656**	**232.137**
Καθαρή εύλογη αξία	**3.407**	**(223.482)**	**264.279**	**44.204**

	31.12.2018			
ρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Εισηγμένες μετοχές (εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων)	1.129	0	0	1.129
Αμοιβαία κεφαλαία (εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων)	135	0	0	135
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	0	48.135	48.135
Απαιτήσεις από παράγωγα	0	625	171.300	171.925
Σύνολο	**1.264**	**625**	**219.435**	**221.324**
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από παράγωγα		195.392	3.449	198.841
Σύνολο	**0**	**195.392**	**3.449**	**198.841**
Καθαρή εύλογη αξία	**1.264**	**(194.767)**	**215.986**	**22.484**

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά την περίοδο. Εντός της περιόδου που έληξε την 31.12.2019 και εντός της χρήσης 2018 δεν υπήρχαν μεταφορές ποσών μεταξύ των επιπέδων ιεράρχησης εύλογης αξίας 1 και 2.

Αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ομίλου για την περίοδο που έληξε την 31.12.2019 και για τη χρήση 2018 παρουσιάζεται ακολούθως:

	1.1-31.12.2019		1.1-31.12.2018	
	Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	**Παράγωγα**	**Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους**	**Παράγωγα**
Υπόλοιπα έναρξης	**48.135**	**167.851**	**47.461**	**181.778**
Είσπραξη	0	(18.715)	0	(18.702)
Αποκτήσεις/(Πωλήσεις)	596	0	68	0
Επίδραση από εξαγορά εταιρείας (σημ. 7.1)	0	7.470	0	0
Επίδραση αποτιμήσεων στα Αποτελέσματα	0	43.946	0	7.007
Κέρδη /(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα	16.703	(1.594)	606	(2.240)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(112)	0	8
Υπόλοιπα λήξης	**65.434**	**198.845**	**48.135**	**167.851**

Από την ανωτέρω ανάλυση το ποσό 198.845 (167.851 με 31.12.18) αφορά σε αξία ενσωματωμένου παραγώγου και παράγωγων αντιστάθμισης κινδύνου τιμών ηλεκτρικής ενέργειας απαίτηση 207.500 (171.300 με 31.12.18) και υποχρέωση 8.655 (3.449 με 31.12.2018).

Τα στοιχεία του ενεργητικού του επιπέδου 3 αφορά σε επενδύσεις σε μη εισηγμένες εταιρείες με ποσοστό συμμετοχής κάτω του 20% (Σημείωση 21) και σε απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα (Σημείωση 33). Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής:

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2019	**Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας**	**Λοιπές πληροφορίες**
Εσνωματωμένο Παράγωγο	193.177	Προεξόφληση μελλοντικών ροών	Για την προεξόφληση χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω δεδομένα : - Προυπολογιζόμενες ροές για το διάστημα 2020 - 2038 211 εκ ευρώ. - Μέσος όρος επιτοκίων για το διάστημα 2020-2038 1,42% - M.O Discount Factor για το διάστημα 2020 - 2038 0,85

Απαιτήσεις / (Υποχρεώσεις) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνων (IRS)	5.667	Προεξόφληση μελλοντικών ροών	Γίνεται χρήση μελλοντικών τιμών αγοράς προεξοφλώντας την εκτιμώμενη μελλοντική τους αξία σε παρούσα αξία
REBIKAT ΑΕ	290	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019
ΑΒΙΕΣ ΑΕ	246	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019
EUROTERRA ΑΕ	4.646	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019
ΕΥΡΩΑΚ ΑΕ	771	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ	51.700	Μέθοδος Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου 9,09%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	7.100	Μέθοδος Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου 9,09%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	682	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2019
Σύνολο	**264.278**		

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων του επιπέδου 2 αφορούν σε παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου. Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής:

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2019	**Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας**	**Λοιπές πληροφορίες**
Απαιτήσεις / (Υποχρεώσεις) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνων (IRS)	(223.482)	Λήψη αποτιμήσεων από πιστωτικά ιδρύματα : BBVA, EUROBANK, FORTIS, NOVO, PIRAEUS, NATIONAL BANK, STANTANDER σε συνδυασμό με εσωτερική αποτίμηση με χρήση καμπύλων επιτοκίου	
Σύνολο	**(223.482)**		

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους λόγω της βραχυπρόθεσμης φύσης τους:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Χρηματικά διαθέσιμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

50. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι στόχοι του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητα του (going-concern) και,
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική κεφαλαιακή δομή και απόδοση στους μετόχους.

Ο Όμιλος καθορίζει το ύψος του κεφαλαίου αναλογικά με τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων, παρακολουθεί τις εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον και την επίδρασή τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου και διαχειρίζεται την κεφαλαιακή δομή (σχέση δανεισμού προς ίδια κεφάλαια) με την προσαρμογή του ύψους και της διάρκειας του δανεισμού, την έκδοση νέων μετοχών ή την επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους, την προσαρμογή του ύψους του μερίσματος ή και την πώληση μεμονωμένων ή ομάδων περιουσιακών στοιχείων.

Για τον σκοπό αυτόν, η διοίκηση παρακολουθεί τη χρηματοοικονομική μόχλευση του Ομίλου στη βάση του δείκτη Δανειακές υποχρεώσεις/ Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων. Ως «Δανειακές Υποχρεώσεις» ορίζεται το σύνολο των Βραχυπρόθεσμων Δανείων, των Μακροπρόθεσμων Δανείων, των Υποχρεώσεων από τραπεζικές μισθώσεις και των Μακροπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων πληρωτέων την επόμενη χρήση. Ως «Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων» ορίζεται το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, των Δανειακών Υποχρεώσεων, των Συμμετοχικών τίτλων εξομοιούμενων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Σημ. 26), η αποπληρωμή των οποίων έπεται της εξυπηρέτησης του πρωτογενούς χρέους των αντίστοιχων Αιολικών Πάρκων και διενεργείται μόνο στο βαθμό που υπάρχουν οι απαιτούμενες αποδόσεις από την λειτουργία τους, των κρατικών επιχορηγήσεων μειωμένο κατά το ποσό των χρηματικών διαθεσίμων που δεν υπόκεινται σε οποιοδήποτε περιορισμό χρήσης ή δέσμευση.

Ο εν λόγω δείκτης κατά το τέλος των χρήσεων 2019 και 2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων (Σημ.6)	2.031.342	1.850.666
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	766.875	728.998
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρ/κες υποχρεώσεις (Σημ.26)	375.772	160.390
Επιχορηγήσεις (Σημ.29)	154.699	162.000
Μείον:		
Χρηματικά διαθέσιμα (Σημ.23)	(594.671)	(523.242)
Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων (Σημ.20)	(51.547)	(63.908)
Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή (σημ.31)	3.024	3.024
Μετρητά και καταθέσεις	**(643.194)**	**(584.126)**
Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**2.685.494**	**2.317.928**
Δανειακές υποχρεώσεις/ Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**75,64%**	**79,84%**

51. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

51.1 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους 4.610 (31.12.2018: 3.460).

Με τις εγκυκλίους ΠΟΛ 1154/2017, ΠΟΛ 1191/2017, ΠΟΛ 1192/2017, ΠΟΛ 1194/2017 και ΠΟΛ. 1208/2017, ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) παρείχε οδηγίες για την ομοιόμορφη εφαρμογή των όσων έγιναν δεκτά με τις υπ' αριθ. ΣτΕ 1738/2017 (Ολομ.), ΣτΕ 2932/2017, ΣτΕ 2934/2017 και ΣτΕ 2935/2017 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) καθώς και την υπ' αριθ. 268/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ).

Από τις ανωτέρω εγκυκλίους προκύπτει πενταετής παραγραφή - με βάση το γενικό κανόνα - για χρήσεις από το 2012 και μετά, καθώς και για τα φορολογικά έτη για τα οποία ισχύει ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - ΚΦΔ (από το 2014 και μετά), πλην ειδικών εξαιρέσεων που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του ΚΦΔ.

Συνεπώς, και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2013 έχει παραγραφεί εντός της χρήσης του 2019, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής. Αναλυτικά οι ανέλεγκτες χρήσεις ανά εταιρεία του Ομίλου περιγράφονται στην σημείωση 5.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ. 1 Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει σε προαιρετική βάση. Στα πλαίσια αυτά, έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2016 και 2017, έλαβαν η μητρική και οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες του τομέα ανανεώσιμων πηγών, για τη δε χρήση 2018 έλαβαν έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης, οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης για τη χρήση 2019 για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2019. Κατά την ολοκλήρωση των εν λόγω φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2013 έχει παραγραφεί εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής.

51.2 Δεσμεύσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων από κατασκευαστικές συμβάσεις του Ομίλου ανέρχεται κατά την 31.12.2019 σε ποσό 1.661 εκατ. ευρώ (1.618 εκατ. ευρώ την 31.12.2018). Στο πλαίσιο των εν λόγω δεσμεύσεων, ο Όμιλος έχει χορηγήσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ποσού 897 εκατ. ευρώ (έναντι 1.017 εκατ. ευρώ την 31.12.2018).

Αξιώσεις της «Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.» (ΔΕΗ) κατά της κοινοπραξίας «ΜΕΤΚΑ Α.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε.» στο πλαίσιο της οριστικής παραλαβής της μονάδος V ΑΗΣ Μεγαλόπολης Β

Στο πλαίσιο του έργου «ΑΗΣ Μεγαλόπολης – Μελέτη, Προμήθεια, Μεταφορά, Εγκατάσταση και Θέση σε Λειτουργία Μονάδας No. 5 Συνδυασμένου Κύκλου, Καθαρής Ισχύος σε Συνθήκες Αναφοράς 811 MW, με Καύσιμο Φυσικό Αέριο/ ΔΜΚΘ-11072251», του οποίου ανάδοχος είναι η κοινοπραξία ΜΕΤΚΑ Α.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε., η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ) γνωστοποίησε στον ανάδοχο επιστολή/ έγκριση πρωτοκόλου οριστικής παραλαβής μονάδας, με την οποία εγείρει απαιτήσεις ύψους 60.213.150,75 ευρώ από ποινικές ρήτρες, 25.743.299,46 ευρώ για την άρση τεχνικών εκκρεμοτήτων που έχουν καταγραφεί σε οικείους πίνακες εκκρεμοτήτων, και 2.400.000 ευρώ για μη παραδοθέντα ανταλλακτικά και εργαλεία και παρακρατά όλες τις εις χείρας της εγγυητικές επιστολές που έχει παράσχει ο ανάδοχος, ενώ ζητά πρόσθετη εγγυητική επιστολή 2.660.000 ευρώ για τμήματα του εξοπλισμού για τα οποία δεν έχει λήξει η περίοδος εγγύησης. Αντιστοίχως, η ανάδοχος κοινοπραξία υπέβαλε στην ΔΕΗ αντιρρήσεις, οι οποίες δεν λήφθηκαν υπόψη κατά την έγκριση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής, με τις οποίες προέβαλε δικές της απαιτήσεις έναντι της ΔΕΗ, συνολικού ύψους 90.750.045,87 ευρώ (εκ των οποίων αίτημα αποζημίωσης 82.649.328 ευρώ). Εκ των απαιτήσεων του αναδόχου η ΔΕΗ αναγνώρισε ποσό 1.309.909,68 ευρώ το οποίο συνυπολόγισε συμψηφιστικά στο ύψος των απαιτήσεών της. Σύμφωνα με το νομικό σύμβουλο που χειρίζεται την εν λόγω υπόθεση, η διαφορά πρόκειται να οδηγηθεί σε επίλυση με φιλικές διαπραγματεύσεις, ενώ, σε περίπτωση αποτυχίας των φιλικών διαπραγματεύσεων, η ανάδοχος κοινοπραξία θα προσφύγει σε διαιτησία, της οποίας η έκβαση εκτιμάται από τους νομικούς συμβούλους της κοινοπραξίας ότι θα είναι θετική για την κοινοπραξία ΜΕΤΚΑ Α.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε., ώστε το τελικό ισοζύγιο των εκατέρωθεν αξιώσεων να μην είναι αρνητικό για την τελευταία.

51.3 Δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι ενοποιούμενες εταιρείες αυτής εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ειδικότερα σε ότι αφορά σε δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων, σημειώνεται ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, και ως εκ τούτου δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση τέτοιας φύσης δικαστικών υποθέσεων.

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει κατά την 31.12.2019 προβλέψεις ύψους 4.838 (31.12.2018: 5.143) για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 28).

Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι, πέρα των ως άνω σχηματισθέντων προβλέψεων, οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Αξιώσεις πελάτη κατά Κοινοπραξίας «SIEMENS A.G. – ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε.» στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος και αντίθετη αξίωση της Κοινοπραξίας

Την 29.12.2015 ασκήθηκε ενώπιον του Εφετείου Πειραιά αγωγή της εταιρείας με την επωνυμία Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος ΑΕ («ΟΣΕ») κατά της κοινοπραξίας με την επωνυμία «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ», μέλος της οποίας είναι η θυγατρική της Εκδότριας, ΤΕΡΝΑ Α.Ε.

Η ένδικη διαφορά ανέκυψε στο πλαίσιο του έργου «Ανακαίνιση σιδηροδρομικής γραμμής και κατασκευή ηλεκτροκίνησης – σηματοδότησης - τηλεδιοίκησης στο τμήμα Πειραιά – Αθήνα – Τρεις Γέφυρες – ΣΚΑ – Αχαρνές/ Τρεις Γέφυρες – Άνω Λιόσια (σύνδεση με Σ.Γ.Υ.Τ. ΣΚΑ - Κορίνθου)», του οποίου ανάδοχος ήταν η ανωτέρω κοινοπραξία, σε συνέχεια της απόφασης από την ΟΣΕ για την οριστική διακοπή των εργασιών και τη λύση της υπ' αριθμ. 994/2005 σύμβασης εκτέλεσης του έργου.

Αίτημα της αγωγής του ΟΣΕ κατά της κοινοπραξίας είναι η καταβολή ποσού 22.062.281,10 ευρώ πλέον τόκων από την 5.12.2014, άλλως από την 31.12.2015, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, με την αιτιολογία ότι το ποσό αυτό δεν αντιστοιχεί σε συμβατική παροχή που έλαβε ο ΟΣΕ από την κοινοπραξία. Ειδικότερα, με βάση την ανωτέρω αγωγή, το ποσό αυτό συνιστά απόκλιση μεταξύ αφενός των εργασιών που είχαν τιμολογηθεί από την κοινοπραξία «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ» και είχαν πληρωθεί από τον ΟΣΕ σε αυτή και αφετέρου της διορθωμένης (από τον ΟΣΕ) τελικής επιμέτρησης των εργασιών και του έργου.

Ακόμα, ζητείται η καταβολή ποσού 624.479,17 ευρώ πλέον τόκων από την 01.09.2011 άλλως από την 31.12.2015, το οποίο αντιστοιχεί στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής που είχε καταβληθεί στην ανάδοχο του έργου κοινοπραξία στο πλαίσιο υλοποίησής του.

Η εκδίκαση της ανωτέρω αγωγής, η οποία είχε αρχικά προσδιοριστεί για την 21.09.2017, και, κατόπιν ματαιώσεων και αναβολών, προσδιορίστηκε εκ νέου για την 5.12.2019 ημερομηνία κατά την οποία επίσης ματαιώθηκε. Ήδη έχει προσδιοριστεί εκ νέου προς συζήτηση για την δικάσιμο της 18.03.2021.

Σε στάδιο προγενέστερο από την άσκηση της ανωτέρω αγωγής του ΟΣΕ, η ανάδοχος του έργου κοινοπραξία και οι συμμετέχουσες σε αυτή εταιρείες έχουν ασκήσει την από 30.03.2012 προσφυγή κατά του ΟΣΕ και κατά της τελικής επιμέτρησης των εργασιών, για τη διόρθωση αυτής. Η εν λόγω προσφυγή, η οποία αρχικά είχε απορριφθεί από το Εφετείο Πειραιά για τυπικούς λόγους, παραπέμφθηκε εκ νέου για εκδίκαση στο Πενταμελές Εφετείο Πειραιώς με την υπ' αρ. 1038/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου που δημοσιεύθηκε την 16.06.2017. Η ανωτέρω προσφυγή εκδικάστηκε, κατόπιν αναβολής, στις 17.1.2019 και αναμένεται η έκδοση απόφασης. Οι μέχρι σήμερα εκδοθείσες επί της ανωτέρω διαφοράς αποφάσεις τόσο του Εφετείου Πειραιά όσο και του Αρείου Πάγου δεν υπεισέρχονται στην ουσία της ένδικης διαφοράς αλλά αφορούν σε τυπικά ζητήματα.

Τα μέλη της κοινοπραξίας «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ» ευθύνονται απέναντι στον ΟΣΕ αλληλέγγυα και εξ ολοκλήρου το καθένα. Όσον αφορά στις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας, καθένα μέλος ευθύνεται κατά το ποσοστό συμμετοχής του σε αυτή, ήτοι η ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατά 37,5%, η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ κατά 37,5% και η SIEMENS AG κατά 25%, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. 15158/26.08.2003 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών, Ελένης Θεοδωρακοπούλου.

Σύμφωνα με την Εταιρία, για την εν λόγω υπόθεση οι νομικοί σύμβουλοι που τη χειρίζονται εκτιμούν ότι πιθανολογείται θετική έκβαση. Περαιτέρω δεν έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη, καθώς σύμφωνα με την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας α) δεν έχει έως τώρα οριστικοποιηθεί η ύπαρξη δέσμευσης, β) δεν πιθανολογείται ότι τελικά θα υπάρξει εκροή οικονομικών πόρων και γ) δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα το σχετικό ποσό.

Αξιώσεις κατά της κοινοπραξίας «ΤΕΡΝΑ ΑΕ – SICES Construction SPA» στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος

Την 20.12.2019 ασκήθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή της εταιρείας με την επωνυμία ΒΙΟΤΕΚ Ανώνυμη Τεχνική Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία («ΒΙΟΤΕΚ») κατά της κοινοπραξίας με την επωνυμία «Τερνα ΑΕ – SICES Construction SPA», μέλος της οποίας είναι η θυγατρική της Εκδότριας, ΤΕΡΝΑ. Η ένδικη διαφορά ανέκυψε στο πλαίσιο του έργου «Αναβάθμιση Διυλιστηρίων ΕΛΠΕ Ελευσίνας-Μηχανολογικές Έργασίες (Περιοχή 1)» με ανάδοχο την ανωτέρω κοινοπραξία, η οποία ανέθεσε υπεργολαβικά στην ΒΙΟΤΕΚ τις εργασίες «Προκατασκευή και ανέγερση σωληνώσεων – ανέγερση στηριγμάτων της μονάδας U32», δυνάμει σύμβασης που υπογράφηκε τον Ιούλιο 2010. Το εν λόγω έργο έχει ολοκληρωθεί και οριστικά παραληφθεί από τον κύριο του έργου την 02.05.2014.

Παρότι με την κατατεθείσα στις 04.03.2020 ενώπιον Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών παραίτησή της, η ΒΙΟΤΕΚ παραιτήθηκε από το δικόγραφο της παραπάνω αγωγής, ρητά επιφυλάχθηκε για την εκ νέου άσκηση αυτής, δηλώνοντας ότι η παραίτησή της από την ασκηθείσα αγωγή οφείλεται σε αδυναμία πληρωμής του δικαστικού ενσήμου που απαιτείται.

Η εγερθείσα αξίωση της ΒΙΟΤΕΚ κατά της κοινοπραξίας ανέρχεται σε 14.534.450,06 ευρώ, πλέον νόμιμων τόκων και αναλογούντος Φ.Π.Α.

Τα μέλη της κοινοπραξίας «Τερνα ΑΕ – SICES Construction SPA» ευθύνονται απέναντι στην ΒΙΟΤΕΚ αλληλέγγυα και εξ ολοκλήρου το καθένα. Όσον αφορά στις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας, καθένα μέλος ευθύνεται κατά το ποσοστό συμμετοχής του στην κοινοπραξία, ήτοι η ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατά 50% και η SICES Construction SPA κατά 50%, όπως προκύπτει από το από 28.05.2010 ιδιωτικό συμφωνητικό κοινοπραξίας, όπως έχει τροποποιηθεί.

Οι νομικοί σύμβουλοι που χειρίζονται την εν λόγω υπόθεση εκτιμούν ότι η αξίωση της ΒΙΟΤΕΚ έχει μικρές πιθανότητες ένδικης ευδοκίμησης. Παρόλα αυτά, η κοινοπραξία, έναντι μιας πιθανής αρνητικής έκβασης της υπόθεσης αυτής, έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων μέσω της αναθεώρησης του προϋπολογισθέντος κόστους του έργου.

Δικαστικές αξιώσεις κατά του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ /Ενδεχόμενες απαιτήσεις

- Αγωγή κατά της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. από κατοίκους της περιοχής του Δήμου Σητείας, Λασιθίου Κρήτης συνολικού ποσού 2.523 για περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη, λόγω αδικοπραξίας εξαιτίας της απόκτησης από την Εταιρεία άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό πάρκο στην περιοχή. Σύμφωνα με την εκτίμηση των δικηγόρων της Εταιρείας η αγωγή δεν θα ευδοκιμήσει.

- Η Περιφέρεια Ηπείρου με το από αρ. πρωτ. οικ. 45431/142/01.04.2019 έγγραφό της γνωστοποίησε στην εταιρεία ποσό οφειλόμενης ποινικής ρήτρας 690 λόγω μη επίτευξης διαθεσιμότητας των υπηρεσιών Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου κατά την Προγραμματισμένη Ημερομηνία, σύμφωνα με τους όρους της 21.07.2017 Σύμβαση Σύμπραξης. Η εταιρεία θεωρεί ότι η καθυστέρηση της μη επίτευξης διαθεσιμότητας υπηρεσιών κατά την Προγραμματισμένη Ημερομηνία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά της, και για το λόγο αυτό θα προσφύγει στη διαιτητική διαδικασία που προβλέπει η Σύμβαση Σύμπραξης προκειμένου να ακυρωθεί η εν λόγω ποινική ρήτρα. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα ευδοκιμήσει η επιβληθείσα ποινική ρήτρα και η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου δεν θα υποστεί οικονομικά βάρη. Η εκτίμηση αυτή είναι στηριζόμενη και στην υποβληθείσα Αίτηση Υποβολής Διαφοράς σε Διαιτησία – Ορισμός Διαιτητή και Πρόσκληση Ορισμού Διαιτητή με την οποία η εταιρεία Αειφορική Ηπείρου ΜΑΕ εγείρει τις δικές τις αντιρρήσεις, αξιώσεις και απαιτήσεις. Συγκεκριμένα, την 23.07.2019 επιδόθηκε στην Περιφέρεια Ηπείρου, η από 19.07.2019 Αίτηση Υποβολής Διαφοράς σε Διαιτησία – Ορισμός Διαιτητή και Πρόσκληση Ορισμού Διαιτητή με την οποία η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕ ζητά να αναγνωριστεί ότι μη νόμιμα της επιβλήθηκε η ποινική ρήτρα ύψους 690 και να επιστραφεί στην εταιρεία με τον νόμιμο τόκο υπερημερίας, καθώς και να της καταβληθούν τα ποσά: (α) 989 ως αποζημίωση για θετικές ζημίες που οφείλονται στην παράταση της περιόδου εργασιών, (β) 697 ως αποζημίωση για απώλεια εσόδων κατά την ως άνω περίοδο, (γ) 325 ως αποζημίωση για το κόστος διενέργειας πρόσθετων δοκιμών ελέγχου της ΜΕΑ Ηπείρου, (δ) 817 ως αποζημίωση για απώλεια εσόδων κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της ΜΕΑ Ηπείρου, (ε) 1.048 ως αποζημίωση για την απώλεια εσόδων κατά το δεύτερο έτος λειτουργίας της ΜΕΑ Ηπείρου. Η διαφωνία θα επιλυθεί κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περί διαιτησίας.

  Οι διάδικοι έχουν ήδη ορίσει ο καθένας τον διαιτητή του και ελλείψει συμφωνίας των διαιτητών η εταιρεία κατάθεσε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών αίτηση για ορισμό επιδιαιτητή, επί της οποίας η Περιφέρεια άσκησε κύρια παρέμβαση αιτούμενη την απόρριψη της. Η αίτηση και η κύρια παρέμβαση συζητήθηκαν στις 10.01.2020 και εκκρεμεί η έκδοση της απόφασης.

- Αγωγή κατά της εταιρείας SILVER SUN SHIPPING SA, η οποία εδρεύει στον Παναμά και διατηρεί γραφεία στην Ελλάδα για την καταβολή ποσού 18.514 από αδικοπραξία, ήτοι για την αποκατάσταση της βλάβης και τα διαφυγόντα κέρδη της Εταιρείας λόγω υπαίτιας πρόκλησης βλάβης. Την 13.03.2018 δημοσιεύθηκε η υπ' αριθμόν 1291/2018 απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή εν μέρει η αγωγή και επιδικάζεται στην ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε. ποσό 12.034 νομιμοτόκως από αρχές του 2017. Επειδή κρίθηκε από την εν λόγω απόφαση ότι η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε. είναι συνυπαίτια της ζημίας κατά ποσοστό 35%, η εταιρεία άσκησε έφεση ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Πειραιά κατά της υπ' αριθμ. 1291/2018 απόφασης, η εκδίκαση της οποίας ορίστηκε για την 15.11.2018. Κατά την ίδια ημερομηνία συνεκδικάστηκε και η έφεση που άσκησε η αντίδικος εταιρεία κατά της υπ' αριθμ. 1291/2018 απόφασης. Επ' αυτών εξεδόθη η υπ' αρ. 563/2019 μη οριστική απόφαση του εφετείου Πειραιά η οποία διατάσσει την διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, η οποία ήδη διεξάγεται. Παράλληλα η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ ΑΕ έχει ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστικού οργανισμού με την επωνυμία UK PROTECTION & INDEMNITY CLUB (UK P&I CLUB), με αίτημα να υποχρεωθεί ο εναγόμενος ασφαλιστικός Οργανισμός να καταβάλει στην Εταιρεία-μέλος του με την επωνυμία SILVER SUN SHIPPING SA, το ποσό των 18.514. Η αγωγή συζητήθηκε στις 19.10.2017 και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1394/2018 απόφαση, η οποία απέρριψε την αγωγή. Διερευνάται η δυνατότητα άσκησης έφεσης.

51.4 Εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών

Η Εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε., οι θυγατρικές αυτής ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε., καθώς και σχεδόν το σύνολο των Ελληνικών Κατασκευαστικών Εταιρειών, όπως και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εταιρειών, ελέγχθηκαν αυτεπαγγέλτως από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΕΑ) αναφορικά με ενέργειες και πράξεις τους οι οποίες ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι οδηγούν σε παραβίαση των σχετικών κανόνων.

Στην συνέχεια η Εταιρεία και οι ως ανωτέρω θυγατρικές αυτής, με βάση το άρθρο 25α Ν. 3959/2011 αλλά και την υπ' αρ. 628/2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕΕΑ, και μετά από πολύ προβληματισμό υπέβαλαν, για λόγους προφανούς εταιρικού συμφέροντος και προκειμένου να εφαρμοστούν οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 25Α και 14 παρ. 2 περίπτωση ιδ (εε) του Νόμου 3959/2011 και της υπ' αριθμ. 628/2016 Απόφασης της ΕΕΑ σχετικά με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αίτημα για υπαγωγή στις προβλεπόμενες διαδικασίες διευθέτησης διαφορών, δηλαδή σε διαδικασία συναινετικής επίλυσης.

Στις 03.08.2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία και στις θυγατρικές ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. η υπ' αρ. 642/09.03.2017 απόφαση της ΕΕΑ δυνάμει της οποίας α. διαπιστώνεται ότι δεν στοιχειοθετούνται κατά νόμο παραβάσεις του αρ. 1 του Ν.3959/2011 για την Εταιρεία και την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. και ουδέν πρόστιμο ή/και ποινή επιβάλλεται και β. επιβάλλεται στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. πρόστιμο ύψους 18.612 για παράβαση του αρ. 1 του Ν.3959/2011 και του αρ. 101 ΣΛΕΕ (για το διάστημα από 11.05.2005 έως 04.01.2007 και από 04.06.2011 έως 26.11.2012). Η διαδικασία διευθέτησης για την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. οριστικοποιήθηκε και το ποσό του προστίμου ανήλθε στα 18.612, το οποίο καταβλήθηκε πλήρως και ολοσχερώς εντός του 2018.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 44 παρ. 3β του Ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 73 παρ. 4 περίπτωση γ) του Ν.4412/2016 ως ισχύουν σήμερα μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 235 του Ν. 4635/2019, (ΦΕΚ Α 167/30.10.2019) με την υπαγωγή στο άρθρο 25α του Ν.3959/2011 και την εξόφληση εκ μέρους της ΤΕΡΝΑ Α.Ε του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου, ως αναφέρθηκε, επέρχεται πλήρης απαλλαγή από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις, και δεν θεμελιώνεται λόγος αποκλεισμού από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή παραχωρήσεις.

Παρέπεται να αναφερθεί ότι ο Όμιλος και οι εταιρείες του όπως και η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχουν λάβει οικειοθελώς σύνολο μέτρων συμμόρφωσης και επανορθωτικών μέτρων, τα οποία διαρκώς εξελίσσονται και επικαιροποιούνται, αποδεικνύοντας περαιτέρω την αξιοπιστία και την φερεγγυότητά τους.

52. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

- Μέσα στον Ιανουάριο 2020 η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχει αντλήσει χρηματοδότηση συνολικού ποσού 42 εκατ. ευρώ εκ των οποίων ποσό 39 εκατ. ευρώ έχει διατεθεί σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της συνδεδεμένης εταιρείας ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ βάσει των όρων της σύμβασης παραχώρησης.

- Στην ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, ως μέλος της Ένωσης Προσώπων INSPIRE ATHENS, κοινοποιήθηκε η απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.), μαζί με τα πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του Διεθνούς Διαγωνισμού για την Παραχώρηση Άδειας λειτουργίας Επιχείρησης Καζίνο (ΕΚΑΖ) ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων στον Μητροπολιτικό Πόλο Ελληνικού -Αγίου Κοσμά. Η απόφαση αφορά στα αποτελέσματα του σταδίου αξιολόγησης του Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» των Διαγωνιζομένων και σύμφωνα με αυτήν (όπως ανακοινώθηκε με επίσημο Δελτίο Τύπου στις 20.01.2020 από την Ε.Ε.Ε.Π.) απορρίπτεται η Προσφορά του Διαγωνιζομένου SHRE/SHRI, LLC και γίνεται αποδεκτή η Προσφορά του Διαγωνιζομένου, με την επωνυμία INSPIRE ATHENS - Ένωση Προσώπων μεταξύ των Εταιρειών «MGE Hellinikon B.V.», «Mohegan Gaming Advisors, LLC» και «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.».

- Την 06.02.2020 ακολούθως της ικανοποίησης των Προϋποθέσεων της Σύμβασης Παραχώρησης, το Δημόσιο παρείχε στην εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ την «Άδεια Ίδρυσης και Κατασκευής Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης». Η ανωτέρω ημερομηνία αποτελεί εφεξής την ημερομηνία της έναρξης παραχώρησης. Το έργο θα κατασκευαστεί κατά 100% από την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Η συμβατική διάρκεια της περιόδου παραχώρησης διαμορφώνεται σε τριάντα πέντε (35) έτη από την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και συμπεριλαμβάνει την πενταετή περίοδο μελέτης-κατασκευής.

- Την 10.02.2020, ο Όμιλος μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ προχώρησε σε δωρεά ύψους 3,5 εκατ. ευρώ προς τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας.
  Ο Όμιλος θα καλύψει πλήρως το κόστος των μελετών, του σχεδιασμού και της κατασκευής όλων των απαιτούμενων έργων προκειμένου:
  α. Να μετατραπεί το Αεροδρόμιο της 115 ΠΜ (Σούδα) σε εγκατάσταση Μηδενικού Αποτυπώματος Άνθρακα (Net Zero Carbon Emissions).
  β. Να καλυφθούν οι ανάγκες σε ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη των εγκαταστάσεων στο στρατιωτικό αεροδρόμιο της 115 Π.Μ. στην Σούδα, κατά 100% από Ανανεώσιμες Πηγές (Net Zero Energy Airport) και να «εξηλεκτρισθούν» οι μεταφορές εντός του Αεροδρομίου.
  Η 115 Π.Μ. στη Σούδα θα είναι από τις πρώτες εγκαταστάσεις παγκοσμίως που θα λάβουν τις σχετικές πιστοποιήσεις, ενώ το ετήσιο όφελος από την πλήρη απαλλαγή της Μονάδας από το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψης των αναγκών θέρμανσης, θα ξεπεράσει τις 400 χιλ. ευρώ. Με αυτό τον τρόπο το αεροδρόμιο της 115 Π.Μ. θα συμβάλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, ενώ θα εξοπλιστεί με έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας τελευταίας τεχνολογίας, χωρίς να μειώνει σε τίποτα τις επιχειρησιακές του δυνατότητες. Για την υλοποίηση των απαραίτητων έργων, η Εταιρεία θα συνεργαστεί με την εξειδικευμένη εταιρεία Easy Power. Ο προϋπολογισμός της πρότασης ξεπερνά τα 3,5 εκατ. ευρώ, ενώ ο χρόνος ολοκλήρωσης των απαραίτητων εργασιών υπολογίζεται σε περίπου έξι (6) μήνες από την ημέρα επίσημης αποδοχής με ΦΕΚ της δωρεάς και υπογραφής της σχετικής σύμβασης με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

- Με την από 26.02.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ αποφασίστηκε η έκδοση 7ετούς κοινού ομολογιακού δανείου μέχρι του ποσού των πεντακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (500.000.000 ευρώ), οι ομολογίες του οποίου θα διατεθούν με δημόσια προσφορά στην Ελλάδα και θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στην κατηγορία τίτλων σταθερού εισοδήματος της ρυθμιζόμενης αγοράς του Χ.Α. (η «Έκδοση»). Η Έκδοση θα πραγματοποιηθεί αφού ληφθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο εγκρίσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών και εφόσον το Δάνειο καλυφθεί τουλάχιστον σε ποσό τετρακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (400.000.000 ευρώ).

Μέσω της Έκδοσης η Εταιρεία, στο πλαίσιο της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου της για τα επόμενα έτη, επιδιώκει να χρηματοδοτήσει την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου της μέσω υφιστάμενων ή/και νέων επενδύσεων, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη και στην τόνωση της Ελληνικής οικονομίας και στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας. Ειδικότερα, τα κεφάλαια που θα αντληθούν από την Έκδοση (κατόπιν αφαίρεσης των δαπανών της Έκδοσης) θα διατεθούν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους για τη χρηματοδότηση (μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου ή/και δανεισμού) υφιστάμενων ή /και σε εξέλιξη ή /και νέων επενδύσεων του Ομίλου στις δράσεις παραχωρήσεων, υποδομών και ενέργειας.

- Την 12.03.2020, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ενημέρωσε το Επενδυτικό Κοινό, ότι κατόπιν συναλλαγής αγοράς ιδίων μετοχών την 11.03.2020, οι ίδιες μετοχές που κατέχει η Εταιρεία άμεσα ανήλθαν του ορίου του 5%. Ειδικότερα, ο αριθμός ιδίων μετοχών που κατέχονται μετά τη συναλλαγή ανήλθαν σε 5.172.059 ήτοι ποσοστό 5,0009% του μετοχικού κεφαλαίου. Σημειώνεται ότι η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατέχει 688.205 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 0,6654% του μετοχικού κεφαλαίου και η θυγατρική εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ κατέχει 616.835, ήτοι ποσοστό 0,5964% του μετοχικού κεφαλαίου και ως εκ τούτου ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών άμεσα και έμμεσα μετά την συναλλαγή ανέρχεται σε 6.477.099, ήτοι ποσοστό 6,2627% του μετοχικού κεφαλαίου.

- Ο Όμιλος ανακοίνωσε μέσω του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στις 16.03.2020 ότι, συνεχίζει το επενδυτικό του πρόγραμμα στην Ελλάδα και προχωρά στην υλοποίηση νέων επενδύσεων στην παραγωγή καθαρής ενέργειας, συνολικού προϋπολογισμού της τάξης των 550 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται να ξεκινήσει μέσα στο επόμενο διάστημα την κατασκευή νέων αιολικών πάρκων στην Εύβοια, καθώς ολοκληρώθηκε η εξαγορά του χαρτοφυλακίου των αδειοδοτημένων και υπό αδειοδότηση αιολικών πάρκων ισχύος 270 MW της εταιρείας «RF Ομαλιές ΜΑΕ» από την «RF ENERGY ΑΕ».

  Στη φάση αυτή, προβλέπεται η κατασκευή αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος άνω των 180 MW, με αποτέλεσμα η συνολική ισχύς των νέων αιολικών πάρκων που δρομολογεί στην ελληνική αγορά των ΑΠΕ ο υπό-όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, να υπερβαίνει τα 400 MW και η συνολική αξία επένδυσης τα 550 εκατ. ευρώ. Πέραν των ανωτέρω νέων επενδύσεων σε αιολικά πάρκα στην Εύβοια, ο υπό-όμιλος έχει ήδη δρομολογήσει επενδύσεις και σε έργα αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, όπως τον υβριδικό σταθμό Αμαρίου στην Κρήτη και το έργο αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία, οι οποίες αποτελούν δύο εξαιρετικά σημαντικές επενδύσεις της τάξης των 800 εκατ. ευρώ, απαραίτητες για την εξισορρόπηση των δικτύων μεταφοράς και τη μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς άνθρακα.

- Την 19.03.2020 πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την από 06.03.2020 πρόσκληση, η επαναληπτική Συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών του εκδοθέντος δυνάμει του από 22.03.2018 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως 120.000.000 ευρώ και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων (το «Πρόγραμμα ΚΟΔ 2018») ομολογιακού δανείου. Η επαναληπτική Συνέλευση των Ομολογιούχων ενέκρινε σχετικές τροποποιήσεις του Προγράμματος ΚΟΔ 2018, υπό την αίρεση της έκδοσης από την ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ κοινού ομολογιακού δανείου μέχρι του ποσού των πεντακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (500.000.000 ευρώ), οι ομολογίες του οποίου θα διατεθούν με δημόσια προσφορά στην Ελλάδα και θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στην κατηγορία τίτλων σταθερού εισοδήματος της ρυθμιζόμενης αγοράς του Χ.Α. (το «Δάνειο»), και παρείχε εξουσιοδότηση προς τον Εκπρόσωπο των Ομολογιούχων για την υπογραφή σύμβασης τροποποίησης όρων του «Προγράμματος ΚΟΔ 2018».

- Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, την 24.03.2020, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ σε συνέχεια της από 19.04.2019 ανακοίνωσης, ενημέρωσε το επενδυτικό κοινό ότι έλαβε γνωστοποίηση από τον μέτοχο REGGEBORGH INVEST B.V. ότι στις 20.03.2020 παρήλθε η ημερομηνία άσκησης του δικαιώματος του χρηματοπιστωτικού μέσου που κατείχε και θα μπορούσε να οδηγήσει σε απόκτηση 7.909.588 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου, ήτοι ποσοστό 7,6477% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας. Ως εκ τούτου, ο αριθμός μετοχών και ισάριθμων δικαιωμάτων ψήφου, μετά και την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ανήλθε σε 25.968.005 μετοχές και δικαιώματα ψήφου, ήτοι ποσοστό 25,1084% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, που ανέρχονται σε 103.423.291.

  Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ενημέρωσε στις 26.03.2020 το επενδυτικό κοινό ότι έλαβε σήμερα γνωστοποίηση από τον μέτοχο REGGEBORGH INVEST B.V. ότι στις 24.03.2020 επήλθε μεταβολή (αύξηση) στα δικαιώματα ψήφου του ως άνω μετόχου συνεπεία του οποίου κατέχει ποσοστό 30,2562% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε.

- Στο πρώτο τρίμηνο του 2020, οι εταιρείες του υπό-ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ άντλησαν πρόσθετη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση συνολικού ποσού 134 εκατ. ευρώ από τα οποία 77 εκατ. ευρώ σχετίζονται με τα Α/Π της Ευβοίας.

- Την 30.03.2020 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (100% θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) ανακοίνωσε ότι σε κοινοπραξία με την SIEMENS (ένωση εταιρειών SIEMENS – ΤΕΡΝΑ) αναδείχθηκε ανάδοχος του έργου «Μελέτη, Προμήθεια και Εγκατάσταση Δύο Σταθμών Μετατροπής και ενός Υποσταθμού για την Ηλεκτρική Διασύνδεση Κρήτης – Αττικής. Όπως ανακοίνωσε η «Αριάδνη Interconnection», θυγατρική του Ομίλου ΑΔΜΗΕ, ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 370 εκατ. ευρώ. Από αυτά, τα 358,6 εκατ. ευρώ αφορούν στην κατασκευή των σταθμών μετατροπής και τα 11,4 εκατ. ευρώ στη συντήρησή τους. Η σύμβαση έχει διάρκεια υλοποίησης 36 μήνες και θα υπογραφεί μετά την έγκρισή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, το έργο πρόκειται να ενταχθεί για συγχρηματοδότηση στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

- Οι Όμιλοι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ αποφάσισαν τον Μάρτιο του 2020 να προχωρήσουν στην αγορά μηχανημάτων και υλικών που κρίνονται απαραίτητα για την ενίσχυση του έργου του Υπουργείο Υγείας και των Διοικήσεων των Νοσοκομείων σε διάφορες περιοχές της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, αγοράστηκαν:
  - Πλήρης εξοπλισμός για την λειτουργία οκτώ (8) κλινών ΜΕΘ στο νοσοκομείο «Αττικόν», για την κάλυψη των αναγκών της Κλινικής Μονάδας Εντατικής Θεραπείας του πανεπιστημιακού νοσοκομείου. Ο εξοπλισμός περιλαμβάνει οκτώ (8) αναπνευστήρες (εκ των οποίων ο ένας είναι φορητός για ευελιξία στην ΜΕΘ και για μεταφορές), εννέα (9) monitors τελευταίας τεχνολογίας (εκ των οποίων το ένα είναι φορητό για ευελιξία στην ΜΕΘ και για μεταφορές), έναν κεντρικό σταθμό ελέγχου monitors (για έως 16 monitors) και 18 αντλίες εγχύσεως σύριγγας.
  - Στολές, μάσκες, αντισηπτικά κλπ. αναλώσιμα πρώτης ανάγκης για το νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», για την προστασία του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του νοσοκομείου.
  - Αναπνευστήρες, ιατρικά μηχανήματα, αναλώσιμα και οικίσκοι (χώροι πρώτης υποδοχής πιθανών περιστατικών) σε νοσοκομεία της περιφέρειας (Ιωαννίνων, Σερρών και «Μποδοσάκειο» Πτολεμαΐδας).

- **Παγκόσμια κρίση δημόσιας υγείας από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19)**

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στους τομείς των υποδομών, της καθαρής ενέργειας, της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των παραχωρήσεων. Θέση της Διοίκησης είναι ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε κλάδους οι οποίοι είναι περισσότερο αμυντικοί κατά τη διάρκεια των φάσεων του οικονομικού κύκλου και τους οποίους οι επενδυτές αναγνωρίζουν ως «ασφαλή καταφύγια» (safe haven) που παρέχουν σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές ακόμα και σε περιόδους αναταραχής και αβεβαιότητας, όπως είναι η υφιστάμενη. Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει ήδη αποδείξει κατά τη διάρκεια της ελληνικής χρηματοπιστωτικής κρίσης (ήτοι τη δυσκολότερη και μακρύτερη χρονικά χρηματοπιστωτική κρίση στην Ευρώπη), την ικανότητά του να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη θέση του στην αγορά.

Στις 30.01.2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) δήλωσε την εξάπλωση του ιού COVID-19 ως «έκτακτη ανάγκη διεθνούς ενδιαφέροντος για τη δημόσια υγεία», ενώ σε συνέχεια των περαιτέρω εξελίξεων, την 11.03.2020, ο ΠΟΥ κήρυξε τον COVID-19 πανδημία η οποία εξαπλώθηκε παγκοσμίως. Το συμβάν είναι σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν μπορούν να εκτιμηθούν και ποσοτικοποιηθούν οι επιπτώσεις του. Η διάρκεια και η ένταση των επιπτώσεων αναμένεται να προσδιοριστούν από: (i) το κατά πόσο ο ιός υπόκειται σε εποχική περιοδικότητα, (ii) τη χρονική διάρκεια που θα απαιτηθεί για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μεθόδων αντιμετώπισης της νόσου (εμβόλιο ή /και θεραπευτική αγωγή), (iii) την αποτελεσματικότητα των δημοσιονομικών και άλλων μέτρων των χωρών καθώς και των αποφάσεων των εποπτικών αρχών των τραπεζών για την διευκόλυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων στην παροχή ρευστότητας και στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 10 «Γεγονότα μεταγενέστερα της περιόδου αναφοράς», η πανδημία θεωρείται ως ένα μη διορθωτικό γεγονός και ως εκ τούτου δεν απεικονίζεται στην αναγνώριση και επιμέτρηση των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων στις ετήσιες την περίοδο 01.01 – 31.12.2019 οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Σύμφωνα με Έκθεση της Morgan Stanley (που δημοσιεύθηκε την 25.03.2020 με τίτλο «Coronavirus: Recession, Response, Recovery»), η πτώση της ζήτησης και οι διαταραχές στις εν γένει αλυσίδες εφοδιασμού αναμένεται να οδηγήσουν σε μία παγκόσμια οικονομική ύφεση. Ωστόσο, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση, οι ισχυρές νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές που βρίσκονται σε εξέλιξη για την ανάσχεση των συνεπειών της πανδημίας, θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για μία ανάκαμψη που θα αρχίσει να διαφαίνεται το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Για την προοπτική αυτή φαίνεται ότι είναι καθοριστικής σημασίας, οι αυξανόμενες αναταραχές στην οικονομία των ΗΠΑ. Αμερικανοί οικονομολόγοι αναμένουν μια συρρίκνωση πλήρους έτους 2020 της τάξης του 3,0% αντί της προηγούμενης πρόβλεψης ανάπτυξης 0,6%. Μια τέτοια πτώση θα μειώσει την παγκόσμια ανάπτυξη σε 0,3% για το 2020 από το 3,4% που είχε προβλεφθεί πριν το ξέσπασμα της πανδημίας (κοντά στα χαμηλά της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009, όταν η παγκόσμια οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,5%). Υπό την βασική παραδοχή ότι η πανδημική κρίση αναμένεται να κορυφωθεί τον Απρίλιο/Μάιο 2020, το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δυσχέρειας θα μπορούσε να συγκεντρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2020, με την παγκόσμια οικονομία να συρρικνώνεται σε ετήσια βάση 0,6% και 2,1%, αντίστοιχα, στο πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 2020. Εν συνεχεία και υπό την εκτίμηση ότι η ανάκαμψη θα αρχίσει να διαφαίνεται από το τρίτο τρίμηνο του 2020, η παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να ανακάμψει σε 4,8% το 2021, ενώ η ανάπτυξη της ζώνης του Ευρώ θα μπορούσε να ανακάμψει κατά 5,5% το 2021. Περαιτέρω, σε σχετική αρθρογραφία των Financial Times, σχετικά με τους κλάδους που είναι πιο ανθεκτικοί κατά τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου σε συνθήκες αβεβαιότητας και αναταραχής όπως αυτή της πανδημίας, αναδεικνύονται οι τομείς της ενέργειας και των υποδομών.

Στο πλαίσιο της προστασίας της δημόσιας υγείας, πολλές χώρες υιοθέτησαν έκτακτα, προσωρινά και δαπανηρά μέτρα περιορισμού (ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες). Οι κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Ελληνικής Δημοκρατίας, εφάρμοσαν περιορισμούς στην κυκλοφορία, στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, σταδιακά από την 20.03.2020, ελήφθησαν αυστηρά μέτρα για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της οικονομικής επιβίωσης των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των ευάλωτων ομάδων τα οποία και εφαρμόστηκαν μέχρι την 04.05.2020. Μετά την 04.05.2020 άρχισαν να αίρονται σταδιακά τα μέτρα του lockdown που εφαρμόστηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση και να ξεδιπλώνεται το κυβερνητικό σχέδιο για τη σταδιακή μετάβαση στη νέα πραγματικότητα.

Η Διοίκηση του Ομίλου με εξαιρετικά υψηλό αίσθημα ευθύνης, απέναντι στους πελάτες της, στους εργαζόμενους, στους προμηθευτές, στους συνεργάτες της και στους επενδυτές, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19), μελετώντας τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική θέση, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του Ομίλου.

(i) Οργανωτικός Σχεδιασμός Ομίλου

Μετά τις πρώτες ανακοινώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου με κυρίαρχη προτεραιότητα την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των συνεργατών της, κινήθηκε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα, σχεδίασε και άρχισε αμέσως να υλοποιεί ένα πλάνο μέτρων και ενεργειών με κύριους στόχους: τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας όλων των εργαζομένων παράλληλα με την υιοθέτηση πολιτικών εξ αποστάσεως εργασίας όπου αυτό κρίνεται εφικτό και αναγκαίο, την ασφάλεια και την αξιοποίηση της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής για τον περιορισμό των μετακινήσεων και ταξιδιών στο ελάχιστο δυνατό, την πραγματοποίηση τηλεδιασκέψεων (βιντεοκλήσεων), καθώς και σύγχρονων, ευέλικτων τρόπων εργασίας ανάλογα με τις ατομικές ή ειδικές ανάγκες ομάδων εργαζομένων. Εξαιρετικά αυστηροί κανόνες λειτουργίας έχουν υιοθετηθεί σε όλα τα σημεία παρουσίας και λειτουργίας του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προκειμένου να επιβεβαιώνεται διαρκώς το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ασφάλειας για όλους.

Παράλληλα, ο Όμιλος υλοποίησε ένα πρόγραμμα ασφαλούς επαναπατρισμού των στελεχών και των εργαζομένων του από την Κύπρο σε απόλυτη εφαρμογή των αποφάσεων και των οδηγιών των εθνικών αρμόδιων αρχών. Συγκεκριμένα, την 01.04.2020, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ (100% θυγατρική της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) ανακοίνωσε την ολοκλήρωση των διαδικασιών ασφαλούς επαναπατρισμού από την Κύπρο περίπου 400 εργαζομένων στα έργα των θυγατρικών της, μετά την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης να προχωρήσει σε κλείσιμο των εργοταξίων στη χώρα (άρθηκε η σχετική απόφαση την 04.05.2020). Ο επαναπατρισμός έγινε για την συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, με ειδικές πτήσεις που οργάνωσε η ΤΕΡΝΑ ΑΕ σε συνεργασία με την Aegean. Για τους επαναπατρισθέντες εργαζόμενους ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες από την Πολιτεία και τον ΕΟΔΥ διαδικασίες και ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ φρόντισε για την ασφαλή μετάβασή τους στους τόπους κατοικίας τους, εντός κι εκτός Αθηνών.

(ii) Επιπτώσεις από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) ανά βασικό λειτουργικό τομέα του Ομίλου και μέτρα περιορισμού αυτών

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η εξέλιξη των βασικών δραστηριοτήτων του, συνεχίζοντας αδιαλείπτως την κατασκευαστική του δραστηριότητα, την εκμετάλλευση των ΑΠΕ και των Παραχωρήσεων, και το επενδυτικό του πρόγραμμα στους κλάδους της ενέργειας και των παραχωρήσεων και ενισχύοντας τις προσπάθειες σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης. Αναλυτικά ανά κλάδο:

Λειτουργικός Τομέας του Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ):

Στον λειτουργικό τομέα του Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες δραστηριότητες του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ. Τα μέτρα δημόσιας πολιτικής που έχουν παρθεί ή /και θα παρθούν από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να περιορίσουν την εξάπλωση της νόσου COVID-19, δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε διαταραχή της δραστηριότητας του παρόντος λειτουργικού τομέα.

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με την κατάσταση της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Στον λειτουργικό τομέα των ΑΠΕ στην εγχώρια δραστηριότητα, δεν αναμένονται επιπτώσεις, εκτίμηση η οποία βασίζεται στη φύση της δραστηριότητας και στην ύπαρξη μακροπρόθεσμων συμβολαίων με μηχανισμούς σταθερής τιμολόγησης (FiT /FiP) που παρέχουν σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές. Για την δε δραστηριότητα στο εξωτερικό, η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί διαρκώς τις τυχόν επιπτώσεις από την διακύμανση των τιμών στην αγορά ενέργειας. Παράλληλα, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ συνεχίζει το επενδυτικό του πρόγραμμα με απώτερο στόχο τα 2GW συνολικής εγκατεστημένης ισχύος (σχετικά ανακοινώθηκαν προσφάτως νέες επενδύσεις 550 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα) χωρίς να αναμένονται καθυστερήσεις ως προς την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος, λόγω του COVID-19. Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει δηλώσει ότι θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η επαρκής χρηματοδότηση του λογαριασμού ΕΛΑΠΕ.

- Η Διοίκηση δηλώνει ότι τυχόν καθυστέρηση στην είσπραξη των εσόδων του Ομίλου από τον ΔΑΠΕΕΠ δεν φαίνεται σήμερα ότι μπορεί να ξεπεράσει την αξία παραγωγής έξι μηνών, όπως συνέβη στο παρελθόν. Εντός του 2020, μια καθυστέρηση είσπραξης επί έξι μήνες θα δημιουργήσει, έστω προσωρινά, ταμειακό θέμα ιδιαίτερης προσοχής της τάξης των 120 εκατ. ευρώ. Η ταμειακή ρευστότητα του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ επιτρέπει στη Διοίκηση να διαχειριστεί το ενδεχόμενο ταμειακό πρόβλημα με σχετική ευκολία, χωρίς να διακόψει τον ρυθμό υλοποίησης του επενδυτικού προγράμματος του Ομίλου. Σε περίπτωση που η καθυστέρηση ξεπεράσει τους 6-8 μήνες παραγωγής, η Διοίκηση θα αναπρογραμματίσει το χρονικό πλάνο των επενδύσεων, τον επιχειρηματικό και ταμειακό της σχεδιασμό, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις αυξημένες ταμειακές ανάγκες και να περιορίσει τις αρνητικές συνέπειες στο ελάχιστο δυνατόν. Η ελεγχόμενη επιβράδυνση ή/και, κατά περίπτωση, ακύρωση προγραμματισμένων επενδύσεων θα αποδειχθεί αναπόφευκτη εάν η καθυστέρηση της είσπραξης υπερβεί τα λογικά όρια και τις πρακτικές λειτουργίας της αγοράς. Ακόμα, όμως, και σε μια τέτοια περίπτωση, ο Όμιλος, λόγω μεγέθους, ικανότητας, εμπειρίας θα κινηθεί στρατηγικά για τη διατήρηση της ηγετικής του θέσης στην αγορά των ΑΠΕ και τη συνέχιση της υπεροχής του έναντι του ανταγωνισμού.

- Επίσης, η Διοίκηση θεωρεί ότι ο πιστωτικός κίνδυνος, αναφορικά με τις απαιτήσεις του ενεργειακού κλάδου, είναι περιορισμένος. Ο πιστωτικός κίνδυνος, στο πλαίσιο των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Ως την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων ο Όμιλος δεν έχει εντοπίσει σημαντικές αποκλίσεις αναφορικά με την πορεία των εισπράξεων σε βαθμό που να αποτελεί ένδειξη σημαντικών καθυστερήσεων στις εισπράξεις του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ.

Επιπλέον, και με δεδομένη τη μεταβλητότητα στις παγκόσμιες αγορές, η ζήτηση από τους επενδυτές για έργα ΑΠΕ, παρά τις πρόσφατες μειώσεις στην τιμή του πετρελαίου, έχει αυξηθεί σημαντικά (όπως αντίστοιχα είχε συμβεί και κατά την χρηματοοικονομική κρίση του 2009), καθώς οι επενδυτές αναζητούν επενδύσεις με χαμηλό ρίσκο και σταθερές επαναλαμβανόμενες ταμειακές ροές. Η εν λόγω αυξημένη ζήτηση αναμένεται να οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη του κλάδου των ΑΠΕ.

Λειτουργικός Τομέας Κατασκευών

Στον λειτουργικό τομέα της Κατασκευής περιλαμβάνονται κατά βάση οι δραστηριότητες του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΑΕ. Αναφορικά με τις δραστηριότητες της εκτέλεσης των κατασκευαστικών συμβάσεων, τα μέτρα δημόσιας πολιτικής που έχουν παρθεί ή /και θα παρθούν από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να περιορίσουν την εξάπλωση της νόσου COVID-19, δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντική διαταραχή της εκτέλεσής τους.

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του λειτουργικού τομέα των κατασκευών και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με τις επιπτώσεις από την κατάσταση της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων: Όλα τα κατασκευαστικά έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη στην Ελλάδα και στο εξωτερικό συνεχίζονται κανονικά, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις οδηγίες και τα μέτρα προστασίας που έχουν εξαγγελθεί από τις κατά τόπους χώρες και κυβερνήσεις. Σημειώνεται ότι έργα για τα οποία υπήρξε αναστολή εργασιών (ήτοι η Πτολεμαΐδα V με απόφαση της Πολιτικής Προστασίας λόγω αυξημένων κρουσμάτων στην περιοχή της δυτικής Μακεδονίας καθώς και δύο έργα που έχει αναλάβει ο Όμιλος στην Κύπρο λόγω αντίστοιχων αποφάσεων της κυπριακής κυβέρνησης) έχουν ξεκινήσει οι κατασκευαστικές εργασίες εκ νέου. Αναφορικά με τυχόν μικρές καθυστερήσεις που ενδέχεται να παρουσιαστούν στα κατασκευαστικά έργα λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί με την πανδημία του COVID-19, ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο μη τήρησης συμβατικών χρονοδιαγραμμάτων, καθώς οι σχετικές προθεσμίες παρατείνονται αντίστοιχα. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι οι κατασκευαστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν και σχετικούς όρους αναφορικά με καθυστερήσεις από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη των έργων και την απόδοσή/ αποζημίωσή τους.

- Δυσκολίες αναφορικά με την επάρκεια κρίσιμων προμηθειών για την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων: Οι σχετικές ανάγκες έχουν έγκαιρα εντοπιστεί, έχουν γίνει οι κατάλληλες συνεννοήσεις με τους βασικούς προμηθευτές που συνεργάζεται ο Όμιλος και με τους οποίους υφίστανται μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις και δεν αναμένονται δυσκολίες ή καθυστερήσεις. Για τα έργα που είναι σε ιδιαίτερα προχωρημένο στάδιο κατασκευής δεν διαφαίνεται ότι θα παραστεί τέτοια ανάγκη, καθώς οι εναπομένουσες προμήθειες είναι τέτοιου μεγέθους που δεν αναμένεται να παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα. Για τα δε έργα που βρίσκονται σε πρόωρο στάδιο εκτέλεσης έχει γίνει διερεύνηση και για εναλλακτικά δίκτυα διανομής, στο απομακρυσμένο ενδεχόμενο που οι υφιστάμενοι προμηθευτές δεν μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις προμηθειών του Ομίλου (δεν διαφαίνεται σχετικό ενδεχόμενο).

- Καθυστερήσεις στις αναθέσεις έργων: Παρά τις έκτακτες συνθήκες λόγω της παγκόσμιας κρίσης της δημόσιας υγείας, το ελληνικό κράτος δεν έχει ανακοινώσει επί του παρόντος την αναστολή ουδεμίας διαδικασίας ανάθεσης, ως μια πρωτοβουλία για την έμπρακτη υποστήριξη της ελληνικής οικονομίας. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 60/ΠΝΠ 20.03.2020 εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του COVID-19, ο οποίος βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατή σειρά μέτρων όπως (α) η αναβολή διενέργειας δημόσιων διαγωνισμών, (β) η παράταση της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών στις περιπτώσεις που έχει δημοσιευθεί προκήρυξη και (γ) η αναστολή κάθε προθεσμίας που αφορά σε δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάθεσης ή εκτέλεσης αυτών και η χορήγηση παράτασης για κάθε είδους συμβατικών προθεσμιών, για χρονικό διάστημα που θα καθορίζεται με την οικεία απόφαση.

- Ο πιστωτικός κίνδυνος στο πλαίσιο της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Σημαντικές καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα πληρωμών των έργων, με βάση τα σημερινά δεδομένα, εκτιμάται ότι δεν θα υπάρχουν. Η εκτίμηση αυτή τη διοίκησης βασίζεται: (α) αφενός στο ότι κύριος των περισσότερων κατασκευαστικών έργων που έχει αναλάβει ο Όμιλος είναι το Ελληνικό Δημόσιο, έχοντας στις περισσότερες περιπτώσεις αδιάλειπτα εξασφαλισμένους πόρους (π.χ. ευρωπαϊκοί πόροι ή πόρους που έχουν διασφαλίσει εταιρείες παραχώρησης οι οποίες και έχουν αναθέσει κατασκευαστικά έργα στην Τέρνα ΑΕ) και (β) αφετέρου, ήδη αναμένονται πακέτα στήριξης της οικονομίας των ευρωπαϊκών κρατών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), προκειμένου να αμβλυνθούν οι οικονομικές επιπτώσεις από τον κορωνοϊό.

Είναι γεγονός ότι τα έργα υποδομής αποτελούν έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους για την ανάκαμψη της οικονομίας - και η ΤΕΡΝΑ ΑΕ βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση λόγω (α) της κυρίαρχης θέσης της στον κατασκευαστικό κλάδο σε συνδυασμό με την έμπειρη και αποδεδειγμένα αποτελεσματική διοικητική ομάδα, (β) την ισχυρή χρηματοοικονομική θέση της εταιρείας, προκειμένου να στηριχθεί η εμπρόθεσμη ολοκλήρωση όλων των έργων που έχει ή /και θα αναλάβει, (γ) της σημαντικής τάσης μείωσης των τιμών πρώτων υλών/ εμπορευμάτων (όπως χαρακτηριστικά το ντίζελ, η άσφαλτος, ο χάλυβας κ.α.) και (δ) της υποστήριξης του Ομίλου από το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα και από ασφαλιστικούς οργανισμούς, συνέπεια της οποίας αποτελούν τα σημαντικού ύψους διαθέσιμα όρια που έχουν παρασχεθεί για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.

Λόγω ανάγκης ώθησης της οικονομικής ανάκαμψης ως αποτέλεσμα και της κρίσης COVID-19, αναφέρθηκε από τον αρμόδιο Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών ότι η εκκίνηση των μεγάλων έργων αποτελεί άμεση προτεραιότητα για την Ελληνική Κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με δηλώσεις του αρμόδιου Υπουργού, πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. ευρώ.

Λειτουργικός Τομέας Παραχωρήσεων

Στον λειτουργικό τομέα των Παραχωρήσεων περιλαμβάνονται κυρίως οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων (ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ), καθώς και η παραχώρηση για το αεροδρόμιο στο Καστέλι (ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ).

Η Διοίκηση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες των αυτοκινητοδρόμων και τους κινδύνους στους οποίους αυτή εκτίθεται. Βάσει των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων αναφορικά με την κατάσταση της της πανδημίας του COVID-19 αυτές αναλύονται ως κατωτέρω:

- Διαταραχές και περιορισμοί στις μετακινήσεις και την κυκλοφορία οχημάτων ως αποτέλεσμα των μέτρων της κυβέρνησης: Η οποιαδήποτε εκτίμηση της επίπτωσης στη κυκλοφορία των αυτοκινητοδρόμων εξαρτάται από: (α) την εξέλιξη του ιού στη χώρα και (β) το χρονικό διάστημα των περιορισμών και των ειδικότερων μέτρων πρόληψης που έχει ή θα λάβει η κυβέρνηση - τα οποία δε δύναται να εκτιμηθούν σε αυτό το στάδιο. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι, ελλείψει παράπλευρων οδικών δικτύων υψηλών προδιαγραφών, οι αυτοκινητόδρομοι είναι πιο ανταγωνιστικοί σε σύγκριση με άλλες χώρες. Ειδικότερα και σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κυκλοφοριακά δεδομένα, οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων αποδεικνύονται περισσότερο ανθεκτικές σε σχέση με τους λοιπούς αυτοκινητόδρομους της χώρας, καθώς ο βασικός οδικός άξονας της χώρας Αθηνών - Θεσσαλονίκης φαίνεται να καταγράφει την μικρότερη πτώση. Η επίπτωση στα έσοδα είναι αισθητά μικρότερη λόγω της αυξημένης χρήσης από βαρέα οχήματα (φορτηγά, cargos κτλ.) τα οποία έχουν επηρεαστεί λιγότερο από τα περιοριστικά μέτρα για την αποφυγή διάδοσης της νόσου COVID-19 καθώς και λόγω της μικρότερης εξάρτησης των συγκεκριμένων αυτοκινητόδρομων από οχήματα τουριστών. Επιπρόσθετα, οι Συμβάσεις Παραχώρησης, περιλαμβάνουν συμβατικές προβλέψεις που προστατεύουν τις Εταιρείες από γεγονότα και καταστάσεις όπως η πανδημία COVID-19 και τα μέτρα περιορισμού των επιπτώσεών της, παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την απόδοση των εταιρειών. Οι εταιρείες είναι σε διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων και επικοινωνίας με το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο των σχετικών προβλέψεων των Συμβάσεων Παραχώρησης.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα από τους δανειστές χρηματοοικονομικά μοντέλα των ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, οι διανομές προς τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ προστατεύονται από σημαντικού ύψους διαθέσιμες ροές πριν προκληθεί οποιαδήποτε μείωση στο συνολικό ύψος αυτών κατά τη συνολική διάρκεια της περιόδου παραχώρησης. Σημειώνεται ότι από την 04.05.2020 η κυβέρνηση αποφάσισε την μερική άρση των περιοριστικών μέτρων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις προβλέψεις των Συμβάσεων Παραχώρησης, τυχόν ποσό που δε δύναται να διανεμηθεί λόγω της ανωτέρω αναταραχής (και έως του συμβατικά προβλεπόμενου μέγιστου ύψους διανομών) δύναται να διανεμηθεί στις αμέσως επόμενες περιόδους, ήτοι μόλις επανέλθει η κανονικότητα στην κυκλοφορία των αυτοκινητοδρόμων.

- Καθυστερήσεις στις τρέχουσες αναθέσεις πάσης φύσεως έργων (κατασκευής, συντήρησης, ανάπτυξης εφαρμογών λογισμικού κ.α.). Οι εταιρείες αυτοκινητοδρόμων προχώρησαν σε εξέταση των υποβληθεισών προσφορών και αναθέσεων και καθόρισαν μεμονωμένες προσεγγίσεις για κάθε μία. Επιπλέον, οι εταιρείες παρακολουθούν στενά τα προγράμματα και τις εξελίξεις των προμηθευτών τους και έχουν αναπτύξει σχέδιο εναλλακτικής αξιοποίησης των πόρων και λήψης και άλλων προσφορών σε περίπτωση αδράνειας τους. Ειδικότερα, αναφορικά με το υπό κατασκευή νότιο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Ε65, συνεχίζονται οι εργασίες, με τήρηση των κυβερνητικών οδηγιών και των μέτρων προστασίας που έχουν επιβληθεί για την αποφυγή διάδοσης της νόσου COVID-19. Επιπλέον, καθώς κύριος του έργου είναι το Ελληνικό Δημόσιο, η χρηματοδότηση είναι εξασφαλισμένη από ευρωπαϊκούς πόρους. Επάρκεια κρίσιμων προμηθειών για τη λειτουργία και συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων, οι οποίες έγκαιρα αντιμετωπίστηκαν με την εύρεση εναλλακτικών πηγών, με τη στενή συνεργασία του αρμόδιου τμήματος του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αλλά κυρίως με την συνδρομή των υφιστάμενων προμηθευτών με τους οποίους υφίστανται μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις.

- Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των ταμειακών ροών των εταιρειών αυτοκινητοδρόμων από την είσπραξη διοδίων, χρησιμοποιώντας αναθεωρημένες υποθέσεις και αξιολογεί και, όπου είναι δυνατό εφαρμόζει, μέτρα ιδίως αναφορικά με την αναθεώρηση, όσον αφορά στο χρόνο υλοποίησης, ορισμένων επενδύσεων και προσαρμογή δαπανών συντήρησης στα τρέχοντα επίπεδα κυκλοφορίας.

Αναφορικά με την εταιρεία παραχώρησης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου στην Κρήτη, μετά την ημερομηνία έναρξης της παραχώρησης τον Φεβρουάριο του 2020, έχει ξεκινήσει η περίοδος μελέτης- κατασκευής του αεροδρομίου (πενταετούς διάρκειας) η οποία και συνεχίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της σύμβασης παραχώρησης. Επιπλέον, καθώς κατά το πρώτο διάστημα της κατασκευαστικής περιόδου, το έργο βρίσκεται εν μέσω ολοκλήρωσης μελετών τεχνικού αντικειμένου για διάστημα έξι (6) τουλάχιστον επιπλέον μηνών, δεν αναμένεται να υπάρξει κάποια επίπτωση.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι η σύμβαση παραχώρησης του έργου στο Καστέλι, είναι δομημένη ώστε να προστατεύει τον παραχωρησιούχο από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), - όπως ο COVID-19 - παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη του έργου και την απόδοσή του.

Σύνοψη

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα σε αυτό το στάδιο, λόγω αφενός του ρυθμού επέκτασης της έξαρσης της νόσου και αφετέρου του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα.

Ως προς την οικονομική του θέση, ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία αναφοράς των Ετήσιων Ενοποιημένων και Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου που έληξε την 31.12.2019 αλλά και σήμερα, διατηρεί ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα και συνεχίζει να είναι απόλυτα συνεπής έναντι των υποχρεώσεών του προς προμηθευτές, δημόσιο, ασφαλιστικούς οργανισμούς κ.λπ. πιστωτές. Επιπλέον, ο Όμιλος υλοποιεί το επενδυτικό του πρόγραμμα και δημιουργεί συνθήκες περαιτέρω ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του στην Ελλάδα και σε άλλες αγορές του εξωτερικού.

Κλείνοντας, όλα τα παραπάνω εξετάστηκαν κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στη δραστηριότητα του 2020 για την οποία υπάρχει εγγενής αβεβαιότητα, δεδομένων των τωρινών γεγονότων και περιστάσεων κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων. Η εκτίμηση της Διοίκησης είναι ότι δεν δημιουργείται αβεβαιότητα σχετικά με τη συνέχιση της δραστηριότητας (going concern) της Εταιρείας και των θυγατρικών της, η οποία είναι η βασική υπόθεση που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων.

53. ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ την 01.06.2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΒΑΛΕΤΣΚΟΣ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΡΙΜΠΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΛΜΑΣ

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή

V. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 153001000 (πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142)

Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο 04.04.2018 έως 31.12.2019

Κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της 21.03.2018, ενεκρίθη το Ενημερωτικό Δελτίο της 21ης Μαρτίου 2018 της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (εφεξής «Εταιρεία») για τη δημόσια προσφορά με καταβολή μετρητών και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως 120.000 κοινών ανωνύμων ομολογιών της, συνολικού ποσού 120.000.000 ευρώ. Μετά την ολοκλήρωση της περιόδου άσκησης των δικαιωμάτων, η ως άνω έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου (εφεξής «ΚΟΔ») καλύφθηκε πλήρως.

Η τιμή διάθεσης των Ομολογιών ορίστηκε σε 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της. Τα χαρακτηριστικά του εν λόγω δανείου είναι τα εξής: (α) Η απόδοση των ομολογιών είναι 3,95% και είναι σταθερή για όλη τη διάρκεια του δανείου. (β) Ο εκτοκισμός είναι εξαμηνιαίος. (γ) Η διάρκεια του δανείου είναι επτά (7) έτη και η αποπληρωμή του, θα υλοποιηθεί στο τέλος της περιόδου των επτά (7) ετών. Με την ολοκλήρωση της Δημόσιας Προσφοράς την 29η Μαρτίου 2018, και σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία κατανομής που παρήχθησαν με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Βιβλίου Προσφορών (Η.ΒΙ.Π.) του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διατέθηκαν συνολικά 120.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη και αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους 120.000.000 ευρώ.

Η κατανομή των εκδοθεισών ομολογιών είναι η εξής: 78.000 Ομολογίες (65%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε ιδιώτες Επενδυτές και 42.000 Ομολογίες (35%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε Ειδικούς Επενδυτές.

Η πιστοποίηση της καταβολής των αντληθέντων κεφαλαίων έγινε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 16.03.2018. Περαιτέρω, οι εκδοθείσες εκατόν είκοσι χιλιάδες (120 χιλ.) κοινές ανώνυμες ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στην οργανωμένη αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος του Χρηματιστηρίου Αθηνών με την από 22.03.2018 έγκριση εισαγωγής της Διοικούσας Επιτροπής Χρηματιστηριακών Αγορών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Κατόπιν των ανωτέρω, γνωστοποιείται ότι ποσό **117.097,4 χιλ. ευρώ,** ήτοι ποσό 120.000 χιλ. ευρώ, που αντλήθηκε τοις μετρητοίς από την κάλυψη του ΚΟΔ από κατόχους δικαιωμάτων προτίμησης και προεγγραφής, μείον 2.902,6 χιλ. ευρώ που αφορά σε έξοδα έκδοσης όπως έχουν ενσωματωθεί χωρίς παρέκκλιση και στην ενότητα 4.1.3 «Δαπάνες Έκδοσης του ΚΟΔ» του Ενημερωτικού Δελτίου της 21ης Μαρτίου 2018 της Εταιρείας, διατέθηκε μέχρι την 31.12.2019 ως ακολούθως:

Πίνακας Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση του Κοινού Ομολογιακού Δανείου € 120.000.000 (Ποσά σε € χιλ.)						
Τρόπος Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Σκοπών Ενημερωτικού Δελτίου (ενότητα 4.1.2 "Λόγοι Έκδοσης του ΚΟΔ και Προορισμός Κεφαλαίων" του Ενημερωτικού Δελτίου	**Κατανομή Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Ενημερωτικού Δελτίου**	**Διατεθέν κεφάλαιο κατά την περίοδο 04.04.2018 έως και 31.12.2018**	**Διατεθέν κεφάλαιο κατά την περίοδο 01.01.2019 έως και 31.12.2019**	**Συνολικό Διατεθέν κεφάλαιο έως την 31.12.2019**	**Αδιάθετο Υπόλοιπο κατά την 31.12.2019**	**Σημ.**
(α) Ποσό €64.642.734 θα διατεθεί εντός 2 μηνών από την είσπραξη του ΚΟΔ ως ακολούθως:						
Άμεση διάθεση για τη μερική αποπληρωμή του από 01.12.2017 τραπεζικού ομολογιακού δανείου ύψους €193.947.597.	64.643	64.643	-	64.643	-	(1)
Σύνολο (α)	**64.643**	**64.643**	-	**64.643**	-	
(β) Ποσό €52.454.666 θα χρησιμοποιηθεί εντός τριετίας (2018-2020) ως ακολούθως:						
(i) κατά το ήμισυ από την Εκδότρια, ή μέσω ενδοομιλικού δανεισμού ή ΑΜΚ από τις θυγατρικές της για τη χρηματοδότηση νέων ή υφισταμένων επενδύσεων	26.227	967	10.665	11.632	14.595	(2)
- *έως 70% για την άμεση ή έμμεση (μέσω ΑΜΚ ή/και δανεισμού, ο οποίος κατά τη λήξη του θα μετατραπεί σε ΑΜΚ) συμμετοχή σε έργα που πραγματοποιούνται μέσω συμβάσεων ΣΔΙΤ ή συμβάσεων παραχώρησης*	*Έως 18.359*	*345*	*4.850*	*5.195*	*13.164*	2(i) & 2(ii)
- *έως 20% για τη συμμετοχή σε ΑΜΚ της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ*	*Έως 5.245*	-	*5.245*	*5.245*	-	2(iii)
- *το υπολειπόμενο για τη χρηματοδότηση (μέσω ΑΜΚ ή/και δανεισμού, ο οποίος κατά τη λήξη θα μετατραπεί σε ΑΜΚ) επενδύσεων στους λοιπούς τομείς δραστηριοποίησης του των εταιρειών και των νομικών οντοτήτων στις οποίες συμμετέχει η Εκδότρια*	*Υπολειπόμενο 2.623*	*622*	*570*	*1.192*	*1.431*	2(iv)
(ii) κατά το έτερο ήμισυ για την κάλυψη αναγκών της Εταιρείας σε κεφάλαιο κίνησης, συμπεριλαμβανομένης και της μείωσης τραπεζικού δανεισμού	26.227	26.227	-			(3)
Σύνολο (β) *[(i)+(ii)]*	**52.454**	**27.194**	**10.665**	**11.632**	**14.595**	
Σύνολο επενδύσεων *[(α)+(β)]*	**117.097**	**91.837**	**10.665**	**102.502**	**14.595**	(4)
Δαπάνες έκδοσης ΚΟΔ	2.903					
Σύνολο αντληθέντων κεφαλαίων	**120.000**					

Σημειώσεις:

1) Την 01.12.2017, η Εταιρεία υπέγραψε Πρόγραμμα Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους 193,95 εκατ. ευρώ, με Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα με σκοπό την αναχρηματοδότηση υφισταμένου τραπεζικού δανεισμού, που έληγε συμβατικά εντός του 2018, και ο οποίος αφορά σε δανεισμό: (α) της μητρικής ύψους 101 εκατ. ευρώ, (β) της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΑΕ ύψους 81,7 εκατ. ευρώ και (γ) λοιπών θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ύψους 11,2 εκατ. ευρώ. Την 30.01.2018 πραγματοποιήθηκε η κάλυψη στο σύνολο, του ως άνω αναφερθέντος από 01.12.2017 υπογεγραμμένου Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους 193,95 εκατ. ευρώ (δύο σειρές Ομολογιών Α & Β), από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα και υλοποιήθηκε ο σκοπός για τον οποίο έγινε η αναχρηματοδότηση του υφισταμένου δανεισμού της μητρικής και εταιρειών του Ομίλου. Κατά την 10.04.2018 πραγματοποιήθηκε η μερική εξόφληση του ανωτέρω Ομολογιακού Δανείου κατά ποσό 64,6 εκατ. ευρώ από το προϊόν της έκδοσης του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας ποσού 120 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με την ενότητα 4.1.2 «Λόγοι Έκδοσης του ΚΟΔ και Προορισμός Κεφαλαίων» του Ενημερωτικού Δελτίου της 21ης Μαρτίου 2018 της Εταιρείας.

2) Από το ποσό των 26.227 που θα χρησιμοποιηθεί εντός τριετίας (2018-2020) από την Εκδότρια, ή μέσω ενδοομιλικού δανεισμού ή ΑΜΚ από τις θυγατρικές της για τη χρηματοδότηση νέων ή υφισταμένων επενδύσεων, έχει διατεθεί μέχρι και την 31.12.2019, το ποσό των 11.632 του οποίου ανάλυση παρατίθενται ακολούθως:

   i. Για την περίοδο από 04.04.2018 έως 31.12.2019, η Εταιρεία έχει διαθέσει προς την εταιρεία ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΛΑΤΑΝΟΥ PARKING Α.Ε. (100% θυγατρική της) το ποσό των 695 που αφορά την συμμετοχή της Εταιρείας στην ΑΜΚ της θυγατρικής εταιρείας βάσει των από 25.06.2018 και 25.06.2019 Γενικών Συνελεύσεων αντίστοιχα. Κατά τις 21.05.2018, 21.11.2018 και 21.10.2019 η Εταιρεία προέβη στην καταβολή των ποσών 100, 245 και 350 αντίστοιχα στο πλαίσιο της ΑΜΚ της θυγατρικής εταιρείας.

   ii. Για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019, η Εταιρεία έχει διαθέσει προς την 100% θυγατρική της εταιρεία ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (εκδότρια) το ποσό των 4.500 με σκοπό την συμμετοχή της Εταιρείας στην έκδοση ομολογιακού δανείου της θυγατρικής εταιρείας. Κατά την 15.02.2019 πραγματοποιήθηκε η ταμειακή συναλλαγή του ποσού των 4.500 από την Εταιρεία προς την εκδότρια. Το ποσό της διάθεσης έχει ως σκοπό χρήσης από την ΤΕΡΝΑ τη συμμετοχή κατά το ποσοστό της στο κεφάλαιο της εταιρείας παραχώρησης «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.». Η ΤΕΡΝΑ κατέβαλε το ποσό της συμμετοχής της την 08.02.2019.

   iii. Για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019 η Εταιρεία έχει διαθέσει προς την εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. (51,02% θυγατρική της) το ποσό των 5.245 που αφορά την συμμετοχή της Εταιρείας στην ΑΜΚ της θυγατρικής εταιρείας βάσει της από 09.12.2019 Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης. Κατά τις 19.12.2019, η Εταιρεία προέβη στην καταβολή του ποσού 5.245 στο πλαίσιο της ΑΜΚ της θυγατρικής εταιρείας.

   iv. Για την περίοδο από 04.04.2018 έως 31.12.2019, η Εταιρεία έχει διαθέσει προς την θυγατρική εταιρεία ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ το συνολικό ποσό των 1.192, το οποίο αναλύεται ακολούθως:

      - Την 24.10.2018, η ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ (εκδότρια) προέβη στην έκδοση ομολογιακού δανείου ποσού 550 στο οποίο η Εταιρεία συμμετείχε με το ποσό των 540 που αντιστοιχούν σε ισόποσες ομολογίες. Κατά την 06.11.2018 πραγματοποιήθηκε η ταμειακή συναλλαγή του ποσού των 540 από την Εταιρεία προς την εκδότρια.

Το ποσό των 540 αποτελεί προσωρινή διάθεση και η οποία συντελείται οριστική με την μετατροπή του δανείου σε κεφάλαιο της εταιρείας μέσα στην περίοδο των τριών ετών από την έκδοση του ΚΟΔ.

- Την 30.03.2018, η Έκτακτη Γενική Συνέλευσης της θυγατρικής εταιρείας ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ αποφάσισε την ΑΜΚ της κατά 300 (171.428 νέες μετοχές), στην οποία συμμετείχε η Εταιρεία καλύπτοντας πλήρως το ποσό της αύξησης. Την 24.08.2018 η Εταιρεία κατάβαλλε το ποσό των 82 που αντιστοιχεί στις 47 χιλ. νέες μετοχές.
- Την 24.06.2019, η Γενική Συνέλευση της θυγατρικής εταιρείας ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ αποφάσισε την ΑΜΚ της κατά 570 (1.425.000 νέες μετοχές), στην οποία συμμετείχε η Εταιρεία καλύπτοντας πλήρως το ποσό της αύξησης. Την 27.09.2019 και 21.10.2019 η Εταιρεία κατάβαλλε το ποσό των 418 και 152 αντίστοιχα που αντιστοιχεί στις 1.425 χιλ. νέες μετοχές.

3) Από το ποσό των 26.227 που θα χρησιμοποιηθεί εντός τριετίας (2018-2020) από την Εκδότρια για την κάλυψη αναγκών της Εταιρείας σε κεφάλαιο κίνησης, συμπεριλαμβανομένης και της μείωσης τραπεζικού δανεισμού, έχει διατεθεί μέχρι και την 31.12.2019, το σύνολο του ποσού ήτοι 26.227 το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη λοιπών αναγκών και για κεφάλαιο κίνησης της Εταιρείας.
4) Τα αδιάθετα κεφάλαια του ΚΟΔ ποσού 14.595 συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματικά Διαθέσιμα» της εταιρικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31.12.2019 και είναι κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς της Εταιρείας.

1η Ιουνίου 2020

Ο Πρόεδρος του ΔΣ & Διευθύνων Σύμβουλος	Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
Γεώργιος Περιστέρης	Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος
Ο Οικονομικός Διευθυντής	Ο Προϊστάμενος Λογιστηρίου
Χρήστος Ζαρίμπας	Νικόλαος Βαλμάς

Έκθεση Ευρημάτων από τη Διενέργεια Προσυμφωνημένων Διαδικασιών επί της «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων»

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της **«ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ**

Σύμφωνα με την εντολή που λάβαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (εφεξής «η Εταιρεία»), διενεργήσαμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες στο πλαίσιο όσων προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών, καθώς και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σχετικά με την Έκθεση Διάθεσης των Αντληθέντων Κεφαλαίων (εφεξής η «Έκθεση») της Εταιρείας, που αφορά στην έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει την ευθύνη για τη σύνταξη της προαναφερόμενης Έκθεσης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Ενημερωτικό Δελτίο της 21ης Μαρτίου 2018. Διενεργήσαμε αυτή την εργασία σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400, το οποίο ισχύει σε «Αναθέσεις Εκτέλεσης Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Συναφών με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση». Ευθύνη μας είναι να εκτελέσουμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες και να σας γνωστοποιήσουμε τα ευρήματά μας.

Διαδικασίες

Συγκεκριμένα οι διαδικασίες που διενεργήσαμε συνοψίζονται ως εξής:

1. Εξέταση της συνέπειας του περιεχομένου του Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 21η Μαρτίου 2018. Ειδικότερα, εξετάστηκε η συνέπεια των αναφερόμενων στις στήλες «Τρόπος Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Σκοπών Ενημερωτικού Δελτίου» και «Κατανομή Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Ενημερωτικού Δελτίου» του Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης, με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο της 21ης Μαρτίου 2018.
2. Σύγκριση των ανά κατηγορία χρήσης ποσών που αναφέρονται ως διατεθέντα κεφάλαια στον Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης, με τα αντίστοιχα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στα βασικά λογιστικά αρχεία της Εταιρείας έως και την 31η Δεκεμβρίου 2019.
3. Εξέταση ότι τα διατεθέντα κεφάλαια από το Κοινό Ομολογιακό Δάνειο έως και την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις αντληθέντων κεφαλαίων με βάση τα οριζόμενα της ενότητας 4.1.2 του Ενημερωτικού Δελτίου της 21ης Μαρτίου 2018, εξετάζοντας σε δειγματοληπτική βάση τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Ευρήματα

Από τη διενέργεια των προαναφερόμενων διαδικασιών:

i. Αναφορικά με τη διαδικασία (1) ανωτέρω, διαπιστώθηκε η συνέπεια του περιεχομένου του Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 21η Μαρτίου 2018. Ειδικότερα, διαπιστώσαμε τη συνέπεια των αναφερόμενων στις στήλες «Τρόπος Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Σκοπών Ενημερωτικού Δελτίου» και «Κατανομή Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Ενημερωτικού Δελτίου» του Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης, με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο της 21ης Μαρτίου 2018.

ii. Αναφορικά με τη διαδικασία (2) ανωτέρω, διαπιστώθηκε ότι τα ανά κατηγορία χρήσης ποσά που αναφέρονται ως διατεθέντα κεφάλαια στον Πίνακα Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων της Έκθεσης, προκύπτουν από τα βασικά λογιστικά αρχεία της Εταιρείας έως και την 31η Δεκεμβρίου 2019.

iii. Αναφορικά με τη διαδικασία (3) ανωτέρω, διαπιστώθηκε ότι τα διατεθέντα κεφάλαια από το Κοινό Ομολογιακό Δάνειο έως και την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις αντληθέντων κεφαλαίων με βάση τα οριζόμενα της ενότητα 4.1.2 του Ενημερωτικού Δελτίου της 21ης Μαρτίου 2018, εξετάζοντας σε δειγματοληπτική βάση τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Με δεδομένο ότι η διενεργηθείσα εργασία δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη επιβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω. Εάν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή εάν είχαμε διενεργήσει έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψή μας άλλα θέματα, τα οποία θα σας γνωστοποιούσαμε.

Περιορισμός Χρήσης

Η παρούσα έκθεση απευθύνεται αποκλειστικά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στο πλαίσιο της τήρησης των υποχρεώσεών της προς το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Ως εκ τούτου, η έκθεση αυτή δεν προορίζεται και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για οποιονδήποτε άλλο σκοπό, αφού περιορίζεται μόνο στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν επεκτείνεται στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019, για τις οποίες εκδώσαμε ξεχωριστή Έκθεση Ελέγχου με ημερομηνία 1η Ιουνίου 2020.

Αθήνα, 1η Ιουνίου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127